په ادارو کې څه تیریږي؟

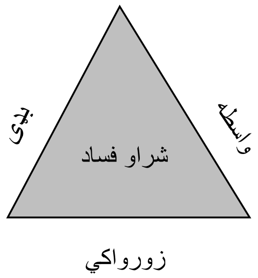

لیکوال: روبرت توماس (یوناما)

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

فساد تر طالب خطرناکه دی.
(دناټو عمومي قوماندان السن)

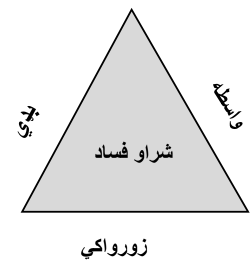

دکتاب نوم	:	په ادارو کي څه تيريږي
ليکوال	:	روبرت توماس (يوناما)
ژباړونکي	:	منصورعلي سيل بين
ديزاين	:	خادم حسين
کتاب خانه	:	حضرت علي کتاب چاپولو موسسه
تيراژ	:	۱۰۰۰ ټوک
کمپيوتر کار	:	احمد علي
کال او محل	:	۱۳۹۳ – پيشاور- پښتونخوا
حق محفوظه	:	ازاد

(c) ketabton.com: The Digital Library

تقريظ

ښاغلی سيل بين ته تبريکي وايم ، چي په ډير دقت او پوره سنجيش يي مستند ناخوالي پيښي راټولي او تاريخ ته سپارلي دي او ډير زحمت يي ايستلي او په پوره بي پري يي پيښي تعقيب کړيدي.

شر او فساد يو ټولنيز رنځ دي او هر رنځ په لومړی سر کي تشخيص شي او علت يي څرګندشي ، دوهمه مرحله يي اسانيږي، چي بايد اصلاحات پکي راشي او درملنه يي وشي.

دلته ښاغلي منصور علي سيل بين زيار ايستلي، چي پيښي راټولي کړي او دراتلونکی نسلونو د پاره څرنګه چي ده محترم ليکلي دي، دعبرت او پند سبب شي. او دايي په ګوته کړي ، چي دهيواد دبدبختي لامل په څه کي دي او مقدس جهاد څنګه خراب او دمجاهد ارمان څه ډول تر خاورو لاندي شو ؟

په ډير افسوس زموږ ولس د قاچاق، رشوت، اختلاس، غصب، اختطاف، لاري نيول، تجاوز، فريب، جاسوسي، زورګويي، تبعيض، جعل،تزويز، خيانت او بل هر ډول لوی او وړه قانون شکنی نه رنج وړي او د نجيب ولس د بدنامي لامل دي، د پرمختګ او د ولس د رفا لار يي ډب کړيده.

دسيل بين صيب دا يو پر ځای کاردي. کور يي ودان او زوی يي لوی.

په درناوي

ګل مرجان ودان

پښتونخوا ــ پيشاور

۲۰/ ۸/ ۱۳۹۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیلامه

بسم الله الرحمن الرحيم

حَسْبُنَا اللهُ وَنِعْمَ الْوَكِيْلُ نِعْمَ الْمَوْلَى وَنِعْمَ النَّصِيْرُ

وايي سيبل بين د پنځو وزيرانو عقل لري. ما دوطن ناخوالي په خپلو سترګو ليدل او يا اوريدل، تحليل به مي کاوه، رنج به مي وړي، مګر د اصلاح توان راسره نه ؤ او نه د مداخلي حق. ترڅو دامي قصد وکړ، چي دا ناخوالي د کال ۲۰۰۱ نه پيل او تر ۲۰۱۴ پوري ثبت کړم، چي دا جينائي پيښي د استاد برهان الدين رباني او مجاهدينو د دور دسکي کټ مټ بل مخ دي اويا دهغه عصر دوام دي، چي کارګردګان او هيروګان يي هم هغه کسان دي. تاريخ ته وسپارم ، چي څيري بربنډي دي او دجهاد د بدنامولو علتونو سره پيوند لري او قضاوت و ګرانو لوستونکو ته پريږدم.

کله چي دا څو پاڼي ليکل بشپړ شوي او دکتاب ډول يي غوره کړ، حيران وم چی څه نوم ورکړم، په لومړی سر کي هم د نوم په فکر کي نه وم، ولي چي لومړی بايد زوی پيداکړي او بيا يي نو د نوم په فکر کي شي.

کله به مي ويل چي (افغاني ويکي لکس) و نوموم، ولي چي افشاګيري پکښي وي. کله به مي دا ويل ، چي (جينايي کيسي) نوم ورکړم. کله به هغه د طالب اصلاح چي (شر او فساد) به يي باله غوره کړم.

او يا (دهيواد په ادارو کي څه تيريږي) تاسي ارجمندان چي هر نوم ورکوي. ما وکولای شوای، څو مستند د شر او فساد پيښي نمونه راټولي کړم او د پند او عبرت د پاره ستاسي حضور ته وړاندي کړم، چي دا څيري او دشر او فساد مرحلي و پيژندل شي او زموږ د هيواد دبدبختي علتونه په همدي مرحلو کي نغښتي دي، آن کورنی او اولادونه به يي پدي کړو وشرميږي.

همدا کړني چي په ادارو کي تيريږي ، چي د شر او فساد لامل ګرځيدلي دي.

سياسي بحث نلرم، مګر ولس بايد دا هم ومني او ورسره عادت ومومي چي دا ديوي وړي سيمي (ولسوالی) په دولت کي يوه لويه برخه ورسيږي، که نه د لجاجت نه کار اخلي. او ارومره ددولت په سر کي به ځای لري، به غير ددي نه د مارشال فهيم خبره، د عدم قناعت په صورت کي به بيا غرو ته پورته شي. مثلاً :

د کرزي صاحب د لنډ مهالي او انتقالي دوره کي مارشال فهيم لوی مرستيال ؤ، د لومړي انتخابي دوري په وخت کي ضياً مسعود، په دوهمه انتخابي دوره کي بيا مارشال فهيم ، د مارشال فهيم د وفات نه وروسته فوري دده ځای محمد يونس قانوني ته ورکړه شوو، اوس د احمدزی وخت کي ضيأ مسعود واجب الاحترام غير مسؤل او هر کاره، هغه بلي خواته ډاکټر عبدالله او ملګري يي ځای لری.

دا خپل حق بولي ، نه قانون مني او نه ديموکراسي. کومه قضيه چی ما اوريدلي ده، يا يي منبع باوري وه او يا يي مستند سازي کړيده. څه چی راغلي دي پر واقيعت او حقيقت ولاړ دي.

په درناوي

منصور علي سيل بين

۱۳۹۰/۸/۱۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

عنوان فهرست صفحه

مرام....1
له کانونو څخه غیر قانوني ایستني 20
جان سپکو ویلي دي چي دافغانستان له یوه بانکي حساب پنځوس ملیونه ډالر ورک شویدي 21
ددرغلی یوه بیلګه....22
ستا نه یو زوی غواړم....23
دیوه پولیس دزړه حال....25
شرکتونه دي خپل لګښتونه؛ په زکات کي حساب کړي 27
د داینمنټو غلا....28
داداري فساد د پاره عدم سیاسي اراده....29
چاته له بداخلاقي څخه د لاس اخیستو نصیحت مه کوي، چي برخلیک مو وهل او ټکول کیږي 31
دمخدرو توکو قاچاق او دقانون حاکمیت....32
په ملي دفاع وزارت کي یو قرارداد 34
د اختلاس یوه نمونه 36
حاجي جمال قدیر 38
پرمنصور احمدزي تور 41
د وسله وال بغاوت یوه بیلګه....42
ددرغلی یوه نوی بیلګه....43
د زورواکی د چلولو یوه بیلګه....44
په پښتني بانک کي خیانت 46
سپیشل فورس 47
د شهید سردار محمد داود خان قاتل په کابل کي دي 48
بي پوښتني او بي حسابه لګښتونه 50
دمور په مخ کي د زوی وژل....51
پروژي او دسیمي امنیتي مسوولین....52
جمهوررئیس په جنګي جرمونو سترګي پټوي....53
خوش ګذران سفیران 54
دخمکو د مافیایي کړیو د غصب یوه بیلګه....55
جنرال محمد کبیر اندرابي 56

(c) ketabton.com: The Digital Library

غیرمسلکي ديپلومات 57
روسيي اوره 58
دووو مرموزو کمپنیو جګړه 60
عاطله او باطله وزارت خونه 62
دچارواکو غیر ضروري لګښت 64
مشاور وزیر 66
غصب او زورواکی 67
د شهر نا پرسان یوه قضیه 68
کابل بانک 69
په لوګر کي اختلاس 70
د زور واکي یوه بیلګه چي ځوک يي د پوښتني توان نه لري 71
د نکاح په جرم په شهادت رسیدل 72
اریانا افغان هوایي شرکت 73
د حاجیانو انتقال 75
کاستر او که پلانکوچ ؟ 76
د پوهني وزیراو د وکیلانو امر 77
قاچاقبران او قاضیان 78
د قضا استقلالیت 79
د ناموس ساتونکی او که دناموس غل ؟ 80
د ۲۵۳۵۶۸۲۵ افغانیو اختلاس 81
د حاجیانو خرڅول 82
په پښتني بانک کي د اختلاس د یوي بلي قضیي بیلګه 84
د یو ترافیک بدي 85
ملي مشارکت 86
د ګلبهار تاور قضیه 90
دلوړپوړو چارواکو جعلي اسناد 93
شرین اقا قاتل او دده رواني تکلیف 95
دننګرهار په ګمرک کي دلرګیو چور 96
د عامي روغیتا په وزارت کي یوه درغلی 97
دحکم نه تنفیذ 98
دیو ي ښځي دسنګسار 99

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهرات ښاروال 100
دبلخ مستوفیت 101
د مهاجرینو دراستنولو پخواني وزیر 102
زوریا زر 103
دمالیي په وزارت کي داختلاس او درغلي قضیه 104
دديزل جنراتورونو ترون 105
د بهرینو هیوادونو د خواکونو له خوا د افغانانو د وژني یوه بیلګه 106
روابط مهم دي که ضوابط ؟ 107
د ملي دفاع وزارت او اختلاس 108
مسخه شوي قاضیان 109
چارواکي هم په میخ وهي او هم په نال ؟! 110
د محصل تبادله 111
د اختلاس یوه قضیه 112
دګلاب الدین شیرزایي پور 113
دتیمورشاه اعدام 114
دالبیروني پوهنتون رئیس 116
عصمت الله دولت زی 117
د ۹۲۱ لاریو داوسپني قاچاق 118
بیدل شرکت 119
په بهرنیو چارو وزارت کي د ۱۵۰۰۰۰ دالرو د اختلاس 120
(I.S.S) شرکت 121
لیست قسمتی از املاک غصب شده وزارت دفاع را مشاهده کنید 122
مصؤنیت که معافیت ؟ 125
جنرال عبدالرشید دوستم 127
د صدر مارکیت 128
تورنجنرال اندرابي صاحب 129
دایي قباله په چا یي مني ؟ 130
د نوي ښار پروژه 132
ظاهرشاهي سراي 134
شیطان باید ورته ګوته په غاښ ونیسي 135
په بهرنیو استخباراتو پوري تړلي رسني 136

(c) ketabton.com: The Digital Library

میر عبدالاحد صاحبي.......... 138
یو شمیر چارواکي د مخدرو توکو په قاچاق کي مرسته کوي.......... 139
وادي ګرګان.......... 140
په ولسي جر ګه کي څه تیریږي؟.......... 142
په سفارتونو کي چور.......... 144
د لاجوردو په کان برید.......... 145
کانونه او زورواکان.......... 147
دکابل بانک فاجعه.......... 148
د ولسي جرګي ۶۲ غړو درغلي.......... 150
د ولسمشر پرخاي ، خوناوخته څرګندوني.......... 155
دتښتوني یوه قضیه.......... 156
د یو شمیر والیانو په اړوند ریوټ.......... 157
په ګمرکونو کي ددرغلی یوه بیلګه.......... 158
دحاجي اکبر دتښتوني قضیه.......... 160
ایراني جاسوسان.......... 161
دمخدرو توکو قاچاق او جان محمد.......... 162
وزیر صاحبان.......... 163
دارزګان والي.......... 165
دکابل دهوایي ډګر اختلاس.......... 167
زاخیل وال تسلیم شو.......... 168
که زما خان غواړي تر تا به یې قربان کړم.......... 169
پلنګ در لباس ملنګ.......... 171
پردی لارښود.......... 173
دکانونو درایستلو مخنیوی.......... 175
دقروغ دغونډیو غصب.......... 177
دافغانستان په جګړه کي دامریکا لویي تیروتني.......... 178
لیوني سپي.......... 180
لمرپه دوو ګوتو.......... 181
زورواکان او په ملیاردونو ډالر زیان.......... 182
ددو ماشومانو اختطاف قضیه چي پایله یې په برائت سره تمامه شوه.......... 183
دکور غل.......... 184

(c) ketabton.com: The Digital Library

زور حق دئ 185

وسیله او واسطه 186

د ۳ میلونه دالرو ورکیدل 187

نورستان او د غنمو ویش 188

دسردار محمد داؤد خان روغتون 190

لوړپوړي چارواکي به هیڅکله دعدالت میز ته راکش نه شي 192

دبریښنا په ریاست کي ناوړه گټه 193

د یویشتمي پیړی په لومړي لسیزي کي د خپلسریو یوه بیلگه 194

دبریښنا دتخنیکي اداري لخوا غصب 195

دنفتو شرکت په نامه یوه جالبه درغلي 196

دکرومایت د ډبرو استخراج 197

دتوطیي نمونه 198

دعزیز الله لودین او داکتر شریفي موازي اداري 199

عبدالمجید زابلي دملکیتونو غصب 201

ناوړه گټه اخیستنه 202

دستري محکمي تجارت 203

د پنجشیریانو په نامه یو لیک 204

د ایران فرهنگي یرغل 206

انوردنگر : 209

د پردو دمبایلو دنمبرو څخه ناوړه گټه 210

گندم نما جو فروش 211

دجهاد اعلان 212

ابتکار په خیانت کي 213

غصب په ۱۱ راکت لواکي 214

په بریښنا ریاست کي فساد 215

دولتي بي عدالتي 216

په نفتو کی درغلي 217

په فساد کي تخصص 220

د Anham کمپنی 222

د ۱۱۱ قطعي د خوا وژنه 223

دفواید عامي د وزارت بي کفایتي 224

(c) ketabton.com: The Digital Library

استاد او فساد 225
قدم په قدم مفسد اجراات.. 226
شیر پور چورشو.. 227
چور لمان.. 240
د فساد مخنیوي.. 243

(c) ketabton.com: The Digital Library

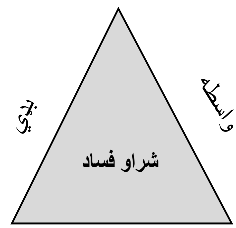

دپاک ځښتن تعلی په نامه

مرام

دا باید ووایم چي زه ولي دي ته اړ شوم، چي هلي ځلي وکړم ، چي د فساد په هکله د نموني په ډول څه مواد مسند را ټول کړم. ممکن د ټولني د ستونزو په تاریخ کي داهم د نسلو د پاره یو دعبرت درس وي او یا هغو کسانو چي دي ولس یي یي زړه سوی نه درلود، تاریخ ثبت کړی وي او یا زوی، لمسی او کورني یي پدي پوه شي، چي د راوړی شتمني باد نه ده راوړي، بلکي دناوړي ګټو د لاري په لاس راغلي ده او د نورو حق پایماله سویدي، لکه چي منتسکیو وایي:

« هر ځای چي لوړپوړي قصرونه ویني، بل ځای په هغه اندازه ځای کنده او چغور شویدي ».

په تاثر افغان هیواد کي په ډیره پراخه ډول فساد دود شو. کوم کسان چي د اخلاقو پر بنا او یا د خدای د بیري نه د فساد نه ډډه کول، یوازي دګوتو په شمار ؤ.

زه به چي ددي مزمن رنځ په هکله چي سیل بین ؤم د عواملو په برخه کي هم تماس ونیسم او روښنایي پر واچوم، پر علتونو بحث وکړم، میتود او دمجرمینو او مفسیدینو په تکتیک هم خبري ولیکم او پر ډولونو هم لیکنه وکړم، هیله ده ، چي ګټه ورسوي او په ویلو وارزي.

هڅه به مي همدا وي، رنځ تشخیص کړم ، نو بیا به یي درملنه او دارو لږ څه اسانه شي.

فساد دومره رسوایي ته ورسید، چي په داخلیانو یي چاره ونشول، بلکي بهرنیان د مرستي د پاره راغلل. کمیته شفافیت، سیګار او MEC نه مي مطلب دي، چي په مخ نیوي کي مرسته وکړي.

فساد د څو کلو راهیسی داد او بیداد کوي او هر ډول فساد دود موندلي ؤ، بالاخره د هغه په نتایجو هم وړ غیږو.

طالبانو خپل راتګ د فساد د منځ وړولو هدف وباله. هغو به فساد په ډیر ساده ډول (شر او فساد) باله. واقعاَ چي د طالبانو رژیم د وړاندي شر او فساد په لوړه کچه ؤ. هر ډول فساد لکه ، غصب، اختطاف، رشوت، قاچاق، تبعیض، جاسوسي، اختلاس، خویش خوري، غلا، تجاوز، لاري نیول په عام ډول دود شوی ؤ، چي پورتني ډول یو خبیثه مثلث تري جوړ ؤ. د شر او فساد تر ټولو مهم لاملونه فقط او فقط رشوت او بډي، واسطه، او زورواکی ؤ. جهاد د خاورو سره برابر شو، د

(c) ketabton.com: The Digital Library

شهيدانو ارمان تر خاورو لاندي شو، د دوه نيم ميلونو شهادت عبث ، يتيم او بوره مور او کونډې بي عزته او خواره پاته شول. دجهاد ګټلي نوم بي عزته او سپک شو. ددي ټولو لامل شر او فساد ؤ او ټوله ولس د غواي اوم او د غواي اتم يو شاني بولي.

انسان يو عاصي مخلوق دي او پدي کي شک نشته. فساد او قانون شکني په هره ټولنه کي وجود لري، مګر هلته بازخواست شته، دلته بازخواست او تپوس نشته. تربل هر وخت شر او فساد د استاد برهان الدين رباني په وخت کي اوچت تللي ؤ او دود شو.

طالبانو هم د شر او فساد د ورکيدو تر شعار لاندي راپورته شول او هر يو يي پر ځای کيناوه. امنيت راغلی، فساد کم شو، د فساد عاملين تيښتي ته اړ شول. حاجي قدير ، حضرت علي او دننګرهار د جهادي شورا غړي مخ پر پيښور کړ. ګل اغا شيرزی کويټي کي ميشته شو، قوماندان خان محمد د کندهار نه زهدان ته ور واوښت، ملا نقيب اخند تسليم شو، جنرال محمد اسمعيل د هرات نه مشهد ته ورسيد، جنرال عبدالرشيد دوستم د خپلو بکسونو او ميرمن سره د ترکيي استانبول کي واړول، عطا نور او شمالي ټالوال او احمد شاه مسعود تاجکستان کولاک ته ورسيدل، ګلبدين حکمتيار او حاجي عطا محمد سرکاتب زاهدان ته ورسيدل، د ملا نسيم او ملا غفار او ملا رسول د هلمند د قوماندانانو کورني هم ايران کي ځای پر ځای شول، استاد رباني خپل تخت په ځان پوري نيولي بدخشان ، کله يو ځای ، کله بل ځای اوسيده، پير ګيلاني او حضرت مجددي په اروپا کي اوسيدل ، سياف او مزاري هم تري تم شول. د هر چا ناموس او مال خوندي شو، غوڅ حکم او لنډه محاکمه دود شول، د ظالم لاس لنډ او پښه يي ور ټوله شول، شريعت جاري شو، (اګر او مګر) له منځه ولاړل، پلمي او بهاني ورکي شوي، مشکلتراشي او ميرزا قلمي له منځ ولاړي. د طالب لخوا هرڅه په سپين استدلال د شريعت په رڼا کي ترسره کيدل.

ايراني جاسوسان د ډيپلومات تر نامه د خپل اعمالو په سزا ورسيدل، کوم چي نن يي استاد عطا په نامه کوڅه نوموي.

پدي کي شک نشته چي طالبانو هم ستونزی درلودي ، مګر د امريکا غوښتنی ته تسليم نشول، افغاني ميلمه پالني دود يي رعايت کړ، اسامه بن لادن يي په لاس ورنکړ او خپل تاج او تخت يي په قمار کيښود، زه يي په نورو اړخونو تبصيره نه کوم، خو طالباني نظام تباهي ومنل.

تر طالبانو د وړاندي استاد برهان الدين رباني د رژيم په وخت کي نه يي خپله لياقت درلود او نه يي بل ته وار ورکاوه. په تخت پوري سريښ شوي. کله ، کله يوه پلمه او کله بله پلمه مخ ته کول، کله به يي حل او عقد جرګه د خپلي ګټي پر بنا جوړه کړه، کله به يي د خپل دوام د پاره د ستري محکمي د رئيس فضل الهادي شينواري فيصله تر لاسه کړه، هغه ستره محکمه چي غړي يي ده ټاکلي وه. کله به يي د جنرال محمد اسمعيل خان پواسطه په هرات کي جرګه د خپل بقا دپاره جوړه کړه او کومه فيصله چي لاهورپنډي د قايده رهبرانو لخوا د حضرت مجددي د پاره دوه مياشتی او دده دپاره څلور مياشتي وي. رعايت يي ونکړ، ګلبدين ورته ټينګ شو ، راکتونه يي ورته کش کړه. کابل په ناحيو وويشل شو. ده لومړی خپل تخت کاريز مير ته انتقال کړ، ارګ يي پوري اور کړ، کله چي نور هم فشار پر ډير شو، بدخشان ته وتښتيد ، اما تخت يي ټينګ په ځان پوري سريښ کړي ؤ. تفاهم ته حاضر نه ؤ. د کابل اوسيدونکو کوم چي د مهاجرت توان ورسره نه ؤ، ډير زجرونه او ظلمونه وليدل، ډيرو انجينو د تجاوز نه د ځان بچ کولو په خاطر تر بامو ځانونه وغورځول، د مړو ښځي په نکاح شوی، مګر استاد دا ټولي جدي نه نيول. يو دوست مي راته يوه تراجيدي کيسه کول، چي د زاړه ميکرويان په استادګاه کي مي څنګ ته يوه چادري داره ميرمن د يو لس کلن هلک سره ولاړه وه ، چي د مرجان د غونډي دوه ګلم جم راکوز او ميرمن

(c) ketabton.com: The Digital Library

يي په زور کش او بو تله ، هلک چيغی کړي چي (خاله ام است) ، فايده يي ونکړه، نيم ساعت وروسته هغه ښځه بيرته را ورسيدل او هغه ګلم جم ورسره ؤ او وي ويل (اينه چه شد ؟ پس برايت اوردم) .

د هلکانو تجاوز، اختطاف او ښځا په شمالي خوا کي ډير دود شوي ؤ. داحمد شاه مسعود هم نور د وضعي نه خلق تنګ ؤ، د استاد عبدالرسول سياف له خولي چي يي ويلي ؤ ، کولای سم د طالبانو سره مقابله وکړم ، اما د چا دپاره ؟؟ ايا د استاد رباني د پاره ؟؟ تر چنګيز، روس، او انګريز نه د رباني حکومت د ظلم او ناروا ډک ؤ.

استاد رباني ډير محيل ؤ، کله دا بهانه ، کله دا پلمه ، هيڅ لار يي نه نيول، په عين زمان کي مادي ګټي ته سم چمتو ؤ.

طالب دده د وضعي نه را وزيږيدي، په لومړی سر کي ده خپله هم دا (يو خود جوشه حرکت) باله او څو لاري جعلي لوټونه يي کندهار ته ور وليږل. که طالب نه وای ، حالت به تر اوسه دوام درلودای. داستادانو ګټي ګرنتي ويي. دواړو استادانو ډيره په داخل او خارج کي سرمايه ګزاري وکړل.

استاف سياف څه زرنګ ؤ، دخپل حزب (اتحاد) په نامه سرمايه ګزاري کول، چي دا يوازي يو نوم دي، ګرچه د استاد سياف پر ويش د احمد شاه احمدزي سره چي دده مرستيال ؤ، څه لانجه راغلل.ښاغلی ارسلا د مولوی خالص د تنظيم غړی دافغاني سفارت غړی په مسکو کي په يو مجلس کي وويل شول ، چی احمدشاه احمدزي ۱۲۰ کوره په کابل کي لري، هغه ورته وويل، کله چي موږ کابل ته راغلو او دارايي مو ثبتول نو د احمدشاه احمدزي ۱۲۰ کورونه حقيقت نلري، يوازي ۸۰ کوره لري. بل چا کيسه کول ، چي ما غوښتل د پخواني د دفاع وزير خان محمد خان کور په نوي ښار کي پر احمدشاه خرڅ کړم، ډګروال نافع وايي: سلا مو دا سوه ، چي اول به قيمت لوړ ووايو ، وروسته به سوکه ، سوکه ورته راکښته شو، قيمت چي موږ ۲ لکه ۴۰ زره دالره ووايه ، په هغه لومړی ډز نوموړي چمتو شو. دوی خپلي باد راوړي پيسي محضي يو ځای بندولي. استاد رباني هم د ډيرو کورونو څښتن شو. په کابل او بدخشان کي پوره سرمايه ګذاري وکړه.

د جهاد پيسي نورو هم لکه حاجي قدير، استاد عطا نور، جنرال محمد اسمعيل خان ..... ټولو درلودي. که کوم چا ددي قوماندانانو نه درلودي، هغو چور، پاتک او غصب ته ژر لاس ورواچاوه.

عطامحمد نور ميلونر نه بلکي ميليباردر دي، چی د همدي شتمنيو په زور په سياست کي مطرح دي. ښارګوټی، مارکيټونه ، ترانسپورتونه، دوکانونه، دتيلو پمپونه، کورونه، شرکتونه، روغتونونه په لږ وخت کي خاوند شو. اما سوال به پاته وي چي پدي لږ وخت کي دا د قارون دنيا دکومي خوا شوه. ؟ په يو راپور کي راغلی دي چي:

بر اساس معلومات از املاک مزار شريف و بعد از بررسی ها بدست امده و الی بلخ تنها در شهر مزار شريف با قباله ی شرعی بيش از 500 جايداد دارد که يا به نام خانمش پسرانش و دخترش ثبت شده است.

1- شهرک خالد بن وليد اين شهرک که از جانب والی بلخ عرضه گرديده و هم اکنون 6000 نمره اش به فروش رسيده او هر يک نمره اين شهرک از 8000 دالر است در اين شهرک 200 نمره در موقعيت های اعلی وجود دارد که برای خود تخصيص داده است.

2- باختر مارکيت زير زمينی که 200 دوکان دارد.

3- نزديک سينا استديوم، مارکيت بادام که ملکيت خودش است.

4- به نام عجب خان يک مارکيت اسبق که هم اکنون کارش جريان دارد و گفته می شود که بيش از 500 دوکان در ان اعمار خواهد شد که ملکيت شخصی خانواده ی والی دانسته شده.

5- نور بزنس سنتر که هشت طبقه و 100 دوکان دارد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

6- مارکیت ادویه فروشی که مقابل شفاخانه موقعیت دارد.

7- کلینیک لایزری نور.

8- در منطقه دروازه بلخ شرکت تیل نور.

9- شهرک میترا نور که بیش ا ز 400 خانه دارد.

10- مقابل شاروالی مزار شریف یک مارکیت 10 منزله که کارش جریان دارد.

11- شرکت ترانسپورت میترا نور که بیش از 300 موتر باربری کاماز دارد.

12- در منطقه سینمای اسبق مزار مارکیت آریا که بیش از 1000 دوکان دارد.

13- در شاهراه مزار کابل سرای میترا نور.

14- در مناطق مختلف مزار شریف پمپ استیشن های خالد نور.

15- یک خانه به نام مولانا درجوار قوماندانی امنیه.

16- خانه ی چهار طبقه ی که همین حالا زیست مینماید به ارزش دو میلیون دالر ساخته شده.

17- منزل دو طبقه بنام دفتر سیاسی که در دروازه ی بلخ موقعیت دارد.

18- سرای که عقب منزل اختر ابراهیم خیل که استگاه شولگره در انجا موقعیت دارد.

19- یک بلند منزل در عقب ولایت در کوچه قاضیان شهر مزار شریف.

20-یک بلند منزل که عقب لیسه ی سلطان راضیه قرار دارد و به یک کلینیک به کرایه داده شده بنام خانمش ثبت است.

21- موسسه خصوصی آریا – مزارشریف که احمد ضیا مسعود نیز در ان شریک می باشد دارای منزل 5 طبقه ای است.

22- شرکت سرک سازی خاله نور که در سرای مهمان مزار شریف موقعیت دارد مارکیت خود والی است.

23- دو شفاخانه ها به نام های مولانا جلال الدین و الفلاح.

24- مارکیت سینا فر که بیش از 400 دوکان دارد.

25- ذخیره های تیل در شهرک بندری حیرتان شرکت وارداتی تیل بنام انترنشنل شراکت با کمال نبی زاده – تلویزیون به نام ارزو یک پرودکشن بنام شمال تلویزیون میترا شرکت بیل بورد ها بنام بلهیکا که تمام قرار داد های شاروالی را منحصر بخود ساخته است.

په همدي ډول د ننګ او وياړ جهاد په بي ننګي واوښت . كه دعلل او معلول فرمول درست وي، رهبران ددي عمل ملزم دی ، چی باید محاکمه شی. کله چي به د جهاد په وخت كي كوم هيوادوال دوي تيګداران بلل، زما به ورسره خوله شوه. په ډير تأثر منم ، چی هغه حق په جانب ؤ، چي دوی پر وینو تجارت کاوه .

د رهبرانو خودخواهي منجر په خپل منځي جګړو سول، وطن تباه او د جهاد وياړ په ډير بي شرمانه ډول په خاورو ګډ كړه، ددي قرباني له بركته اتحاد جماهيری شوري مات او ډير هيوادونه ازاد شول، اما د افغان ولس بدبختي پای ونه موند.

پورتني مطلب تائيد دي، تر ټولو توره تياره همدا ډول د استاد رباني دوران ؤ. دلته هيڅ سياسي اړخ نه شنل كيږي، يوازي جنايي برخي ته پام را اړوم. عبدالعلی مزاري (رقص مرگ) رواج كړ، د پښتنو په سرونو كي يي ميخونه ووهل، د ښځو سيني يي پري كړي. عبدالعلي مزاري هغه څوک دي ، چي نن يي حاجي محمد محقق د وژلو تجليل كوي. عبدالعلي مزاري

(c) ketabton.com: The Digital Library

د طالبانو ګیر ته ورغي او وي وژي. د جناب مجددي هم شهادت په برخه نه ؤ، ولي چی د احمد شاه مسعؤد راکټ د هغي الوتکی نه چی مجددي یي د اسلام اباد نه کابل ته راوستی بچ شو. مجددي هم د خپل بقا په هیله د ګلم جم مشر دوستم ته د خالد بن ولید لقب ورکړ.

په همدي دوره کي د قلم ، چمن او زرداد جنایات به د وطن په جینایي تاریخ کي تل پاتي وي. ګرچه زرداد د حقوق بشر دنقفي په جرم ونیول شو او په لندن کی په ۱۲ کاله بند محکوم شو .

زرداد یو انسان سپی کړی، چي د سروبي په لاري کي به یي انسانان په ډارل، د حزب اسلامي قوماندانان وه، د شمال پهلوانانو هم هر جنایت وکړ، پهلوان رسول او پهلوان ملک به هم څوک هیر نکړي. د عبدالحکیم شجاعي په ارزګان کي په سلو کسان ووژل ، مګر د محمد کریم خلیلي له برکته هیڅ چا محکمي ته راکش نکړای شوای.

په مزارشریف کي د مزارشریف او د کندز ولایت د طالبانو جنګي اسیران، د فاریاب د لیلي په دښت کي تر دري زره ډیر کسان په ډیر وحشت او فجیع ډول د جنرال دوستم لخوا قتل عام شول. د حقوق بشر او جنګي جنایاتو د قانون خلاف عمل دي. طالبانو هم خپل مخالفین په مزارشریف او بامیان کي هیڅ زړه سوی ونکړ. زه یوازي دانه وایم چي افغان، افغان وژني، بلکي دا وایم چي انسانانو، انسانان وژل. د هغه کسانو وژنه زه یادوم، چي د جګړي د میدان نه دباندي وژل شویدي. دجګړي پر مهال وژنه چندان څوک کیسه نکوي. داچي د جهاد د وخت نه وروسته جګړي ته ورلیږل، د زور څخه کار اخیستل کیدو، په رضا هیڅوک مرګ ته نه ځي ، جنګ د مرګ لوبه ده، پداسي حال کي ، چي جهاد ته خلک د وطن د ناموس او دخدای د رضا د پاره په شوق داخلیدل، مګر داجګړه په زور سره عملی کیدل. د طالبانو په بریدونو کي د پنچشیر د فتح د پاره هم ددوا‌ړو خوا تلفات او وژنی ډیرؤ.

د طالبانو جلب او جذب ټوله په زور ؤ. اکثره ځوانان چي جنګ ته به په هیڅ ډول تیار نه ؤ، تعلیم او تربیه به یي کمه وه، ترینینګ به یي نه وکړي، نو پدي خاطر تلفات به یي درانده وه .

په همدي تاریکه فضا کي ټوله بشري ، افغاني او اسلامي ارزښتونه تر پښو لاندی شول، هر چا د خپل ژوند د بقا د پاره په هرڅه لاس پوري کاوه. ټولنه پر دوو طبقو ظالم او مظلوم وویشل شوله. څوک چي د ظالمانو په کتار کي ودریدل، د ځان د شومو اهدافو د پاره یي ظروف هم برابر کړه، کسان یي پر ځان راټول کړ او تنظیم یي کړه، دا ډله اکثره هغه د جهاد پخواني قوماندانان وه . د جهاد تر عنوان لاندي هر روا او ناروا مرتکب شول، په سیاسي ډګر کي هم دوي د جهاد د امتیاز تر نامه لاندي هر جنایت لاس پوري کړ. تهدید ، اختطاف، تجاوز، غصب،وژني او تبعیض نه کار واخیست.

دوي د خپل ناکامي دلیل دا وایي چي امریکا او غرب موږ تنها پریښودلو، دا یوه پلمه ده ، خپل کور په خپله څوک ودانوي، دبله ګیله پکار نده. تا ولي خپل کور پخپله خرابوه او ولي دی ورور وژنه کوله . او وایي چي امریکا د اسلامي نظام زغم نه درلود او خپله پړه پر بل ور اچوي.

استاد سیاف د ا خپلي ناخوالي چي د کابل ښار دده او د وحدت د خودخواهي په خاطر ډیري خرابي په برخه شوي. دلیل دادي، چي کفارو د سوچه اسلام د مخنیوي په خاطرزموږ وطن داسي خراب کړ. البته د پردو د لاس رول هم د هیریدو ندي.

استاده ! وایم چي تاریخ قضاوت کوي، کفارو زما وطن ندي خراب کړي، زما وطن تا او تا غوندي جهادي رهبرانو خراب کړ. انصاف پکار دي، توبه وباسه، ستا د خبره غوندي الحادي رژیم بقایا لکه ، کشتمند، سلیمان لایق، دستګیر پنچشیری، شهنواز تنی، محمد یونس فکر، نورمحمد نور،حسن سرق وغیره، غیره جنایت کارانو دا ټوله خپل خیانت او جنایت د ساړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنګ محصول بولي. داچي د سیوسیالزم د پلي کولو دپاره یي د حفیظ الله امین له خولي یوازي یو میلون کمونستان پکار ؤ، نور یا دپردو په صحراوکي اواره کړل ، یا قتل عام پروانه کول.

د جهادیانو او کمونستانو شعارونو تر منځ ډیر ورته والی لیدل کیږي او دواړو د ایدلوژي فکر درلود او دیو دیکتاتور نظام پلوي درلوده. مثلأ کمونستانو به دالحادي نظام وخت کي شعار ورکاوه ، چي (ګاریګران جهاد سره یوشي). مګر اخوانانو به ویل چي (اسلام مرزنه پيژني)، چی یو بل ته د مانا په لحاظ نژدي دي او یوه جهان بیني لري او د بل فکر زغم نلري.

زموږ هیواد هم دغو دوو مفکورو خراب کړ. استاد سیاف ؤ، چی اسامه بن لادن یي په جلال اباد کی پذیرایي کړ، مګر اوس یي پر امتیانو بد وایي او طالب غندي. خاطرات امرالله صالح په ماندګار کي کال ۱۳۹۲.

که نوره عادلانه محکمه یي په داد ونه رسیدل، تاریخی محکمه خوبه دوي محاکمه کړي او زوی او لمسي یي پري خجالت وباسي. یعنی دا هر جنایت کاره او خائین د ځان د پاره اوس هم د برائت لاري پلټي.

نو همدا جنګی جنایت کار ؤ، چي هیواد خپله شیرازه د لاسه ورکړه، د ظلم دسکي بل مخ را واوښت، اخلاق کمزوري شول، ظلم او تادا بل رنګ وموند. پر ولس ظلم وشو، چي دکیڼ خوانه ؤ او که د ښی خوا نه ، دظلم د پاره زمینه برابره شوه.

رشوت، واسطه او زورواکي ، شر او فساد اوج ته ورسید، شر او فساد دیو دري ضلعی هندسي شکل جوړ کړ، چي باید ورته د شراو فساد مثلث ووایو او هره ضلعه یي د یو خبیثه جرمی عنصر نه جوړوي، کوم چي پورته ذکر شو.

البته طالبانو هم ستونزي لري او عام ولس تري په عذاب کي ؤ.

که یو سړی رنځور وي روغ به شي، که غریب وی خان به شي، اما که یو څوک او یا یوه کورنی او یا یوه ټولنه اخلاق خراب شول، اصلاح یي اسانه نده.

شر او فساد دومره عام شویدي ، چی د ټولني په ټولو ابعادو کی ریښي ځغلولي دي. اصلاح یي غوڅ حرکت غواړي. ښه او بد سره ورک دي، په خیانت او قانون شکني برعلاوه چي نه شرمیږي، بلکي په مغروره کیږي.

د طالب نه د هر چا ډار کیده، مګر طالب امن راوست ، ناموس خوندی شو، شرعیت قایم شوو او زورګویي ختمه شوه ، دتجزیي مخه ونیول شوه او د فدرالیزم کیسه هیره شول، د کابل ښار چی د جهادي قوماندانانو تر منځ ویشل شوی ؤ خلاص شو.

زه سیل بین ترخپل توان پوري د خبیثه مثلث هره ضلع بیان او تشریح کړم.

شر او فساد مختلف ابعاد،انګیري او علتونه لری ، لکه اقتصادي ، اجتماعي ،تربیتي او داسي نور. زه یي د جرم پر علتونو بحث نکوم ، دلته دجرم تشخیص او د مجرم د نیولو او د جرمونو د مخ نیوي په هکله بحث کوم، چي زموږ ټولنه کی و دی خبیثه مثلث ته پام وشی .

۱ ـــ واسطه: **(إِنَّ اللّهَ يَأْمُرُكُمْ أَن تُؤدُّواْ الأَمَانَاتِ إِلَى أَهْلِهَا وَإِذَا حَكَمْتُم بَيْنَ النَّاسِ أَن تَحْكُمُواْ بِالْعَدْلِ إِنَّ اللّهَ نِعِمَّا يَعِظُكُم بِهِ إِنَّ اللّهَ كَانَ سَمِيعًا بَصِيرًا)**

د شر او فساد د مثلث یوه خبیثه ضلع واسطه ده. واسطه او وسیله زموږ هیواد یوه عام دول لري او چندان عیب او شرم نه دي. ګرچه اغیزه یي تر دوو نورو ضلعو لږ نده. زموږ د ټولني تشکیل او ساختار واسطي ته ډیر جوړ او مساعد دی. هیڅ کار بیله رشوته مخ ته نه ځي. که رشوته نه ؤ، نو واسطه ارومرو ضرور ده. هرچاته چي څوک وغواړي ، لار ورته

(c) ketabton.com: The Digital Library

مونډلای شی. کوم کس ته چي چا ورته کاربند دي، هغه ګاونډی ، همنصنفي، ملګری او وطن دار لري او ګوندی او کورنۍ سره اړیکي پیداکولای شي، که نورنه ؤ ، نو پردو هم لاس ارومرو لار ورته پیداکیدای . ټاکنی هم پواسطه دي میعار مد نطر ندی، همدا سبب دی چي د مامورینو بي تفاوتي او بي پروایي سهل انګاري . بی مسؤولیتي لوی رول لري. دنا لایق مامور نه هم پوښتنه نشی کیدای، شاته پشتوانه لري. دشر او فساد لوی لامل همدا واسطه او وسیله ده. کار و اهل کار ته نه سپارل کیږي.

واسطه هم څوډوله ده ، مثلاً یو ساده سپارش وي او دکار د اجرا هیله تري کیږي، البته دا هیله سبا یو مجرایي هم لري. کار په کار دي او سپارش په سپارش، اسانه سپارش خو هغه دي، چی یو قانوني لار هم ولري. ځیني یو ستونزمن سپارش وي، یو څه مسؤلیت هم باید ومنل شی، چی مقابل لوري پدی ارزي او که نه .؟

هغه د سپاس او شکران د اداکولو وخت کي په ډیر ویاړ او ممنونیت سره دا وایي (چي والله یو غټ کار او غیر قانوني زما سپارش یي اجرا کړ). دا نو کوم عوض او مجرایي هم لري، کار په کار دی ته وایي. بل هغه سپارش دي ، چی یا ستونزمن وي یا مامور صاحب نه غواړي، که څه هم لار لري ، داجرا نه یي ډډه کوي او خپه پدی وي، چی سپارښت او واسطي ته څه ضرورت ؤ، تر څو افغانیوي به تیرشوی وای. دي سرګرداني ته څه ضرورت ؤ، زما دي هم په خوله خاوری کړي. آن کله، کله نو بیا ورسره مشکلتراشي کوي؟

که واسطی ته ووایي او عذر کړی، چی دا غیر قانوني عمل دي، په ډیره درایت وایي ، چي که قانوني وایم، نو زه نه راتلم، پدي خاطر راغلم چی غیر قانوني کار راته وکړه. ناروایي هغه حالت دي، چی په هر ملحوظه چي ؤ، ونه غواړي، یا ونه کولای شي، چي سپارښت مثبت ځواب وایي. دی نو دتهدید سره مخامخ کیږي، توطیه ورته جوړوي او په غیر مستقیم که کوم وخت دده کوم قانونی کار یا قانوني حق وي، هم نه اجراکیږی او پدي ډول مجازات کیږي، آن پروپاګند او تبلیغ پسي کیږي.(در این راه کشته ګان زیاد است). څوک یي بازخواست هم نشي کولای، چي پدي لار کي قرباني شویدی. کیدای شي ، چي څوک رشوت رد او تري پرهیز وکړي، مګر د واسطي نه هیڅ چاره نشته، داسي یو محترم یا دوست به درته راولي، چي ته هیڅ ورته ویلای نشي، هغه تا ته ډیر ګران وي. مراجعین یا عارض په هیڅ صورت طاقت نه راځي، چي کار په خپل نورمال او طبعي مسیر ولاړشي،ارومرو په واسطه پسي ګرځي. دا کلتور اودا فرهنګ تر رشوت بدتر دی، مراجعه او سپارښت هیڅ عیب ندي. که څه هم یو انحرافي عمل دي او دا عمل په قانون کي منعه شویدي، مګر عملي ندي، پدی کار کي د شورا وکیل ډیر ماهر او بي پروا اداره په اداره مؤکل ګفته وزی او ننوزي. دا به یي پلمه وي، کمیشن خوبه اخلي. کار دیده، کار کوي او په ډله ګرځي.

مقرري او تبدیلي پسله رشوته، اکثرأ په سپارش وي، سپارش هم درجي لري، دلوړ پوړو سپارش اغیزه ډیره وي.

پخپله د قومی د ترکیب لاندي دا پخپله د واسطي لار هواره وي او اهلیت به مد نظر نه نیول کیږی. هر مامور او یا وزیر خپل ولي نعمت ته تسلیم دی، نه حکومت ته.

مارشال فهیم په واسطه او سپارښت کي تر هرچا دمخه ؤ.

لږ لیدل کیږي، دغریب بچی د ښه موقیعت او موقف خاوند شی، که څه هم دلوړ لیاقت او اهلیت خاوند او پر معیارو برابر وي. پدي معیارو کي تقوا تر ټولو بي ارزښته صفت دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپاربښ تل زموږ په ټولنه کې یو دود ؤ. دا دطبقاني ټولنه کې ډیر وي. زموږ هیواد کې اکثرآ طبقه موجود ؤ، نو له همدي سببه قانون یکسان د تطبیق ستونزو سره مخامخ ؤ. په پاچاهی نظام کي مو سرداران او شتمن درلودل. په کمونستی رژیم کي بله طبقه رامنځ ته شول، کمیټي مرکز او یولیت بیرو ؤ. د مجاهدینو په دوران کي د رهبرانو او لوړ پوړو قوماندانانو کورني د پخوا سردارانو ځای اشغال کړ.

سپارش دومره عمومي دی، چی تری یو ځای فارغه ندی، محکمه، ښونځی، د کانکور د ازمویني هیآت، روغتون، قراردادونه، د کورنیو او بهرنیو چارو وزارتونه او نور، نور.

تر اندازی دا موضوع یو بل سره تړاو هم لري، دولتي کارکونکی هم په نورماله ډول کار مخ ته نه وړی او مراجعین هم تلوار لري، حوصله نلري، چي باید کار یي ژر او سم وشي، نو واسطي ته مراجعه کوي.

د هر جرم د بازخواست او تعقیب عدلي مخ همدا خبیثه مثلث دي، چي مخ یي نیسي، یعني یا به رشوت وي، یا واسطه او یا زور گویي. څرنګه چي مي وویل چي واسطه یو عمومی دود دی، مګر پدي برخه کی د ملی شورا غړي ډیر مخ کي په ډیر جسارت او حق په جانب ځیره ، اداره په اداره وزي او ننوزي، یو څه کمیشن کاری په ګډه وي. ددوي په هکله ډیر نیوکی ،پیغورونه ویل کیږي، مګر دوي یي جدي نه نیسي.

د وکیلانو نوم چی (چورلامان)هم بلل کیږي. لکه (اسپرین بایر) د هر رنځ دوا ده. د زنا او لواطت نه نیولي تر قاچاق، رشوت،تروریزم او قتل پسي بیله شرمه روان وي. مؤکل ګفته دروازي ته ولاړ وي، دا ددوي په کرکتر کي نسته ، چی وواییِ چی دا کوم او دا نه ، ځینی یي و شکیدي، وکیل صاحب باید خپه نشي. په هیواد کي د تروریزم مخدر مواد، رشوت په څنګ کي د بدبختي لوی لامل پارلمان دي، چی ځان ته د ملت استازي وایي او پارلمان د ملت کور بولي، چی هیڅ ندي، هغه د ګوتو په شمیر کوم کسان دي ، لکه محترم داکتر رمضان بشر دوست ، چی باید د چورلمان نه نور ووزي. دملت دا استازی دوه سره خنجر غوندي کار کوي، هم واسطه کیږي او سپاربښت کوي، رشوت هم اخلي او زور هم چلوي.

دا باید ووایو چي پنا غواړو په خدای سره.

څرګنده ده چي هر افغان یو وکیل لري، ځیني وکیلان ددي د پاره چی موثریت ثابت شي، په ډله ګرځي یو دبل د ناروا حمایي تعهد لري. وکیلان خپل منځ کي داد او ګرفت لري ، دجرګي رئیس او مرستیالان او دکمیتنو رئیس هم باید په جیب لاس ووهي . وایي ډم د ډم نه ، داکتر د داکتر نه پیسی نه اخلی ، مګر وکیل د وکیل نه پیسی او رشوت غواړي.

۲ـــ رشوت(بډي): « عَن امام الصادق قَالَ قَالَ رَسُولُ الله لَعَنَ اللَّه الرَّاشِي وَ الْمُرْتَشِي وَ الْمَاشِي بَيْنَهُمَا »

د خبیثه مثلث بله ضلعه رشوت دي. رشوت ډیره عامه معنی لري. د جزا قانون کی نقدي پیسی یا مال ، امتیاز او یا ګټه په لاس راوړل رشوت دي. شرعي هم ناروا دی.

اخلاق او اسلامیت کمزوره کوی. په موږ کي عمومی شویدی. دکارونو اجرا د تور بازار ډول غوره کړی، تر څو مراجعه ورته وشی. هر مامور د خپل رسمي او دولتي موقیعت پر مبني د خپلي خولي په اندازه د رشوت ګوله پورته کوي، البته چي د مامور، مدیر او رئیس اندازه توپیر لري، د والي او وزیر لقمه لویه وي.

رشوت په ترافیک ، ښونځي، ښاروالی، مستوفیت ، روغتون، پولیس، څارنوالی، قضا، ګمرک، په هر محل او ځای کی لیدل کیږی. په ادارو، سرکانو، کورونو، او هوتلونو کي اخیستل کیږي. اوس رشوت هم مدرن شویدي او یا د خطر دکمیدو په

(c) ketabton.com: The Digital Library

خاطر په دوبی کي اخيستل کيږي. دقاچاق ، ګمرګ، تروريزم په څنګ کي رشوت د هري ملي پروژي که ساختمانی ، زراعتی او يا امنيتی وی ، چی رشوت او ناوړي ګټي پر ننوتی ، پروژه به ناکامه او ناقصه او په درد بخوره به نه وي.

رشوت (بډي) په دري ډوله دي:

۱ـ مراجعين او عارضين هم سړی تشويقوي، کله، کله يي نوم سوغات او تحفه پر کښيږدي، مګر مانا يي هغه يوه ده. رشوت د کار د اجرا او يا د نه اجرا په مقابل کي وي. يو هغه رشوت دي چي د قانونی کار د اجرا په مقابل کي وي، پدي مقابل کي شيريني ګفته يو څو روپی ورکړي، البته عارض، د کار اجرا ژر غواړي او خپله يي مراجعه کړي وي، د همدی کار اجرا مامور ته بي خاره او بي مسؤليته دي، خپله غوښتنه کوي.

۲ـ بل ډول يي دعارض د ناپوهی نه ګټه پورته کوي او قانوني کار ورته سخت کړي او د مارانو سرونه ورښکاره کړي، چي عارض خپله لار ورکه کړی او يا يي په بيروکراسی را وپيچي او نخود سيا پس روان کړی، دا کسان بيا هم د زغم نه کار اخلي او هيڅ مربوطه ادارو ته شکايت نکوي، ګرچه اعلانونه کيږي، مګر مراجعه نشته ، تر څو هغه و رشوت ته حاضر شي. او کله ، کله عارض د بزرګواري نه کار اخلي، د مامور د غوښتنی په غير يو څو افغانی د (چای پولي) په نامه ورکوي. که څه هم کار يي قانوني شکل نلري.

دغه دواړه ډولونه دود دي.

۳ـ بل ډول د دريا دلانو رشوت دي، چي د هيڅ نه ، نه ډاريږي، تور سپين کړي او سپين تور. ددي ډول اجرااتو په مقابل کي رشوت هم ډير دروند وي او جعل او تزوير هم په کار اچوي. برملاکيدو په صورت زندان او يا فرار هم مني او يا پخپله دروند تاوان ته چي هغه به د رشوت تاديه وي، چمتو کيږي. او يا په زور او تهديد رشوت غواړي ، لکه چی په ۱۳۸۶ کی عبدالجبار ثابت لوی څارنوال د خپل جهاد د اعلان په ترڅ کی و ولاياتو ته لشکر کشي پيل کړه، چي دلته زه يوازی د ننګرهار د خوا اجراات ليکم: ثابت صاحب خپل نظامي مرستيال چي په نادر چور مشهور ؤ د عملياتو امر وټاکی او پخپله په جلال اباد کی د حاجی ظاهر قدير پر ځای مرکز ونيوي، ميله چالانه شوه ، پسونه دی او کبابونه، پټي داني دی چی تااو بالا کيږي. چور نادر د سروبي نه تورخم پوري د تيلو ټوله پمپونه پدي نامه چي اوبه ورسره ګډي دي ، مهرولاک کړل، داچی اوبه لري او که نه په چا به يي ثبوت کړي ؟. موټرونه توقف وکړ او لاري دي چي ودريدلي . په ښار کي غوغا شول ، ثابت صاحب نه څوک ګوري او نه عرض اوري او نه د بل بازخواست مرجع شته. پداسي حال کي چي موضوع حقيقت نه درلود.

لنډه داچي جلسی او غونډي شوي ، هدف معلوم شو، چندي ټولي شوی او پيسي را غونډي شوي. هر يوه خپل حق ادا کړ. حاجي ظاهر څه وساطت وکړ، هرڅه سم شول. ثابت کابل خواته حرکت وکړ، مګر د نادر چور سره پر فيصدي لانجه راغلل. نادر چور پنځوس فيصدي غوښتل، ثابت و دی ته حاضر نه ؤ. بالاخره په ۲۵ فيصده فيصله وشوه ، مګر بيا هم د نادر پر برطرفي لانجه ختمه شول، مګر بازخواست چا ونکړ، نه مډيا څه وويل، نه پارلمان او نه امنيت ملي.

بل هغه ډول رشوت دي، چی ددواړو خواوو ګټي پکي تضمين شوی وي، لکه ګمرکات محصول کم کړی، د ګمرک مامور هم په حق ورسيږي او تجار هم . يا قراردادونو کی ، د دواړو خوا تر منځ تفاهم او باور راشي، ددواړو ګټی تضمين شي. ددوو تر منځ معامله ده ، دريم نه په خبريږي، دواړي خوا راضي ښکاری. دداسي معاملو کشف هم مشکل يا نا ممکن وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په هغه مخکني ډولونو کي د شکايت او اطلاع امکان شته، مګر پدي ډول معامله کی شکايت او اطلاع موجود نه وي، بوازی دولت متضرر کيږي. دولت بيچاره وارث نلري. خريداري هم دهمدي ډول د دواړو لخوا موافقه وي.

په اوسني حالت کی ډير او ستر رشوت په مقررېو کي دي. کوم مامور نه غواړي، د واسطی له لاری مخ ته ولاړ شي، بي حقه به پاته وي. رشوت اسانه او بي خطر او بی زحمته لار ده. هر ولايت او هر پوست جلا قيمت لري. ښاروالي، د پوليسو قومنداني، ولسوالي، سرحدونه، محکمه او قضا، د ترانسپورت مامورين، د ګمرک مامورين، بندروالی، مستوفيان، و غيره و غيره. هر ولايات هم په جلا قيمت دي. هره څوکی سرقلفی لري، کله دا معامله او تاديه مخ کي تر مقرري کيږي، کله په فرصت وروسته تر مقرري. د خدای دپاره ، د ضرورت او لياقت پر بنا مقرري ډيره کمه ده، يا به واسطه وي او يا رشوت. د اطرافو رشوتونه اکثره د ارباب او ملک او قريدار لخوا په ولسواليو کی اجرا کيږي، چي د مامورينو د اعتبار وړ کسان دي او بي خطره دي . د شورا وکيلان هم پدي کارو کی تر نورو وړاندي دروازه د مراجعينو په مخ خلاصه وي، چی ژر څوک يوه درنده او د برکت ډکه موضوع ورته حواله کړي. کميشن کاران يوه بله بلا ده چي را دود شويده.

رشوت دومره زموږ په ټولنه کي ريښي کړيدي، چي يوه کړی تري جوړه ده. څرنګه مي د ځينو وکيلانو نه اوريدلي دي، چي موږ هم مفت او مجاني ډول رايه نه ده راوړي، دا مصرف بايد را وګرځوي او دبلي دوري د پاره هم بايد پس انداز ولري، د کميشن کاري په څنګ کي د وزيرانو نه د رايو او استحضاح په وخت کی خپل مصرف بايد پيداکړي. ډير وزيران همدا کار کوي. وامی وريدل چي د انجنير ضرار احمد مقبل د کورنيو چارو د وزات په وخت کي د استحضاح په مقابل په هغه يوه شپه ځلور لکه دالره و شيندل. دضرار احمل مقبل په وخت کی ، کله چی وزير ؤ، د کورنی چارو وزارت هر څوکی ، لکه سرقلفي خپل معين قيمت او اجاره درلوده. وزارت د راهنماي معاملات نوم ګټلی ؤ.

وزيران ددي مصرف د پوره کيدو د پاره د مامورينو د مقرري پر مهال دا مصرف بايد راوګرځی. او مامورين د ولس نه . دا يوه لړی ده. ممکن که پام وشی ، تر ټولو ولس زيان ګوري.

زما يو دوست په اداره کي يوه لوړه څوکی درلوده، زوی يي د پوهنتون نه فارغ شو او په يو مناسب ځای کي مقرر شو، دي زوی دومره ژر په رشوت او بډو پيل وکړي ، چي آن منوګراف يي لا نه و تمام کړی، د پلار خط تعقيب کړي.

لکه چي وړاندي اشاره وشول، هر يو دخپل موقعيت پر مبني کار کوي. ښوونکي د شاګرد په نمرو کي خپل کار کوي، قاضی په فيصلو کي ، د پوليسو مامور د قيمارخانو او شراب خانو او فاحشه خانو سره شريک وي، همدغه د فاحشو بيچاره ګانو پيسي د کورنيو چارو لوړپوړو ته رسيږي، چي هغو د ځان په خرځلاو پيداکړي دي.

د وطن د پاره د رشوت هر عمل جلا، جلا خطر لري. همدا سبب دي، چي د پوهنتون نا لايقه کسان فارغ او دواسطي يا رشوت پواسطه مهم ځای ونيسي. د نالايق او بد اخلاقه مامور چی پيل يي په رشوت کړيدي، نظام به څه هيله تري ولري .؟ بډي اخيستونکی دغله ، قاتل ، قاچاقبر او تروريست ملګری او شريک دي.

د پوهنتون استادان په خپل وار او امکاناتو او يا ادارو کي د ښځو او انجونو نه هم د بد اخلاقي او نامشروع غوښتني اوريدل کيږي. ولي چی رشوت يوه پراخه مانا لري.

د نظام يو مهم رکن مقننه په درغليو راغلل دي. چي تر بودن يي نبودن د ملت په ګټه دي. د څراغ ورځپانه د چنګاښ پر ځلورمه او کال ۱۳۹۰ داسي ليکي : « اين شورا توام با تقلب و دستکاري، جلوسی زده، و تلاش دارند که به خود مشروعيت کسب نمايد .... ».

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوهان داسي وايي « فساد زماني اوج میگرد، که روحیه خدمت گزاري تضعیف گردد و بالاخره جامعه به انارشي سوق میگردد .... »، چي زموږ په ټولنه کي صدق کوي. بل ځای وايي « چي فساد د قانون حاکمیت او عدالت مختلوي .. ».

د ناټو د قوماندان جنرال السن دا خبر د ویسا د ورځپاڼي په کال ۱۳۹۳ او غواي پر ۱۳ چي « فساد تر طالب خطرناکه دي » خپره کړي ده .

فساد هر وخت ؤ او په هره ټولنه کي لږ او ډیر شته. نورو هیوادونو کی بازخواست شته ، مگر زموږ هیواد کی ډیرو مسایلو ته سرسری نظر کتل کیږي، بي تفاوتي سخته مسلط ده. که دي موضوع ته په دقت وکتل شي، چی د بابای ملت او سردار داؤد خان په وخت کي رشوت ډیر کم ؤ او هغه هم د مامورینو په ټیټه طبقو کي. د هغه راوروسته د کمونستانو په رژیم کي هیڅ رشوت نه ؤ. که کوم چا به ناوړه گټه واخیستل ، البته دمکرویانو یو پارتمان به ورسیدي. طالب د رشوت مخالف ؤ او په جدي مبارزه کی ورته ولاړ ؤ. د شرعیت او قانون په پلی کیدو ډیر جدي ؤ، مگر دربانی په دور کی هر ډول جنایت رواج ؤ . او دکرزي دورکی چي دربانی د وخت چاړواکي رویکار ؤ، البته په ډیر لږ تفاوت هره ناروا لیدل کیدل. ممکن عمده دلیل به هم د بهرنیانو موسسي او NGO گاني وی، چی بهرنیان هم پدي اختلاس او ناروا کی شریک ؤ. البته چي د ژوند سویه بدله شوه لوکس ژوند رواج وموند. دشیرپور کورونه، کروزین موټران او د دوبی چکرونه.

مگر طالبانو یوازي نکاحوي ډیري کولی ، مثلاً پخبله ملا محمد عمر څلور نکاحوي کړي وي او د رشوت په ضد ؤ.

د کرزی وخت رشوت او بي بازخواستي پدي کچه وي چی په اکثره ځایونو کي خلک دخپل بازخواست د پاره د خپلي سیمی طالب ته ورتلل او مشکل او دعوا به یي په حل کول. د طالبانو د اسلامی تحریک د ختم سره د استاد رباني د وخت مسلط قوماندانان په لومړیو کی ډار درلود، مگر د وخت په تیریدو بیرته ځان ونیوي. هغه آش هغه کاسه شوه.

البته د فساد د ډیروالی یو لامل د دفتر او دیوان نه درلودل او پر معیار برابر کارکونکی نه درلودل ؤ، چی دا دواړه په جنگونو کی له منځه تللي ؤ.

هرځای چي فساد وي، د وکیل صاحب نوم ورسره یو ځای اخیستل کیږي، مثلاً د لته د وکیلانو بي پروایي ددوي د غیرحاضري یو ښه ثبوت دي، لکه چي د ۸ صبح ورځپاڼه کال ۱۳۹۰ او د غبرگولي ۱۷ نیټه د هغو و کیلانو نومونه چي غیر حاضر ؤ، ځپاره کړه، وکیل ددي شیانو پروانکوي. وکیلان بي کبره دی هیڅ کله د حق او نا حق، مظلوم او ظالم توپیر نکوي.

د هیواد یو لوی د عاید مدرک گمرکات دي، مگر د مربوطه رئیسانو سره والیان په ډیر جسارت شریکان او دولت ته یو لوی زیان دي، لکه د اسلام کلاه او تورغوندي، د وخت د والي محمد اسمعیل خان، حیرتان د استاد عطامحمد نور، تورخم د حاجی قدیر، بیا د حاجی دین محمد، سپین بولدک د گل اغا شیرزی او بیا د والي اسدالله خالد او نیمروز د عبدالکریم براوي په لاس او کنترول کي ؤ.

کوم کسان چی د استاد ربانی په وخت کی رویکار وه او یا کومه وضعه چی د استاد رباني په وخت کي وه، عیني وضعه او د هغو کسانو لخوا بیرته البته په یو لږ څه تفاوت مسلط شول، هغه اسمعیل خان ؤ، هغه استادان ، هغه مارشال او هغه حاجي قدیر، چي حامد کرزي ورسره مشت و گریبان ؤ، اما په هغه کچه چي د رباني په وخت کي ؤ، اوس هم دي.

گرچه د کرزی به تل دا وینا ؤ، چي د حکومت ستونزه پخپله د حکومت نه ده ، مطلب یي همدا کسان ؤ.

فساد او رشوت چي کوم د حامد کرزی وخت کي ؤ. او د رباني وخت کي ؤ، د پاچا او او داؤد خان او طالبانو آن د کمونستانو وخت کي نه ؤ. جهادي رهبران هغه نه ؤ، کوم څه چی به یي ویل، مگر کارمل او تره کي هغه ؤ کوم څه چي یي ویل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دارمان ملي جريدي يو مضمون د ښاغلی مبشر په قلم تر (عجب است كه بحران افرنيان، بحران زدايي مي كند) عنوان لاندي يو مضمون خپور كړي ، چي څو ټكي يي را اخلم : « فساد بحرانزا در كشور به زماني بر مي گرد كه نجيب سقوط كرد ، ولي مجاهدين راستين از صحنه سياسي و نظامی كشور رانده گرديدند، و قدرت را زورگويان و شماری تفنگ سالاران قبضه نمودند، كه امر ان گونه را تا امروز مردم بيچاره افغانستان به گوشت و پوست لمس ميكنند. »

فساد عمومی شو، هر ډول جنايت او قانون شكنی د يو څو بدماشانو لخوا مسلط شو، ولس به دا ويل چی د الحادي رژيم د (كور، كيږه، ډوډی) نه غواړو، اما ظلم ولي راسره كيږي ؟ بي عدالتی ولي عمومی شول.؟

په همدي مضمون كي بل ځای ليكي : « بد نه بزرگي از فساد را گروه های جهاد سابق تشكيل ميدهد، كه اعضای جمعيت اسلامي با حضور پررنگ ان، خورد تا راس هرم، در تشكيل دهی آن دست مجال تري دارد .»

په جمعيت كي لوی لاس د نظار شوراؤ او شورای نظار د پنچشير نه عبارت دي.

بل ځای ليكي :

« جمعيت اسلامي كه خودرا فاتح كابل حساب ميكردند، چنان برزمين دولتی، ساحات سبز و حتی خانه های شخصي مردم شكم افگندند. كه شايد اين چنين واين گونه غارت ها در تاريخ كشور كم سابقه باشند.

كه شايد از ياد استاد رباني رفته باشد، كه چگونه خانه های مردم بدستان تفنگدارانش ويران شدند وتوسط ارجمندان و نزديكانش بتواند، در فساد را در دولت كابل گشود. و ازقانون شكني های و غصب و تاراج انان مردم اگاهي كامل دارند. تفنگداران غارتگر وحق ناشناس بلكه در (دراكولای) كه از نوشيدن خون انسانهای و ازيت و ازار حظ می بردند و بدست اوردن هدف سوم خود كه همانا غصب و تاراج دارايی مردم بود، چنانچه فاجعه و بحران در كشور دامن زد كه بالاخره نظام استاد ربانی از اوج طوفان به پرتگا سقوط مواجع گرديد. خاطره های درد ناک رقص مرده ،ميخ كوبی ها ، سينه بری های ، گوش بريها، هنوز زنده استند ....

بخش عظيمی از فساد در كشور اعضای جميعت اسلامی دست دارند...

محترم مبشير په اخيركي زياته وی:(در نظام كنونی گيريم ، اگر پنج چارک مسوليت به دوش كرزی باشد دست كم يک سير ان بدوش معاونان ان است ......»

څرنگه چی محترم مبشير پخپل پورتنی مطلب د ده مرستيالان مسؤل بولی. مرستيالان آن په ډيرو جناياتوكی لاس درلود. دده مرستيالانو د قانون د حاكميت مانع گرځيدل،په ارزگان كی د ډيرو كسانو په وژنو تورن، جنرال عبدالحكيم شجاعی د زندانی كيدو مخ محمد كريم خليلی ونيوی او هغه يی په يو ډول ، ډولونونه مانع شو. مارشال فهيم د هر جانی شاته ولاړ، اميرگل اوكمين د بغلان قاتلان ده خوشی كړل. د دوی دواړو ورونه حاجی نبی د كابل د جنوب د مځكو غصب د ده په حمايه دوام وركړ. او حاجی حسين د مارشال ورور په هره سواستفاده كی ولاړ ؤ چی كابل بانک يي يو مثال دی.

په رښتيا ټولي ناخوالي، چي تاريخ يي يادونه كوی، لكه چی د ربانی په وخت كی پردی هيواد راغلل، اوس يی هم د كابل د زړه غونډي په مرگ هم ونيول. د ده وخت كي ان تجزی خطر موجود ؤ. ورسره پدي نا خوالوكي، جنرال عبدالرشيد دوستم، استاد سياف، عبدالعلی مزاری څنگ ته ولاړ ؤ. ترڅو د (شر او فساد) چيغه پورته شوه.

كله چي ملا محمد عمر را ورسيد. دوی ټوله اواره. او وطن د لنډ مهاله دپاره د دوی د شر او فساد نه وژغورل شو. گر چه گلبدين حكمتيار د رباني د خود سری جلوگيری كوله. كله كله به يی راكټ ورته حواله كوله، مگر غوځ حركت د ملا عمر ؤ، چي دوی د وطنه وتښتی ته اړشول.

رباني تر دي اندازه محيل ؤ ، چي هڅه يي وه چي د بن كنفرانس هم خراب و مختل كړي او د حامد كرزی درا تگ مخه ونيسی. كله دا پلمه او كله دا پلمه رامنځ ته كړي، البته پدي كی د محمد يونس قانونی، چی اوضاع او د امريكا او غربيانو په وضعه پوه شو تصميم اغيزه من واقع شو. د ده قصد همدا ؤ، چی وطن بيا په بحران كی ډوب كړي، مگر نور چا مجال ورنكړي. ضرورت ؤ، چی طالب نور ختم شی. طالب و وهل شو، البته پلمه يي هغه د (11سپتمبر) ؤ. داځلی بيا امتياز هغه يوه ډلی ته ورسيد، چي د رباني په وخت كي په لاس كي ؤ، مگر د بن كنفرانس عملي سو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

داخلي د جهاد په نامه نه، ولی چی جهاد یوه عمومی پروسه وه. دا ځلی د مقاومت نغاره رامنځ ته سوله او امتیازونه، څوکی گانی، غصبونه، قدرت او ثروت، ویاړونه ټوله ورسره مل ؤ، کومه مرحله چی پنجشیر د طالب سره مقابله کړیوه.
په حقیقت د افغانستان فاتح او د طالبانو نسکوریدل b16 او b52 ؤ، نه شمال تالوالی، مگر امتیاز تلوالو واخیست.
د حامد کرزی دور پیل شو. هغه کسان ، هغه څیری او هغه سالنگی ، امان الله گذر، حاجی الماس، حاجی قدیر، جنرال اسمعیل خان، بسم الله خان، امرالله صالح ،عارف سروری ، مارشال، یونس قانوني او داکتر عبدالله چی تر پخوا نور هم تیز او تیزترشوی و. د هیواد شارگونه یی په منگولوکی ونیول. ټوله مادی او معنوی امتیازونه او ویاړونه په دوی پوری ورتپ شول.
گر چی د نړیوالی ټولنی طرحه د اوه، چی هیوادُ، سوکه ،سوکه د مدنیت ، قانون او عدالت خواته سوق شی. د یوناما دفتر جوړ شو. د وسلو ټولول، DDR او دایاک پروسه پیل شو.مگر په شمال کی دا پروژه ناکامه ؤ، غصب، زورگوی دوام و موند.
په شمال کي د پښتنو مځکی ونیول شویُ وسله تسلیم نه شول. دیو شمیر وطني خاینانو په مرسته د گاونډیانو لاسونه او فرهنگی یرغل نور هم شدت وموند.
د دي کتاب لیکنه مطلب ددی دور د فساد او شر لیکنه او تاریخ ته سپارل دی. او یا د دولت داری او فساد سره د مبارزي اجراات او کړنی لیکل دی، چی څنگه په هر اړخ کی د فساد شتون دی او څنگه هیڅ یوه پروسه بیله درغلی مخ ته نه ولاړه. دیموکراسی د ناکامی سره مخ شول، ان ټاکنوکی د شومه پدیدی په څرگند ډول شتون درلود. د ۱۶ دوری د ولسی جرگی انتخابات د درغلیوډک ټاکنی وی، د ولسمشری دواړي دوری داعتراضو په څپوکی لاهو شول.
استاد عطا محمد نور به کله د موازی حکومت چیغی پورته کړي او امرالله صالح به د ارگ ننوتل او تردیوالونو د اوښتولو د خپلی شبکی پواسطه اخطارونه صادرول. د 13 کالو دیموکراسی، شورای ملی تفاهم، د مدنی ټولنی ټوله نادیده نیول، چی دا ټوله د شر او فساد منحوسه څیره ده.
د خدمتگار ورځپانه د امرالله صالح په هکله لیکلی: (چی ته د خودمختاره اداری یو ناکامه مشروی اوپه جعل او تذویر کی سابقه لری، ان د 12 شهات نامه یي جعلی ده، د CIA سره ستا د خاصو اړیگو نه هر څوک خبر دی.)
کله چی کوم کس دا وایی، چي اوبه د سره خړی دی، مطلب یوازی حامد کرزی نه دی، بلکه دده چهار اطرافیانو نه مطلب دی، مثلا د ارمان ملی ورځپانه په 1388/9/30 نیته کی ښاغلی رومان لیکی « اقای ریس جمهور خانه از پای بست ویران است» مطلب د نورو نه هم دی، نه یوازی حامد کرزی نه.
داچی کرزی به اکثره وخت ویل، چی دولت مشکل پخپله دولت دی. دا رښتیا خبره ده، مگر واکداران یی دا مطلب ځان ته نه نیسی. د مارشال ورور حاجی عقیم په خیرخانه کی سپینه ورځ خپل دتجارت شریک پر یوه وړه خبره ووژی. وژنه په خود کشی بدله شوه، کوم مرد میدان دی، چی دده څخه تحقیق او یا د طب عدلی نظر واخلی. حق العبدی یی حل شوه، کیسه ختم شول، خلک به اعتراض کوی، چی ولی کرزی دداسی واقعاتو تعقیب نکوی. دا هم باید وویل شی، چی وطن یوازی د کرزی نه دی، هر لوی او واړه په وطن باید د حق او عدالت پلوی وکړی، ایا که دا پیښني تعقیب شی، نو مارشال به ارام کښنی، که به تردی نور خطر هم رامنځ ته کړی؟
یو بل مثال: یو ډاډمنی سرچینی بیان کاوه، چی جنرال عبدالمنان د کورنیو چارو د تروریزم ریس ته د شهزاده سرای صراف شکایت اوعرض وکړ، چی یو څوک یي تهدیدوی او تری جزیه غواړی. پلان جوړشو، صراف ته هدایت ورکړه شو، چی پیسي ورکړی، دوی به یی باالفعل ونیسی، سړی یا ډاکو یو لک دالر واخیستل، پولیسو په ملکی لباس کی تعقیب کړ، چی نور څوک ورسره دی او چیرته یی وړی، ترڅو ټوله شبکه کشف کړی، نفر شیرپورکی د بسم الله خان کورته ننوتی او یه ډیر جرائت او خندا یی د خدای په امانی لاس وښوراوه. کومه قدرت او کوم مقام به د بسم الله خان محمدی کورته چی هغه وخت لوی درستیزؤ، ورننوزی. یا د ضیاء مسعود ۷۰ میلونه دالر په غیر قانوني ډول په دوبی کي گیر شول ، اسناد یي نه درلوده ، ځان یي قرار ونیوي او خوله یي پټه کړه، پیسي هلته د ضبطیدو په حال کي دي.
پدی هکله څو پانی وړاندی ښاغلی مبشر مضمون له لوستونکی پام بیا راگرځوم.
پدی باید پوه شو، چی دهیواد رفاء او پرمختگ، نه دمیس عینک اونه دشبرغان گاز پواسطه ممکن دي، بلکي شخصیتونه دی چی وطن به اباد کړی .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مګر کله چې چارواکی په فساد لړلی وی، دنور به څه هیله ولرو .
چې اسدالله خالد چې اصلی نوم یې عنایت الله دغزنی اوسیدونکی، د حاجي هاشم زوی او نری ملا یې درلوده، داتم ټولګی فارغ التحصیل. د داکتر نجیب خاد جذب او د مجاهدینو صفوفو ته ولیږی. شیرعلم د استاد سیاف قوماندان خوش کړ. و سید علم دشیرعلم وروړته یی خور ورکړه. د مجاهد ینو پوستوکی شپی سبا کولی، چی وروسته په مامور اسد مشهور شو،تیز او چالاکه انسان دی. خلیلزاد سره یی اړیکی پیدا کړی، د امریکایانوپام یی ځان ته راوګرځول، دغزنی والی شو. قاچاق چی تر ټولوشتمنی دپاره لنډه لار ده، لاس پوری کړ، نیول سوی ترياق يي دغزنی پر حاجی محمد علی خرڅ کړه، بیا دکندهار والی سو. د طالبانووخت کی تاجکستان ته و تښتیدی، هلته دقاچاق په تور بندی شو. دوزیر دپاره لوړ تحصیلات یه اساسی قانون کي اړین بلل شوی دی. نوموړی دزندان شپی په تحصیل کی ادعا وکړه، چی دولسي جرګی دخوست وکیل همايون خلقی، چي په اتحاد جماهری شوروی کي تحصیل کړی ؤ،په پارلمان کی تری وپوښتل، چی درس در نه تپوس نه کومه، یوازی دخپل یو استاد نوم ووایه. داسی یي نه ؤ زده ، مګربیا یي هم رایه یو وړي. لومړی دسرحداتواوبیاد امنیت ملی رئیس شو. بیکاره او بی کفایته دی، خرابه ځوانی یی تیره کړی ده. بي ناموسي يي په برملا ډول و. پدی لارکی چندان د چا پروا نکول. د پیسو په مقابل کی یي رایي واخیستي.
محمد حنیف اتمر : دخاد غړیتوب درلود. تحصیلات نلری پښه یي د جلال اباد په جنګ کی د مجاهدينو په جنګ کی د (الله اکبر) په ګولی ولګیده .تیز او رند دی ، په مهم وزارتونوکی یي دنده اجراکړه. څرنګه چی دخاد ترینګ او اصولی یي لیدلی، ډیرژر M6 سره اړیکی تینګی کړی. مادی او مالی حمایه یی څرکنده ده، دحق او عدالت ګوند يي تاسیس کړ. عبدالجبار ثابت دده د سرچینه پیسو تپوس وکړ، ترڅو هغه یي دګوند نه وشاړه او ثابت صاحب هم د داکتر عبدالله و خواته ولغړیدي.
شراو فساد بله د پارلمان د مدام العمر بیمه او امتیاز دی چې د خپل راتلونکی د پاره د مصؤنیت یو قانون پاس کړ، چې ددوي راتلونکی يي ګرنتی کوله او دایمی معاش ، بادیګارد، وسله او موټر به ورته حواله وای، مګر دا وړاندیز لومړی د مشرانو جرګي لخوا شوی ؤ. ولسي جرګي هم په غوڅ اکثریت تصویب کړ، مګر پدي هکله ددوي اخلاقو او ناوړو ګټو په هکله ليکني راغلي، لکه د عدالت او رفا ورځپاڼي د چنګاښ پر ۲۸ کال ۱۳۹۳ داسي لیکي: « این بار بالاخره تمام و فداکاري تام سر به استادان مقدس اختلاس ، چپاول و غارت بیت االمللي فرود اورد، و قلا ده ريا سرمايه اندوزی به ګردن می اويزند..... ثابت شد که پارلمان خانه ملت نه بلکي مرکز امن سود ګرايي است . »
او دا امتیازات د شريف الله کاموي لخوا جرګی ته وړاندي ، چی په اکثریت په نیټه ۹۳/ ۴/ ۲۲ تصویب شو، مګر په انفرادي ډول چي به دي هر وکیل نه تپوس وکړ، جواب يي داؤ، چي زه نه وم .
د وکیلانو غیر حاضری نور دوي ته کوم د شرم کار نه ؤ. داچي دوی په کال کي یوازي (۱۰۲) ورځي کار کاوه ، بیا یي هم غیر حاضري کول او معاش یي پوره اخیست. کومه پټه خبره نه وه . په رشوت راغلي او په رشوت اخته، چي ولس ورته چورلمان نوم ورکړيدي اوچورلمان هغه دريمه قوه ده ، چي خبرو پر ځای، بوټونه او بوتلونه ویشتل پکي دود دي.
د ګاونديانو بريدونه او د امريکايانو مخالفت ، حامد کرزی ملاحظاتو ته اړ ايست او د مشارکت ملی تر عنوان لاندي يو کمزوری حکومت په سرکي قرار درلود، چي خپل وزیرانو ورسره مخالفت او فریب کاوه .
دبلي خوا د پارلمان بي بندوباري او بدي اخیستل او د حکومت سره مخالفت ددولت د پاره یوه لویه ستونزه وه ، چی د ۸ صبح ورځپاڼه لیکي « نمايندګان برای ازد ياد درامد شان کمیشن کار ودلالي مينمايند..... »
آن ماندګار د چنګاښ پر ۲۳ کال ۹۳ د نمایندهګانو پر ځای ربایندګان بللي دي.
مقصد فساد په هره برخه کي ليدل کيږي ، لکه چي ويسا د غواي پر ۱۲ کال ۹۳ د کرومیات د تیرو د ورځي ۲۰۰ ټنو قاچاق خبر ليکلي دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدا ډول د ارمان ملي ورځپاڼي کی په نیټه د لندی ۳۰ کال ۱۳۸۸ کي ښاغلي خلیل رومان د (نامه سرگشاه عنواني رئیس جمهور) داسي لیکي: « پرسیده شود که ۱۰. ۱۵. ۲۰ سال این مامورین چه داشتند، که گردن ملت از ستم و ظلم ، بی امني، ارتشا و اختلاس ، فساد سیاسي، مالي ، اداري، بي عدالتی به کلی شکسته است ... ».

دپورتني مطلب داهم باید علاوه شی، چي د سیگار (اداره باز رئیس عمومي امریکا برای افغانستان) یو راپور د اقتصاد هفته په ورځ پاڼه کي نیټه ۲۲ تله، کال ۱۳۹۳ د (رازهای که فاش میشود) لیکي : چي ۱۰۴ میلیار دالره حیف ومیل شویدي او ۲۰۳ زرو ۸۲۴ قبضه اسلحه ورکه شویده .

د سرنوشت ورځپانه په نیته ۹۳/ ۲/ ۱۳ داسي لیکي:

« د اداري فساد په پراختیا کي امریکایانو هم مرسته کوله ، چي پدی برخه کی د (بلومبرگ) ورځپاني راپور ډیر مستند لیکل شویدي. او زیاتوي، چي همدا قراردادونه، جنگسالارانو د پیاوړتیا سبب شو او یوازي امنیتي کمپنیو ته امریکا دوه میلیارده دالر ورکړیدي. »

حمید د عبدالرحیم وردگ زوی د همدي امنیتي قراردادیانو نه دي، چي اوس د همدی درکه میلیاردر شویدي. نوموړي کمپنی چي به د ناتو یا ایساف مالونه لیږدول، دخپل پلار په مرسته به د اردو افرادو د هغو ساتنه او انتقال کاوه، مگر پیسي به حمیدالله اخیستل.

کله چی په ارمان ملي په ۹۳/ ۲/ ۱۶ نیټه او څراغ هم پدي نیته لیکي: « او کله چي د کابل ښاروال محمد یونس نواندیش او قیس حسن د ولسي جرگي استازي یو پر بل باندي د فساد تورونه ولگول، دلته دولسي جرگي رئیس عبدالرؤوف ابراهیمي خبره هم راپورته شول ، چي د نواندیش په خبره ابراهیمي هم څو نمري مځکه غوښتل .»

دلته ډیر شکایت پارلمان له غړو نه دی، چي پدي هکله ویسا ورځپانه په ۹۳/ ۴/ ۱۱ کي لیکي : « چي لوی قراردادونه ټوله د وکیلانو په لاس کي وي او یا ددوي د خپلوانو لخوا ... » . رشوت دود دي، هیڅ کار بیله رشوت نه اجراکیږي، چي د ولس ملا يي خم کړه. د سبا تشویش او د راتلونکي عدم تضمین یو لوی لآمل دي، چی دولت پدي برخه کي هیڅ پام ندي نیولي .

۳ــــ زورواکي:

زورواکي د قانون د حاکمیت د مخ نیوی لوی عامل دي. حکومت ددوي د اعمالو په مقابل کمزوري دي.

دا هغه کسان دي، چي د زور په څنگ د یو قوي نفوذ خاوندان دي. دا هغه کسان دي، چي هر یو یي لوی نهنگ غوندي دي، دحکومت د اجراأتو مخه نیسي، لکه احمد ولي کرزی، استاد رباني، استاد سیاف، مارشال فهیم، جنرال محمد اسمعیل خان ، استاد عطا محمد نور، جنرال دوستم، محمد کریم خلیلي، استاد حاجي محمد محقق او څو تنه نور زورواکان او ددوي خپلوان او کورني.

د قدرت متعدد مرکزونه دي، چی د خپلو گټو د پاره ملي گټي په اسانه قربانوي، د ملي پروژو مخ نیسي، امتیاز غواړي او یا باید ورسره شریک شي. مثلاً د بریښنا په عاید کي شریکان دي، که نه د برق لین پري کوي. د مبایل د شرکتو نه خبل حق غواړي، د امنیت په خرابولو کی لاس لري. په ډیرو ځایونو کي د طالبانو سره شریک دي. همدا زورواکان ډاډ لري، د طالبانو تر نامه لاندي هر جنایت ته لاس اچوي او پدي ډول خپل حریفان هم ټکوي. حریفانو ته توطیي جوړوي، د نفوذ نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کار اخلي. په عمومي ډول زورواکان د زور منبع څلور ډوله ده : ا- تفکسالار، ۲- وکيل، ۳- لوړپوړي دولتي چارواکي ، ۴ منفذين.

ددي ډلي نه منفيذين لکه پرازيت دنورو د خوا نه تغذيه کيږي. غلا او جزګيري کوي. پدي درو نورو ډلو پوري چسپيدلي دي. دهغو تر لاسه ورته راوزي، لوی عمده کمال يي د خولی صفايي ده. په کميشن کاری ژوند کوي. په جاسوسي هم نه شرميږي، پر دي زورواکانو باندي هيڅ قانوني امر پر اجرا کيدای نشي. د دوي د موافقي نه په غير يوه عمراني او بازسازي پروژه عملي نده. او يا ددوي امتياز بايد پکي پروت وي. البته دا ليوان لکه حاجي ظاهر قدير، الله ګل مجاهد، ملا تره خيل، ملا شيرمحمد اخند، کريم براوي، امان الله ګذر، ملا عزت، حاجي الماس، حاجي احمد خان سمنګاني او نور، په هر ولايت کي داسي ليوان شته، چي د نورو غوښی خوري ، دانسانانو مرګ ورته عادي کار بريښي. دغه لاملونه يو بل ته لاس ورکړي، چي د شر او فساد د يو بوي ناکه چټل ډنډ جوړ وي، چي د خپلو ګټو په خاطر د هر ډول پرمختګ او د ولس د سوکالي مخه نيسي او آن د دولت مشربه ويل چي ماته کاسه مي په لاس کي نيولي وه، چي تر دي ځايه مي را ورسول. چي همدا ډول هم وه.

هر دم د خطر سره مخامخ ؤ، ددي کسانو سره هيڅ ډول ملي او اخلاقي حساس نشته، هر ډول جنايت او ملي خيانت ته د خپلو ګټو د پاره چمتو دي. زامن او وړونه يي د هر امتياز خاوندان دي.

(ماته کاسه هغه کاسه ده، چي د ۲۰۰۹ کال د رياست جمهوري د کمپاين په وخت کي د يوي مناظري په ترڅ کي ښاغلي حامد کرزي د ملاحظاتو د ساتلو په هکله وويل).

لکه چي وايي : دولت عبارت د نفوس(ولس) ، جغرافيا(مځکه)، زور او وقت ولري، چي خپل مقررات او غوښتني تطبيق کړای شي، مګر زموږ هيواد کي دا دريم عنصر کم او ناقص دي. دولت خپل قوانين او مقررات نشي عملي کولای. ډيري سيمي نا امن دي او په ډيرو سيمو کي زورواکي او متنفذين د مقرراتو مانع کيږي. نوی دولت لا تراوسه ندي جوړ شوی.

دا هريوه د مافيا او دغلو ټولګي پر ځان راټوله کړی، چي ديوي خوا ځان په ساتي او دبلي خوا د نورو د تهديد وژنو او غير قانوني اعمالو داجرا قومندي ته چمتو ولاړ دي. وسله وال کسان لري، لاري بند وي.

دا جنايي ټولګي د خان او يا رهبر، ريښي جوړه وي. خان پر دوي تکيه دي، هغه دده دپاره جنايات تر سره کوي، مګر رهبر مادي او ددوي سياسي حمايه کوي. دا مافيايي تشکيل دي، چي د يو دبل لازم او ملزم دي.

دغه هر يوه رهبر او يا مشر په لسګونو وژنو او د بشر د حقوقو ناقضان دي، چي حامد کرزی د مدارا نه کار واخيست او ملاحظات يي ساتل، د حکومت زور نه په رسيدی،غوڅ اجراات نه ليدل کيدل او سازمان يافته ډول لري.

حامد کرزي هڅه دا ؤ، چي د مافيا يي کړی، دنامشروع قدرت د لاس راوړلو نه يي مخنيوي وکړی او سياسي استقامت ته سوق کړي، چي ولسی او مشرانو جرګي ته ورمات شول، ځينو ته يي د مشاور وزير مقام ورکړ، مګر دوی بالاخره لاري ته نه راغلل ، بلکي دواړي لاري خپلي کړی لکه ، امان الله ګذر، ملا عزت ، احمدخان سمنګاني، يونس قانوني، استاد محقق، استاد رباني، استاد سياف، ملا تاج محمد، حاجي ظاهر قدير، ملا تره خيل، الله ګل مجاهد، او نور شورا ته راغلل، مګر اصلاح نشول، اوس دواړي غاړي خپلي کړي او په دولت کي متعدد قدرتونه او يا واړه، واړه قدرتونو مرکزونه جوړ کړل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زمونږ هیواد هیڅ ډول په داخل کي سیاسي ناقراري نشته، کمونستان مات شول، بهرني پښتوانه او مربي يي پخپله له منځه ولاړل. بهرني عوامل لکه ګاونډیان دي چي د نا ارامیو لامل ګرځیدلي دي او وسیله يي همدا سرزوران دي.

نو زورواکي د همدي حالت نه ګټه پورته کوي. د قانون حاکمیت يي خدشه داره کړی او د پرمختګ مخه نیولي ده او دجرمونو د ارتکاب عاملین دي. مافیایي کړی جوړه کړیده او د عدالت مخه نیسي، ظلم رواج کړیدی او دولت يي تر اخیري کچی بي اعتباره کړيدي.

ولس قانع او صابره قوم دی، کور، کېږه، ډوډی نه غواړي، اما دا وايي چي ظلم باید ورسره ونه شي. همدا د قدرت متعدد مرکزونه چي بدماشان پر راټول ، تهدید د نورو د ازار سبب ګرځي، چي ولس ورته (کله خوران) وايی، کوم چي هند او پاکستان کي (ډاکو) ورته وایي.

دا کسان دومره امکانات لري، چي آن مدیا ته يي هم لاس ور واچاوه، هر یو يي تلویزون لري، لکه نورین، میترا، دعوت، او فردا داسي نور دي .

ددي مافیایي کړی، چي د جهاد نه،تغیر شکل ور کړ، ځیني يي په دولتي قدرت کي ورګډ کړل، چي د دولتي حیثیت په چوکات کي به دا صلاح لار ونیسي، مګر ګټه يي ونه رسول. استاد محمد کریم خلیلي، محمد قسیم فهیم، جنرال محمد اسمعیل خان، استاد عطا محمد نور، حاجي قدیر، دوی هغه زورواکي او مافیایي خویونو ته دوام ورکړ. کوم کسان چي په علم او اخلاقو اراسته ؤ، عملاً يي په جهاد کي برخه وانخیستل او کلاشینکوف يي په لاس کي نه ؤ نیولي، د خدمت چانس يي نه ورکاوه او دهغو د پاره په اتلامي دولت کي ځای نه ؤ. دا دولت یوازي د مجاهدینو حق ؤ، یوازي توپکسالارانو د پاره ځای دي.

د زورواکانو بل خصوصیت داؤ، چي په دولت کي دهر تنظیم او یا هر قوم سهم او برخه معلومه وه، چي د هغه مربوطه قوم و مشر ته په اطاعت مکلف ؤ، نه ولس مشر او یا مرکزي حکومت ته. او په ښکاره به يي ویل، چي دا وزارت د فلاني قوم دی او ځان به يي مرکزي حکومت ته مسؤل نه باله .

دا قدرت متعدد مرکزونه د مرکزي دولت د کمزوري لامل ګرځیدلي. دبلي خوا څلور سرحدونه خلاص او کنترول نشته. چي د قانون تطبیق نه تښتي. دطالب جنګ هم امنیتي ځواکو نه مصروف ساتلي او د طالب سره په جنګ کي بوخت دي، اصلي دنده تري پاته ده. د حکومت غوڅ اجراات نه کول هم دا د زورواکانو مداخله وه. زورواکان عبارت دي د لوړپوړو چارواکو، توپکسالارانو، وکیل او سناتور او متنفذین دي. توپک سالار د جهاد پخواني قومندانان دي، متنفذین یا قومي مشران دي او یا سرمایداران. یو دبل ګټي ساتي او لاس د ولس پر ضد یوکړیدي.همدا لړ کسانو ولس ګروګان نیولي دي. د وکیل او یا توپکسالار، قومي مشران او سرمایدار ددوي تر سیوري لاندي نیولي دي او دا ددوي مالي اړتیاوي رفع کوي او تقریباً جزیه ورکوي، ترڅو ځان او سرمایه وساتي، البته دا دري ډلي د سرمایدارانو د بلا او د قوانینو مخ ته ولاړ دي. همدا سبب دي چي فساد عمومي دي او عدالت نه تطبیق کیږي. کله چي موږ متنفیذ وایو ، یوه پرازیت ډوله طبقه ده، چي د نورو د ګټو نه ژوند کوي.

بدماشان او زورواکان دي چي زور، واسطه، او وسیله چلوي او د تهدید ، تطمیع نه کار اخلي، سپین سترګي او بدماشي کوي، د خرابي لامل دي، مافیا يي سازمان دي.

متنفذین پخوا هم وه، چي د کمونستي رژیم سره څه ضعیفه شول، اما بیخي له منځه نه ولاړل. د طالبانو په وخت کي يي په داخل کي سر نشوای پورته کولای، پوره پټ شول. همدا طبقي او ډلي دي، چي قانون پري یو ډول نه تطبیق کیږي او د

(c) ketabton.com: The Digital Library

بدبختي لامل دي. په ټولنه کي برابري نشته. زورواکي کله، کله خپل موقيت تبديلي وي. توپکسالار دي، کله چارواکي شي او يا چارواکي دي، کله وکيل شي او يا په وکيل پوري و تړل شي.

دا لړی داسي دوام لري، خان او متنفيذ ، وکيل جوړوي او وکيل وزير جوړوي، نو ارومره به دا کړی ديو بل ګټي ساتي. همدا وجهه ده چي زموږ ديموکراسي بي خونده شوه.

چوکي پر قومي اصولو او خواستو باندي ويش ؤ، نه پر معيارونو باندي. که به يو وزارت د پښتنو ؤ، بل بايد د تاجک قوم استحقاق رسيدي، يا د ازبک او هزاره، دي ته به يي قومي مشارکت او ترکيب باله، اما ضرر يي په اداري لحاظ ډير ؤ.

ګرچه په لنډ مهاله او بيا انتقالي دوره کی کليدي وزارتونه ټوله په شمالي ټلوالو تاجک (پنچشيريانو) پوري اړه درلوده، لکه وزير دفاع مارشال فهيم، کورنيو چارو وزارت محمد يونس قانوني، بهرنيو چارو وزارت داکتر عبدالله، لوی څارنوال محمود دقيق، امنيت ملي لومړی انجنير محمد عارف سروري او بيا وروسته امر الله صالح ؤ.

دټاکنو وروسته خو کله چي کرزی ولسمشر شو، نو بيا يي څه اصلاحات راوستل. زورواکی پدي کچه جدي ؤ ، چي د ۲۰۱۴ کال ټاکنو کي داکتر محمد اشرف غني شعار ؤ ، چي سهامي غوندي حکومت به جوړ نکړي، کله چي بريالی شو. د ټول ټاکنو د کميسيون د اعلان له مخي يي ۵۷ په سلو کي راي وګټلي، مګر اړشو، چی داکتر عبدالله ته سهم ورکړي. دلته بله نړی ده او بل نظام چليږي. زورواکي حق ده ، نو د استاد عطا نور اخطارونو ځای ونيوي، چي کله به يي عدم اطاعت اعلان کړ ، کله موازي حکومت. د حامد کرزی پر هر چا نظر ؤ او پر هر چا يي لاس راتيراوه. ۷۵ نفر چي قومي مشران او يا جهادي شخصيتونه وه، د مشاور وزير په حيث په دربار کي ځای ورکړی، چي ځيني يي د ديني علما په نامه هم د علما سراسري شورا په نامه راټول کړي وه.

د هيواد په اساسي قانون کي د وزير، د بهرنيو چارو د وزارت کارکوونکو او افسرانو نه دخارجی ښځو واده منع شويو. دا دهيواد د لومړی کس دپاره ، چا دا لغوه نسوای کولای . دا يو احتياطي تدبير ؤ. ملي احساس همدا وي، چي د وطن انسانان لا څه، بلکي کانی او بوټي يي هم پر ګران وي. هيواد کي هم ښکلي او اخلاقي پر معيارو برابر انسانان موندل کيدای شي. په هر صورت دا د داکتر صاحب نصيب او قسمت ؤ او يا خپل کار، مګر دځينو سره دا تشويش شته، چی محترمه بي بي ګل (رولا) د يو داسي سيمي راغلي ده، چي هلته د موساد نفوذ ډير دی. موږ په دي متل (زړه چي مين شي ښايست نه غواړي ، خوب چي راشي بالښت نه غواړي) بسنه کوو.

داکتر محمد اشرف غني احمدزي چي د احمدزی پسوند ليري کيدل غواړي، غوڅ اقدام، سخت دريځ، دقانون او عدالت په تطبيق کي قاطع دي، البته قانون د خير په مانا دی او عدالت راوړي، مګر دده مخ ته غرونه ، دريابونه او رودونه دي او د تطبيق طريقه بي تدبيره ښکاري. داسي معلوميږي چي د افغانستان په جغرافيه کي نمره کمه ده. دريځ يي د تائيد وړ دي، که وشي. دي ته چي دی پخپله پام وکړي، چي د چا پر اوږو راغلي. زموږ يو بل ښه پيژنو ، که څه هم بي وسه يوو. جنرال عبدالرشيد دوستم ، محمد حنيف اتمر، حاجي دين محمد او داکتر حضرت عمر زاخيلوال په ټولنه کي پيژندل شوي څيري دي. هر يو يي جلا سابقه لري.

داکتر احمدزی په کمپاين کي ويل، چي سهمي شرکت نه جوړي. ايا (وحدت ملي) د سهمي شرکت په مانا ندي ؟ زور ته تسليم شوو؟ ولي يي نشوای کولای چي استاد عطا محمد نور لاري ته راولي. دا وايم ، نشي چي تر بد، بدتره خواته ټيل وهل شوو. دا نيم بند نظام چي بايد تدريجي رشد وکړي. د پخوا په شان نور هم خراب شي، ولي چی د افراط خوا ته يي لنګر

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي. خلګ وايي چي داکتر د معدي تکليف لري او نيمه معده يي نشته، يوازيني داخلي ارګان دي، چي نيغه په نيغه د عصاب سره ، سر او کار او رابطه لري، عصاب پر روح او روان تاثير لري، نو داسي ښکاري، چي داکتر صيب رواني تکليف لري. همدا ده چي وايي : (سليم عقل په سالم بدن کي دي).

زه دلته د ډيرو موضوعاتو له جملي نه چي ماته په لاس راغلي ګرانو لوستونکو ته د مثال په توګه يو شمير وړاندي کوم.

هر مامور چي د متنفيذيو د سپارش پر بنا که حساب په نقده کي نه وي خلاص شوي يعني د قومي ، تنظيمي او يا نورو اړيکو پر بنا مقرر شوی وي، خپل حق په مياشتني او د ضرورت په وخت کي او يا په کلني معياد کي ادا کوي. مثلاً : زري کروزين ورکوي ، کور ورته جوړه وي او نقدي په نقدو ور مجرا کوي. همدا سبب دي چي نور د اداري زور نه په رسيږي. مامور په خطر جمعي سره خپل ژوند مخ ته وړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱)

له کانونو څخه غیر قانوني ایستنې

دالمان غږ راډیو د ۱۳۹۲ کال دمرغومي په دریمه نیټه یو رپورټ خپور کړ، چې په کې ویل شویدي:

" نن ورځ په ډېره غټه پیمانه دافغانستان کانونه، د لاریو موټرو په ذریعه له هیواد څخه ایستل کیږي، ځکه خو دافغانستان په طبعي زیرمو د څارنې شبکه دهغو افرادو او شرکتونو په وړاندې د جدي کړنو غوښتنه کوي، چې په خپل سر او په غیرقانوني توګه کانونه راباسي."

حسین سیرت په دې اړه یو رپورټ لیکلي چې ستاسو پام ورته را اړوو.

دهیواد په کانونو دڅارنې شبکه وايي، چې هره ورځ په زرګونو ټنه کاني توکي، دډبرو سکاره، کرومایت قیمتیې ډبرې، دمرمرو ډبرې، او نور کاني توکي په غیر قانوني ډول له کانونو څخه ایستل کیږي.

دهیواد په کاني توکو دڅارنې دشبکې غړي جاوید نوراني په کابل کې په یوه خبري غونډه کې وویل: "دفساد پدیده په افغانستان کې دنه کنترولیدو په ډول د ټولنې په ټولو برخو کې ریښه لري او په هرځای کې چې د اقتصادي عاید خبره کیږي، په هغه ځای کې خامخا دفساد نښې ویني او دکانونوزیاتره ایستنې دلوړپوړو چارواکو له ملاتړ څخه پرته له امکان څخه لیرې بریښي."

پرطبعي زیرمو دڅارنې مسوولین وايي چې د افغانستان په یوزرو څلورسوو سیمو کې، شرکتونه او افراد دکانونو څخه په را ایستونکو توکو لګیا دي، چې د هغوی له دغه غیر قانوني کارڅخه مخنیوی نه کیږي.

دغه شبکه وايي، چې د کابل په شاوخوا کې له درې اویا کانونو څخه دغیر قانوني ایستنو کار جریان لري او دغه راز دسمنګانو په درې سوه شپږ اویا برخو کې دا ګړی په غیر قانوني ډول له کانونو څخه ایستنې دوام لري.

دنوموړې شبکې غړي په ډاګه کوي، چې دوی د یوشمیر اشخاصو نوم لړ په لاس کې لري چې په هغې کې دغیرقانوني معدن کارانو نومونه شته، چې دغه لیست هیڅکله هم د افغانستان د حکومت له خوا په ډاګه نه شو.

دغه راز په طبعي زیرمو د څارنې دشبکې مسؤل محمد تواب ستانکزي، په دغه غونډه کې وویل: هغه اشخاص چې له سیاسي اړخه مطرح نه دي، دهغوی نومونه په ډاګه شوي خو هغه اشخاص چې له سیاسي اړخه مطرح دي موږ کولاي شو، چې د هغوی نومونه وانه خلو ولې یې نه شواخیستلاي ځکه چې د هغوی نوم لړ په دولت کې پټ پاتې شویدي. دغه نوم لړ یوکال دمخه جوړ شوي او دکانونو وزارت لخوا دچارو اداري ته استول شویدي، چې ښایي دهغوی نومونه په ډاګه شوي واي.

دغه شبکه وايي چې ددغو کانونو غیرقانوني را ایستلو څخه د میاشتې له شپږو څخه تر اوو ملیونو ډالرو پورې رسیږي چې دافغانستان دولت په زیان دي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۲)

جان سپکو ویلي دي چي دافغانستان له یوه بانکي حساب پنځوس ملیونه ډالر ورک شویدي

ویسا ورځپاڼي دخپلي ۱۳۹۲ کال دغوايي دمياشتي ديويشتمي ګڼه کي د رسنيو په حواله ليکلي دي، چي د افغانستان دبيا رغاونو په چاروکي د امريکا عمومي سر مفتش وايي چي د امريکا د متحده ايالتونو د مرستيي له پيسو څخه د افغانستان له یوه بانکي حساب څخه ورکي شويدي.

دافغانستان د بيارغاونو په چارو کي دامريکا د پلټني عمومي اداره يا ستيګار وايي: (چي د امريکا د مرستو څخه پنځوس مليونه ډالر چي په یوه بانکي حساب کي یي تيرکال پيداکړي وو دفعتاً ورک شويدي)، په داسي حال کي چي دغه بانکي حساب دافغانستان دحکومت ترڅارني لاندي وو. دامريکا ځانګړي سر مفتش په یوه وينا کي له دي مطلب څخه پرده پورته کړه او دافغانستان حکومت یي په دي تورن کړي چي له ټيټ پوړي څخه ترلوړ پوړو کارمندانو یي په فسادکي لاس لري.

دازادي راډيو له رپورت سره سم د امريکايي ماليه ورکوونکو د پيسو حيف او ميل په اړوند اخطار ورکړ او ادعا يي وکړه، وروسته له هغه چي دافغانستان حکومت دنوموړو پيسو بانکي حساب په کنګل کيدو موظف شو، مليونونه ډالره ورک شول.

دامريکا دځانګړي سر پلټونکي د امريکن فونډيشن په نامه یوي موسيسي ته وينا کوله وويل: په لنډه توګه وايم چي پنځوسو ميلونو ډالرو په حدودو کي غلا شوي پيسي دافغانستان په یوه بانکي حساب کي ساتل شوي وي، پيژندلي دي.

دنوموړي په وينا موږ دامريکا د متحده ايالتونو د محکمي حکم په لاس کي درلود چي له هغه سره سم د افغانستان حکومت دنوموړو پيسو د لاسته راوړلو او ضبطولو موظف شوي وو.

اما متاءسفانه څواووني وړاندي معلومه شوه چي دغه بانکي حساب د يو شمير زورورو بيروکراتانو په واسطه دوباره پرانستل شوي او اواوس دنوموړو پيسو زياته برخه ايستل شويده.

د سيګار مشرجان سپکو دغه راز وويل: دغه قضيه ديو زيات شمير دغسي قضاياوو بيلګه ده چي دهغو له امله د امريکا حياتي مرستي په تعليق کي واچوي ، ترڅو پر کابل زور واچول شي چي دامريکا دمرستو په ساتنه کي لازم تدبيرونه تر لاس لاندي ونيسي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۳)

ددرغلۍ یوه بیلګه

دیوي باخبري سرچیني په حواله ویل شویدي چي په ۱۳۸۴ کال کي غلام دستګیر د نظام الدین زوي، چي عبدالرحیم دحاجي عبدالواحد د زوي دریوري یي پرغاړه درلوده ، دغلطو معلوماتو او درغلۍ په پایله کي چي ګواکي ستاسو موټرونه د هرات د قول اردو قوماندانۍ ته په کرایه ورکوي، ددغي درغلۍ پایله داشوه چي دحاجي عبدالرحیم نه لس موټرونه اخلي.

نوموړي له یو څه مودي وروسته په دغه درغلۍ بسنه نه کوي او په دي بهانه چي د هرات دقول اردو قوماندانۍ خپل داغمه وسایط پلوري او له حاجي عبدالرحیم څخه ۷۲۲۵۰ ډالر ترلاسه کوي.

ددرغلۍ په دغه لړي کي دهرات د قول اردو دمعاونیت ددفتر آمر خالق نور دپادشا میرزوي هم له حاجي عبدالرحیم څخه سل زره ډالره واخلي.

کله چي حاجي عبدالرحیم پوهیږي چي ده ته غلام دستګیر او خالق نور دوکه ورکړي، نوموضوع دڅو عرض پاڼو په ترڅ کي دهرات ولایت مقام ته وړاندي کوي او د نوموړو د در غلۍ ادعا کوي ، چي دهمدي دعوا له کبله موضوع ترڅیړني لاندي نیول کیږي اوتورن کسان په خپل جرم اعتراف کوي ، چي صرافان هم ددغو پیسو ورکړه غلام دستګیر او خالق نورته تصدیق کوي.

دتحقیق پلاوي د غلام دستګیر او خالق نور دمسوولیت په اړوند نظر ورکوي او د قضیي د څیړني پاڼي د هرات ولایت د محکمي دعامه امنیت دیوان ته سپاري.

نوموړي دیوان په خپلي ۱۳۸۶ کال د زمري د میاشتي په یو دیرشمي نیټي په ۱۶۰ مه فیصله کي تورن غلام دستګیر او خالق نور په غیابي ډول په یو کال تنفیذي حبس محکوم اودغه راز غلام دستګیر په ۷۲۲۵۰ ډالر او خالق نور د سلو زرو ډالرو په ورکړي حکم کوي.

د کابل دمرکزي محبس د معلوماتو په ترڅ کي څرګندیږي ، چي غلام دستګیر نوم د تبنتوني ، له دښمنانو سره دمرستي او دجعلي پیسو حیازت له امله په شلو کلونو بند محکوم او په محبس کي شپي او ورځي تیروي.

په همد ي بهیر کي دهرات ولایت د استنیاف دیوان خالق نور د پادشاه میرزوي په پنځو میاشتو حبس تعدیلوي او دغه راز دسلو زرو دالرو په ورکړي حاجي عبدالرحیم ته حکم کوي، چي سزا کمه معلومیږي او محکمي د جرم نه غلط تعریف وکړ.

دپام وړ موضوع دلته داده چي رسمي او دولتي چاراوکی هم په هرجنایت او جرم کي ګډیدلو نه ډډه نه کوي .

او بل د موټرانو د کرایي په پلمه ډیر کسان همدا ډول دوپه شول ، دکرایي په پلمه موټر د جوازسیر سره په لاس راوړي او بیا خرڅوي، چي دپولیسو د وخت ضایع کول او دخلکو دسرګرداني سبب ګرځي او یو نوی جرم منځ ته راغلی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۴)

ستا نه يو زوی غوارم

ديوي باوري با خبري سرچيني په رپورټ کي راغلي دي: پرسپوږمی جنسي تيري وشو، چي تر اوسه ځوريږی . ددي درکه چي خدای زوی ورکړ، نوم يی عبدالکريم شو.

د ۱۳۸۹ کال د لړم دمياشتي په اتلسمه نيټه ، يو تن چي ماهر اود تراب زوي دي اړوند مقاماتو ته خپل غوښتنليک وړاندي کوي، چي لور يي د سپوږمي په نامه دعبدالکبير رنجبر، دولسي جرگي پخواني استازي، رفيع، اوگی او رحمن الله په مرسته د يوه مخکني پلان له مخي ، دخشونت د کيسي تر نامه لاندي دکابل د ده سبز څخه ، د رحمن الله او ديوي ښځي په مرسته چي هوگی نوميږي ، د اوگی کورته بيول کيږي. او ديوي شپي له تيريدلو څخه وروسته کله چي عبدالکبير رنجبر ددي له پاره چي په راتلونکي کي له ستونزو سره مخامخ نه شي ، له خپل شخصي شناخت سره په کټي اخيستني نوموړي د بشري حقونو کميسون ته د اوگي په سلسله او دنوم د بدلولو (ډيوه) معرفي کوي.

چي وروسته له يو څه مودي نوموړي د اوگي له خوا تسليميږي او دعبدالکبير رنجبر کورته راوړل کيږي، د سپوږمی د مالوماتو له مخي په کوکا کولا کي ورته شراب ورکول کيږي او وروسته د کبير رنجبر له خوا ورباندي جنسي تيري کيږي او اوگي له دغي قيصي خبره ده.

په رپوټ کي زياته شويده چي سپوږمی له تښتولو وروسته چي د عبدالکبير رنجبر په لاس کي لويږي هيڅ يوه امنيتي ارگان ته خبرنه ورکول کيږي او کورني ته يي هم نه سپارل کيږي.

سپوږمی په دغو مره وخت کي حامله او د رابعه بلخي په کلينيک کي ولادت کوي او وړکی دي.

اوپه مکرويان کي داوگی په کور کي دبندي په ډول ساتي، کومه شپه چي دعياشي محفل جوړ اوشراب نوشي په عمومي ډول رامنځ ته کيږي، سپوږمي وايي چي داکترصاحب عبدالکبير رنجبر او خور يي راضيه نومي او نور هم موجود وه، سپوږمی کيسه کوي چي زه يي نشه کړم، سهار چي راپورته شوم هرڅه بل ډول شويدي، تر څو پر رنجبرمي حمله وکړه چي په خوله کي مي ووهه، ترڅو ده دوه حلقي چلي (انگشتر) راوړاندي کړي، تر څو زما سره يي نکاح وکړه.

داکتر عبدالکبير رنجبر دولسي جرگي پخواني وکيل بل ډول کيسه کوي:

دحقوقو داکتر رنجبر پر سپوږمی په اجباري زنا اقدام وکړ، که عدالت وي بايد رجم شي، مگر دده جعلي نکاح خط محکمي په غير عادلانه ډول ومنی. دده داعمل دپغمان دعمل سره يوازی دا تفاوت لري، چي هغه دسته جمعي ۇ،مگردا ده په انفرادي ډول اقدام وکړ.

داکتر صاحب وايي ،چي سپوږمی زما نه زوی غوښت، چي همدا سي يو گل مورگک پيداشو.

داکتر صاحب هغه کمونست دی، چي اسلامي او افغاني اصولي نه مني، نوموړی يوه روسی ميرمن هم لري.

(چي سپوږمي مي داوگی په کور کي وپيژندله، او زما نه يي يوه خاصه هيله وکړه ، چي زما نه يو زوي ولري..........).

چي داسي معلوميږي کله چي موضوع رسوايي ته راوځي داکتر صاحب رنجبر نکاح رامخ ته کوي، او بيا طلاق ورکوي.

او نکاح چي نه يي ملا معلوم دی او نه يی شاهد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمحكمي په ۲۸۳۱ ـــ ۹۰/ ۷/ ۲۵ لمبر فيصله كي اجباري زنا، تهديد او اختطاف د برآئت حكم كيږي، استيناف او تميزيي هم تائيد وي.

عبدالكبير رنجبر كله چي دكمونستي رژيم په پوهنتون كي استادؤ ، هغه وخت كي يي پريوي بلي يتيمي شاګرد دكورنۍ كار ددرس په پلمه كورته غوښتي او بندي كړي يي وه، چي د ميراكبر خيبر لخوا دحزب نه وايستل شو. دهغه وخت محصله فخريه نوميدل، جنسي تيرى وكړ.

ددي دپاره چي سپوږمۍ ارامه شي، په ميكرويان كي ديو پارتمان وعده هم وركړه، طبعاً چي عملي نشول.

مير اكبر خداى دي يې وبخښى، تر فضيلتاب قاضى ښه ؤ، چي اقلاً دګوند نه داكتر رنجبر وايستى. او حق دعدالت په ګوند كي دمحمد حنيف اتمر څنګ ته تر اوسه په جګه غاړه ناست وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۵)

دیوه پولیس دزره حال

بي بي سي راډيو ۱۳۹۲ کال د لیندۍ د میاشتي ددیارلسمي نیټي په خپله ماښامنی خپرونه کي یو رپورټ او یوه مرکه خپره کړه چي په کي راغلي دي:

د روغتیا نړیوال سازمان په رپوټ کي لیکل شوي ، چي په جنوبي آسیا کي افغانستان فاسد ترین هیواد دي. ددغه رپوټ په حواله د آسیا په جنوبي، منځني آسیا هیوادونو کي افغانستان فاسد ترین هیواد په ګوته شوي ، یاني ایران، پاکستان، هند، تاجکستان او ازبکستان د افغانستان په پرتله په ښه وضعیت کي قرار لري.

په هغو یو سلو اوه اویا هیوادونو کي ، چي فساد په کي څیړل شوي، افغانستان یو سلو پنځه او یایم او سومالیا د نوموړي لړ لیک په آخر او شمالي کوریا دریم ځاي لري.

په نوموړي رپوټ کي راغلی ، چي د تاجکستان وضعیت یوه څه ښه شوي او په دغه برخه کی بدترین هیوادونه سودان، جنوبي سودان، لیبیا، ازبکستان، ترکمنستان او سوریي هیوادونه دي ، چي په وروستي مقام کی ځاي لري.

خو دافغانستان فساد سره د مبارزي مالي او اداري مرستیال ښاغلی خرمجي دغه ارزونه نه مني او وایي چي دغه ارزونه په واقعیتونو ولاړه نه ده، دروغ هم اندازه لري، دا اداره هم لړلي ده، چي د فساد دفاع کوي.

دیوه پولیس مرکه وړاندي کوم:

د پولیسو یوه افسر چي ویي نه غوښتل خپل نوم واخلي وایي : چي یو ویشت کاله کیږي چي د پولیسي دنده اجرا کوي او څه موده وړاندي یي و غوښتل چي د ننګرهار په یوي ولسوالي کي د پولیسو قوماندان ځان مقرر کړي. او دغه مقام ته درسیدلو په موخه یي غوښتل چي اته لس زره ډالره بډي ورکړي.

هغه په داسي حال کي چي دغه پیسي یي هم ورکړي پرځاي یي بل څوک مقرر شو، ځکه هغه له ما نه زیاتي پیسي دکورنیو چارو وزارت چارواکو ته ورکړیدي.

له هغه نه مي وپو ښتل، بډي یي ورکړي؟ ځواب یي راکړ چي بلې، زه مجبور شوم چي دري ځله دولسوالیو د قومندان په توګه کاروکړم. او دري واره زه دپیسو ورکړي ته اماده وم، چي زه باید پیسي ورکړم، پرته له هغه نه ماته اونه زما مسلک ته ، چي د پولیسو لیسانس یم اونه زما یوویشت کلني کاري تجربي ته پام نه کیږي.

پوښتنه: څومره پیسي دي ورکړي چي امنیه قوماندان شي؟

ځواب: هر ځل مي له پنځلس زرو تر شلو زرو دالره ورکړي.

پوښتنه: دغه پیسي تا له کومه ځایه په لاس راوړي؟

ځواب: څرنګه چي ما یو ساختماني شرکت درلود، زه باید خپل مسلک ته د خپلو دغو امکاناتو څخه ګټه واخلم که څه هم زه یو پخواني او با تجربه افسر یم.

پوښتنه: تاسو چي پیسي ورکړي تر څو د ننګرهار ولایت په یوه ولسوالي کي امنیه قوماندان مقرر شي څرنګه نو تاسو پرځاي بل څوک مقرر شو؟

ځواب: له ما څخه یي زیاتي پیسي ورکړي. وزارت لکه د راهنمایي معاملات غوندي دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: چاته او د وزارت کوم ځاي ته باید پیسي ورکړل شي؟

ځواب: په کورنیو چارو وزارت کی، د پیژنتون عمومي ریاست هري شعبي ته باید پیسي ورکړل شي.

پوښتنه: که تاسي وغواړي چي رتبه مو پورته ولاړه شي او امنیه قوماندان مقرر شي، څومره پیسي باید ورکړي؟

ځواب: هرولایت ځانته بیه لري، آن داچي ماته ویل شوي که اگر خواهش قوماندانی امنیه داشته باشید مثلاً فلاني ولایت ته دوه لکه ډالره، ننگرهار ته دري لکه ډالره، بدخشان یو لک ډالره.

پوښتنه: تاسو ته یوه ډاډمن شخصي ویلي دي؟ یا په کوڅه او بازار کي مواوریدلي دي ، چي امنیه قوماندانی دري لکه او دوه لکه ډالره بیه لري؟

ځواب: به شخص خودم گفته شده دولک دالر بدهید ، به فلاني ولایت و سه لک دالر بدهید براي فلاني ولایت.

پوښتنه: دغه پیسي پیژنتون اخلي یا تر هغه لوړ پوړي لکه وزیر، معین هغوته هم دغه پیسي رسیږي؟

هغوي له یو بل سره پوره اړیکي لري، طبعاً باید شل پنځلس زره خپله کمیشن کارهم واخلي.

پوښتنه: یو څوک چي قوماندان د یوه ولایت مقرریږي ولي باید پیسي ورکړي، حاصل یي څه شي دي او له دغه کار څخه څه گټه ترلاسه کوي؟

ځواب: طبعي ده چي شخصي موضوعات او ښه درآمد لري، هر مسلک خپلي لاري لري.

داوضعه په قضا کي هم شته اوپه ترانسپورت، ماليي وزارت او تقریباً په ټولو ادارو کي دود دي.

دپولیسو پیژنتون باندي خپلو پولیسانو دانجنیر ضرار احمد مقبل وخت کي د (رهنمایي معاملات) نوم ورکړي ؤ. پورتنی مرکه واقعیت لري، هر وزیر همدا ډول ؤ. وزیر هم اړ دی، چي د رایو په وخت کي او یا استیحضاح کي د وکیلانو ناف ورغوړ کړي.

او پیسي په همدي ډول دخپلو زیرداستانو واخلي، زیرداستان هم باید پیسي په همدي ډول پیداکړي.

رنځ او عذاب باید مظلوم ولس وکاږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۶)

شرکتونه دي خپل لګښتونه؛ په زکات کي حساب کړي! ؟

په هيواد کي کله چي د باد راوړو ګټو هنګامه خپريږي، نو د نورو ډول دوکه بازيو او درغليو ترڅنګ ځيني ساختماني شرکتونه هم دګټوله پاره متي رانغاړي او پرته له دي چي فکر وکړي له هغه چا سره چي قرار داد کوي د قرارداد صلاحيت لري او که نه ؟ خو په پټو سترګو په ساختماني کارونو لاس پوري او يوازي په دي بسنه کوي چي مقابل طرف يي خارجي اتباع دي او بس.

موضوع د څو مليونه دالرو ده.

قضيه داسي پيل کيږي چي دفليپين دوه اتباع چي کلا ريتو او جي جي نوميږي ، يو شمير پروژي چي له بهرنيو هيوادونو څخه يي ترلاسه کړي دي ، ددويم لاس افغاني شرکتونو سره د آي سي آي شرکت په نامه چي اصلاً په هغوي پوري هيڅ اړه نه پيداکوي، قراردادونه لاسليک کوي. کله چي افغاني ساختماني شرکتونه چي دشرکت برق رساني غرب الکتريشن، شرکت سرک سازي اړوند، شرکت ساختماني عمران هرات باستان، شرکت ساختمان رفاه سعادت ، شرکت ساختمانی يو بي جي، شرکت ساختماني آريانا استحکام، شرکت ريل ايفل، لابراتوار مواد ساختماني او داحمد مريد په نامه دکارونو ۸۵ سلنه کارسرته رسوي. د پيسو غوښتنه له آي سي آي شرکت څخه کوي، خو آي سي آي شرکت د پيسو له ورکړي څخه انکار کوي او په پاي کي داسي څرګنديږي، چي کلاريتو او جي جي د نوموړي شرکت عادي کارکونکي دي او دقراردادونو صلاحيت نه لري، کله چي محکمي ته موضوع راجع کيږي، دڅلورمي حوزي د ابتدائيه محکمي رياست په خپل ۱۳۹۲ کال د لړم د مياشتي د څورلسمي نيتي په ديرشمه ګڼه قضايي قرار کي له دي امله، چي د نظامي موافقت نامي له مخي چي ايساف د نړيوالو ځواکونو او دافغانستان د مقاماتو سره لاسليک شوي البته د ۲۰۰۱ کال د دسامبر د مياشتي په پنځمه.

چي دالف د ضميمي لومړي برخه کي دريمه او څلورمه فقره کي يی داسي راغلي دي.

دريم بند: که چيري د آيساف پرسونل او ياله هغوي سره دمرسته کوونکو او حمايوي اشخاص ، که چيري له هغوي څخه جرمي يا انظباطي پيښه رامنځته کيږي، هغوي دخپلو ملي عناصر و پوري اړوند دي او موقته اداره د غړو هيوادونو سره د قضايي فعاليت په برخه که مرسته کوي.

څلورم بند: د آيساف او هغوي حمايوي پرسونل له نيولو اوبندي کولو څخه مصؤن دي او هغوي نه شي کولاي چي په افغانستان کي يي محاکمه کړي، او بايد فوراً خپلو هيوادونه ته يی واستوي نو له دي امله نوموړي محکمه په خپله ۱۳۹۲/۸/۱۴ پريکړه کي له دي امله چي د موافقي د دريمي او څلورمي فقري له امله درسيد ګی صلاحيت نه لري پريکړه ونکړه، محکمي دقرارداد نه غلط تعبير را اخيستي دي. او افغاني شرکت په نخود سيا پسي وليږل شو.

آن بهرنيان په موږ باندي چنګاو دي، هيڅ عدالت او منطق دانه مني، چي پردي دي دبل پيسي خوري، مګر مصؤنيت دي ولري. دا بايد بين المللي محکمي ته شکايت وشي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۷)

د داینمنټو غلا

که ددولت مخالفین په ترورو وژنو او بمي چاودونو لاس پوري کوي، نو دا د هرمخالف کړني دي چي غواړي په دغه ډول ځانونه دواک ګدئ ته ورسوي، خوکله چي ددولت په اډانه کی شامل اشخاص له دولتي ديپوګانو څخه انفجاري توکي او پټاقی باسي ، نو دا ډېري انديښني او دتامل وړ خبره ده ، چي ښايي ديوي عادي قضيي په توګه ورته ونه کتل شي.

د باوري سرچينو په حواله د شبرغان د تفحصاتو رئيس قطب الدين قايم د ۱۳۹۲ کال دچنګاښ دمياشتي په شلمه نيټه د قانون په نظر کي نيولو پرته په غير رسمي وخت کي د سلطان کوټ دامر بسم الله په مرسته پنځوس صندقه داينمنټ، چي له هغو څخه په انفجارونو که کار اخيستل کيږي د محسن په دريوری دالکس موټر په واسطه او دډيپو ګانو د مدير محمد فاروق په مرسته ايستل کيږي او دجنرال دوستم قوماندان ستارنومي ته سپارل کيږي. کله چي رسميات رامنځ ته شوه، داينمينټ مسترد شول.

دغه انفجاري توکي چي دري زره څلور سوه ګرامه داينمنت له پټاقيو سره کيږي، د تفحصاتو درئيس په مرسته معامله شويده.

او دغه قضيه د شبرغان دابتدايه محکمي د ۵/ ۹/ ۱۳۹۲ فيصلي له امله چي ګواکي دتحقيق اسناد بشپړ نه دي دوسيه يي بيرته مسترد شويده، ولي چي ددوستم نه تحقيق ندی شوي.

ددوستم نه څوک تحقيق نشي کولای، دا نور هم بايد محکمه معاف کړي، دا يوه بهانه ده.

که څه هم د نوموړي موضوع د څارني او عدلي تعقيب په اړوند منډي ترړي خورا چټکي وي ،خو داسي اټکل کيږي چي په سيمه کی دزور واکانو د شتون له امله يي د عدلي تعقيب پروسه په ټپه دريدلي او بيا چاسر ورباندي نه دي ګرولي.

کار پيژاندي وايي که چيري دغي قضيي ته داړوندو ارګانونو جدي پاملرنه ونه شي، دا به ډيري زره بوږنونکي پايلي ولري.

په داسي حال کي چي زورواکان په سيمه کي وسله وال تشکيلات لري ، نو د قانون تنفيذ ارګانونه نشي کولاي چي په زور واکانو قانون تطبيق کړي او سرغړوونکي سزا ووينی.

مال ورک دي او غلا شويدي، غل يی هم معلوم دي. داچي جنرال عبدالرشيد دوستم باندي دچا وس نه رسي، نو دانور هم بايد معاف شي. که داسي ووايو، چي زورور حق لري، نو دکمزوری حق ولي نشته، هغه بايد دقانون منګلو ته ورکړو . چي معافيت عمومي شي. زورور ته خدای زور ورکړي، بايد سيالي ورسره ونه شي. وايي چي دګل د رويه، اغزي هم اوبه خوري.

په ټولنه کي قاضيان يوه مسخه شوی طبقه ده، چي ولس نه اعتماد پري کوي او نه ورته احترام.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۸)

داداري فساد د پاره عدم سياسي اراده

په هيوادکي په لوړه کچه ناوړه ګټه، او اداري فساد او رشوته هغه وخت مطرح کيږي ، چي په لوړه کچه يعني دلوړپوړو چارواکو لخوا پشتوانه ولری يا شريک وي او يا پخپله دده له خوا اجرا کيږي.

دا په داسي حال کي چي اداري فساد او اختلاس په نړيواله کچه دافغانستان پرستيژ او حيثيت ته زيان اړولي او زموږ هيواد ته يي دفاسدترين هيواد لقب ورکړيدي.

موږددي ادعا له پاره دفساد يوه بيلګه چي پايله يي تر وزير پوري رسيږي. او دقانو له مخي څرنګه چي د لوړپوړو چارواکو څخه تحقيق ، پلټنه دځانګړو محکمو له خو اسرته رسيږي ، نو زموږ په هيواد کي چي يو شمير وزيران په اختلاس او فساد تورن شويدي ، تراوسه يي يو هم محاکمه او پوښتنه ور څخه نه ده شوي او داځکه چي ، زموږ يو زيات شمير وزيران او لوړ پوړي چارواکي له بهرنيو هيوادونو سره تړاو لري ، نو د قانون د تنفيذ ارګانونه خو څه چي د جمهوري رياست مقام هم په زغرده د هغوي د محاکمي حکم کولاي نه شي.

دهغه باوري سرچيني د خبر له مخي چي زموږ لاسته راغلي داسي حکايت کوي: دافغانستان داسلامي جمهوريت دوزيرانو شورا د ۳۸ مي فيصلي پر خلاف د هيواد د څلورو هوايي ډګرونو (کابل، هرات، مزار شريف او کندهار) په امنيتي تړون کي فساد او د پيسو حيف و ميل اودترانسپورت وزارت له وظيفوي واک څخه په تړون کي ګټه اخيستنه له يوي کمپنۍ سره چي د او ليف ګروپ سره شوي په ډاکه شويدي.

په رپوټ کي څرګنده شويده ، چي دداو طلبي په لومړي سرکي ، د هوايي ډګرونو چاري ، امر سترينګ په ۷۶۳۶۴۲۵ امريکايي ډالرو، ايور ګرين په ۶۰۹۲۵۰۰ ډالرو او اوليف ګروپ په ۸۹۱۸۹۵۱ ډالرو لوړه بيه وړاندي کړي وه.

دترانسپورت وزارت د خپل ځان له پاره د حيف ميل زمينه برابروي او دري مياشتي وروسته دافرله خلاصولو وروسته ديوه مکتوب په ترڅ کي، له او ليف ګروپ څخه غوښتنه کوي چي په خپله بيه کي کموالي راولي ، چي دا په خپله د ناوړي ګټي ثبوت بلل کيږي او يو جوړجاړي دي.

بله داچي دنوموړو څلورو هوايي ډګرونو تړون پرته له تفکيک څخه يو ډول شويدي چي دهر هوايي ډګرله پاره د شپږو مياشتو په بهير کي ۱۷۳۷۵۰۰ امريکايي ډالره ، حال داچي د هوايي ډګرونو تر منځ زيات تفاوت شته.

دغه راز د ترانسپورت وزارت ددويم ځل له پاره د ۳۸ مي مادی پرخلاف چي په نهمه فقره کي راغلي دي: دهوانوردي دامنيت رياست جوړول په پرنسيپ کي تاييد دي، دترانسپورت وزارت موظف دي ترڅو د هوا نوردي دامنيت تړون ديوه بل کال له پاره له دولتي بوجي څخه وروسته قطعي تړون دګلوبل شرکت سره لاسليک کړي، د ترانسپورت ، کورنيو چارو اومالیي وزارتونه موظف دي، چي د امنيتي تخصصي او تخنيکي تدبيرونو په نيولو سره، د يوه کال په دوره کي، د هوانوردي امنيتي خدمتونه دترانسپورت وزارت او يابل ارګان ته وسپاري.

دترانسپورت وزارت د شخصي ګټي له پاره بيا هم ، د هوايي ډګرونو د امنيت چاره د ۲۰۱۳ د مي د مياشتي له اوومي څخه د ۲۰۱۴ کال د مي دمياشتي تراوومي پوري ديوه کال له پاره بيا هم د اوطلبي ته وړاندي کړ او دافرونو دخلاصولو په پايله

کي څرګنده شوه چي اوليف ګروپ ۱۸۷۵۸۴۱۶ ډالر لوړه بيه او د ام سترينګ کمپني ۱۳/۵ مليونه ډالر ديوشمير تخنيکي ماشينونو او وسايلو په ګډون ټيټه بيه وړاندي کړه او برنده وبلل شو.

خو بيا هم د ترانسپورت وزارت د شخصي ګټي له پاره له اوليف ګروب څخه د مقرري پرخلاف غوښتنه کوي ، ترڅو په خپله بيه کي کموالي راولي، چي په پايله کي نوموړي ګروپ د بيي کموالي مني او دترانسپورت وزير نجفي شخصآ سپارښتنه کو ي چي له اوليف ګروپ سره تړون دوام پيداکړي او ديوه کال له پاره په ۱۳۵۷۳۳۰۰ امريکايي ډالره له اوليف ګروپ سره تړون کيږي.

په دغه بهير کي هغه مامورين چي دفساد په برخه کي مخالفت کاوه ،د قانون پر خلاف له خپلودندو څخه د خدمتي په ډول نورو ادارو ته وليږل شول.

ددغي قضيي پلټل چي ښايي د ترانسپورت له وزير نجفي څخه پوښتنه و شي. نو څرنګه چي په سريزه کي مو ورته اشاره وکړه چي د لوړ پورو چارواکو څخه پوښتنه له يوي خوا د ځانګړو ځانګو رامنځته کولو اړتياده اوله بله اړخه په اداري فسادکي ښکيل يو شمير کړی چي د هغه ننګه کوي، نو ښايي چي ددغي قضيي عدلي تعقيب او څارنه بي پايلي پاتي شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۹)

چاته له بداخلاقي ځخه د لاس اخیستو نصیحت مه کوي، چي برخلیک مو وهل او ټکول کیږي

یوي ښځي چي ژړغوني حالت یي درلود او په زړه کي یي د غوسي علامي له ورایه معلومیدي، مخامخ شوم او ورڅخه مي وپوښتل چي موري خیریت خو به وي، ولي دي حالت خراب دي ؟ هغي هیڅ ځواب رانکړ، خو ما بیا پوښتنه ځیني وکړه چي څه خبره ده؟ زه کولاي شم چي له تاسره مرسته وکړم؟

زما دبیابیا غوښتني له امله خپله د غوسي کیسه راته داسي پیل کړه، چي زما نوم قندي ګل او دمرحوم وکیل عبدالرحمن لوریم او همدلته په لومړي مکرویان کي اوسیږم. او د ۱۳۸۶ کال د کب د میاشتي پرپنځمه، د شپي پرڅلوربجي شاجهان نومي له خپلي خور او وسله والو ساتونکو سره زموږ پرکور برید وکړ زما میره سید عبدالله او نیلوفر نومي لورمي، ووهل او وډبول او په وسله یی راته ګواښ وکړ، چي وژنودي، چي دغه پیښه د بلاک اوسیدونکو اووکیل ته معلومه اوآن داچي زما دمیره عریضه په امنیتي حوزه کي شته.

او دغه راز بیا ۱۹/ ۱۲/ ۱۳۸۶ نیټه دورځي څلور بجي وي، په داسي حال کي چي له موټر څخه کښته کیدم دشا لخوا په سوک سره پرسر ووهل شوم او پرځمکه پریوتم اووروسته د بي هوښی په حالت کي یي په خیټه په چاقو ووهلم، چي په پایله کي ټپي او شفاخاني ته یووړل شوم او ټپونه مي عملیات شول ،څلور سوه بستره بیزه روغتون کي بستروم، کله چي روغتون څخه ووتلم له هغه راهیسي معلول او معیوبه یم چي دغه برید دصفي الله د خاکسار زوي ، عزیز شا د خواجه نظر او محمد عمر د حاجي فدا زوي له خوا چي د کابل اوسیدونکي دي، پرما وشو.

له دغي پیښي وروسته په ۱۶/ ۱/ ۱۳۸۷ نیټه نوموړو بیا هم زموږ پرکور برید وکړاو د کوردروازه یي ماته کړه اوزما میره یي په وژني وګواښاوه.

ددغو پیښو اصلي لامل دولسي جرګي غړي فوزیه کوفي ده ، چي ما اوزما میره او خپلوانو هغي ته توصیه کوله چي خپل ناروا اړیکي له صفي الله نومي سره پریکړه.

دیادولو وړده چي فوزیه کوفي پنځه کاله کیږي، چي صفي الله سره ناروا اړیکي لري چي زموږ ټول خپلوان له هغي څخه خبر دي. او زموږ دټولو د بي عزتي لامل شویدي.

له همدي امله فوزیي کوفي له ما څخه وغوښتل چی له خپل میره چي یو باعزته او بناموسه شخص دي طلاق واخلم په داسي حال کي چي نهه تنه او لادونه لرم.

څرنګه چي ما دنوموړي غوښتنه ونه منله له دغه مصیبت سره مخامخ شوم. د قندي ګلي بازخواست چا ونکړ.

دلته هم دزور او نفوذ موضوع مطرح ده. قندی ګلي یوي رسنی ته بیان وکړ، چي پد ي هکله مي د شکایت پاڼه د ولسي جرګي رئیس ښاغلي یونس قانوني پر میز هم پرته ده. فوزیه پخپله په قاچاق کي لوی لاس درلود، آن د بدخشان د امنیتي قوماندانانو په تغیر او تبدیل کي دي رول درلود. دوه وړونه یي په قاچاق کي باالفعل په بند محکوم شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۰)

دمخدرو توکو قاچاق او دقانون حاکمیت

دزور واکانو په وړاندي مبارزه بي پايلي پاتي کيږي.

دهشت صبح ورځپانه دويکي ليکس د خپرونو پربنياد پخپله ۱۳۸۹ کال د ليندۍ د مياشتي د اووه ويشتمي گنه کي د مخدرو توکو قاچاقبرانو د خلاصون ترعنوان لاندي ليکي: چي پام ورته اړول کيږي، کله چي باخبري سرچيني د هشت صبح ورځپاني لولي ، نو په دغه برخه کي ځيرني پيل کوي او دي پايلي ته رسيږي، چي دمخدره توکو په وړاندي دمبارزی رياست د ۱۲۳,۵۰۰ کيلوگرامو هيروئينو په گمان هر يو بلال احمد دو لي محمد زوي، سيد ببرک د سيد ميرزا زوي، امرالله دمحمد رحيم زوي، شهزاده دگل داول گل زوي او شاملنگ د مختارزوي دبرخليک له پاره دمخدره توکو په وړاندي دمبارزي ځانگړی محکمي ته د شرعي انفصال له پاره سپارل کيږي. دغه محکمه په خپله ۱۴۰ – ۱۳۸۶/۸/۲ فيصله کي په اتفاقي توگه هريو په اته لسو کلونو بند او دوه مليونو افغانيو نقدي جريمي په جزا محکوم او شاه ملنگ يي په شپاړلسوکلونو تنفيذي بند او يو مليون لس زرو افغانيو جريمي په جزا محکوم کړل، خو په حکومت کي دځينو مافيايي کړيو د مداخلي له امله دهغوي جزا وبښل شوه.

په نوموړي دوسيه کي ځرگنديږي چي دمخدره توکو دقاچاق په برخه کي ، داتمي سرحدي لوا قوماندان حاجي ظاهرقدير هم گډون لري چي تراوسه يي دنامعلومو د لايلو له امله له عدلي تعقيب څخه پاتي شويدي.

دنوموړي قضيي په تورنيول شوو کسانو د پلاوي د پوښتني په ځواب کي ويلي وو ، چي دوي قاچاقي توکي د حاجي ظاهر له کورڅخه بارول او تخار ته دده قومنداني ته وړل.

دنيوني پلاوي داهم څرگنده کړي وه چي بلال نومي د جنرال ظاهر د ترور زوي او په غير رسمي توگه يي د نظامي قطعي د سکرتر په توگه د جنرال ظاهر لخوا گمارل شوي و، ورته ويلي و چي له موږ سره مرسته وکړئ او دمرستي په بدل کي درته سل زره ډالره درکوم او د شلو دقيقو په موده کي درته سپارم.

نوموړي چي دمياشتي شپږ زره افغاني تنخوا درلوده څرنگه يي کولاي شول ، چي موږ ته په شلودقيقو کي سل زره دالره راکړي. له دي څخه جوتيږي چي نوموړي سل زره ډالره دحاجي ظاهر لخوا په شلو دقيقو کي ترلاسه کول.

دنيوني پلاوي داهم ويلي وو، په هغه صندوق کي چي مخدره توکي ځاي پر ځاي کيدل، کيلي يي د حاجي ظاهر د ترور زوي بلال سره وه . نو دغه ډول په اثبات رسيږي چي د قاچاقبرانو سرداران په خپله مخدره توکي نه ليږدوي ، بلکي دغه چاره په خپلو باوري کسانو د قاچاق ليږدونه پرمخ بيايي.

له دغو څرگندونو څخه دي پايلي ته رسيږو ، چي قاچاقي توکي چي له ننگرهار څخه په حکومتي موټر کي و تخارته هغه قومانداني ته چي حاجي ظاهر يي قوماندان دي ليږدول کيږي. او داحقيقت په ډاگه کيږي چي د هيواد شمالي ولايتونه د قاچاقو د ليږدوني د گودر حيثيت لري.

په رپوټ کي زياته شويده چي د سرحدي اتمي لوا قوماندان حاجي ظاهر له خپلي واکوالی څخه په گټي اخيستني سره ، دوه تنه افسران هريو سيد اسدالله او محمد صادق چي ډير باوريي ورباندي درلود، د سوء استفادي او رشوت اخيستلو له پاره يي دشيرخان بندر په کميسارۍ کي گمارلي وو چي هغه نقليه واسطي چي دنوموړي بندر له لاري تاجکستان ته ليږدول کيدي

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرته له محصول څخه ولېږدوي او پیسې یې په خپلو جیبونو کې واچوي، داپه خپله ښيي چې نوموړي نه یوازې دقاچاقو په جرمونو کې لاس درلود بلکې په په مالي جرمونو کې یې هم لاس درلود.
کله حاجي ظاهر قدیر نه دامریکا سفارت مربوطه څانګې تحقیق کاوه، ده به ژړل اوزاري به یې کولې او دابه یې ویل چې ټوله داکارکوي، لکه حاجي الماس، حاجي داؤد او مارشال فهیم او داسې نور.
دا دفساد او مافیایي کړیو د ځواکمنتیا یوه بیلګه ده چې قاچاق وړونکي ښنل کیږي او داسې څوک نشته چې قاچاق برانو اصلي کړئ محاکمې میز ته کش او سزا ورکړي، ولې چې حاجي دین محمد لري.
حاجي دین محمد دننګرهار والي پاته شویدي او دحاجي ظاهر تره دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۱)

په ملي دفاع وزارت کي يو قرارداد

تر څو چي په هيواد کي زورواکي او دفساد مافيايي کړي شتون ولري هيڅکله به مجرمين د عدالت منګلو ته ونه سپارل شي او نه به هم قانون په هيواد کي پلي شي.

دملي دفاع په وزارت کي د ۲۶ قلمو د فساد دوسيه ، چي جرمي وصف په کي څرګند دي تر اوسه يي عاملين په سرو سترګو ګرزي او څوک ددي جوګه نه دي چي هغه محاکمه او دخپل جرم په سزا ورسول شي .

له دغي جرمي قضيي داسي اټکل کيږي ښايي په نوموړي وزارت کی په لسګونو داسي نوري قضيي شتون ولري خو څوک يي د را برسيره کولو او پلټني ځواک نه لري ځکه په نوموړي وزارت کي زورواکي حاکمه ده.

دباوري سرچينو په حواله،کله چي دملي دفاع په وزارت کی د ۲۶ قلمو دقرارداد قضيه دولسي جرګي په کميسيون کي رابرسيره او دولسي جرګي د ملي دفاع د کميسيون غړي همايون، د ملي دفاع وزارت او له اداري فساد سره د مبارزي د عالي اداري رئيس عزيزالله لودين ترمنځ په اړودوړ بدله شوه نو د رسنيو دلاري د افغانستان ټولو خلکو غوږو ته ورسول شوه خو بيا يي د سزا په اړوند په رسنيو کي کوم څوک ونه لګيد.

دغه موضوع داسي شروع کيږي: کله چي د ملي دفاع وزارت د ۲۶ قلمو دارټيا وړ توکو بيه په مجموعي توګه (۵۶۲۳۸۳۴۳۲۰) افغاني چي له (۱۱۲۴۷۶۶۸۶) دالرو سره برابريږي . دقراردادو له پاره تياريږي او ددغه وزارت د لوژستيک دارټيا د تثبيت له اداري څخه د ملي دفاع وزارت دپيريدلو رياست ته د ۲۳۴ ګڼه ليک ۳/۲/۱۳۹۱ په ذريعه استول کيږي.

دپيرودني درياست دقراردادونو مديرت پرته له دي چي په نوموړي تعيين او تثبيت شوي بيه مسولانه کتنه وکړي او د هيواد لوړي ګټي په پام کي ونيسي اعلان ته سپاري، کله چي په ۳۱/۳/۱۳۹۱ د افرونو پاکټونه خلاصيږي په هغي غونډه کي د ولسي جرګي ددفاعي کميسيون څلور تنه غړي هر يو همايون همايون ،شايسته بازناصري ،الحاج فتح الله قيصاري او الحاج محمد اسمعيل محمدي هم ګډون درلود. ګرچه دوي دعوت نه دي، مګرد شخصي ګټي پر بنا راغلي دي.

په دغه غونډه کي ۳۱ تنو ګډون درلود . داسي وانګيرل شوه چي د کابل کرستال شرکت ټيټه بيه به (۱۱۰) مليونو امريکايي ډالره ده او د قرارداد ګټونګي وګڼل شو.

د معلوماتو له مخي دولسي جرګي دا کسان دغه داوطلبي رڼه نه بولي او دملي دفاع وزير ته سپارښتنه کوي چي بيايي اعلان ته وسپاري. دا ځل دافرونو دخلاصولو غونده کي ۳۷ شرکتونو ګډون کړي وو.

په داسي حال کي د افر خلاصولو پروسي دوام درلود چي د فايف ستار شرکت چي دداو طلبا نو له ډلي څخه وو او تضمين پيسي يي هم راوړي وي، له غونډي څخه وزي او له بيا راتلو سره له داوطلبي څخه خپله تيريدنه اعلاموي.

دملي دفاع وزارت د پيريدلو رياست د نوموړي د تيريدني موضوع د وسلوالو تهديد په ګوته کوي. وروسته له تا ويلو او ما ويلو څخه د نوموړي شرکت تيريدنه مني پرته له دي چي افر يي خلاص شي او غونډه دوام مومي دا ځل هم دکابل کرستال شرکت ددوونورو شرکتونو سره يو ځاي چي دقيس روهيد او ارو په نامه ياديږي مشترکآ په ۳۳۸۷۷۸۸۷۳۸۰ چي د ۶۷۷۵۵۷۴۷ ډالرو معادل دي يعني د ۴۷ مليونو دالرو په شاوخوا کي له مخکني بيي نه لږ ګټونکي اعلانيږي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

په داسي حال کي چي ددواړو غونډو په بهير کي کوم کمي او کيفي بدلون په کي نه ؤ راغلي . خو دا ځل له فساد سره دمبارزي د عالي اداري پلاوي چي دافر خلاصولو په غونډه کي ګډون درلود . دغه افر خلاصونه يي رټه ونه بلله او غونډه يي د اعتراض په توګه پريښوده او دغونډي رپوټ يي خپلي اداري ته ورکړ.

سربيره پردي دفايف ستار شرکت رئيس هم دافر خلاصوني غونډه رټه ونه بلله او خپله عرض پاڼه يي له فساد سره د مبارزي عالي اداري ته وسپارله. او د قضيي دڅيړني غوښتنه يي وکړه.

له فساد سره د مبارزي عالي اداري له ملي دفاع وزارت څخه وغوښتل چي د فايف ستار شرکت افر خلاص او يا بيايي دداوطلبي له پاره اعلان ته وسپاري. چي بالاخره د ملي دفاع وزارت دغه پريکړه مني. خو په دغه ترڅ کي دداو طلبي برنده شرکتونه خپله عرض پاڼه دولسي جرګي دفاعي کميسيون ته وړاندي کوي او دغه کړنه غير قانوني بولي. په دغه بهير کي دولسي جرګي دد فاعي کميسيون غړی محترم همايون او له فساد سره د مبارزي د عالي اداري رئيس عزيز الله لودين تر منځ موضوع تريخوالي پيداکوي او يو بل په فساد تورن کوي.

بالاخره ددريم ځل له پاره اعلان ته سپارل کيږی او د ماليی وزارت د تدارکاتو رياست ته دنده سپارل کيږی ترڅو له خپلی لاری قرارداد وکړی، په پای کی د ۲۶۰۸۸۰۴۸۸۰ افغانيو په ارزښت يانی ۷۷۸۹۸۲۵۰۰ افغانی په کمه بيه له دويم افر خلاصولو له غونډی څخه بيا هم د کابل کرستال شرکت او شريکان يی برنده ګڼل کيږی.

په پاي کي داسي ارزول کيږي چي د بيو له ابتدآ څخه تر قرارداد پوري (۳۰۱۵۰۲۹۴۴۰) افغاني تفاوت راځي.

ديادونی وړ ده چی دبډو اخيستل اوناوړي ګټي تر ټولو په قراردادو کي او بل په ګمرکاتو کي شتون درلود او شتون لري، مخنيوي هم ستونزمن او کشف يي ناممکن ښکاري . دا يو مثال ؤ. په ټولو قراردادو کي همدا حال دي.

خو ښاغلی لودين پر ښاغلي همايون دناوړي ګټي ادعا لري، برعکس ښاغلی همايون پر لودين ادعا لري.

په اداره کي چي په هره اندازه هيآت او هيآت بازي ډيره شوه، په هغه اندازه به بډي هم اوچتي شي. هر هيآت به خپل حق غواړي. په ځينو مواردو کي متنفيذو د کلاه برداري نه هم کار اخيست ، کله چي به په کار او يا معامله پوري اړه نه درلود او يا به د نفوذ نه کار اخيست ، واسطه به کيدي، مثلاً د خولي په صفايي او چالاکی وعده ورکول، د کابل د ولسي جرګي وکيل جميل کرزی په يوه نامه او بل نامه د حاجي حفيظ الله صراف نه ۵۰ زره دالره پورته کړل او ورور يما کرزی د کابل بانک مرستيال خليل فيروزی نه ۳ لکه دالره قرض واخيست.

وکيل ميرداد نجرابي هم د بل زره کرزين تر لاسه کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۲)

د اختلاس یوه نمونه

د باوري خبري سرچينو په حواله او د هغو گردي ميزونو،چي د رسنيو په ځپو كي خبري شوي، يو شمير ژورنالستانو ديته ملا وتړله تر څو د جمال الدين بدر د نورستان د پخواني والي په اړوند كره معلومات ترلاسه او هيواد والو ته يي وړاندي كړي.

1. دنورستان پخوانی والی د هغو دولسو لکو افغانيو، چي ددولت له خوا هره مياشت د واليانو په لاس وركول كيږي ، له خلكو سره مرسته وكړي او خلک د حکومت پلوی ته راواړوي ، چي نوموړي دغه پيسي د جعلي اسنادو په جوړولو سره په كال ۱۳۸۸ كي ټولي (۱۶۴۰۰۰۰۰) افغاني حواله او هغه ددي پر ځای چي پرځای ولگيږي ، له خپلو شريكانو سره په خپلو جيبونو كي اچولي دي چي دمصرف سند نلري.
2. د خلگو دشكايت له مخي كله چي ۳۶۲۰ بوريْ د كرني دتخم د غنمو او كمياوي سري، چي د برگ متال ولسوالی له پاره سهميه وه دغه توكي ددي پرځاي ،چي خلكو ته وويشل شي دجلال اباد د ښار او كنړ ولايتونو كي يوه بوری په (۱۹۰۰) افغانيو پلورلي ده ، چي له دغه دركه (۶۸۷۸۰۰۰) افغاني د جمال الدين بدر او شريكانو له خوا حيف و ميل شويدي.
3. په جمال الدين بدر باندي تور لگيدلی، چي نوموړي او ددفتر رئيس يي عبدالغفور نومي چي د كا كا زوی يي كيږي ، يو كور د ۱۳۸۹ كال د وری د مياشتي څخه د يوه كس په نامه كرايه نيولی او پيسي يي په جيب كي اچولی ، چي دغه موضوع د نوموړي ولايت ددارالمعلمين له خوا تاييد شويدي.
4. د نورستان امنيه قومندان جنرال شمس الرحمن زاهد د ۱۳۹۰ كال دوري او سنبلي په مياشت كي د پنځوسو و سيمه ييزو پوليسو په نامه شپږ مليونه اوولس زره اته سو افغاني حواله او اسناد يي د جمال الدين بدر له خوا امضآ شويدي او پيسي يي حيف و ميل شويدي.
5. ۱۳۹۰ كال د چنگاښ،زمري او دوري د مياشتو دمندول دولسوالی د پوليسو معاشونه دجمال الدين بدر او د امنيت امر له خوا حيف و ميل شويدي.

دغه راز د نوموړي په اړوند په سيمه كي داسي گونگسي دي چي نوموړی له لشكر طيبه سره اړيكي لري.

او بله داچي كومي پيسي چي د سړكونو د جوړولو له پاره دنورستان ولايت ته تخصيص وركړل شوي و، د جعلي اسنادو په جوړولو سره يي پيسي حيف و ميل شويدي. د محكمي له خوا تير شوی بند كافي وبلل شو، نور مجازات نه شوو.

رپوټ وركونكي دي پايلي ته رسيږي چي نوموړي ټولي شپږ څلويښت مليونه نهه سوه پنځه اويا زره پيسي اختلاس او حيف وميل كړيدي.

دغه راز په نوموړی ولايت كي اوازه ده ، چي دري عرادي وسايط د امريكايانو له خوا د نورستان ولايت ته وركړل شويدي چي رښتيا به وي او كه دروغ ؟

دغه راز په يوه بل رپوټ كي راغلي دي چي دنورستان د امنيه قومنداني دپرسونل دمعاشونو قضيه د ايستناف محكمي له خوا څيړل شوي او په پايله كي دخپل ۱۳۹۲ كال د غوايي د مياشتي په پنځه ويشتمه نيټه د ۳۴ گڼي كي داسي پريكړه كړيده:

(c) ketabton.com: The Digital Library

د څارمن مجیب الرحمن،څارمن عنایت الله ، سمنوال سلطان محمد او دویم څارن محب الله په اړوندیی د ابتداییه محکمي پریکړه تایید او د محمد حسن د محمد هاشم زوي چي په فیصله کي يي برائت اخستي وو تایید او د جمال اللدین بدر په اړوند يي دابتدایه محکمي فیصله نقض شوي او په شمس الرحمن زاهد دري کاله تنفیذي حبس حکم کړیدي .

داچي په دغو نورو قضیو کي د هیواد محکمي او د قانون د تنفیذ ارګانونه څه کوي دابه په راتلونکي معلومه شي . خو موږ یوازي ددي له پاره چي په هیواد کي د اختلاس او اداري فساد لړي څخه قضیي له حا فظي څخه پاتي نه شي دغه رپوټ مو خپور کړ.

زموږ هیواد کي ځیني جرمونه ملي حیثیت لري او ځینی يی دیوه ناروا عمل په توګه ارزول کیږی لکه : یوه کیسه بر دچا دجیبه زر یا دوه زره افغاني کیسه بري وکړي، شرعي او قانوني یو ناروا عمل دي، مګرپه حقیقت کي که ورته ګوري هغه پیسي دیو افغان دجیبه بل افغان ته ولاړي، مګر چي جمالدین بدر دسربازانو اعاشه او معاشات وخوړل، سربازان وتښتیدل ، پاکستانیان راغلل د نورستان دري ولسوالي يي ونیولي،دا یوه ملي موضوع ده. اما بدر له دي کبله چي دمشرانو جرګي درئیس مسلمیارپه موټرکي ورسره ؤ چا نشواي نیولاي، او داستاد سیاف هم لاس پري پروت ؤ، ولي چي دتنظیم ورور يي ؤ. او دسناتور حافظ قیوم حمایه لري.

د هیواد په ټولنیز ژوند د مافیایي او اداري فساد پوري د تړلو کړیو تسلط هیواد د اداري فساد او ما فیایي کړیو په منګلو کي د یوه هیواد دوست او ملي ګټو ته ژمن شخصیت یادښتونه د هیواد په اوسني روان حالت ښایي چي د اوښکو پر ځاي ويني وژړل شي .

افغانستان د زورواکو ، او اداري فساد او مافیا يي کړیو په منګلو کي پروت دي.

ځینو ته چوکی او قدرت تر هرڅه مهم دی، کله چي سیاف د ریاست جمهوري په کمپاین کي هیڅ رایه تر لاسه نکړه او غني احمدزي هم په قدرت شریک نکړ، اخطارونو ته يي ملا وتړل. احمدزی هم په ډیر تکلیف چوکی تر لاسه کړل، چي دده او امیر عبدالرحمن تر منځ چندان توپیر نشته، که کوم توپیر هم وي، هغه به جزي وي. امیر عبدالرحمن د قدرت د پاته کیدو په خاطر د ډیورنډ کرښه لاس لیک کړه او احمدزي و قدرت ته د رسیدو په خاطر د دوستم لمن ونیول او د اخلاقو تر سري کرښي ور تیر شو. د زرو وژلو او جنایاتو نه يي سترګي پټي کړي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۳)

حاجي جمال قدير

د باوري سرچينو په حواله د يوي زورواکی د جايدادونو او پيسو د غصب رپوټ زموږ لاسته راغلي چي موږ يي لنډيز د هيوادوالو د خبرولو په موخه خپروو.

د ننګرهار ولايت د يو شمير هيودوالو د بيا بيا شکايتونو له مخي ، چي وايی له يوي مودي راهيسي يو شمير غير مسول وسله وال ګروپونه او باندونه د خپلو وسلو په زور زموږ د هيوادوالو مال او دارايي غارت کوي او ځيني وخت دپيسو ښبتنان ددي له پاره ، چي له هغوي څخه پيسي تر لاسه کړي هغوي تښتوي. او زموږ دجلال اباد ښاريان ددغو وسله والو باندونو له ويري او د خپل عزت او ابرو د خوندي کولو له امله له ويري نه شي کولاي چي شکايت هم وکړي.

نو کله چي يو جرمي پيښه رامنځ ته کيږي نو کشفي او امنيتي ارګانونه د فاعلينو د نيولو هڅي پيل کوي چي له هغي ډلي څخه يو ګروپ وسله وال چي خلک يي تر پوزي راوستلی وو او ددوی شته او مالونه يي په زور ور څخه اخيستل او تښتونو کي يي لاس درلود هغه د حاجي جمال قدير په نامه د ننګرهار ولايت د ولايتي شورا رئيس وو، چي په وړاندي يی د جرمي پيښو پوره اسناد او شواهد موجود و، کله چي نوموړي خبريږي او له سيمي څخه تښتي .

بالاخره د خلګو په مرسته هغه نيول کيږي او توقيف خونه کي اچول کيږي.

دجلال اباد ښاريان کله چي خبريږي چي اوس عدالت تامنيږي ، نو د حاجي غلام فاروق،حاجي شاه لالا ،مجاهدين او محمد اقرار په نومونو او يو شمير نورو د جلال اباد ښاريان د نوموړي دجرمونو د ارتکاب لکه تښتوني، برمته نيوني، وهل او ډبول تهديد او د جايدادونو د غصب په اړوند امنيتي ارګانونو ته عارض او د خپلو حقوقو غوښتنه کوي.

له هغي ډلي څخه يوه پيښه چي په ۲۴/۱۰/۹۰ نيټه د حاجي جمال قدير د حاجي قدير زوي او د ولايتي شورا رئيس دي، د حاجي غلام فاروق د يخ جوړولو په فابرکه وسله وال بريد کوي.

حاجي غلام فاروق ادعا کوي چي د وسله والو بريد له امله يي د برښنا ترانسفار او دوو موټرونو د مرميو لګيدولو له امله زيانمن شوي. او دمحافظينو لس ميله وسله ،دوه تنه محافظين او څلويښت مليونه افغانی يی له ځان سره وړي او دده زوی احمد بيګ مشهور په ولي د تښتولو قصد هم درلود.

څرنکه چي د سيمي د پوليسو ارګانونه دهغوي د ويري له امله يي له نيوني څخه عاجز او ناتوانه او د سيمي د قانون د تنفيذ ارګان نونونه شواي کولاي، چي د عدالت له پاره يی محکمي ته وسپاري .

حاجي ظاهر هم دتليفون بکس چي په جعلي ډول دپردو تليفوني دستګاه څخه ګټه اخيستل عبارت درلود، چي دا کار يي په کابل او جلال اباد کي کاوه، په جلال اباد کي مافيايي جرم په سرکي ابرار وکيل مقرر ؤ.

د هغه اووه تنه وسله وال لکه ، نورزي ابرار، محمد حيدر دشرين اغا زوي ، نجيب الله د نصرالله زوي، عبدالحق د تاج افضل زوي سليم د زلمي زوي، رحيم الله د حبيب الرحمن زوي او حسن خان د مير زا شرين زوي په نومونو له کلا شنکوفونو ، شا جورونو، پرتلي او مرميو سره د حاجی جمال قدير دجناياتو ملګري دي، چي د حاجي فاروق فايريکه يي ورانه کړيده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

حاجي شا لا لا هم داسي ادعا کوي: په ۱۸/۹/۱۳۹۰ کال چي زه له بيت الله شريف د حج له اداکولو څخه وروسته راغلى وم د شپي ۹:۴۰ بجي وي د حاجي جمال اته تنه له دوو پيکپ موټرونو سره راغلل او ما ته يي وويل ، چي حاجي جمال غوښتي يي ، په داسي حال کي چي له ما سره شل تنه ميلمانه وو ما ورته وويل: چي زه ميلمانه لرم ،هغوي تليفون له حاجي جمال قدير سره رخ کړ چي زما کور ته راشه ډير وخت مي نه يي ليدلي. ساتونکو يي ورته وويل : چي مجاهدين هم ورسره دي ،هغه ورته وويل چي دواړه راولي.

موږ دواړه يي بوتلو، کله چي کور ته ننوتلو موږ يي ډير ووهلو او وډبولو او حاجي جمال قدير موږ ته وويل : چي دوه سوه پنځه اتيا لکه کلداري راکړي، موږ چي له هغه سره کومه معامله نه درلوده او د نومووړو پيسو د ورکړي توان مو هم نه درلود ورته ومو ويل: چي نه يي شو کولاي . هغه بيا ووهلو تر څو چي له حاله ولويدو ان داچي د لاس نوکان هم زما له منځه ولاړل، نو مجبور شو چي خبره يي ومنو او ورسته يي ددېرشو لکو کلدارو خط له موږ څخه واخيست ، کله چي له کور څخه راووتلو ډاکټر ته ولاړو او د عدلي طب اسناد په لاس کي لرو.

دغه راز حاجي شالالا دا خبري تائيدوي او نوموړي جريان کيسه کوي.

په همدي ډول حاجي عبدالرحمن چي د سيبو تاجردي ادعا کوي چي زه د سيبو تاجر يم کله چي حاجي جمال قدير د ولايتي شورا رئيس و د نوموړي په اشاره قهار چي د نوموړي ورور دي د سيبو په سراي کي يي ووهلم او راته ويي ويل: چي د سيبو په هر موټر به لس زره کلداري راکوي او يا به دغه دنده پريږدي او د پاکستان په خاوره کي د نادر خان ترازو سره يي پاټک اچولي وو او خلک به يي ويرول او ماته به يي شکنجه راکوله ، چي اوس هم دقطاع الطريقي په نا مه يي اته تنه دپاکستان په محبس کي بندي دي .

دغه راز هريوه جنت ګل ، زراب ګل،حاجي اسلم ، منګل،عبدالغفار او حاجي ميرزمان هم دجمال قدير او ظاهر قدير له خوا د هغوي د جايداد ونو د غصب قضيه، چي د سرخرو د ولسوالي د خير اباد په کلي کي شتون لري ادعا لري.

او په دغه لړۍ کي د غلام دستګير او محمد اقرار په نومونو پر حاجي جمال قدير د اختطاف او برمه کيدني ادعا لري او وايي چي له موږ څخه يي پيسي اخيستي دي.

محمد اقرار وايي: چي په ۱۳۸۰ کال کي زه او زما ورور عالم دين ، حيات الله دريور چي د صرافي له بازار څخه مو شپږ مليونه او پنځه سوه زره کلداري له ځان سره واخيستي او د جمعه بازار په لور روان وو، دحضرتانو په سيمه کي حاجي جمال قدير موږ د خپل مرکز په لور يووړو، لومړى يي زموږ موټر تلاشي کړ بيا وروسته زموږ پيسي واخيستي او په خوړو خبرو يي موږ غولولو، ترڅو شپه راشى او تياره شي ،موږ پوه شوو ، چي موږ دشپي ساتي نو له موږ څخه يو تن له ديواله ځان واچاوه او د حاجي حضرت علي مرکز چي نږدي وځان ورساوه، وروسته يي زموږ فاميل او خپلوان خبر کړل، هماغه وو چي زموږ پلرونه او مشران راغلل ، حاجي ظاهر يي خبر کړ او موږ يي خلاص کړو، کله چي موږ د پيسو غوښتنه وکړه ويل يي چي حاجي جمال پاکستان ته تللي هر وخت چي بيا راغلي بيا به خبري کوو، کله چي حاجي جمال راغلي ويل يي چي زه پيسي نه لرم که چيري ځمکه اخلي زه وکالت درکوم ،نوهغه و چي د کور نيو چارو وزارت ته مو عريضه وکړه، ددي له پاره چي حاجي دين محمد د کابل والي و، وويل چي موضوع به جرګه فيصله کوي او حاجي ظاهر ته يي وويل چي نوموړي پيسي جبران کړه . خو هرڅه مو چي وکړه کوم شى لاسته رانغله او دجلال اباد د ښار دنوموړي په اړوند بلا بيلي قضيي چي وايي د زورواکى له کبله هري دروازي ته چي ددريدلو کومه پوښتنه مو ونه شوه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځرنګه چي نوموړي زوروالی او ورور يي دولسي جرګي لومړي مرستيال وو نوله بند ځخه خوشي او تر اوسه يي د محاکمي هيڅ چا پوښتنه ونه کړه، په داسي حال کي چي د نوموړي په اړوند کافي اسناد او شواهد شته.

دکارپيژاندو په اند د زورواکو په وړاندي مبارزه خو اوس هيڅ امکان نلري او زيات ليدونکي پرته له دي چي دخدای (ج) دربارته ددعا لاسونه پورته کړي او د هغو د واک د چپه کيدلو غوښتنه وکړي بله لار نلري.

دحاجي قدير زامن همدا ډول يو ډول يابل ډول ډاکوګان به وي، چي ننګرهار ټوله تري په عذاب کي دي .اويو مافيايي حرکت کوي، او دجنايت کارانوکړی يي جوړه کړيده او ابرار غوندي کسان پر ځان راټول کړيدي، چي ابرار هم دولايتي شورا غړی دي. البته جمال هم د حاجي ظاهر او حاجي دين محمد په زور خيزک وي. کله چي عبدالجبار ثابت دوخت لوی ځارنوال ته خلګو شکايت وکړ، دهغه جواب داؤ: « چي دخدايه يي غواړي » ، نو ثابت به ځه وکړي، چي دظاهر قدير په ميلمستون کي دورځي دوه، دري پسونه ورته ويرته کيدل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۱۴)

پرمنصور احمدزي تور

منصوراحمدزی دجان محمد زوی ، دکرزی هوايي ډګر دالوتکو دتګ او راتګ محاسبه په لاس کي اخلي او يادا‌شتونه ليکي چي څومره ملکي او څونظامي الوتکي پورته او کښته کيږي.

کله چي دډګر هوايي مامورين يو شخصي اوبي مسؤليتی ته پام کيږي منصور احمدزي نيسي.

لومړی منصور دولسي جرګي له ادرس بالاخره دقيس حسن ، چي دنوموړي ترانسپورت کميسيون رئيس دی ځان معرفي کوي، مګر دشورا اداري هيات خپل بي خبري بيانوي. معلوميږي، چي دا هدايت دقيس دی.

دقيس حسن او منصور دا ډول اجرآت يو جرمي عمل دی چي دوسيه کيږي.

۱۳۹۱ کال د وږي د مياشتي د نهه ويشتمي نيټي په قضايه غونډه کي له دندی څخه د ناوړي ګټي په تور په څلورو مياشتو تنفيذی حبس او دشپيتو زرو افغانيو د ورکړي په نغدی سزا محکوم شو او قيس حسن يي د عدلي تعقيب وړ بللي دی. خو څرنګه چي دغه سزا د نوموړی له جرم سره تناسب نه درلود چی داړوند ادارو له خوا وشوه . کله چي قضيه د استيناف محکمي ته ځي نو په خپل د ۱۳۹۱ کال دلړم د مياشتی په پنځمه نيټه په ۳۷ قضايي قرار کي په دي دليل چي د تحقيق هيات دکشف و تحقيق قانون د څلورمي او جزايي قانون د ۲۳ مي مادي په اساس کړني نه دي تر سره کړي ، نو د ابتدائيه محکمي حکم دي . خو دا چي قيس حسن د ولسي جرګي غړي دي تراوسه د تحقيق د پاره نه حاضريږي ، نو د موضوع څيړنه او مجرم ته سزا ورکول په ټپه دريږي.

چي ابتدايي محکمي منصورد مالي مجازات په څنګ کي په بدني مجازات هم محکوم کړ

مګر دکابل استناف محکمي د قيس حسن تحقيق پلمه راوړه. دابتدايي محکمي د ۴۰۱ ــ ۹۲/۷/۷ حکم نقض کړ، او پدي ډول يی دواړه له مجازاتو خوشي شول. کله چي قاضي وغواړي، چي حکم ونکړي نو يو زورواکي پلمه راوړي، چي کمزوري هم نجات پيداکړي.

دلته دصلاحيت نه ناوړه ګټه مطرح ده، پارلمان هم پدي هکله کوم العمل ښکاره نکړ. داهم روښانه نشول، چي محترم د ولس استازي دنظامي او ملکي الوتکو تګ او راتګ چاته او دڅه د پاره ورکاوه.

او دمحکمي بي عدالتي دوي دواړو ته دقانون نه دفرار زمينه برابره کړه.

وکيل صاحب قيس کومه بله قضيه دمځکي غصب چي منجر په وژنو وسول هم شکيل دي، چي څوک ورته څه نشی ويلای، ولي چی مصؤنيت لري.

دهيواد ډير بدماشان په شورای ملی کي راتول شويدي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۱۵)

د وسله وال بغاوت یوه بیلګه

په پښتو کي يوه لنډۍ ده چي وايي: ستا د ښايست ګلونه ډير دي - ځولۍ مي تنګه زه به کوم کوم ټولومه .

له هغي راهيسي چي بهرنی ځواکونه هيواد ته رانبوتي جرمي قضيي ، وسله وال بغاوتونه ، زورواکي، د مخدرو توکود قاچاق قضيي او پيښي دومره زياتي دي چي نه شي کولاي ټولي راټولي او د هيوادوالو غوړو نو ته يی ورسوو.

نو زموږ پريکړه داده تر کومه ځايه چي زموږ لاس رسيږي تر هغه ځايه به خپل مسوليت اداْ کړو او سيل بين بيله هغه دپنځو وزيرانو عقل لري.

کله چي د ملي اردو دري تنه د مرکزي بغلان په ولسوالی کي ووژل شول، نو رسنيو خپله دنده وګڼله چي نوموړی پيښه وڅيړي او حقيقت خپلو هيوادوالو ته په ډاکه کړي.

د وژني اصلي عاملين چي د مرکزي بغلان پخوانی ولسوال امير ګل او امنيه قومندان کمين خان دي، چي تر اوسه محاکمه شوي نه دي.

که څه هم د قتل دغه پيښه محکمو او د قانون دتنفيذ د ارګانونو له خوا لاس په لاس شوي ، خو د زورواکی او داچي قاتلين د محکمي ميز ته راکش کړي يوازي دکندز نظامي محکمي دومره کړي دي چي په خپل ۲۴/۵/۹۲ په ۲۱ قرار کي يوولس تنه چي په نوموړي وژنه کي تورن بلل شوي و او تر توقيف لاندي وو، هغوي بري الزمه او قومندان اميرګل او کمين الله يي د عدلي تعقيب وړ بللي دی.

کارپوهان د قضيي تاريخي بهير ته په کتو سره چي زور واکي او صلاحيت لرونکي چاروکي د پيښي تر شا شتون لري، نو ګمان نه کوو چي قاتلين به محاکمه کړل شي.

وايي چي هر علت معلول لري اوهر معلول علت.

په عام ډول علت معلوم دي او په رسمياتو کي څه ثبوت نلرم ، کوم اجرات چي پدي هکله دبغلان دامنيه قومندان اسدالله شيرزاد، دکورنيو چارو دوزير ښاغلي پتنګ په امر وکړه ، موضوع دومره جدي شوه چی دمارشال فهيم دجدي مخالفت سره مخامخ شول. دپيښي عدلي تعقيب په ټپه ودريد. د مارشال صاحب تر سيوري لاندي دده جهادی ملګرو په هر ډول جنايت لاس پوري کاوه.

البته پدي کي شک نشته چي د راتلونکي عدم تضمين او د آينده نه تشويش يو عمده لأمل دي، چي د دولت لخوا اقلاً يو جزوي تدبير په نظر کي ندي نيول شوی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۱۶)

ددرغلۍ یوه نوی بیلګه

قضیه داسي پیلیږي، چي د سراج شرکت رئیس سرور د سید خان زوي، څو ځله له پښتني بانک څخه د لعل مارکیټ په تضمین سره ، چي په محمد جان خان واټ کي موقیت لري یو ځل ۱۹۷۰۰ ډالره، بل ځل ۱۹۶۰۰ دالره ، دریم ځل ۴۰۳۰۰۰ دالره او د ځلورم ځل له پاره ۳۰۲۱۷۰۰۰ افغاني او د پنځم ځل له پاره ۱۰۷۱۷۰۰ افغاني اخلي. کله چي نوموړی پورونه په خپل وخت نه اداکیږي نو پښتني بانک تصمیم نیسي چي نوموړی جایداد وپلوري.

کله چي د شرکت نور غړي هر یو صدیق احمد د عبدالکریم زوي ، حبیب الرحمن د عبدالقادر زوي او محمد قاسم د الف الدین زوی خبریږي، خپله عرض پاڼه اړوندو مقاماتو ته وړاندي کوي. په داسي حال کي چي د شرکت رئیس پنځوس سلنه سهم په نوموړی جایداد کي لري، پرته له دي چي د پور اخیستلو په وخت د شرکت نور ګډونوال خبروي، له پښتني بانک څخه پور اخلي.

چي وروسته له ډیرو منډوترړو د تجارتي ابتدایي محکمي ریاست له خوا په ۱۶۷ قضایي قرار چي د ۱۳۹۰ کال د زمري د میاشتي د لومړي نیټي کي صادر شوي ، پریکړه کوي ، چي نوموړی جایداد دي و پلورل شي او پنځوس سلنه چي ددري تنو دي هغوي ته خپل حق ورکړل شي او پنځوس فیصده نوردي د بانک د قرضي په پور کي ورکړل شي.

که چیري له پور څخه د پنځوس سلني جایداد پیسي زیاتیږي هغه دي په یوه امانت حساب د سراج الدین په نامه واچول شي

.

داډول درغلي ښايي چي زیاتي وي خو موږ یوازي د یوه ریوټ په توګه، چي زموږ لاسته راغلي خپروو.

مطلب دادي : داسي اجرآت فقط درشوت خورو مامورینو دناوړو ګټو په موخه اجرا کیږي. مامورین دخپلو څوسوو اویا څو زور بډو په خطر یو لوي مبلغ په خطر کي اچوي، او پیښه دومره مغلق او پیچلي کړي چي بالاخره نه دقاضي سر پري خلاصیږي او نه د محاسب او څارنوال.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۷)

د زورواکۍ د چلولو يوه بيلګه

تر څو چي د پوښتني او با زخواست "ابی" مره وي او زورواکي په څوکيو ناست وي،هيڅکله به هم په هيواد کي قانون واکمن نه شي او نه به هم په هيواد کي سم سمکي را شي . موږ ددي ادعا د ثبوت له پاره يوه بيلګه وړاندي کوو.

يو ليک چي د افغانستان داسلامي جمهوريت د ولسمشر په نامه ليکل شوي؛ موږ هغه کټ مټ خپرو، تر څو زموږ هيوادوال قضاوت وکړي چي آيا زموږ د هيواد په برخليک زورواکان حاکم دي او که قانون ؟

په کميسون کي دزور واکي نمونه:

نيټه د ۱۳۹۲ کال دغبرګولي ۱۳ مه

دافغانستان اسلامي جمهوري دولت جلالتمآب ولسمشر محترم مقام ته !

سلامونه اونيکي پيرزويني :

موضوع : دټاکنو دخپلواک کميسيون رئيس په لاربښونه دهغو ساتونکو له خوا دمامورينو او داداري توهين :

قدرمن جلالتماب جمهور رئيس :

له هغي ورځي څخه چي تاسو د دي خاوري ديوه بچي په توګه، پرما دخدمت او عدالت راوستو په اړه باور کړي دي ورسره جوخت مي د کميسيون په چارو کي ، ټول مسايل دشفافيت او عدالت پر بنسټ پر مخ بوولي او دهغه کسانو مخه مي نيولي ده ، چي په کميسيون کي يي فساد، نژاد پرستي، تعصب او سوء استفادي ته لاره هواره کړي وه.

په کميسيون کي دګومارني موضوع هغه مهمه او اړينه موضوع ده، چي دبيلابيلو کميټو او شفافيت له لاري مو په هيواد مين، تکړه او بي پري استعداد ونو د وړتيا پر بنسټ ګومارلي او دهمدي ګومارنو له امله ديو شمير کسانو هاغه نامشروع هيلي او ارمانو يي چي درلودل نه دي پوره شوي، چي له امله يي وخت ناوخته زموږ دقانوني چاروپه اړه د خنډ او ځنډ سر بيره دمامورينو حيثيت او دولتي حاکميت يي تر پښو لاندي کړي دي.

قدرمن جلالتماب جمهور رئيس ! دروان کال دغبر ګولي (جوزا) په ۱۲ نيټه ، دکميسيون دمشر فضل احمد معنوي دبشري منابعو رئيس احمد منصور فريد خپل دفتر ته په (۲:۳۰) بجو ورغوښتي و او هغه ته يي ويلي وچي سکتورټي په ګارډانو کي زما (۲۰) تنه او دکال سنټر دپوست له پاره زما (۳۱) کسانو لست چي دارالانشآ ته مي ليږلي و، ولي نه دي استخدام شوي ، دبشري منابعوي رئيس ورته ويلي وچي جناب معنوي صيب دکسانو استخدام د دارالانشاء د رئيس په لاربښونه د ازاد رقابت له لاري ترسره شوي دي او بريالي شوي کسان ټول د وړتيا له مخي راغلي دي ، په دي صورت کي معنوي مداخله کړي ده او ورته يي ويلي دي، چي زه دلته دکيسيون دمشر په توګه ناست يم، چي زما کسان استخدام نه شي دا پروسه در سره نه منم ، په همدي وخت کي معنوي دبشري منابعو په رئيس باندي دريموټ ګوزار کړي او ويشتلي يي دي، کله چي رئيس دمعنوي خوني څخه را وځي ، دهغه سلاکار خيرخوا پري رارسيدلي او له ستوني يي نيولي دي اوپه سوکانو او لغتويي وهلي، په دي وخت کي دمعنوي باديګارډانو هم په رئيس ګوزارونه کړي او په ټيل وهلويي ، دټولو مامورينو په مخکي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیرون ویستلي دي ، په همدي وخت کي دمعنوي په لاربنونه دهغه مسلحو باديگارډانو لومړي د کمسیون دبشري منابعو رئیس کاري دفتر ته ننوتي او ټول اسناد يي دالماري او ميز څخه په زور راخيستي دي او ځيني يي شکولي دي او بيا دبشري منابعو دکار کوونکو دفتر ته ورغلي او هغوي ټول يي يو خواته و درول او ښکنځلي او بدي ردي يي ورته ويلي او ټول اسناد يي راټول کړي دي او له ځان سره يي وړي دي .

وروسته دمعنوي د باديگاردانو دکميسيون دامنيتي بخش مسول مصطفي يي، دخلکو په مخ کي ترلاسه نيولي او په ټيلو ټيلو يي دکميسيون دبيروني دروازي څخه ويستلي او سپکي سپوري يي ورته کړي دي.

د معنوي باديگارډانو د دارالانشاء شا او خوا لوي سړک ټول کلابندي کړي و او خپلو وسلو ته يي مرمي ورتيري کړي وي چي په دي کار سره دکميسيون ټول کارکوونکي شاهدان دي او دکميسيون ارامه فضا د معنوي د باد يگارډانوله خوا په يوه نظامي پوسته او دجنگ په ميدان بدله شوي وه.

دمعنوي دا ډول غير معقول عکس العملونه يوازي دهغه دشخصي گټو څخه سرچينه اخلي او کله هم چي غير معقولي غوښتني يي ونه منل شي نو داستدالال، منطق او قانونيت پرځاي په ټوپک پورته کونه او جنگ او جدل ته مخه کوي .

جناب جمهور رئيس ! دټاکنو کميسيون ځوان او با استعداد ټيم، شپه او ورځ زيار ويستلي دي ترڅو راتلونکو شفافو ټاکنو ته ټول اړين چمتوالي ونيسي او دمعنوي دا ډول غير معقولي کړني دراتلونکو شفافو ټاکنو پر وړاندي يوه ستره ننگونه او خنډ او ځنډ څخه بله مانا نلري .

پورته ټول جريان ستاسو جلاالتماب محترم حضور ته کتې مټ وړاندي شو.

په درنښت

ضياولحق امرخيل

دټاکنو د دارالانشا رئيس

داسي بدماشي او په زور او غير قانوني خپلي غوښتني نه يوازي د فضل احمد معنوي نه ليدل کيږي، بلکي دشمال ټلوالو داکثرو غړو نه ليدل کيږي. داولمپيک مشر ځارنوال اکرام امرين او استاد عطا نور داسي بدماشان دي، چي پر معنوي صاحب به شکر وباسو. د ځارنوال اکرام الدين د بدی رويي او د ناوړو گټو سروصدر هر خواته پورته شو، مگر چا بازخواست ونکړ. د معنوي د دا ډول چلند، اقلاً يوه پوښتنه هم ونه شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۸)

په پښتني بانک کي خيانت

عبدالسميع د محمد يعقوب زوي چي په درغلي سره يي ځان د وليد عبادت شرکت رئيس معرفي کوي او د ۸۴ ـــ ۲۷۷۳ ۱۳۸۶ کال دسلواغي ددويمي نيټي شرعي قبالي، چي په درغلی سره جوړه شوي او مثني ۱۷۱۳ ـــ ۱۳۸۴ د يو جايداد چي په ځلورمه ناحيه کي يي شتون ذکر شوي، په داسي حال کي چي اصلاً نوموړی جايداد شتون نه لري له دوو بانکونو څخه د يوه جعلي جواز چي د ايسا په اداره کي ثبت شويدي لومړي ځل له ملي بانک څخه ۱۷۰۰۰۰ امريکايي ډالره اوله پښتني تجارتي بانک څخه (۵۴۵۰۰۰۰۰) افغاني د پښتني تجارتي بانک په مرستي سره تر لاسه کوي . خو کله چي د قرضي وخت پوره کيږي او نوموړی تر جلب لاندي نيول کيږي، يو اوږد داستان رامنځته کيږي او هغه په دي ډول چي ځيني ملکيتونه چي د افغان نساجي و هغه يي هم ددرغلي په پايله خپل ملکيت ګڼي، چي موږ يي د موضوع د اوږدوالي له امله صرف نظر کوو .

په پايله کي د نوموړی اختلاس او درغلی ثابتيږي او داستيناف محکمي د ۳۴ ګڼه ۲۸/۸/۱۳۹۱ نيټي قضايي قرار له مخي ګرم بلل شويدي .

دا د هغو اختلاسونو او درغليو د لړي برخه ده چي په پښتني تجارتي بانک کي رامنځته شوي او ددغه بانک مليونونه ډالره چي په سر کي يي حيات الله دياني قرار لري.

دلته که په سرسري ډول پام وسي دايسا جواز او دکور ملکيت دواړه جعلي دي، دا دواړه د تجربي له مخي ساده کار ندي، بلکي يوه اوږده پروسه لري او تر څو بندرونو يعني په ادارو بايد تيرشي ، مګر داړوندو مامورينو په مرسته په ډير سهولت طي مراحل کيږي . بالاخره څو کاله وروسته که يوڅوک ورته پام کوي ، خو کار تر کار تير وي او بانک سم متضرر شوي وي.

هرڅه دبانک دمامورينو په مرسته ترسره کيږي. دبانکونو مامورين حقيقي کار بيله پيسو نه اجراکوي، په جعلي او تزوير اجراتو کي ددوي ونډه سمه درنده وي.

اداري فساد پدي کچه لوړ تللي دي، چي دلته اجازه غواړم يو بلي پيښي نه هم يادونه وکړم، چي هغه د کورنيو چارو د وزارت ښاغلي رشا قراردادي دي ، چی په ۲۰۰۴ کي يي د ۱۱ ميلونو حواله په جعلي ډول سره په تکرار طی مراحل پيسی وايستلي . د پنجشيري چارواکو په زور، پدي بهانه چي د مقاومت سره يي مرسته کول.عدلي تعقيب په ټپه و دريد. که به کار په خواهش نه کيدی، پنچشيري وړونه به د سرزوری او بدماشي نه کار اخيستي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۹)

سپیشل فورس

ځرنګه چي ټولو هيوادوالو د رسنيو له لاري ريوټ تر لاسه کړ چي ۱۳۸۸ کال د چنګاښ د مياشتي اتمه نيټه د کندهار په ولايت کي دسپيشل فورس ځواکونو په خپل يو څلويښت کسيزه پرسونل سره له روحاني نومي افغان تبعه سره د مفاهمي په پايله کي داسدالله په نامه چي د سپشل فورس پخواني غړي و او ددرغلي په يوه جرمي پيښه کي تر تعقيب او تحقيق لاندي وو ، دخلاصون په موخه د کندهار په استيناف څارنوالي بريد و کړي.

نوموړی بريد چي د سپيشل فورس قوماندان اتل نومي په قومانده چي دملا محمد عمر دکور قطعه ؤ په رڼا ورځ پيل شوي وو چي موږ يي د ليکني د زياتوالي له امله له تفصيل څخه تيريږو ، خو يوازي دومره وايو چي دغه بريد د سپيشل فورس د ځواکونو له خوا د قانون او پوځي اصولو پرخلاف د کړني يوه بيلګه چي د امريکايي ځواکونو له ملاتړ څخه په الهام اخيستو سره زموږ په هيواد کي ترسره کيږي او په پايله کي يي بي ګناه انسانان د ښځو،ماشومانو او سپينږيرو د مړيني لامل کيږي.

په دي قضيه کي د سپيشل فورس ځواکونو له خوا بريد ددي لامل شو چي په پايله کي دکندهار امنيه قوماندان جنرال مطيع الله ، جنايي مدير څارمن عبدالخالق همدرد، عجب ګل، فضل احمد، غلام رسول چي سربازان و شهيدان او هر يو جاويد، عبدالصمد، محمداقبال،عبدالوهاب ، محمد حسين او مولاداد ټپيان کيږي.

دا دبي پروايي يوه نمونه ده چي دليونتوب سرحد ته رسيږي.

دا تنکي ځوانان ديو بي پروا او مغرور قومندان اتل لخوا استعمال او په لوړ مجازات محکوم شول، چي ددواړو خواوو کورونه تباه شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۲۰)

د شهيد سردار محمد داود خان قاتل په کابل کي دي

د تاند تر نامه لاندي يو ايميل ، چي د افغانستان د خلګو او د کورنيو چارو وزارت په ادرس استول شويدي په کي ويل شويدي، چي د شهيد سردار محمر داود خان قاتل، د ناروي هيواد په پاسپورت له خپلي کورنۍ سره، ديو شمير مفسدواو وطن خرڅوونکو په مټ او ډاډ کابل ته راغلي دي.

نوموړی چي د سردارمحمد داود او ټوله کورنۍ يي په شهادت رسولي ده په خپله څو واره ويلي دي چي هغه يي وژلي دي.

امام الدين چي د لوګر ولايت اوسيدونکي دي د ثور د اوومي خونړۍ کودتا د وژنو بنسټګر بلل کيږي . د همدوی په اصطلاح انقلابي عمل له امله دجنرالي لوړي رتبي ته ورسيد، د نوموړی نيونه او محاکمه کول دافغانستان دخلګو له لويو غوښتنو ده.

ويل کيږي چي امام الدين په يوه ماشيندار نه يوازي سردار محمد داؤد ،بلکه دده د کورنۍ واړه او زاړه غړي لکه سردار محمد نعيم، زينب داؤد، دده ميرمن شينکي زرلښته، عمر،خالد، فيروزدحارث زوي،عايشه ، بلقيس خيايشنه، دسردار زوم نظام، وايګل، هيله، غزال، صفورا او زرمينه ضربه کړل، شهادت دي قبول او روح دي ښاد وي، مګر امام الدين ژوندی او ارام ګرځي. همدا ډول د ۱۳۹۲ کال کی د محمد هاشم ميوندوال وژونکي عبدالصمد ازهر هم کابل ته راغلي ؤ چي چا تري پوښتنه ونکړه. افغان ولس تر اوسه البته پدي توان کي ندي، مګر ددوي مخ به تر قيامته تور وي او کورنۍ به يي تر قيامته دا ننګه وړي .

ولسه زار، زار ستا پر حال.

کيڼ او ښی جنايات کار سره ائتلاف وکړ او دولسي جرګي له لاري قانون پاس کړ، چي ټوله جنګي مجرمين او وطن فروشان له بنده خوشي شي او عدلي تعقيب نشي، که څه هم دا قانون ولسمشر تو شيح نکړ.

په غازي ستدويم کي رباني، استاد سياف، نورالحق علومي، سيد محمد ګلاب زوی د استاد محقق څنګ ته غاړه په غاړه ليدل کيدل. داسي فيصلي د ولس حق دی، نه د څو متهيمينو، چي لاسونه يي په يو ډول او بل ډول د ولس په وينو سره دي. د عضوی قانون د ولسي جرګي لخوا، خو رئيس جمهور کرزي توشيح نکړ.

داسي څرګنديږي، چي دا ټول جهاد او قرباني بيهوده وي. ګلاب زوی ته يو چا وويل، کله چي ته رباني او سياف ته ورتلی، نو دا دومره وژني د څه دپاره وي، ده وويل، زه او يا موږ نه يو ورغلي، دوی موږ ته راغلل.

کله چي دسردار داؤد خان او دده د ورور سردار محمد نعيم خان جنازه په درندو، شاندارو نظامي مراسمو د ارګ نه پورته کيدل، پدي مراسمو کي ګلاب زوی او نورالحق علومي، چي دولسي جرګي استازی وه هم حاضر وه، پوه نه يم ، چي دده دقاتلانو په زړه کي به څه ورګرځيدل ؟.

دوی دواړه د غوايي دانقلاب فعاله غړي وه.

باچاګل وفادار کوم وخت په مجلس کي په لوړه غاړه اعتراف وکړ، چي د ټولو لاسونه په وينو سره دي، د چا ده، تر خيږي او دچا ده، تر څنګلي پوري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مجاهد ولس د ورځپاڼي خبره چي د بريتورو او زيرورو ائتلاف دي ، چی د هيواد په خرابيو کی دواړه ډلي يو تر بل پښيمانه وه. داکتر غني احمدزی زاړه جنايت کاران ، لکه جنرال دوستم ، حنيف اتمر ، علومي ، روفي پر ځان را ټول کړل، چي د پولتياريا په خدمت کي قرار درلود .

دخلقي او پرچمي قوماندانانو د تجربي کله کله بحث کيږي. همدا قوماندانان ؤ، چي د دوی حمايه ګيري روسي قوت بيا هم ونشوای کولای، چی د نجيب رژيم وساتي او د هيواد خپلواکی يي تر پوښتني لاندي راوستل.

دا ناکامه جنرالان بيا رويکار شول، لکه عبدالحق علومي. دا بايد وويل شي، چي داسي جنرالانو کارمل او نجيب ته څه خدمت وکړ، چي شل کاله د خپلو هيوادوالو باندي اعلان نا شوي جنګ اعلان کړي ؤ، چي د غوايي د اوومی کودتا داکتر عبدالصبور سياسنګ پخپل کتاب اواټکه روز باراني بود، دا تور مخي لکه علومي افشا کړيدي.

عبدالوهاب اصفي د وخت د معدن وزير په يو خصوصي بحث کی د غوايي د اوومی ورځي خپل د سترګو ليدنه د علومی په هکله داسي ويل: چي زه د سګرت څکولو د پاره د ګل خانی د مانی نه د باندی را ووتلم، ه چي په هغه ورځ د کابيني غونډه وه، همدا علومی ؤ چی د کودتا چيانو الوتکو ته لارښوونه کول، ما تري مرسته او جدي دفاع وغوښتل، ده په درغو راته وويل، چي لومړی مرمی به زما پر ټټر مښلي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۲۱)

بې پوښتنې او بې حسابه لګښتونه

ويسا ورځپاڼې د ۱۳۹۲ کال دلړم د مياشتې په اوه ويشتمه نيټه د اي اس اي د مسلم ليک په طرف داري د پيپليز حزب پر خلاف ليکلي چې د پاکستان سترې محکمې د ميرزا اسلم بيګ چې د پاکستان داردو پخواني لوي درستيز اسد درانی ، چې د هغه وخت د اي اس اي رئيس ؤ، حکم کړي دي.

په رپوټ کي ويل شويدي ،چی په هر هيواد کي ،چې د اوپراتيفی تر نامه لاندې پيسې لګيږي، هغه چک او کنټروليږي .

البته د موضوع د محرميت له مخې د يوه پلاوی له خوا.

لکه چې دامريکا د جمهور رئيس او د انګلستان د صدراعظم دولتي مصرفونه کنټروليږي، خو زموږ په هيواد کي هغه زيات لګښتونه ، چې داوپراتيفي تر نامه لاندې دکورنيو چاروزارت او دملی دفاع او ملي امنيت له خوا کيږي ، حساب او کتاب يې معلوم نه دي. اودقبايلو وزارت هم داسې بودجه لري.

جناب اتمردکورنيو چارو وزير پنځه زره ډالر دديکوريشن او اووه زره ډالر د جنډر په نامه دوو تنو ښکلو ميرمنو ته حواله کړي.

دغو دوو ادارو ته تر دونيم سوه مليونو زياتې پيسې دځانګړو لګښتونو له پاره تخصيص ورکول کيږي چې پايله يې نه احساسيږي.

ملي شورا ته ښايي چې په دغه برخه کي تدبيرونه ونيسي.

داسې ليدل کيږي چې د پاکستان له ټولو ستونزو سره په دغه برخه کي پوښتنې کيږي ، خو زموږ په هيواد کي نه دولت داسې اعتراضونه اوري او چاره يې نه کوي. دي ته وايي شهرنا پرسان.

په ډيرو هيوادونو کي خصوصي لګښتونه ، د خصوصی پلاوي لخوا بررسي کيږي، آن د ولسمشرانو رسمي مصارف هم بررسي کيږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۲۲)

دمور په مخ کي د زوی وژل

دباوري رپوټونو په حواله د ۱۳۹۲ کال دلړم دمیاشتي پّه څوارلسمه نیټه انجنیر جاوید د نور محمد له خوا چي د نذیر محمد زوي او دبدخشان ولایت ښاروال دي وژل کیږي.

کله چي انجنیر جاوید وژل کیږي او خلک له وژني څخه خبریږي ددي له پاره چي خلک دبدخشان د ښاروال دزوي نورمحمد له کړووړو څخه ډیر په تنګ شوي وو، نو دولایت پر خوا لاریون کوي او د ښاروال د زوي نورمحمد دسزا غوښتنه کوي ، چي ددغه لاریون له امله د ولایت د یو شمیر ادارو ته زیان هم رسیږي .

نورمحمد او ورور یي په بل قتل هم متهم دي، د بدخشان ولایت امنیتي چارواکي ددي جوګه نه دي چي هغه ونیسي او محاکمي ته یي راکش کړي. دوی قدرت او ثروت لیونیان کړیدي چي دلیوه غوندي برخورد لری.

دانجنیر جاوید دوژني جریان داسي دي ، چي انجنیر جاوید دخپل ورور دواده د مراسمو له پاره له خپل ورور او کورنۍ سره دخپلي موخي پر خوا روان ؤ، د افغاني په نامه واټ کي، نورمحمد نومي خپل موټر ددوي په مخ کي دروي او انجنیر جاوید له موټره څخه کښته کوي او دچړي په واسطه یي د انجلي دمور او خوندو په مخ کي وژني، داځکه چي له هغه څخه دسمیټو او ریګو غوښتنه کړي وه او هغه نه وه ورکړي.

لنډه داچي د نوموړی دوژني شهادت دخلګو او دانجنیر جاوید دکورنۍ له خوا ورکول کیږي او نوموړی محبس ته لیږل کیږي . په محبس کي هم غوغا جوړوي او دمحبس مسولین هم په وژلو ګواښوي .

کله چي دامنیتي مسوولینو له خوا د قاتل د جرمي سوابقو پلټنه کیږي، معلومیږي چي نوموړی د یوه وسله وال برخورد له امله دوه تنه پولیسان دذکریا او همایون په نومونو دتفنګچي په کارولو سره له پښو غورځوي ، خو د قاتل دپلار چي دبدخشان دښاروال د زورواکی له کبله څوک نه شي کولاي چي هغه ونیسي او سزا ورکړي .

شاهپور دښاروال بل زوي په ۱۹/۸/۱۳۹۲ نیټه دخپل بې نمبر پلیټه موټر په واسطه دوه تنه موټرسایکل چلونکو سره تصادم کوي ، هغه دواړه وژل کیږي او شاهپور تیښته کوي او دوسیه دښاروال دنفوذ او زور له امله په ټپه دریږي.

دبدخشان دمحبس مسولین په دي اقرار کوي چي نوموړی قاتل موږ نه شو ساتلای ځکه دی زورواکی دي او کیداي شي چي دځان او نورو بندیانو له پاره دفرار زمینه برابره کړي.

زور واکان یا زر لري او زور – دیو مافیایي کړي او ساختار لري.

دمرکزي چارواکو ګټي په ولایاتو کي ساتي . او برعکس ددوي ګټي په مرکز کي ساتلي دي.

دنذیر قومندان چي ښاروال دي مارشال صاحب فهیم یي پر سر ولاړ ؤ. البته چي دخدای تر امانت دیو فاسد بنده خوشحالی دوي ته ارزښت لري . ممتاز اغا د استاد سیاف لخوا حمایه کیږي، چي په بدماشي کي نوم لري.

دنزیر صاحب لوی امتیاز همدا دي، چي دشمال تلواکي غړیتوب لري.

بدماشي او سرکشي زموږ پدغه یوه طبقه کي ډیر لیدل کیږی.

کله، کله دبسم الله محمدي زوی دجنرال جرآت دزوی سره هم ښکر په ښکر شي. داسي زور ازمایي ډیر لیدل کیږي.

کله ، کله داسي شخړي، زرګری بڼه لري، ملا تره خیل (لیوني ملا) هم دحاجي الاګل سره غواړي پنجه نرم کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۲۳)

پروژې او دسيمې امنيتي مسوولين

بهرني خاصې خپروني د ۱۳۹۲ کال د ليندۍ د مياشتي په يولسمه نيټه په يوه رپوټ کې د کليو دبياجوړونو او پرمختيا وزير له خولې، چې امنيتي ځواکونو د باج اخيستلو له وجې ددغه وزارت پرمختيايي پروژې له ستونزو سره مخامخ کړيدي.

دکليو د پراختيا وزيرښاغلي برمک وويل : په ځينو ولايتو نو کې د امنيتي مسولينو مداخلې چې دبيا رغوني کارونه په ټپه ودريږي . دمخاليفينو له خوا يوازې تبنتوني او ګواښل ددې لامل نه دي ، چې پروژې له ستونزو سره مخامخ شي بلکې امنيتي مسولينو، چې دنده يې دپروژو امنيت دي د پروژو د مخنيوي په لار کې لويې ستونزې دي ، چې دغه کار دپروژې په کيفيت باندې ناوړه اغيزه کوي او ځيني شرکتونه اړايستل کيږي چې له هغوي سره جوړ جاړي وکړي .

که څه هم دکورنيو چارو وزارت دغه ادعا نه منې او وايي که چيرې موږ ته کره اسناد په دغه برخه کې په لاس راشي له متخلفينو سره جدي برخورد کوو.

دسيمه ايزو خلګو له خوا دکليو بيارغوني او پرمختيا يې چارو دوزير څرګندوني تاييدوي او وايې څنګه کيداي شي چې د پروژو قرارداديان خپل کارونه په ټپه ودروي او د امنيتي مسولينو سره دويږي او ډار سره ددوسيې د پرمخ بيولو له پاره دفتر په دفتر وګرزي ،تر څو چې دکورنيو چارو وزارت مقام ته دشهادت اسناد برابر کړي . دا څومره د افسوس خبره ده.

په ليرو سيمو کې دمخابراتي شرکتو نه بيا دخپلو پايو دساتني د پاره دطالبانو سره دجوړجاړي قرارداد لري.

اونوري پروژې هم زورګويانو او چارواکو ته حق ورکوي، او دولتي چارواکي لکه والي،وکيلان صاحبان او قومندانان غړيتوب . په دې ډول اجراتو لړلي دي.

دا بايد ووايو او بايد ومنو چې زموږ په هيواد کی لمر په دوو ګوتو پټيږي.

استاد عبدالرسول سياف وايی: چې نه يې څوک وژلي او نه يې د چا امر صادر کړيدي. آيا د دشت برچې جنګ څنګه پيل شو او څومره هزاره ځوانان شهيدان شول ؟ د کابل د داخلی جنګونو اصلي او لومړي عامل دی ؤ. نوموړي خپل دروغ هم جدي نه نيسي، وايي چی زما زوی او يا ورور ما ندي مقرر کړيدي. ايا نياز محمد اميري د لوګر والي، حمادالدين د نورستان والي د چا په سپارش مقرر شويدي؟.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۲۴)

جمهوررئیس په جنګي جرمونو سترګي پټوي

د بي بي سي راډيو د ۱۳۹۲ کال د لیندۍ د میاشتي په یوولسمه نیټه په خپلي مابنامي خپروني کي یو رپوټ خپورکړ، چي داسي په کي راغلي دي:

د بشري حقونو د ساتني يوي نړيوالي مو سیسي په جمهور رئیس حامد کرزي تور ولګاوه، چي له هغو جنايتونو سترګي پټوي چي په دولت کي دمهمو چارواکو له خوا رامنځته کیږي.

دبشري حقونو دڅیړني سازمان د لاهي له نړیوالي محکمي څخه غوښتي چي خپلي هڅي په افغانستان کي دجرایمو ددوسیو په څیړنه کي تیزوالي راولي.

جمهور رئیس حامد کرزي ددي له پاره دیو شمیر چارواکو، چي په جنګي جرمونو تورن دي ځګه علاقه نلري چي په دولتي اړانه کي شریک دي، په داسي حال کي چي اوس هم دغه ډول جرمونه کیږي.

په کابل کي د بشري حقونو د سازمان يوه مسول محترم هیدر بار، جمهوررئیس حامد کرزي یي تورن کړ، چي د جنګي مجرمینو دتعقیب مخه نیسي او هغه د رپوټ خپرولو مخه ونیوله ،چي د افغانستان دبشري حقونو د کمیسیون له خوا برابر شویدي . هغه ددي له پاره چي زیاتره زورور کسان اوس هم په دولت کي کارکوي.

خو جمهوری ریاست دغه ادعا ردکړه او دغه ډول کړني د يو ډول فشار ارزوي،چي په جمهور رئیس حامد کرزي باندي واردیږي.

داسي اټکل کیږي چي دلاهي د نړیوالي محکمي له خوا اوس په افغانستان کي د بشري حقونو و ضعیت څیړي ،چي له ۲۰۰۷ کال څخه تر اوسه شویدي او په دي باور دي تر څو چي دولت عدالت رامنځته نه کړي، په هیواد کي سوله راتلاي نه شي. مګر لومړی امنیت راځی او بیا عدالت.

امنیت هغه وخت منځ ته راتلای شی، چی بدماشان له منخه لیري شي. بدماشان هغه وخت له منخه وړل کیدای شي، چي حکومت قاطع شي او د ولسي جرګي لاس د حکومت څخه لنډ شي. هغه ولسي جرګه چي د ۱۵ دوري د نیمروز وکیله (ملالي جویا) هغه " طویله " وبلل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۲۵)

خوش ګذران سفیران

د تلکسي شايعاتو په خبر کي چي ۱۳۹۱ کال دچنګاښ د مياشتي په دريمه خپورشويدي زمونږ لاس ته راغلي او داسي په کي ليکل شويدي:

په دي ورځو کي ډهلي ته د ناصرضيا راتلل، چي دخلورمي سياسي مديرۀ او د نوي سفير له پاره ددغي نماينده ګي ، يو کور د مياشتي په لس زرو ډالرو ، چي له نورو لګښتونو سره شل زره دالره کيږي د سفارت له پاره په کرايي تر نيولو وروسته بيرته کابل ته ستون شو.

خو د تاسف ځاي دي د بهرنيو چارو وزارت ديوي سياسي شعبي رئيس د کابل د کنفرانس د جوړيدو په درشل کي وو ، له خپل ګډون څخه په کنفرانس کي تيريږي او په هند کي د نوي سفير له پاره کورونه لټوي.

دغه ښاغلي دهندوستان راجاګانو په څير کور ومومند خو تاسف دادي چي دسفير استوګن ځاي دهندي له راجاګانوڅخه کم نه دي ، چي له پنځو جريبو زيات شين بڼ او دلويو خونو درلودل، چي دخوب خونه او لويه ميلمه پالني خونه او ټول امکانات او بيا هم زمونږسفير تکليف نه باسي چي هلته ولاړشي تر څو نومونږی قصر کی استوګن شي؟

د هيواد سفيران تر کومه ځايه لاس رسيدي اوڅومره ناوړي ګټي يي پورته کړي؟ ناصر ضيأ په برلين کي ۱۳۰ زره يورو ، ماما رحيم شيرزی په لندن کي ۹۰ زره پونډه د سفارت د بودجي نه، اکليل حکيمي او هارون امين د توکيو سفيران د تعمير په رانيولو او ترميم په ميلونو دالره جيب ته پورته کړه، چي چا پوښتنه ونکړه. ولي امين د امين ارسلا زوم او حکيمي نازدانه ؤ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۲۶)

دځمکو د مافیایي کړیو د غصب یوه بیلګه

په دولتي ورځپاڼو کي مي ولوستل، چي د جمهوري ریاست مقام له خوا په پنځه ځلویښتم ګڼه فرمان کي په مشخصه توګه یو شمیر دندي ددولت او حکومتي اداروته وسپارل شوي ، نودځمکو غصب په اړوند دملي شورا په مجلسونوکي یي هم مبارزه شروع شوه او دغي موضوع په چاپي اوغږیزو رسینوکي زور واخیست:

دانیس ملي ورځپاڼي په خپله 1391 کال د مرغومي د میاشتي په یو ولسمه ګڼه کي دولسي جرګي د لومړي نایب حاجي عبدالظاهر "قدیر" له خوا دځمکي دغصب او یو شمیر پاټکونوپه پوستو جوړولو په اړوند د ننګر هار دسر خرود دولسوالي په خیر آباد کلي کي پرده پورته شوه.

د ورځپاڼي په نوموړي ګڼه کي د مشرانو جرګي د شکایتونو د اوریدلو کمیسیون مشر ښاغلیځلمي زابلي د خولي هم دننګر هار ولایت په سروخ ولسوالي کي د حاجي ظاهر قدیر له خوا د ځمکي دغصب موضوع راپورته شوه. دا په ډاګه ده، چي دمځکو غصب یو عمومي شکل لري او یوه لویه معضله ده.

د هشت صبح ورځپاڼي هم 1391 کال د مرغومي د میاشتي په یوه لسمه ګڼه کي هم د ځمکي دغصب تر سرلیک لاندي د شپږسووزرو جریبونو دځمکوغصب د هیواد په شپږ ولایتونوکي ولیکله چي د ولسي جرګه د څانګري کمیسیون له خوا ، چي د ځمکو د غصب په اړوند ګمارل شوي و اوپه څانګړي توګه د نوموړي کمیسیون دغړي ښاغلي سلجوقي د څرګندونو له مخي یوولس غاصبین تثبیت او په ګوته شوي، لکن دي کمیسیون ونشوای کولای چي لست افشاء کړي.

په یو مجلس کي د مشرانو جرګي غړي انارکلي د خپل یو مؤکل د کور چي په جلال اباد کي دی، د غصب شکایت وکړ، یو چا تري پوښتنه وکړه، چي هندو غصب کړیدي او که مسلمان ؟ انار کلي په خپل زنانه نزاکت وویل، چي مسلمان نیولي دی. ښاغلی مجید خوګیاني د میدان وردګ والي وویل: چي دابه اورمرو حاجی قدیر وي.

کوم وخت چي دکورنیو چارو وزیر داکتر علي احمد جلالي استعفا کول، هم دقاچاق دلست خبري وي. هغه هم ونشوای کولای چي نومونه افشا کړي. دزورواکو زور په چاکي نسته.

حاجي ظاهرقدیر سره چا محاسبه او مقابله ونکړه . د کابل ښار پایتخت کي دپیکا او ده سکه سره ګرځي ، ګرچه زر او زور نه لري، فقط ښه ټینګه سپین سترګي لري، د حکومت پري زور نه رسیږي .

دمځکو د غصب موضوع عمومي ده، نور هم پکي اخته دي.

یوازي باید دا ووایم چي د افغان ولس دي خدای مل شي او ددي ظالمانو د منګلو دي خدای خلاص کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۲۷)

جنرال محمد کبیر اندرابي

په دو مره لوړه کچه په هیواد کي تریاک او هیروین تولیدیږي نو داځه کیږي؟ او څنګه بهر ته قاچاق کیږي. ؟

په داسي حال کي چي لاري او ګودرونو د امنیتي چاروا کو کنترول لاندي دي.

ځیني بیا پردي اند دي چي په زیاته اندازه تریاک او هیروئین د بهرنیو پوځونو په هلیکپترونو او طیاروکي وړل کیږي او ځیني وایي چي دغه مخدر توکي د سرحدي او سرحدي ولایاتو د امنیتي مسولینو د جوړ جاړي له کبله، چي ددوي ترمنځ کیږي مخدر توکي بهرته رسیږي د یو ریوټ له مخي چي زموږ لاس ته رسیدلی دي.

د هیواد والو پردغه انګیرني چي ګواکي مخدر توکي د امنیتي مسولینو د جو ړجاړي اوبدوله امله بهرته لیږ دول کیږي ، د تایید مهر لګوي چي وایي: د کشفي او اوپراتیفي کارونو په لړۍ کي په ډاګه شوه چي د نیمروز امنیه قومندان پاسوال محمد کبیر اندرابي او ورسره څوا افسران او سر بازان په دغه سوداګرۍ کي لاس لري ، نوموړي کله چي په کابل کي وواو له دغه موضوع چي کشفي ارګانونه دده له کاروبار څخه خبر شویدي ،نو غواړي چي هرات ته ولاړشي ، په هوایي ډګر کي نیول کیږي او د تلاشي په پایله کي له ده څخه 28000 افغانی دوه قطي بانکي کارتونه او یوه ژیړ رنګه کاغذ چي دري موبایلي شمیره په کي لیکل شوي ،آیفون تیلفون اخیستل کیږي.

نوموړي د معینیت مبارزه با مواد مخدر د ۶۵۲ ـــــ ۹۲/۵/۲۰ لیک پواسطه جلب مګر بیا هم نه نیول کیږي، تر څوچي کله له ده څخه پلټني کیږي او د تیلفوني له لاري 81 اړیکي چي او ریدل کیږي ددي ثبوت ورکوي چي نومړي کله چي مخدر توکي نیسي پرته له هغه ، چي هغه ضبط کړي هغه پلوري .

دغه راز په یوه ریوټ کي راغلي دي : د هغو څلویښتو عملیاتو په ترځ کي چي آیساف د ځواکونو او کشفي ارګانونو له خوا شویدي 27 سلنه تریاک او هیروئین له عاملینو سره نیول شویدي.

په ریوټ کي څرګنده شویده چي د نیمروز ولایت یو شمیر لوړ پوړي امنیتي مسولینو له قاچاق وړونکو سره اړیکي لري.

دجنرال کبیر په خلاصون کي... ډیري هلي ځلي کوي.

پاسوال محمد کبیر اندرابي چي په دیارلسو مواردو کي تورن او ثبوتونه یي تر لاسه شویدي له قاچاق وړونکو سره اړیکي او د مخدرو توکو د پلورلو له امله ګرم بلل شویدي. دده تکتیک داؤ چي لومړي دقاچاق برانو سره شریک ؤ، او خپل حق به یي اخیست.

او که به کوم نابلده په ګیر ورغلي، دپیسو په مقابل کي به یي خوشي کړ او تریاک به یي تری راګرځول اوهغه تریاک به یي جلاخرڅول. بالاخره په لس کاله بند محکوم شۀ.

د پولیسو افسران ډیر په قاچاق کی لاس درلود، مثلاً دل اغا ، د نمیروز قوماندان امیر سیلاب ، عبدالرازق د ګرشګ قوماندان ، په قاچاق کي د لاس درلودلو په جرم پنځه، پنځه کاله بند محکوم شول، مګر بند یي پوره نکړ او بیرته په وظیفه وګمارل شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۲۸)

غیرمسلکي ديپلومات

دځراغ ورځپاني 1392 کال دلړم مياشتي په خپله يوويشمته ګنه کي وليکل، چي ولسي جرګي په حکومت نيوک وکړه ، چي د امنيتي تړون کميسيون په سرکي يي داسي يو ځوک ګمار لي دي چي له دغه مسلک څخه لري او په فساد تورن دي.

په ولسي جرګي کي ديو شمير استازو په وينا ، د امريکا په متحده ايالاتوکي د امريکا سفير اکليل احمد حکيمي انجنيري دي او نو موري په هيواد کي له امنيتي ستونزو څخه هيڅ خبر نه دي ، د ولسي جرګي رئيس ښاغلي عبدالروف ابراهيمي د ولسي جرګي په يوه غونډه کي وويل: چي د نوموړي کميسيون په راس کي داکليل احمد حکيمي ګمارنه د افغانستان په مصلحت نه ده.

ښاغلي ابراهيمي زياته کړه که چيري اړتيا وليدل شي چي د افغانستان او امريکا سره امنيتي تړون لاسليک شي، بايد د کميسيون په سر کي داسي ځوک وي ،چي په امينتي او حقوقي برخوکي تخصص ولري، امنيتي کميسيون مسووليت لري چي په نوموړي کميسيون کي يو امنيتي کار پوه غړيتوب ولري.

دغه شخص داسي څوک نه دي چي په امنيتي چاروکي تخصص ولري او د هيواد لوړي ګټي درک کړاي شي ، دا زموږ د هيواد په مصلحت نه دي.

دغه راز دولسي جرګي يوشمير غړي وايي، چي اکليل حکيمي له افغانستان ديپلوماتانو سره د فزيکي برخورد سره د افغانستان له پاره دنه وفا داري کار نامي لري، د نوموړو استازو په وينا د نوموړي د مالي فساد دوسيه د ولسي جرګي له خوا له لاري فساد سره د مبارزي عالي اداري ته استول شويده.

نوموړي انجنير دي ، چي دده مسلک د ديپلوماتي سره هيڅ اړخ نه لګوي . ممکن په سيخ ګول او سمنټو ښه پوه شي ، مګر دديپلوماسی سره نابلد دي ، آن سمه انګليسي يي زده نده او امريکايي تابيعت لري . دده په اړه موضوعات پارلمان کي دبهرنيو اړيکو په کمسيون کي د ښاغلي وکيل صاحب نور اکبري سره پرتي دي.

ولسي جرګي د همدی اعتراضونو سره د ماليی وزارت په تائيد باندي لاسونه پورته کړل.

او داسي يو څوک چي په ملي ژبو د پښتو او دري ژبو پوره بلدتيا نه لري، نو آيا کيدلاي شي چي ديپلوماتيک نزاکتونه او ادبيات په انګليسي ژبه سره ته ورسوي، چي دغه ستونزه د حکيمي په برخه کي پوره صدق کوي. همدا ده چي روابط پر ضوابطو مقدم دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۲۹)

روسيي اوړه

په 1391 کال کي د روسيي دقونسلي له خوا مرسته شوي اوړه افغان لوري ته وسپارل شول ترڅو محتاجانو ته وويشل شي . زړه بوږه ونکي داستان په دي چي يو دلوړي مرى او بل يي ډوډى د لاسه باسي.

چي له دغواوړو څخه يوازي دوه زره او دوه سوه ټنه يي د هيواد دولسو ولايتونه ، ته هغه هم د څو مياشتو په تيريدو د 1391 کال د ميزان په مياشت کي وليږدول شوه . او وروستنۍ محموله، چي د دايکندي ولايت ته وليږدول شوه ددي له پاره چي هغه وراسته او له استفادي څخه وتلي وه،نو بيرته مسترد شول. او له هغو څخه پاتي اته سوه ټنه يي د حيرتا نو ددويم پورت په تحويلخانه کي پاتي شول.

په رپوټ کي راغلي چي دحيرتانو اداري دڅو ليکونو په ترڅ کي دمبارزي عمومي رياست ته ليکلي ، چي نوموړ و اوړوکي چنچي او حشري پيدا شوي او خپل پلاوي معرفي کړي .

ددي له پاره چي اوړه وراسته او له استفادي څخه وتلي و، نو يو شميرا دارو د هغو دليږ دولو مخه و نيوله ځکه که وليږ دول شي، د مسولينو په بي توجهي او غفلت خاوري اچول کيږي او پټيږي.

کله چي د جمهوري رياست دويم مرستيال خبريږي پلاوي ليږي او د نوموړي موضوع د پلټني امر ورکوي.

په دغه بهيرکي د حيرتانود بندري خدمتونو رياست د يوه وړانديز په ترڅ کي، چي تاريخ او د ثبت نمره يي نه در لوده ، دبلخ ولايت مقام ته ليکي چي نوموړي اوړه دانسانانو او څارويوله استفادي څخه وتلي دي .

د ولايت مقام دخپل 1392 کال د چنګاښ د مياشتي په يوديرشمه نيټه حکم کي يو مختلط پلاوي ته دنده سپاري، چي دروسته له پلټني څخه، که چيري اوړه له ګټي څخه وتلي وي وروسته له تلل کيدو څخه د هغو په له منځه وړلو اقدام وکړي. بيله دي پوښتني چي اوړه ولي خراب شول.

ليکن دحيرتانو بندري خدمتونو رئيس محمد يعقوب ځاځي ، ددي پر ځاي چي د ولايت حکم تر سره کړي، پرعکس ددويم پورت دعمومي مدير محمد شريف، د تحويلخانو عمومي مدير محمد اصف ، تحويلدار عبدالودود د خپلو شريکانو په ګډون، چي په هغو کي د حيرتانو پوليسو او دملي امنيت موظف کار کونکي په مرسته د شلو باروړ ونکو موټر په واسطه په 1392/5/7 نيټه وروسته له ماښام څخه غوښتل چي له بندر څخه وباسي.

په رپوټ کي زياته شويده ، چي لومړي يوه تن موټروان او وروسته د ثابت خان په نامه دملي امنيت کارمند او وروسته د تحويلخانه مدير محمد اصف د خروجي دروازي مامور شهاب الدين ته تيلفون کوي، چي راشي او موټرونوته دوتلو اجازه ورکړي، خو هغه ورته وړانديز او د ولايت د مقام ښيي او نه قانع کيږي او غواړي ، چي د حيرتانو رئيس ته تيلفون وکړي ، خو هغه د تيلفون ځواب نه وايي .

خو کله چي محمد آصف نومي محمد يعقوب ځاځي ته تيلفون کوي، تيلفون شهاب الدين ته ورکوي ، محمد يعقوب هغه ته امر ورکوي، چي موټرونه دوتلو اجازه ورکړى ، خو شهاب الدين هغه نه منى او بيرته خپل کورته ستنيږى.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو ددروازی ساتونکی وایي چي موږ ته خپل قوماندان ویلي چي اجازه ورکړي. وروسته موټر له دروازي څخه وزي او هغه اوره چي د وراستو نوم ورکړه شویدي، د مزار شریف په ښارکي پلورل کیږي او دملي امنیت د ریاست له خوانیول کیږي، چي بیا وروسته دکرني ریاست ته ورل کیږي.

او د مظنونینوله دلي څخه یوازي دوه تنه خزانه داران نیسي او وروسته له تحقیق څخه یی محکمي ته سپاري .

محکمه هر یو په دولسو دولسوزرو افغانیو جزا محکوموي او نور مظنونین تر څارني لاندي دي، دا چي له هغو اوله هغه چا سره چی داته سوو ټنو اوړو د خرا بیدو او فاسیدو ګرم بلل کیږي، څه ډول چلندوشي دا به وخت ورته ځواب ووايي.

خو کار پوهان دفساد زیاتیدوته په کتوسره په دي باور دي، چي هغوي به نه یوازي سزا و نه ویني بلکي تقدیر به هم شي.

د پام وړ داده :

1. چي لومړي ولي ونه ویشل شول، پداسي حال کي چي په هیواد کي ضرورت ډیر دي ، تر هغه پاته شول چي دوروستو پلمه ورته پلاس ورغله.
2. که وړه وراسته ؤ، نو بیا څنګه منډوي ته د خرڅلاو دپاره یوورل شول. وایي دبندر رئیس جناب ځاځي ورک دي، که ورک هم نه وي څوک دي چي ویی نیسي ؟

نړۍ حق لري چي دفساد لومړي درجه پر موږ ووهی. که وګورو دمرستي غوښتل دردونکی دي. او که په تیره داغوښتنه ددشمن نه وي، نور هم دردونکی ده. پدي قضیه کي تر ټولو دحوادثو دمبارزي لوی رئیس محترم کاکړ دي، چي دحیرتان نه د ډیرو لیکو دهدایت غوښتونو سره بي ځوابه، بی تفاوته پاته شو. دمحکمی وړ دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۳۰)

ددوو مرموزو کمپنيو جګړه

ددولت په اډانوکي دننه ددوه اکمالاتي کمپنيو مرموزه جګړه.

استخبارات د يوه نظام کورنيو او بهرنيو چارو د پرمخ بيولو په لارکي د ستر ګو او غوږو په څير ډير زيات ارزښت لري.

تجربو ښوولی ده چي د يوه نظام برياليتوب او په تيره بيا د ملي ګټو په ساتنه کي مسلکي او وړ استخباراتو پوري تړلی او ارزښتمن خدمتونه سرته رسوي . او دولتي نظامونوکي استخباراتي ارګانونه د ملت خدمت بي طرفی او دهيواد له لوړو ملي ګټو څخه ساتنه يی يواځني دنده جوړوي.

خو دريغه چي زموږ استخبارات په تيرو بيلابيلو دوروکي ، د يوه خاص ګروپ ډلي په خدمت کي و، چي دغي تړلتيا له افراطي ډ لوسره ددي لامل شوي دي چي استخبارات تريوی اندازي د استبداد دوام او د بدبختي لامل وګرزي.

د 2001 کال پيښي وروسته زموږ د خلکو د اميدونو غوټی وغوړيدي او دداسي يو نظام چي په د موکراسي او ازادي بناوي، تاداو يي کيښودل شو ، خلک په دي باور شول چي اوس به دنورو ارګانونو تر څنګ د ملي امنيت ارګان د اساسی قانون په رڼاکي زيا ته پاملرنه وشي .

خو د نوموړي ارګان دسترو برياليتوبونو او لاسته راوړنو سره سره د هغو د يو شمير کارمندانو هلي ځلي ددي پر ځاي چي خپله بي طرفي وساتي ، د يو شمير سياسي ، قومي او اقتصادي ګټو په خدمت کي ولويدي.

لکه چي ليدل کيږي ددغه ارګان لوړ پوړي غړي ددي پر ځاي چي خپل وقت او ځواک خپلو اړوندو دندو ته وقف کړي چي هغه د تروريستا نو د دسيسو شنډول دي، برعکس خپل يو زيات وخت په تجارت او شخصي توطيوکي په کار وړل کيږي ، چي د بيلګي په توګه يي رسنيو يوه قضيه را سپړ لي ده، رپوټ کي راغلي دي:

زموږ هيواد وال پوهيږي چي له څو کلونو راهيسي د سوپريم کمپنی د بهرنيو ځواکونو د تيلو او غذايي توکو د ليږ دولو ټرون ، چي مليارډونو ډالر وته رسيږي، پر غاړه لري، دغه کمپنی سر بيره پردي چي زياتي تخلفاتي قضيي لري په دويم لاس ټرونونه د سيمه ييزو زورواکو ته ورکوي چي د همدغو دويم لاس ټرونونو له برکته يو شمير دولسي جرګي استازي او له لوړ پورو چارواکو خپلوان په يوه نه ايليدونکي ځواکونو بدل شوي.

دغه قرار دادونه چي د فساد په رواجولوکي لوي لاس لري، آن داچي په هيواد د نظم او امنيت پرمخ کي هم ستونزي جوړوي.

کله چي د فساد ډنډوري په مطبوعاتو کي خپريږي ، امريکا ديته پام اړوي چي دسوپريم شرکت د يوه سندله مخي د يو مليارد ډالر و په حدودوکي مکلف ګرزول کيږي ، چي بيرته يي د امريکا حکومت ته ورکړي.

نو کله چي د امريکا حکومت د سوپريم کمپنی په درغليو پوهيږي ، خپل ټرون ورسره پريکوي او د امريکا له يوي بلي کمپنی چي (آنهم) نوميږي ټرون کوي ، چي دغه موضوع د دواړو کمپنيوتر منځ د اختلاف لامل ګرزي.

په رپوټ کي راغلي دي، چي دبهرنيو چارو پخواني مرستيال جاويد لودين، او پخواني سفير په واشنګټن کي ښاغلي طيب جواد او دکانادا سفير برنا کريمي تر استعفا وروسته له آنهم کمپنی سره يو ځاي کيږي او اوس ددغي کمپنی د مسوول په توګه دنده سرته رسوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر درو سرو د شعله جاوید ګمان کیږي.

ددغو دوو کمپنیو ترمنځ کشمکش ددي لامل شویدي، چی په پښتو سایت کي اجتماعي او مطبوعاتي اخلاقی برخی لري خپروني وشي. افغانستان دبهرنیانو دپاره دګټي او وټي جنت دي.

ددغو دوو کمپنیو ترمنځ اختلافات ددي لامل کیږي ، چي دسوپریم کمپني هلي ځلي وکړي ترڅو دغه تړون بیرته تر لاسه کړي ، نو دغي کمپنی ددویوم لاس تړون کوونکو پرمټ غواړي، چي یو شمیر چارواکي په حکومت کي درشوت او پیریدلو له لاري دځان په ګټه و کاروي، ترڅو د هغوي دلاسلیکونو او مخالفت له وجي له آنهم کمپنی سره د تړون مخه ونیسي، چي له همدي تړونو نو له امله له نورو کانالونو سر بیره د یوه مطرح قرار دادي چي د سوپریم شرکت د تیلو لیږدونه پرغاړه درلوده او عبید الله صدر خیل نومیږي او خپل زیات وخت په دوبي کي تیروي ، چي ددولت له نورو لوړ رتبه چارواکو سره په شرکت کي د سوپریم یونټ قرار داد په لاس کي لري . چي یوه تجارتي نامریي اړیکه له داکتر یاسین ضیا دملي امنیت د اوپراتیفي مرستیال دي جوړوي ، چي د هر ډول اداري د دیپلوماتیکي او حکومت والی موازینو پرته د خپل صلاحیت څخه په کار اخیستني سره ، د کورنیو چارو د موافقي تر نامه لاندي یو لیک ملي امنیت له ارګان څخه راساً د امریکا حکومت ته د سوپریم کمپنۍ په طرفداري استوي.

د ملي امنیت اوپراتیفي مرستیال چي پنځه کاله د مخه ملي امنیت مرستیال په توګه دنده سرته رسوله. خپل پلار د اسلامي حزب غړي بولي او خپل ځان د استاد سیاف د تنظیم پوري اړوند بولي . او په هر ځاي او قالب کي ځان اچوی ، چي ددغو ناروا اړیکو له مخي چي له سیاسي پارلماني او دولتي چارواکو سره لري ځان داسي ښیي ، چي ګویا د تجارت فرشته دي. او محمد حنیف اتمر هم بي برخي نه پریږدي، تر څو دهغه سیاسي حمایه تر لاسه کړي.

کله چي د نوموړی د ملي امنیت د حوزي د مرستیال په توګه دنده سر ته رسوله ، ددي توان یي نه درلود چي د خپل زوي دواده لګښت پوره کړي. او همکارانو یي له خپلو معاشونو څخه ورسره مرسته وکړه او اوس له ملیونونو ډالر وخبري کوی او آن داچي کله کله د مالي توان او دولتي ځواک د ښو ولو او هم د بهرنیانو د ملاتړ، چي له ځانه سره لري په مجلسونوکي د بر طرفی په صورت کي د نظام د نړولو او د شمال وقیام خبري کوی.

دنوروځمکو غصب ترڅنګ دغازي امان الله دځمکو غصب چي دامان الله خان لور په یوه کنفراس کي له هغي څخه پرده پورته کړه، هم دده د اجراٰاتو دلیل دي.

هغه د تجارانو ویرولوله لاري د پیسو لاسته راوړل او د مطبوعاتو ویرول ، چي حقایق خپاره نکړي او نور خلاف کارونه چي کوي د هغو یادونه نه کړو.

باید ووایو دنورو عیاشیوسره بیره دا تو جریبو غصب شویو ځمکه ، چي د شکر دري ولسوالی کي یي د دري ملیونو ډالرو په مصرف سره یي ودانی د او بو حوض او دسیورو چترونه ددولتي محافظینو سره ځان د شمالي هیولا بدل کړیدي. بهرنیان د خپلو ناوړو ګټو د پاره څنګه زموږ لوړ پوړي په خدمت وګماري ؟

اوس قضاوت لوستونکو ته پریږدو چي زموږ دولتي اداري په کومي خوارواني دي او په څه باندي لګیادي.؟

په عمومي ډول د امنیت ملي لوړپوړي دلوړ امکاناتو نه برخورداره دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۳۱)

عاطله او باطله وزارت خونه

د با خبره باوري سرچینو په یوه رپوټ کي لیکل شویدي: چي دابي حیثیته وزارت ټولو ته معلوم دي.

زموږ هیواد وال او په ځانګړي ډول هغه هیواد وال ، چي له دیپلوماسیو سره سر او کار لري ورته مالومه ده ، چي د افغانستان د بهرنیو چارو وزارت ، د بهرني سیاست رهبري او له دیپلوماتیکو اصولو سره سم ددغه سیاست د عملي کولو له پاره ښایي ، چي د نوموړي وزارت کار کونکي هوښیار، وطنپال او د سیاسی چارو پوهه ولري.

خود خواشینی ځای دی چي زموږ بهرنیو چارو وزارت کرار کرار په یوه بیکاره وزارت ، چي زیاتره کارکوونکي یي غیر مسلکي او دلازمي پوهي نه در لودونکی او آن داچي په سیاسي الفبا خبر نه دی.

دغه کار کوونکي چي د حاکمه کړیو خپلوان او یاد زورواکانو د سفارښتنو او د بهرنیو چارو وزارت د لارښووني د پلاوي سره خپلوي او یا درشوت ورکولو او له لاري مقرر شویدي ، ددغو افرادو یواځنی هدف د زیاتو تنخواګانو او لوړو امتیازونو تر لاسه کول دي.

چي د هیواد و په سفارتونوکي مقرر یږي.

دغه اشخاص چي د هیواد په ګټه کوم کار پرمخ بیولاي نه شي او آن داچي دوی د زیاتي مودي په ترڅ کي هم په دي نه پوهیږي ، چي د وزارت په سر کي ، ناروغه، ناتوانه او استفاده جو اشخاص قرار لري. په هیڅ ډول یي ونه کړاي شول او یا یي ونه غوښتل ، چي په کدرونوکي یوڅه ښه والی راولي.

ښاغلي زلمي رسول چي د ورځي تر یو ولسو بجو پوري نیشه وي او زیات عمر یي د باباي ملت او دو ها بیانو په درملنه کي تیر کړي دي.

ښاغلي عبدالحي حیدر اداري معین ، چي د پولند هیواد تابعیت لري تاجر پیشه او یوه ورځ یي هم په افغانستان کي ماموریت نه دي کړي چي له قانون او اداري څخه متاسفانه بي خبره دي او الحمد الله چي ښاغلي جاوید لودین چي کانادایي پاسپورت لري، اوس سیاسي معین او مخکي د هیواد، د لوموړي شخص تیلفونچي و اوله کورنیوستونز وورسته په دوو کاري دوروکي د سفیر په حیث هیڅ کارونه شو کړاي.

دبرق او ساختمانی انجنیران دیپلوماتان شویدي.

واسطه تر هرڅه لوی رول لري، بیچاره زلمی رسول دزورواکو په مقابل کي جینګه خوله نیولي او تسلیم دي.

اما مطلق اکثریت دیپلوماتان ، چي په سفارت خونوکي مقرریږي یوازي د یوه فاسد دولت نماینده ګي کولاي شي ، نو دغسي دیپلوماتانو څخه څه هیله کیداي شي چي خپله د زیاتو معاشونو درلودونکی وي او خلک یی په نس وږي.

زه ددي نظر مخالف یم چي دیپلوماتان دي زیات معاش وانخلي، که وایي نخلي ممکنه ده چي د میزبان هیواد د استخباراتي شبکو له خوا استخدام شي.

لومړي هغه اشخاص چي دپیسوپه بدل کي خپل هیواد پلوري، باید ددیپلومات په حیث مقررنشي، دویم داچي موږ د اسرارو د پټولو له پاره څه شي نه لرو، ځکه بهرني استخباراتي شبکي او سازمانونه په آسانی سره کولای شي چي د ارګ د لومړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاس له کسانو څخه موثق معلومات په لاس راوړي، کله چې یو هیواد اردو او پولیس ونه لري او آن داچې کار کوونکوته یې د بهرنیو مرستو له لارې تنخوا ورکول کیږي، کوم بهرنی سیاست مطرح کیدای شي؟ او دغسي سیاست ته څوک ارزښت قایلیږي.

او په لنډه توګه په بهرنیو چاروزارت کي د قانون نقضولو ته اشاره کوم:

د بهرنیو چارو وزارت کي ترپنځه دیرش سلني زیات کار کونکي یي غیر مسلکی، لکه عسکری صاحب منصبان، انجنیران،داکتران لکه زلمی رسول جوړوي او دزیاترو دیپلومونه یي جعلي ، چي له پیښور، روسي، ایراني او دهیواد د ننه کي جوړ شوي، کار کوي.

- د بهرنیو اشخاصو تابعیت لرونکی اشخاص ، چي د افغانستان د نافذه قوانینو له مخي نشي مقررید لاي، ان چي ژبي لکه دري او پښتو باندي نه پوهیږي. اصلاً باید یوازي حقوق، اقتصاد، ژورنالیزم تحصیل کرده مقرر شي او په عین زمان کي د نړی د معتبرو ژبو نه یوه ارومره زده وي.
- ددیپلوماتانو د تنخواګانو څخه د مالیي نه وضع کیدل.
- ددیپلوماتانو د بیمي د قراردادونو نشتوالی.
- په سفارتونوکي دپیسو اختلاس او له دارایي څخه ناوړه ګټه اخیسته.

ما چي په لنډه توګه په بهرنیو چارو وزارت کي دبي قانونیو یادونه وکړه، یقین لرم چي د لاربښووني پلاوی یي د قانون ماتوني په برخه کي کړني نه کوي، ځکه چي په خپله ددغو قانون ماتونو عاملین دي ، خو زه دولسي جرګي او مشرانو جرګي له کمیسیونو نو او د فساد پرضد دعالی اداري څخه هیله کوم چي یو ځل ددغه وزارت څخه لیدنه وکړي او پورته ذکر شوي موارد وپلټي او عاملین یی په سزا ور سوي ، تر څود نورو له پاره د عبرت سبب وګرزي، کوم مسلکي معیارونه لکه : یو یا دوي خارجي ژبه زده کړه، پخوا یوازی اقتصاد، حقوق، او ژورنالیزم په وزارت کي منل شوي ؤ، نن دا معیار نشته. اکثره کسان د مسلکي معیارونو سمبول په واسطه ندی مقرر شویدي.

دداکتر عبدالله وخت یو اضطراري حالت ؤ، مګرد زلمي رسول دبي کفایتی په خاطر نور هم خراب او تراب شو او داشخاصو د استخدام د کچی په لوړوالي کي یی هیڅ ګام پورته نکړ. انجنیر او میخانیک ډیر دي چي مقرر شویدی.

زه پوهیږم چي داسي لیکنی ګټه نه رسوي. په مطبوعاتو کي همدا ډول اعتراضونه او وړاندیزونه ډیر دي، مګر تاریخ باید ازاد قضاوت وکړي. زه چي سیل بین او نوم مي هم سیل بین دي، چي په ویلو او لیکلو به خپله غاړه خلاصه کړم، که څوک ښه راته وایي او که بد.

پردي چوکي چي ډاکټر زلمي ډېره وهلي وه، یو وخت محمود طرزي، نور احمد اعتمادي او موسی شفیق ناست وه، نو د زلمي رسول د اجرااتو نه به په قبر کي رنځ وړي.

د کرزي صاحب په ۱۳ کالو کي هیڅ ډول اصلاحات رامنځ ته نشول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۳۲)

دچارواکو غیر ضروري لګښت

خدمتګار: زیات لګښتونه په حکومت ړنګ کړي.

خدمتګار ورځپاڼي پخپله د ۲۰۱۳ کال دجنوري په شپږمه ګڼه کي ، ددولت دلوړ پوړو چارواکو له خوا زیاتو لګښتونو ته کتنه کړي او لیکلي یي دي، چي پرون دولسي جرګي یو شمیر غړو په دي اعتراض وکړ، چي دولسمشر کرزي مرستیالان هر کال یو ملیون ډالره دحکومت له خزاني څخه دکورنو دکرایي په نوم باسي.

دولسي جرګي مخکښ غړي او ددي جرګي دامنیتي کمیسیون مشري شکریي بارکزی، تیره ورځ دولسي جرګي په عمومي غونډه کي وویل : (دمارشال فهیم او کریم خلیلي دیوه کور او یوه میلمستون میاشتنی کرایه اوولس زره ډالرو ته رسیږي).

داپه داسي حال کي ده چي ویل کیږي، دوي په کابل ښار کي لوی او مجلل کورونه لري.

میرمن بارکزی همدا راز وویل چي ددي تر څنګ دښاغلی کرزی مرستیالان دمیلمستونونو، دجرګه ګیو ددفترونو او دخپلو ساتونکو دلګښت په نوم هم له دولت څخه ډیري پیسي اخلي . ایا میلمستون باید حتمي وي؟. او ولي ؟

دچارو شنونکي ددولت دکارکوونکو دامتیازونو تر منځ دومره توپیر ته په کتلو سره وایي، چي ددولتي کارکوونکو تر منځ دامتیازاتو توپیر پخپله فساد ته لاره هواروي.

دچارو شنونکي مطیع الله خروټي له خدمتګار سره په خبرو کي وویل ، که حکومتي چارواکي اضافي مصارف راکنترول نه کړي نو حکومت به ړنګ شي.

نوموړي زیاته کړه : امتیازاتو ګډوډي دي ته زمینه مساعده کړي، چي چارواکي په فساد کي ښکیل شي.

دولسي جرګي غړي وایي : چي په ملي بودجه کي دجمهوري ریاست دمرستیالانو دمصارفو په اړه کومه ځانګړي بودجه نه وي چي دوي یي په اړه دمالیي وزارت چارواکي و پوښتي.

دکابل ولایت استازي شیرولي وردګ له خدمتګار سره په خبرو کي وویل، ملي او عادي بودجه په ولسي جرګه کي تصویبیږي، خو یاده بودجه دځانګړو کوډونو لرونکي وي چي یوازي اړوند چارواکي پري پوهیدلاي شي.

نوموړي زیاتوي چي په ملي بودجه او ځانګړي ډول په عادي بودجه کي ددولتي ادارو تر منځ انډول نه مراعتیږي.

اغلي بارکزي په عین حال کي وویل: چي دالا هم دهغو ټولو پیسو لست نه دي چي دا دوه لوړپوړي یي ددولت له بودجي باسي، دوي تر دي زیاتي پیسي په یو او بل نوم اخلي.

دي وویل : ښاغلو خلیلي او فهیم د اعاشي او معاشونو په نومونو هم ډیري پیسي باسي: (خو ایا د دولت پیسي ددي له پاره دي چي چارواکي یي په دي ډول مصرف کړي؟ ایا هغه خیمي نه وینو چي دسړکونو په غاړه ولاړي دي ؟).

دولسي جرګي دامنیتي کمیسیون مشري دا هم وویل: چي په تیرو شپږ کلونو کي هر کال دولسمشر دچارو اداره دغو جګپوړو چارواکو ته دکورنو دجوړولو لپاره پیسي ورکړي دي خو دوي لاهم له بیت المال څخه دقانون خلاف پیسي اخلي.

دکابل ښاریان وایي چي ځینو چارواکو نه یوازي دښار تر ټولو لوکس کورونه اخیستي بلکي ځینو یي حتي کوڅي په بیه رانیولي دي.

http: //www. Khedmatgar.com/news

(c) ketabton.com: The Digital Library

وايي کله چي هندوستان تازه خپلواک شو، وزيران به پر بايسکل وزارت ته تلل.

افغان چارواکو ته ، هر يوه ته دخپل اخلاص او موقف پر بنا بهرنيانو لخوا لاس ور اوږدکيدي، يوه ته په يوه نامه اوبل ته په بل نامه. همدا پيسي وي چي اړيکي په ټينګي شوي، البته پيسي نو مفتي نه وي، په مقابل کي بايد يوڅه وشي. محمد حنيف اتمر دمياشتي ځلويښت زره دالره، دانګريزانو لخوا بيله جواب او حساب ورکول کيدي. يو څه به د دندي په نامه، مګر نوري خپلو خپلوانو ته لکه داکتر فاروق بشر، عبدالواسع اتمر. دکورنيو چارو وزارت کي هم ځينو ښځو ته دجندر په نامه مهرباني کيدل. يوناما هم امريکايي پيسي، بي نامه او نښانه، دپرچم او خلق غړو ته، د مشاورانو په نامه ځيني کسان لکه سليمان لايق، محمديونس فکور، احمد سعيدي لاس نيول کيدي. امريکا هم دست بيګران درلوده، لکه کوم وخت چي دامريکا سفارت په کابل کي اعلان وکړ، چي د ارګ نيم کارمندانو ته زموږ لخوا معاش ورکول کيږي.

کوم چارواکي او بدماشان چي د ځان د امنيت په پلمه يوه لويه ډله لنډغر ساتي، بايد مصارف يي د غصب ، پاټک او نورو ناروا لارو له لاري برابر شي. د الله ګل مجاهد. اقبال صافي، ملا تره خيل ، حاجی محمد محقق، حاجي الماس، عبدالرسول سياف، حاجی قدير او داسي نور مثالونه ډير دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۳۳)

مشاور وزیر

ملامحمد دملا احمد زوي، چي د هرات ولایت دکرخ ولسوالي د لرگو د مسجد دکلي دي چي ۱۷/ ۶/ ۱۳۹۲ د تبنتوني او با ندنتیزم په تور، د هرات د امنیتي ارگانونو له خوا نیول کیږي او له هغه سره یو ځاي ۹میله وسله بیلابیل ډولونه سلا، مهمات او نظامي تجهیزات نیول کیږي نو د هرات ولایت د ښاري کورني او بهرني امنیت پرضد محکمي د ۱۵۸-۱۳۹۲/۹/۱۲ حکم له مخي هر یو په شل شل کاله بند محکومیږي.

کله چي قضیه محکمي ته راجع کیږي، ملا محمد د تحقیق په بهیر کي څرگند وي چي ښاغلي احمد وحید طاهري، چي مشاور وزیر دي او پخوا دولسي جرگي وکیل ؤ، شپږ سوه زره افغاني ورته ورکړي وي چي سلا را ونیسي اوله خپلي سیمي څخه د مخالفینو د مخینوي له پاره ورڅخه گټه واخلي ، خو څرنگه چي احمد وحید طاهري د غربي زون کي د جمهوري ریاست د مقام مشاور وزیر دي ، لکه دنورو زورواکو غوندي دچا وس په ونه رسید.

دخلگو دتهدید ،غضب، او زورگویي دپاره وسلوال ځواک جوړول لومړي گام دي، احمد وحید طاهري هم په دي کار لاس پوري کړ، مگر څه ناوخته دي.

دهیواد لویه ستونزه په هیواد کي دغیر مسؤلو وسلوال قوتونه دي. البته DDR او دایاک هم هغه پروگرامونه چي سم تطبیق نشوه، آن په پایتخت کي ددي غیر مسؤولو کسانو لکه ممتاز اغا، ملا عزت، طوفان، وکیل حاجی اقبال صافی او داسي نور دي.

وحید طاهري هم د ورور داکتر اسپنتا د نفوذ نه کار اخیستي. داکتر اسپنتا هم غوښتل چی د محیط سره نور باید ځان برابر او اعیار کړي، ولي چي هر بدماشه چارواکي لري او چارواکی بدماشان دا یو ډول ناقدسه ائیتلاف دی، چي یو بل ته لازم او ملزوم دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۳۴)

غصب او زورواکۍ

یو تن چي جهانګیر جوان نومیږي او د بغلان ولایت د ولایتي شورا غړي او وسله وال ساتونکي لري ،غواړي چي په ربښتیا هم جهانګیري ته ملاوتړي او د ځمکي پرغصب سر بیره دا شخاصو په تهدید لاس پوري کوي.

قضیه داسي پیلږي چي جهانګیر نومي د خپل وسله والو په زورراوله دندي څخه ناوړه ګته پورته کوي، یوه توټه ځمکه چي د ښوونځي د جوړولو له پاره بیله شوي وه هغه غصب او سربیر پر هغي، د یوي نو مري ځمکي پرسر، چي د ولایت د مقام له خوا مولوي محمد ظاهر عثماني ته ورکړل شویده په خپل سر د قاضي عثماني کورته ننوزي او محمد ظاهر عثماني په وژلو ګواښوي. دا کار یو ځل نه او څو واره یی کوي، له خپل زور څخه په ګټي اخیستني سره د نوموړي دکور د یوال ورانوي ، کله چي د کورنیو چارو وزارت پلاوي له مرکز څخه استول کیږي، شاهدان شهادت ورکوي چي نوموړي نه یوازي د ښوونځي ځمکه غصب کړي ، بلکه د محمد ظاهر نو مي نمره هم د خپلي ښځي ملکیت بولي او سره بیره پردي نوموړي د مذهبي او نژادي تاوتر یخوال هڅوي.

لنده داچي پلاوي د اړوندو ارګانونو له خوا له قانون سره سم نوموړی د سزا وړبولي او اړوندو ارګانونو څخه ورته د سزا وړاندیز کوي .

داچي بیاوروسته څه وشول ، موږ ترینه خبر نه شوځکه مودغه موضوع ولیکل، چي د اوسنی زماني د تاریخ له حافظي څخه بهر پاتي نه شي.

چی پدي وخت کی دقانون شکنی او بی تفاوتی نمونه ده .

څوک چي دبادیګارد په نامه څو تنه لنډغر پر ځان راټولوي، داخو ټوله مصرف او اعاشه غواړي، نو اړ وي چي ناروا ته ځان جوړکړي اودهغو د ژوند تضمین وکړي.

څوک به تپوس وکړي چي دا مصرف دکومي خوا راځي.؟ دوی مجبوره دي ، چي غصب، قطاع الطریقي او اختطافونه اجراکړي، زه بیچاره دیو سیل بین په حیث دهلکانو دمور په یوه ګوله مړی ته حیران پاته یم. تر هرچا او هره طبقه نه وکیل که دولسي جرګي وي او که د ولایتي شورا، دبدماشي نه کار اخلي. ولي چي دمصؤنیت په څنګ کي معافیت هم لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۳۵)

د شهر نا پرسان یوه قضیه:

د هیواد په یوه تلویزیوني پرده کې یوه پروګرام د شهر ناپرسان تر نامه لاندې خبریږي او ځیني صحني ښیي چې د خلکو باور وربانديي نه راځي ، خو کله یي چې د محمد عارف د جان محمد زوي قضیه و اوریدله نو په دي پوه شوم چې رښتیا هم شهر نا پرسان دي.

محمد صادق د محمد عارف ورور دي ، پولیسو ته خپله عرض پانه وړاندي کوي او په کې لیکي : چې زما ورور چې پلنګي پطلون او ابرکوت اغوندي د پولیسو له خوا نیول شویدي او په توقیف خونه کې بندي دي .

ددي له پاره چې د خپلي کورني اعاشه ا و اباته پرغاړه لري نو د ضمانت په ورکولو دهغه دخلاصون غوښتنه کوي ، کله چې اړوند ارګان دهغه د توقیف کیدو لامل رپوټ غواړي. په رپوټ کي داسي راغلي دي : نعمت الله چې د پیر محمد زوي دي د امنیه قومنداني د استخباراتو ځانګي ته شکایت کوي چې د یو ځل مصرف توکو د واردولو شرکت لري او د کمپني په سیمه کي موقعیت لري ، کله مي چې غوښتل یو څه توکي د کابل منډوي سیمي ته یوسم د پل شیر دروازه په سیمه کي یوتن چې پلنګي دریشي په ځان کي لري او ځان د ملي امنیت کار کوونکي معرفي کوي له هر موټر څخه زر افغاني اخلي ، چې نوموړي موضوع د ۱۱۹ تیلفون له لاري د پولیسو استخاباراتوته رسیږي او د امنیتي قومانداني پلاوي او نوموړي سرې ، چې ځان محمد شفیق معرفي کوي باالفعل نیسي، په دغه سیمه کي عبدالمالک ترافیک هم وایي : چې نوموړي ځان محمد شفیق معرفي کوي وایي چې دملي امنیت کارکونکي دي اوله باروړونکو موټرو څخه پیسي اخلي. او دغه راز محمداشرف چي دګذرګاه دسیمی د ګذروکیل دي اظهارات ورکوي.

کله چې دنوموړي دنیوني له پاره تصمیم نیول کیږي، نوموړي دکابل ښار سیند ته ځان اچوي او تیښته کوي خو دپولیسو دهوايي ټکان له امله دریږي اوتوقیف خوني ته وړل کیږي، چې بیا وروسته په پلټنو کي خپل اصلي نوم محمد عارف معرفي کوي اووايي چې ددریوري دنده لري.

نوتاسي قضاوت وکړي، چې دکابل ښار په زړه کي یوتن په غیر قانوني توګه له موټرو څخه پیسي اخلي او څوک ورباندي خبر نه دي، نو دکابل له ښار څخه بهر به د خلګو او باروړونکو موټرو څه حال وي؟ دجرایم سنګین اوملي امنیت ریاست څه دنده لري ؟

بیچاره ولس دظلم سره عادت نیولي، دهر ظلم زغم کوي.

دي ځاي کي دخلګو دنده هم مهم رول لوبولي شي، مګر چې همکاري نه کوي. وایي چې (شتره دیدي ویانه ؛؛) فرمول څخه کار اخلي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۳۶)

کابل بانک

دایو څرګند حقیقت دي، چي د عدالت په پلي کولو سره په ټولنیز ژوندکي امنیت او ثبات رامنځته کیږي ترڅو چي افغانان له خپل مشروع حق او آزادیو سره چي د اسلام مبارک دین کي ورته ورکړل شویدي تر لاسه کړي او د وسله والو زورواکانو مخه ونه نیول شي هیڅکله به هم موږ پرمختګ و نه شو کړاي.

موږ د زورواکي د یوي بلي بیلګي یادونه کوو، چي سلیم عقل ورته هک پک پاتي کیږي او هغه داچي د کابل بانک د قضیي اداره په خپل یوه لیک کي د قانون د تنفیذ یوه ارګان ته لیکي ، چي د کابل بانک دقضیي اختصاصي محکمی پریکړه کړیده چي د کابل بانک جایدادونه دي له قانون سره سم وپلورل شي، مګر فیروزي او شیرخان حمایه ګر لري.

کله چي د نوموړي جایدادونو چي د کابل بانک په تضمین کي دي ، هغه د شرکت مهرزاد انصاري او د جاویدان شرکت چي په بلخ کي موقعیت لري او دغه راز د زراعتي او مالداري شرکت ، چي په جوزجان کي موقعیت لري څوځله د خرڅلاو له پاره اعلان ته سپارل شوي ، خود زور واکو د اثر او رسوخ له امله څوک نه شي حاضر یدلاي چي هغه رانیسي او د نوموړو شرکتونو حسابونه تصفیه شي او له بله اړخه هغه څوک چي په نوموړو جایدادونو کي او سیږي هغوه دیته نه حاضریږي چي دغه جایدادونه تخلیه کړي. او په دغه برخه کي یي د قانون د تنفیذ ارګانونو څخه د مرستي غوښتنه کړیده. همدا ډول دولتي چوکی هم انحصار دي.

نو تاسي قضاوت وکړي چي زموږ په ملک کي تر څو چي دمحلي وسله وال زورواکانو زور او به نه شي. نه به عدالت پلي شي او نه به هم امنیت تامین شي. هیله ده چي دولت ټرټولو کارونو د مخه دغي ستونزي ته پام واړوي.

دا باید هم وویل شي چي کابل بانک دخلیل فیروزي او شیرخان فرنود دغلا اوناوړو ګټو نژدي یو میلیارد دخلکو سپارل شوي پیسي ضایع کړیدي چي اوس جایداد او ملک په اجباري ډول فروش ته اچول شویدي . دحکومت بي وسی نه بالاخره بي تفاوتي رامنځ ته کړیده.

څوک دوي دواړه دنژدي پیژني. شیرخان دخلګو په پیسو قمار واهه او خلیل فیروزي ، عیاشي او ډیر ودونه کوله . ددوی په هکله محکمه په ډیر بي پروایي،کرار، کرار وخت ضایع کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۳۷)

په لوګر کي اختلاس

د یوه باوري خبر ځاي په حواله د هغو لسو لکو دالرو اختلاس موضوع ،چي د ازري ولسوالي چي د لوګر ولایت پوري اړونده ده راپورته شوه.

وروسته له څیړني څخه څرګنده شوه، چي په نوموړي سرک جغل نه بلکي خاوري اچول کیږي او 567 کار ګرانو لست چي CADG موسسي ته ورکړشوي وو او یوازي له 250 تنو څخه تر دري سووتنو پکي کار کاوه او هر یوه ته یي دورځي اووه دالره ورکول ،چي د یو سلو شلو ورځو 270 تنو کار ګر، چي کاریي نه کاوه ټول 231000 دالر کیږي د څلورو تنو ترمنځ، چي عبارت دي له عبدالولي رئیس شوراي ولایتي لوګر ، انجنیر عبدالله د عبدالولي ورور، سید اقا د عبدالولي اوښي او حاجي کوچي د لوګر ولایت د ملي امنیت استازي ترمنځ حیف و میل شوي او د نوموړي د حاضر یدو له پاره، چي هر څومره هڅي شوي تر اوسه د موضوع د څیړني له پاره نه دي حاضر شوي او دغه راز (DAG) موسسي رئیس آقا محمد حسین (حسیني) له خوا هغه 674000 امریکایي ډالره، چي بیرته مسترد شوي ښایي نوموړي رئیس له خوا حیف و میل شوي وي.

نوموړي قضیه چي کشفي ارګانونه یي تر اوسه په حاضر ولو نه دي بریالي شوي لاینحله پاتي ده.

دیته وایي غله چي په لاس کي یي څراغ دي، ددي قضیي دحمایي شاته هم زور واکي او چارواکي ولاړ ؤ، چي دهغي جملي څخه محترم مارشال فهیم ؤ. دي غلو دمارشال صاحب دمهرباني نه ناوړه ګټه پورته کول.

اي سیل بین بیچاره !! چا ته عذر وکړي او چا ته باید وژاړي ، دلته نه یو کس شته، نه څارنوالي او نه دفساد دمبارزي اداره او نه امنیت ملي ، اختلاس کونکي یا غله، پیسي په جیب کي لري، یو څه خو به دوي شریکه وي، او یو څه واسطه او وسیله هم ورسره مل ده .

هر واسطه کونکي دحق او ناحق تپوس نه کاوه، بس ورسره روان شي، دانه وایي چي ولي دي داسي وکړه ؟؟ مارشال صاحب همدا ډول ؤ باید چي خلک خوشحاله وساتي.

احمدزي هم قصاب ته پنچه نه ورکوي، غواړي د همت په سره زور ازمایي وکړي.

دلته هم د سیاسي ارادي څنګ ته توان هم پکار دي.

وایي د ۱۳۹۳ کال د سیګار په راپور کي چي په ورځپاڼو کی خپور شوی هم دي، ۶ میلیارده افغانی موسسی او کسان د برق د مصرف له خاطره پوروړی دي، چي د پور د اخیستلو او جدی اجراتو د پاره اشرف غني احمدزی د ښاغلي صمدي نه لستونه وغوښتل، چي متاسفانه په سرکي د دوستم نوم لیکل شوی ؤ، چي یو ډیر درست قلم ؤ. احمدزي صاحب ژر ځان تیر کړي او ویی ویل، چي اوس دي وي. دی ته سیاسي اراده وایي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۳۸)

د زور واکي یوه بیلګه چې ځوک یې د پوښتنې توان نه لري

د 1392 کال دوري میاشتې په نهمه نیټه نجیب الله رحیمي د نصر الله زوي چې د کاپیسا د ولایتي شورا غړي دی او کوریې د کاپیسا ولایت د تګاب ولسوالي په انار جوي کلي کې دي ، د امنیتي مسوولینو او د آیساف د ځواکونو د ګډو عملیاتو په ترځ کې کور په داسي حال کې پلټل کیږي، چې ګواکې د طالبانو سره تړاو لري.

چې د پلټلو په پایله کې د نوموړي له کور څخه اوه میله روسی کلاشینکوفونه بدون له جواز څخه ،یوه دانه تفنګچه ، څلور داني پرتلې سره له جبه خاني ، دوه داني کمپیوټرونه ،یو دانه دوربین ،یوه پایه مخابره، مترولا چارجر، دوه داني آیبته، پنځه داني لاسي بمونه او پنځوس زره امریکایي دالره لاسته راغلل ، چې ددغو وسایلو له جملې څخه پنځوس زره دالره یې د آیساف ځواکونو واخیستل. دلته هم ملاحظات زور شول، نوموړي چا بندي نکړ او ازاد ګرځي .

خلک ورته ګوری او دحکومت دا ډول اجراتونه ، په راتلونکی کی به پر نجیب څوک مټ پر تاوکړي، او نور به هم بی پرواشي.

سیل بین په ښه سترګو ورته ګوری، دی هم لکه نور یوازی دا وایي چې خدایه رحم وکړي.

دمافیا لوړ پوړي غړي، لکه تیمور، حبیب استالفي او رئیس خدایداد سره هم دولتي لوړپوړي سرخوځوي، آن یو دبل باندي یې استعمالوي. دلته یوازي سپیڅلي وجدان او ملي احساس پکار دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۳۹)

د نکاح په جرم په شهادت رسیدل

زمونږ په هیواد کې ځینې داسې رواجونه دي، چې هغه نه له اسلامي ارشاداتو سره اړخ لګوي او نه هم داوسني زماني له غوښتنو اونه هم له بشري حقونو سره برابر دي.

صفي الله مشهور په دادک ؤ اونجلي نعیمه نومیده، کله یې چې وغوښتل دنکاح په موخه له خپلو کورونو څخه چې د بغلان ولایت د احمد زیو دکلي د نوي ویالي له سیمې څخه د یوه کرولا ډوله موټر په واسطه دغوری دسمنتو د بلاکونو پرخواتیښته وکړي ، چې په خواشنیی سره موټریې د ناصر یو په سیمه کې د کنترول څخه وزي او چپه کیږي.

د۱۳۹۲ کال دلندي لسم داتحاد ورځپاڼې ولیکل:

هغه خلک چې د نومورې په تعقیب کې وو هغوي نیسي او کلي ته یې راولي په پایله کې علما او سپین ږیري د جرګې په ترڅ کې پریکړه کوي، چې باید دواړه ووژل شي، چې له بده مرغه په 1392/9/3 نیټه د سهار په لسو بجو په ډیر بې رحمانه دواده دجرم په ګناه اعدامیږي.

په داسې حال کې چې د جزا او قانون 425 مادي له حکم سره سم ددغه ځوان هلک او نجلي وژل جرم بلل کیږي، نو هغه څوک چې په دغه وژنه کې لاس لري دقانون سره سم د سزاوړبلل کیږي، خو په هیوادکې عدالت دنشتوالي او زورواکیوته په کتوسره به هیڅکله هم مجرمین یې په سزاونه رسیږي.

دا دظلم یوه نمونه ده ، چې دا دوه تنکي درواج دنه پوره کولو له کبله خپل سرنوشت پخپل لاس کې ونیوله، غوښتل چې په خپله خوښه ایجاب او قبول په چوکات کې نکاح وکړي، مګر په شهادت ورسیدل، روح دې شاد وي او جنت دې ځای شي. دردونکې او دشرم ډکه پیښه ده ، دا لومړې پیښه نده . ولس داسلام تر نامه لاندې ډیر نامسلماني یوړي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۴۰)

اريانا افغان هوايي شرکت

داساسي قانون ۷۸ يمه ماده حکم کوي ،کله چي د کابيني برحال وزير د بشر په خلاف جرمونو ، ملي خيانت او نورو جرمونو متهم کيږي، نو د ځانګړي محکمي له خوا جرمي پيښي تر عدلي تعقيب لاندي نيول کيږي، نو له همدي امله عنايت الله قاسمي چي بر حال وزير دي د نوموړی ددرغلي قضيه په خپل حال باقي پاتي ده . وکتل شي چي په راتلونکي په دغه برخه کي څه کيږي دابه وخت اوزمان ځواب ورکړي.

د منابعو په حواله کله چي عنايت الله قاسمي د ترانسپورټ وزير او نادر اتش د اريانا افغان هوايي شرکت رئيس و پريکړه کوي، چي دوه با له چارتر طياري لمبر ۷۳۷ بوينګ طياري رانيسي. موضوع د وزيرانو عالي شورا ته وړاندي کيږي او د وزيرانږ عالي شورا هم په خپله ۲۶ ګڼه مصوبه ، چي ۱۳۸۴ کال د تلي د مياشتي په څوارلسمه د تاييد وړ ګرځي.

په پايله کي نادر اتش او عنايت الله قاسمي له بو ينګ شرکت سره دتړون له مخي ۷۳۷ بوينګ طياري له پاره ۲۷۹۰۰۰۰ دالره چي د مياشتي ددو بالو طيارو سره جمله ۲۷۹۰۰۰۰ دالره کيږي نوموړی شرکت ته ورکوي.

څرنګه چي د اريانا الوتنه بهر ته په تور لست کي راځي. نوموړی پرته له دي چي دغه موضوع په پام کي ونييسي د تخنيکي دوه باله چارتر طياري تسليم او له امريکا څخه لندن ته ليږدول کيږي او دتخنيکي حمايي له پاره استرس شرکت ته ۱۳۲۸۱۸۲ دالره ورکوي ، خو بيا هم له تور لست څخه نه ايستل کيږي ، نو بيا نادر اتش ايکل اويشن فرانسوي کمپنی ته ۱۵۴۳۰۳۵ يورو او ۱۸۳۲۱۰۶ دالره ورکوي ، خو له نوموړو طيارو څخه ګټه نه اخيستل کيږي.

پرته له دي چي د نوموړو طيارو تخنيکي او توناژ او همدارنګه تخنيکي راجستريشن تايدي په پام کي ونيول شي، پورتني پيسي شرکتونو ته ورکړيدي اوالوتکي راونه رسيدي.

نو له دي امله ټولي ۸۶۵۰۷۸۰ دالرو او ۱۵۴۳۰۳۵ يورو يي ددولت بودجي ته زيان رسولي او د موضوع په اړوند ګرم بلل کيږي او په دغه برخه کي مسوليت يقني دي.

هيڅ ډول احساس او مسؤليت نشته ، پيسي دود شوي، نه نادر اتش ته چاڅه وويل او نه عنايت الله کش شوو. پيسي هم ولاړي او الوتکي هم را ونه رسيدي.

پردي سربيره عنايت الله قاسمي دځلورو المانيانو سره د اريانا شرکت دپښو درولو په خاطر قرارداد درلود، چي پر هيڅ انصاف او منطق برابر ندي. هيواد په همدي ډول چور او خراب شو.

ددي المانيانو سره دورځی دوه زره ډالره معاش قرارداد شوی ؤ، چي په اريانا شرکت کي بازسازي وکړي.

ايا څوک دي دامريکا د (اوباما) معاش پوښتنه وکړي، چي د ورځي څومره معاش لري؟

ای افغان ولسه ! خدای (ج) دي چاره او رحم دربانديي وکړي. دلته هرڅه د (ازکيسه خليفه) ورکول کيږي.

استاد برهان الدين هم يوه الوتکه پر ايران خرڅه کړه. کله چي په يوه مجلس کي تري پوښتنه وشوه، جواب يي داؤ ، چي (يادم نه مانده).

کمونستي لومړی وزير کشتمند هم د (کندهار) الوتکه پر ايران خرڅه کړه. دهيواد په بربادي کي د يوي ډلي او بلي ډلي تر منځ چندان توپير نه ليدل کيږي. بيچاره سيل بين په سرو سترګو ورته غټ، غټ ګوري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

داریانا افغان هوایي شرکت بیارغاوني

رپوټ داسي پيلږي چي دجمهوري رياست دمقام له خوا د ۲۷ ـــ ۵/۳/۱۳۸۳ ګڼه فرمان له مخي يو پلاوی، هر يو بسم الله بسمل، دترانسپورت پخواني وزير عنايت الله قاسمي، دجمهوري رياست دمقام مشاور نورالله دلاوري، دافغانستان بانک رئيس او نادر اتش دوخت داريانا رئيس په ترکيب ګماري ترڅو دنوموړي شرکت په بيارغاونه کي کړني تر سره کړي.

خو پلای فرمان دامانت او دولت دګټو پر خلاف دلفتانزا شرکت سره يو تړون لاسليک کوي چي ددقت وړ او ډير بي زړه سوی شويدي.

1. دهر يوه بهرني مشاور له له پاره دورځي ۱۶۵۰ ډالره له نورو امتيازاتو سره ۶ تنه استخدام شول.
2. هغه تجارتي پلان چي جوړشوي ؤ عملي نه شو.
3. د سبر سيستم وصل کيدل چي غير ضروري او زيات لګښت سره
4. د ۳۰ تنو کارمندانو جذب درقابت له لاري، چي کورسونه ورته اماده نه شول.
5. دټکټونو دفروش نماينده ګي په زيات لګښت سره.
6. داريانا شرکت له تور لست څخه ونه ووت.
7. ۳۱۱۲۳۰۷ ډالره دهيڅ د پاره دولت ته زيان را واوښت، چا بازخواست هم ونکړ.

بي پروايي، چي انصافي هم تر سرحد تيره شويده، يو څوک دي ووايي چي څوک خپل کور پخپله خرابوي. ايا په نړۍ کي داسي مامور يا مستخدم شته چي د ورځي ۱۶۵۰ دالره معاش ولري؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۴۱)

د حاجیانو انتقال

د افغانستان د اسلامي جمهوریت همیشه بي دریغه هڅه او هاند کوي ، تر څو د بیت الله شریف د حاجیانو له پاره مساعد شرایط برابر کړي او دغه موضوع ته یي د خپلو کړنو په سر کي ځاي ورکړیدي.

خو د خواشینی ځاي دي، چي ددولتي مقاماتو دغه هیله همیشه د ترانسپورت او دحج او اوقافو وزارتونو د مسؤلینو له خوا له ستونزو سره مخامخ کیږي.

د باخبري سرچینو په حواله په ۱۳۸۷ کال کي د ترانسپورت وزارت، چي وزیر یي حمید الله قادري و او د وزیرانو شورا له خوا د هر حاجي له پاره د لیږلو ټول لګښتونه محاسبه او پریکړه یي وکړه، چي په ټولنیزه توګه دي هر حاجي ۵/۱۳۶۸ دالره ثبت او هغه ۶/۱۳۱ دالره ، چي مخکي د ترانسپورت وزارت له هر حاجي څخه زیاتي اخیستي وي بیرته ورکړي.

د حاجیانو د لیږدولو له پاره د وزیرانو شورا له دیرشمي مصوبي سره سم، ددیرش زرو حاجیانو لیږدول د ګلوبل خدماتي او تجارتي شرکت سره تړون وکړ. او پریکړه یي وکړه، چي دغه پیسي به په درو مرحلو کي ورکوي.

خو د ترانسپرت وزیر پرته له دي ، چي د وزیرانو د عالي شورا مصوبه په پام کي ونیسي، سربیره پردي چي د حاجیانو پیسي یي ورنکړي نوموړی تړون تعدیل کړ.

حمیدالله قادري سربیره پر هغه وړاندیز چي اړوندو مامورینو د حاجیانو د انتقال د پروسي له پاره د ترانسپورت وزیر ته کړي وو، نه مانه او وروته ویلي یي و، چي زه په خپله دغه چاري پرمخ وړاندي وړم.

خو څرنګه چي نوموړی شرکت دپرواز اجازه له سعودي عربستان څخه پر وخت وانه خیستل شوه نو د حاجیانو د لیږد په بهیر کي ستونزي رامنځته شوي .

حمیدالله قادري په خپل دغه کار سره د افغانستان ملي او بین المللي حیثیت ته په معنوي زیان اړولو سره ۹۴۵۰۰۰ دالره مالي زیان دولت ته واړاوه او دغه کار ددي سبب شو، چي حاجیان په مظاهرو لاس پوري کړي.

وزیرصاحب قادري دمالیزیا هیواد دګلوبل او ناس کمپنۍ سره، د حاجیانو دانتقال قرارداد بیله دتضمین لس ملیونه دري سوه شپږپنځوس دالره پیشکي حواله کړي، چي دا شرکت اصلاً دترانسپورت سابقه او تجربه نه درلوده او داشرکتو پرزه فروشي کوله ، ددي هیواد څه کم یوولس ملیونه دالره په اوبو کي لاهو شوي.

حمیدالله قادري بي خاره خپل ژوند ته دوام ورکوي. او په ۱۳۹۳ کال ریاست جمهوري ته هم په سرو سترګو کاندید هم ؤ، خدای فضل وکړ چي دټاکنو دکمیسیون لخوا وایستل شو.

ریښتیا خبره ده چي دلته دخاین او خادم توپیر لږ کیږي. دي دسختي سزا وړ دي اما،اما ....

حمیدالله قادري یوازي نه دي . دحج او اوقافو وزارت او ترانسپورت وزارت ښه شګوم نلري.

پخوانی وزیرداکتر عبدالرحمن هم په قتل ورسید ، میرویس داسمعیل زوي هم ووژل شو، صدیق چکري په اختلاس لاس پوري کړ وتښتید، نعمت الله شهراني هم په یوه ورځ پنځه سوه زره دالره حواله ورکړه، تر اتهام لاندي شو.

چاورته څه ونه ویل، عنایت الله قاسمي دترانسپورت وزیر د بوینګ الوتکو په رانیولو کي ملت او دولت ته په ملیونونو تاوان ورساوه چي تفصیل به یي په بل ځاي کي راشي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۴۲)

کاستر او که پلانکوچ ؟

دشیر خان بندر ریاست خپل وړانديز دسوداګري وزارت ته وړاندي کوي، چي يوه کاستر موټر ته ضرورت لري اودسوداګري وزات دمقام له خوا منظوريږي، په همدي حال بيا وړانديز کوي چي د کاستر پر ځاي پلانکوچ وپيرودل شي، بالاخره يوه عراده کاستر موټر په ۱۵۹۵۰۰۰ افغانۍ پيري، چي موټر بايد نوي وي ، مګر برعکس موټر دزوړوالی له امله دشيرخان بندر مامورين شکايت کوي، چي دپيريدني په کار کي درغلي شويده، موضوع پلټني ته ځي، په پلټنه کي ځرګنديږي چي ۵/۵/۱۳۹۰ کال دپيريدني دپلاوي له خوا پيردل شوی او تر ۱۶/۷/۱۳۹۰ د ګټي اخيستني وړنه ؤ او وروسته له دغه نيټي څخه په ډول ډول تخنيکي عوارضو سره ۲۵ ځله مخ کيږي چي په يو زيات شمير پيسو ترميم کيږي.

خو کله چي پوهيږي چي داختلاس دغه قضيه افشا کيږي ، نو موټر بيرته مالک ته سپارل کيږي خوبيا هم څلور تنه په نوموړي قضيه کي مسؤول بلل کيږي، داچي له مسؤلينو سره څه وشول موږ ورڅخه رپوټ نه لرو. کوم عراده موټر چي د ۱۰۴۴ نمبر تاريخ ۸۸/۷/۱ پواسطه دوزارت لخوا منظور ورکړه شويدي ، که څه هم يوه عراده موټرؤ ، مګر بيا هم په څرګند ډول يکي خيانت وشو، چي يو مثال ؤ.

کوم هدف او احتياج چي ؤ هغه رفع نه شو، خيانت او ناوړي ګټي په نظام کي تر دي اندازي دود شويدي.پورتنيموټر آن پر لاري بندر ته لا نه وه رسيدلي چي خراب شو.عزيز الله دهيات غړی، چي کوم اعتراض لري، مګر دبندر رئيس هغه نه مني او اختلافات رامنځ ته کيږي. دا دود دي، چي دخريداري هيات لږ او ډير خپله برخه پکي لاس ته بايد راوړي. داچي وروسته څه کيږي، هغه نو پر خدای توکل دی. که کوم څوک داسي خريداري او يا قرارداد پيداکړي، چي درغلي او يا بډي پکي ندي اخيستل شوی، جايزه بايد ورکړه شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۴۳)

د پوهني وزيراو د وکيلانو امر

هشت صبح ورځپاني په خپله ۱۳۹۲ کال د لندي د میاشتي په شلمه نيټه د پوهني د وزير له خولي وليکل، چي ددولتي چارواکو د مداخلي له امله څه نشي کولاي .

د پوهني وزير فاروق وردګ ،چي د مشرانوجرګي په عمومي غونډه کي وويل: چي دده د شکايت سره يو والي له دندي ګوښه نه شو او د زورواکی له امله په خپل ځاي پاتي شو، که څه هم هغه د والي نوم و انخيست خو ويي ويل: چي د ځينو واليانواو چارواکو په مقابل کي عاجز دي.

د پوهني وزير د معارف د رئيسانو د تبديلي په برخه کي وويل: تر څو چي دي په وزارت کي دی، نو هغه رئيسان چي له مخالفينو سره لاس لري مقرريدلاي نه شي .

وردګ د ځيني هغو معلمانو چي په مدرسو او ښوونځيو کي دندي سرته رسوي او ادعا کوي چي په پاکستان او ايران کي يي زده کړي کړيدي، خو اسناد نه لري د مشرانو جرګي دغړو د واسطي له امله مقررېږي او نشي کولاي د هغو ديني عالمانو د کاميابي او مقرري رد کړي چي د ملي شورا د غړو له خوا معرفي شويدي .

هغه دا هم وويل: چي ځيني سناتوران د پوهني د رئيسانو د تبديلي په اړوند مداخله کوي، چي تصميم يي له ستونزو سره مخامخ کوي.

د پوهني وزير له سناتورانو وغوښتل، چي له ده سره د ستونزو په حل کي مرسته وکړي.

وکيلان او سناتوران نه يوازي د پوهني وزارت کي مداخله کوي ، بلکي دمؤکل تر عنوان لاندي په هروزارت او اداره کي په ډيره بي باکي او جسارت مداخله کوي.

په هيواد کي د ګډوډۍ او فساد لوي عامل همدا دوي دي او کميشن کاري ورته مباح کار بلل کيږي .

د ۱۵ دوري وکيلانو چي قرضه او وسله اخيستي وه، او بيا بلي دوري کي ناکام شول ، نه يي وسله تحويل کړه او نه يي خپل پور ادا کړ. که ريښتيا خبري ورته وکړي ځان توهين شوي بولي او ادعا کوي چي ملت توهين شؤ.

په ډاګه بايد وويل شي، چيرته چي فساد دي، وکيل په کي لاس لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۴۴)

قاچاقبران او قاضیان

دکشفي ارگانونو د هلو ځلو او خبرتیا له امله، هر یو حاجي لعل جان د نظر محمد زوی ، چي د هلمند ولایت اوسیدونکي، د مخدرو توکو لوي قاچاقچیان بلل کیږي د عملیاتو په بهیر کي نیول کیږي، د هغو دخالت په قاچاق کي په اثبات رسوي.

د پلټني په پایله کي ثابتیږي چي ۱۴۳ کیلو گرامو هیروئینو او د ۷۰۰ کیلو گرامو تریاکو،تور پوري شوي.

دغه راز ۲۴۸ کیلو گرامو هیروئینو او له ۶۰۰ کیلو گرامو څخه زیات تریاک، چي ۱۳۹۱/۹/۱۴ کال کي ونیول، چي تور يي په جان محمد پوري شوي چي په حاجي لعل جان حاجي امان الله او احسان الله پوري تړاو در لود، نو د اثباتیه اسنادو په درلودلو سره د مخدرو توکو سره د مبارزي د استیناف محکمي او ابتدائیه محکمي له خوا په ۲۰-۲۰ کاله تنفیذي بند محکوم شول ، مگر د ستري محکمي د عامه امنیت ددیوان په ۴۵۵ -۲۲-۳-۴ قضایي غونډه کي هر یو لعل جان ، امان الله او احسان الله پنځلس ، پنځلس کاله بند تخیف راځي، مگر پلان ورته جوړیږي.

ستره محکمه نرمش او تفاهم نیسي ، زور او زر دلته هم کار کوي. په بي نتیجي تجدید نظر اقدام کیږي. بالاخره په مشروطه خوشي کولو ئي هم لاس پوري کیږي. او لعل جان دکابل نه کندهار ته تبدیل شو.

دلته پوښتنه رامنځته کیږی چي نور به پدي هیواد کي پرچا اعتماد وشي ؟ د ښاغلي عبدالسلام عظیمي د ستري محکمي رئیس لاس پر پروت ؤ. پدي هکله ډیري ناروا خبري اوریدل کیږي، ممکن واقعیت ولري،البته په خصوصي محفلو کي اکثراً خبري ریښتیا او بي غرضه وي .

۲۰ کلن محبوس په یوه بدنامه قضیه کي، قاضي القضات دهغه امر ورکړ چي خوشي شي، پیسو دلته هم خپل نقش بازي کړي ؤ. دکابل د ۴ مي حوزي قاضي يي امر ونه مانه ، برطرفه شو ، مگر دکندهار دابتدائیه قاضي تر تاثیر لاندي راغی. شل کلن بند د بند نه خوشي او فرار وکړ. لعل جان دنړی دهغو۵ تنو نامتوقاچاق بر ؤ، لکه یو روسي او بل د جنوبي امریکا نه ؤ.

پداسي پیښو کي نه عدالت مد نظر ؤ او نه اخلاق ، همدا ستره محکمه وه چي نامتو وژونکي اسدالله سروري د نور محمد تره کي د وخت د اکسا رئیس ، چي زموږ د هیواد په زور څه ، آن په لکو بي گناه کسان ځیني د الوتکو راواچول او ځیني يي ژوندي ښخ کړل. د ابتدائیه محکمي حکم چي په اعدام محکوم شوی ؤ ، نقص کړ. د ستره محکمي دا د نقص فیصله د جنرال عبدالخالق قاضي لخوا ، چي ټینگه کمونستي سابقه لري ، پدي واسطه پدي ډول ادا کړ،صادره شوه، البته چي د قاضی القضات تفاهم شرط دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۴۵)

د قضا استقلالیت

روح الله خروټي چي د سپین ګل زوي او د ۱۹ کیلو ګرامو هیروئینو په تور په ۱۹/۲/۱۳۸۵ نیول کیږي او د مخدرو توکو سره د مبارزي د محکمي له خوا د (۱۵۷) - ۸/۹/۱۳۸۵ فیصلي له مخي بري الزمه پیژندل شوي، مګر قضیه د استیناف د محکمي له خوا څیړل کیږي د ۲۳ ـــ ۱۴/۲/۱۳۸۸ فیصلي له مخي نوموړی غیا بآ په ۱۶ کلونو بند او ۱۵۰۰۰۰ افغانیو نغدي جریمي محکوم کیږي ، او په پاي کي د جمهوري ریاست د مقام د بیلا بیلو فرمانونو په ترڅ کي ټول دولس کاله او څلور میاشتي د بند تخفیف اخلي او عملاً دري کاله او اته میاشتي یي په بند کي تیري کړیدي .

روح الله خروټي چي په ۱۶ کاله بند محکوم ؤ ، په ازادانه ډول ګرځي. د ۱۶ مي دوري ولسي جرګي ته کاندید او کمپاین یي هم کاوه ، مګر چاونه نیوي، ابتدائیه محکمي چي دبرائت حکم ورکړي او استیناف او تمیز ۱۶ کاله، مګر ستري محکمي د تفتیش دقانون او منطق پر بنا دابتدائیه محکمي نه ددي پریکړي په هکله پوښتنه ونکړه ، ولي چي دقضا ازادي به خدشه داره شي.

دقانون نه فرار یوازي دروح الله خروټي هلي ځلي نه وي ،بلکه لوړپوړو چارواکو حمایه یي په څنګ کي وه، دی دخپلو پیسو په زور به یو ولایت نه بل مساعد او مناسب ولایت ته تش په نامه زندان ته په اسانی تبدیلي دي . سپارښت او واسطي په څنګ پیسو هم پوره رول درلود، مارشال صاحب فهیم هم ورسره خواخوږي درلوده .

دلته اعتراض دا ندي چي خروټي صاحب د ۱۶ کالو بند پر ځاي یوازي دري کاله بند تیر کړ، بلکه قاضیانو ته هم سوال راجع نشو، دحکم تفاوت ډیر لوړ دي، یا باید دابتدائیه قاضي ګرم او محکوم شي چي عدالت یي ندي تامین کړي . داستیناف قاضي یو ددي دو محاکمو نه بلید وپوښتل شي.

دلته طالع ورسره ملګري ونکړه، که چیري بریالی وکیل شوی وای لکه نور، بیا به دحکومت زور نه په رسیدای. په ګیر راغلي، مګر بیا هم ټول حکم په پوره ډول پر تطبیق نشو، دلته به هم ثروت کار کړیوي او یا د متنفذ قدرت.

عدالت چي پر اخلاقو ولاړ دی، زموږ هیواد کي بیله هغه کمرنګه دي. بازخواست نشته ، زور حق دي او حق زور ندي.

د ۱۳۹۳ کال په ورستیو کي بهرني مطبوعاتو د استاد عطا نور د قاچاق ، بدماشي، تروررونو او غصب په هکله ډیر څه لیکلي ؤ. اوس باید ومنل شي ، چي د اشرف رمضان قتل او خپل د امنیتي قوماندان خاکریزوال ته توطیه دده لخوا ثابته ده، چی هغه یي د قاچاق پطور بندي کړ. د ۱۳۹۳ کال د ریاست جمهوري په ټاکنو کي د ډاکټر عبدالله په پلوي ، جمعه خان همدرد ته لار ونیول، اقدام په وژنو سو، همدرد بچ او څلور تنه محافظین یي ور ووژل ، څوک دي چی بازخواست وکړي؟ دا یوازي استاد عطا ندي، بلکي زموږ هیواد د بدماشانو ډک دي. بل مثال ، دین محمد جرئت هم داکتر عبدالرحمن د ټولو په مخ کي په سپینه ورځ ووژي. د باباجان او وکیل رحماني په بګرام کي د ټاکنو پر محال هم خپل حریف د عصمت ورور مړ کړ، چي هیڅ رسنی خپور نکړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۴۶)

د ناموس ساتونکی او که دناموس غل ؟

د يوي باوري سرچيني په رپوټ کي ويل شوي، چي طارق حکيمي دعبدالوکيل حکيمي زوي د پوليسو افسر له خپلي ميرمني سره د۱۳۸۸ کال د مرغومي د مياشتي په شپاړسمه نيټه د يوه پوليس افسر چي نوم يي مير احمد شاه دي، د ميلمه په ډول ورځي اوتر سبا خپله ميرمن مرضيه هلته پريږدي، سبا شپه بيا هم له دوو تنو ساتونکو سره نوموړی کور ته ورځي او له ډوډۍ خوړلو وروسته خپله ميرمن د کور دهليز ته رابولي او ورته وايي، چي سبا ته له خپل ورور سره جلال اباد ته ولاړه شه او زه امريکا ته ځم ، د طارق ميرمن ورته وايي چي ته دروغ وايي بل کوم پلان لري ، په دي توګه ددواړو تر منځ ستونزه پيداکيږي، چي له همدي امله مير احمد شاه او ميرمن يي فوزيه نومي او سمينه دهليز ته راځي، ښځه او ميړه له جګړي څخه خلاصوي ، په همدي وخت کي طارق احمد شاه ته وايي، چي راضيه لور دي راکړه، وروسته له جنجال څخه د طارق دوه ساتونکي او په خپله ميراحمد شاه په زور يوي کوټي ته ننباسي او راضيي ته وايي چي له ما سره ولاړه شه که نه ټوله کورني دي وژنم .

هماغه وو چي راضيه نومي طارق په زوره بيايي او د شپي له نهو بجو څخه ۱۳۸۸ د مرغومي د مياشتي په اوه لسمه تر نهو بجو د ښاره ورکيږي ، چي وروسته طارق نومي نيسي او لور يي په لسمه امنيتي حوزه کي پيداکيږي.

مير احمد شاه هم د تحقيق په وخت دغه موضوع تائيدوي او راضيه هم په خپلو اظهاراتو کي چي په پورتني تاريخ دشپي اته بجي يي زه په زوره بوتلم او راته ويل يي، که ولاړه نه شي نو توله کورني دي وژنم ، او زه يي پنجشير ته بوتلم او د شپي دري بجي يي بيرته کابل ته راوستم په دغه موده کي سربيره پردي چي جنسي تيري يي راباندي وکړاو لسګونه نور زشت عملونه ، نوموړی وايي له دغي پيښي دري ورځي دمخه زما پلار د طارق په کور کي مبلمه وو او زما غوښتنه يي ورڅخه کړي وه او پلار مي ورته ويلي و چي درمي کړه. حکيمي ددي دپاره چي تجاوز اسانه شي راضيه ته چرس هم ورکوي او دمرګ په تهديد سره پري تجاوز کوي.

راضيه وايي: چي طارق زما فرج په خوله وځبيښي.

لنده داچي موضوع محکمي ته ځي او د کابل ولايت ددويمي حوزي ابتدائيه محکمه په خپله ۳۷ ـــ ۲۹/۸/۱۳۸۹ فيصله کي طارق حکيمي په پنځلس کاله بند محکوموي، خو د بهرنيو او کورنيو جرمونو پرخلاف د مبارزي استيناف محکمه هغه رد په خپله ۱۰۴ـــ ۲/۵/۱۳۸۹ فيصله کي طارق حکيمي په شپږو کلو نو دبند سزا محکوموي، وروسته د جزا د استيناف محکمه په ۱۳۴۱ـــ ۱/۸/۱۳۹۰ فيصله کي نوموړی په يوه کال او نهه مياشتي او ديارلس ورځي محکوموي، او په دي ډول د زورواکي او اختطاف قضيه پاي ته رسيږي. او قضا پدي ډول ظالم ته نجات ورکوي.

دسيد احمد شاه کورني چي ظلم ورسره وشو، عزت او عفت يي پايمال شو، وطن ترک واهه ، چايي بازخواست ونکړ، دخپلي کورنۍ سره ژوندي ورک شول.

وګوري دا تفاوت، دلته به هم زور او يا زر پوره نقش لوبولي وي.

دلته طالباني شرعيت په کارؤ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۴۷)

د ۲۵۳۵۶۸۲۵ افغانیو اختلاس

" فساد ددي سبب کيږي چي يو غوره او ښه اداره او يا سازمان په يوه ناوړه سياسي اداره بدله کړي".

د همدي مقولي پر بنياد په ځينو ادارو کي فساد تر دي کچي رسيدلي دي، چي په خلاص لاس او پرته له دي چي د پوښتني په اړوند کومه ويره ورسره وي لاس پوري کوي. همدا ده چي اوښ د باره سره په بډه وهل کيږي.

د سرچيني په حواله د ماليي په وزارت کي د ۲۵۳۵۶۸۲۵ افغانیو د اختلاس قضيه د اسي رامنځته کيږي :

د ماليي وزارت د خزاينو د رياست او د محلي ارګانونو د خپلواکي اداري کارکوونکي، چي نومونه يي احمد سهيل، محمد طاهر ، محمد منير، احمد صميم ، محمد معصوم، ذبيح الله ،ضيأ الرحمن، اقامحمد، حميدالله راحل، محمد سليم لطيف، بشير احمد ، او محمد ابراهيم يو بل ته لاس ورکوي او په اختلاس لاس پوري کوي.

خو کله چي د کال په پاي کي د قطعيي فورمي د کنترول او تفتيش داداري له خوا څيړل کيږي، په حساب کي تفاوت تر سترګو کيږي.

کله چي فورم په ۲۷ او ۳۳۵ ــ ۲۸/۲/۱۳۸۹ ګڼه چي ۳۵۶۶۹۷۲ افغاني په ۵۹۰۰۰۲ کود، د افغانستان دثبات پروګرام د فرخار ولسوالی له پاره د محلي ارګانونو داداري په ادرس تخصيص صادريږي، وروسته دغه فورمه د خزاينو د رياست د انکشافي مسولينو له خوا سکن کيږي او نوم او تفصيل ته يي د نورو ولسواليو په نامه تغير ورکوي او شميره يي هم تغير ورکوي او په نتجه کي يي ۲۵۳۵۶۸۲۵ افغانی دبانک نه وزي او حيف و ميل کيږي.

وروسته له څيړنو څخه داداري فساد پر خلاف د مبارزي د ابتدائيه محکمي د ۱۲۸ــ ۳۰/۱۰/۱۳۹۲ فيصلي په اساس هر يو احمد سهيل ثابت د عبدالصبور زوي د خزاينو د رياست کارمند او محمد طاهر رشتيا د عبدالرسول زوي چي د ثبات د تحکيم داداري مالي مسؤل دي ددغه تزوير او اختلاس په اړوند په پنځو پنځو کلونو او د اختلاس شويو پيسو او د هغه معادل حکم کوي او محمد منير د محمد انور زوي ، صميم د محمد قاسم زوي د خزاينو د رياست کارکوونکي په شپږو شپږو کلونو او د اختلاس شويو پيسو او دهغي په اندازه د جريمي د ورکړي په سزا او محمد معصوم فرهاد د عبدالحکيم زوي دثبات داداري پخواني رئيس او کنترولر ذبيح الله د محمد شفيع زوي ، د ثبات د تحکيم د اداري د مالي بخش کارمند ضيأ الرحمن د حبيب الرحمن زوي د نوموړی قضيي د اختلاس په تور په دري دري کاله تنفيذي حبس سزا محکوم او باقي کسانو برائت تر لاسه کړ. دايوه استثنايي پيښه وه، چي مجازات پکي راغلل. او قريشي ددي قضيي اصلی عامل د فرار په حال کي ژوند کوي. فکر نه کوم چي قريشي به ونيول شي، څه وخت وروسته نه څوک علاقه لري او نه دلچسپي ، کرار کرار به هير شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۴۸)

د حاجيانو خرڅول

د يوې باوري سرچينې په رپوټ کې ،چې د حج واو قافو د پخواني وزير محمد صديق چکري، سلګونو زرو ډالرو داختلاس د قضيې په اړوند ليکل شويدي په کې راغلي دي : نومورې رپوټ چې ډېر اوږد دي نو موږ يې لنډيز را اخلو .

د هيواد امنيتي مسولين خبر تر لاسه کوي، چې دري سوه ۶۲ زره امريکايي ډالر او ۴۴ زره سعودي ريال چې په سعودي عربستان کې، د افغانستان د حاجيانو د اوسيدنې د ځاي او د هر حاجي پر سر دوه سوه سعودي رياله تر لاسه شويدي ، د حج و او قافو د وزارت خزانه دار محمد نور او د نومورې وزارت د جنوب غرب د حوزې د مدير فضل الله له خوا ليږدول کيږي .

کله چې نومورې له طيارې څخه کښته کيږي او تلاشي کيږي، له هغوي څخه دري سوه او دوه شپيته زره دالره او څلور څلويښت زره رياله تر لاسه کيږي.

لنډه داچې کله له نومورې څخه تحقيقات کيږي، نو څرګنديږي چې د نومورې وزارت په وړانديز او د جمهوري رياست د مقام په منظوري هر يو ډاکتر شفيق صميم معين ، بريالي شريفي اداري رئيس، کرامت الله صديق، حامد مرتضې، شاه اغا مرادي دبهرنيو چارو وزارت استازي ، عبدالصمد د ماليې وزارت استازي، فضل الله قاضي زاده د نومورې وزارت د جنوب غرب زون مدير، دملي امنيت د رياست استازي او نجيب الله امين د چارو داداري استازي ګمارل کيږي، تر څو د حاجيانو د انتقال ترون په سعودي عربستان کې وکړي.

مخکې له دې چې نومورې پلاوې سعودي عربستان ته ولاړ شي، محمد صديق چکري او ددغه وزارت خزانه دار محمد نور ، قاضي مختار ، شريف رباطي او معصومي عربستان ته روانيږي .

چکري په خپل استوګن ځاي کې دداو طلبو شرکتونو له استازو سره ګوري ، خو عبدالرحمن لبني د افواج توبه شرکت رييس او يو تن د نومورې شرکت استازي له چکري سره ليدنه کې پردې توافق کوي، چې د رشوت په مقابل کې به نومورې شرکت ترون ګټي او د هر حاجي پر سر د ۱۵۰ ريالو ورکړي سره پايلې ته رسيږي او له ياد شرکت څخه يو سل پنځوس زره ډالره پيشکي اخلي او محمد نور خزانه دار ته يې سپاري.

چکري محمد نور خزانه دار ته داهم وايي چې نومورې شرکت پنځه لکه دالر نور هم ور ته سپاري.

او سپارښتنه ور ته کوي، چې هغه به افغانستان ته راوړي ، وروسته يونس نومي د پنځو لکو دالرو تحفه وزير ته په يو بکس کې ، چې د هوايي ډګر له تالاشي څخه تيرشوي دي محمد نور خزانه دار ته سپاري، چې په کابل کې چکري ته وسپاري ، چکري بيا هم محمد نور خزانه دار ته تليفون کوي، چې کتابونه يونس نومي تاته وسپارل ، هدف له کتابو نو څخه پيسې دي ، چې په پايله کې ۳۶۲۰۰۰ دالره د محمد نور اطاق ته ور وړي او هغه ته يې سپاري ، هغه هم ددې له پاره چې تر څو چکري ته دغه پيسې ور نکړي هغه نومورې شرکت ته دورکړې حواله نه امضاء کوي.

چکري کله چې د استاد رباني په واکدارې کې د اطلاعاتو او فرهنګ وزير وو ، په بد اخلاقي شهرت درلود، په اطلاعاتو او فرهنګ کې ميرمنو چې اوږده نوکان درلوده ، ده به ورته ويل چې استنجابه څنګه وهي ؟.

(c) ketabton.com: The Digital Library

محمد نور نومي خزاندار په ۱۵ کاله بند محکوم شو . چکري لندن ته فرار وکړ، انګريزان پر ټينګ شول ،ولې چي انګريزي تابيعت يي درلود ، ښاغلي رباني دده دپاره دکرزي سره دملاقات زمينه مساعده کړه . چکري دجمعيت اسلامي دګوند دژبه ورو کسانو نه ؤ چي ډير انتقادونه يي کول ، دولسي جرګي نه يي داعتماد رايي يو نه وړه ، مګر سرپرست پاته شوو. استاد سياف کوم ځاي کيسه کړيوه چي رئيس جمهور ته يي مشوره ورکړي وه ، ددي دپاره چي دچکري انتقاد خوله پټه شي وزارت دي ورکړي ، له همدي کبله چکري تغير جبهه وکړ. وايي دا دپيسو موضوع هم دجميعتانو لخوا دامرالله صالح پواسطه ورته جوړه شوه ،که څه هم واقعيت درلود .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۴۹)

په پښتني بانک کې د اختلاس د يوې بلې قضيې بېلګه

ضيا احمد د صفي احمد زوي چې د پښتني بانک د مليو نو ډالرو په تور بندي دي، د خپل خلاصون او بې ګناهی په اړوند خپله عرض پاڼه امنيتي ارګانونو ته وړاندي کوي.

کله چې د هغه په اړوند څیرنه کیږي په پاي کې معلوميږي چې نوموړی د پښتني بانک د تجزيي او تحليل مدير وو او د نوموړی بانک د مليو نونو ډالرو د اختلاس شريک دي، نيول شوي او تر توقيف لاندي دي.

په پښتني بانک کې د اختلاس قضيه لکه چې زموږ ټولو هيواد والوته معلومه ده، چې د پښتني بانک د ځينو مسوولينو او د يو شمير شرکتونو او انجينرانو ددرغلی په پايله کې مليونونه ډالر اختلاس اوکوم جايدادونه چې د قرض په عوض بانک ته په تضمين ورکړل شوي ، نه جايداد وجود لري او نه هم کومه اداره د هغې مسووليت پر غاړه اخلي .

د نورو تورنو په ډله کې ضيا احمد نومي هم د ۱۵/۱۰/۱۳۹۲ کال د يوه قرار له مخي، د کورنيو چارو وزارت ددرنو جرايمو سره د مبارزې د پوليسو له خوا نيول کيږي .

نوموړی د طرز العمل پر خلاف د ميوند ميرکي شرکت رئيس ميوند د عصمت الله ميرکی زوی ته ددري سوو زرو امريکايي دالرو، چې د ۱۴۵ ـــ ۱۲/۱۱/۱۳۸۹ داداري فساد پر ضد د مبارزې دابتدائيه محکمي د قرار له مخي، چې په کې ويل شوي : هغه اشخاص چې په لاسليک يي پيسي اختلاس شوي وي، د عدلي تعقيب وړ دي ، نو ضيا احمد هم په هغه ډله کي دي، چې د نوموړی شرکت له پاره يي د قضيي د ورکړي وړانديز کړيدي .

دا يوازې ددغسي درغليو يوه بيلګه ده ،چې موږ يي ليکو، حيات الله دياني ددي بانک رئيس دنور ډيرو فساد په څنګ کي، د ميرکي داختلاس په قضيه کي هم تر تور لاندي دي .

تش په نامه دميوند ميرکي شرکت هيڅ وجود فزيکي نه درلود، دخلقي قوماندان زوي، قباله غلطه، شاهدان غلط، ضامنان غلط. دپښتني بانک دمسؤلو مامورينو په مرسته دري سوه زره دالره وايستل شول. دپورتني قرار له مخي ميوند ۶ کاله حبس او پلار يي ۳ کاله بند محکوم شو . عصمت الله په زندان کي مړ شو، مګر پيسي په لاس نه راغلي.

دا جوته ده، څوک چی نفوذ لري، هر څه کولای شي. د نفوذ د لاس ته راوړلو د پاره ثروت دي قدرت.

څوک چې پخپله په ګيډه موړ نه وي، ددي نه به څه جوړ شي، نه د قو م په درد خوري او نه د ګوند.

که ثروت وی قدرت يعنی قدرتمندان به هم استخدام کړي. او يا برعکس که قدرت وي ثروت هم په لاس راځي، چې دا دوه لاملونه يو دبل لازم او ملزوم دي. ميوند برکي به هم يو ددي لاملونو نه درلود او يا به جوړ جاړی نه کار اخيستي وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۵۰)

د یو ترافیک بدي

د یوي باوري خبر په حواله احمد جان د محمد جان زوي دي او د ۱۹۹۶۵ نمبر کاستر موټر دریور دي، د قانون د تنفیذ یوه ارګان ته خپله عرض پاڼه وړاندي کوي او وایي، چي د تیمور شاهي په سیمه کي ترافیک بدي اخلي او د موټر وانانو د ازارولو او اذیت سبب ګرزي .

هغه ادعا کوي چي زما د موټر د جواز سیر کتابچه اته ورځي کیږي چي اخیستي ده، نه یي راکوي . کله چي د اړوندو ارګانونو مختلط پلاوي ګمارل کیږي . ساتنمن عبدالسمیع د بورا ګل زوي چي د ترافیکو د پولیسو د پنځمي حوزي اړوند دي د ۱۰۰۰ افغانیو دبډو اخیستلو په تور نیول کیږي او اړوندي محکمي ته سپارل کیږي .

دا خو د یو تن هیواد وال شهکاري وه ، چي موضوع یي د قانون د تنفیذو ارګانونو غوږ ته رسولي وه، خو داچي له هغو دریورانو هره ورځ څومره پیسي اخلي ؟ هغوي خواران ددي له پاره چي خپلي غریبي څخه پاتي نشي خپله خوله پټوي اوکوم ارګان ته شکایت نه کوي .

دا د بډو د لسهاوو زرو بډو یوه بیلګه ده، چي موږ ورڅخه خبر شوي یو . څوک حوصله نلري ، یا زغم یي اوس عادت شوي او دبازخواست څخه بي هیلي شویدي ، نه پسي ګرځي. دسرک ترافیک، د پوستو مامورین ، دناحیو مامورین په ښکاره ډول دسرک په غاړه په راټولو لګیا دي . دګمرګ مامورین د بانک مامورین، سرحدي کارکونکي ، حق العبور خاوندان هم خپل کار کوي .

یایي دندي په اجاره ورکول کیږي ، یا به درنه واسطه ولري . په ولایاتو کي دهر سناتور او وکیل برخه معلومه ده . که چیري کوم مامور لار نه نیسي او دقانون رعایت کوي یا به ژر غیر فعال ادارو ته تبدیلیږي او یا به په بله بلا اخته کیږي. دولتي چارواکي دابرو او حیثیت چندان خیال نه ساتي ، البته دا ډول اعتراضونه ډیر دي ، عملي ګام نه دي پورته شوي . ډیر کمیسیونونه ، اوهیاتونه جوړ شول مګر نتیجه یي لږوه. البته دفساد په مخنیوي کي ، دولس همکاري یو مهم او اړین کار دي، چي شکایت و مرجع ته ورسوي، تسلیم نشي او شراکت ورسره ونه کړي.

دا د مشت نمونه خروار.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۵۱)

ملي مشارکت

د تاند په نامه خبري سرچيني دروان کال د غبرګولي د مياشتي په ديرشمه ددو شنبي په ورځ وليکل: چي خلک داسي ادعا کوي چي د کورنيو چارو وزير بسم الله محمدي ددي وزارت د چارو له تر لاسه کولو سره سم د افغانستان د نورو سيمو او سيدونکي بر طرفه او پر ځاي يي د جميعت په تيره بيا د پنجشير اوسيدونکو ګمارني ته زور ورکړيدي .

د نړيوالي ټولني د مليارډونو ډالرو مرستي سربيره په افغانستان کي، ددولت د اساساتو نه رامنځته کيدو يو اصلي علت دا بلل شوي چي دواک خاوندان د ملي او يا لږ تر لږه د خپل حکومت د ګټو پرځاي لا هم د خپل ګوند ، سمت او قوم ته وفا دار دي ، چي دا دکرزی د حکومت د ناکامی يوه بيلګه ده.

حقيقت دادي چي زموږ په هيواد کي ځيني لوړ پوړي چارواکي ، کله چي په يوه مقام کي وي او جيبونه يي له پيسو ډک وي نو بيا په دولت کي نه عدالت شته او نه حق وحقدار ته سپارل کيږي ، خو کله چي له دندي ګوښه کيږي او يا تبديليږي نو سمدلاسه " پوزيسون " په " اپوزسيون " بدليږي او ډنډوري خپروي او د رسنيو په ګردي ميزونو کي اوتي بوتي وايي، چي عدالت نشته ، ملي يوالي، په دندو کي ملي ترکيب ، ملي مشارکت او .... نشته . په هيواد کي اداري فساد دي ، له بهرنيو مرستو په سمه توګه ګټه نه اخيستل کيږي او داسي نوري په لسهاوو نيوکي کوي.

د تاند خبري سرچيني خپور کړي او په کي د ۶۷ تنو چارواکو نومونه ليکل شوي، چي بسم الله محمدي د کورنيو چارو وزير و مقرر کړي او مطلق اکثريت يي د جمعيت اسلامي د ګوند غړي او يو ي سيمي (پنجشير) اوسيدونکي دي خبروو تر څو چي زموږ هيوادوال د ملي يوالي ، ملي مشارکت ، عدالت او په دندو کي دقومي ترکيب په مانا پوه شي ؟!! دا لاندي لست دملي مشارکت نمونه ده :

قسميکه ملاحظات ميشود وزارت اموداخله درانحصار پنجشير وجمعيت قرار گرفت

شماره	اسم	رتبه	وظيفه	سکونت	موقت سياسي	ملاحظات
۱	بسم الله خان	سترجنرال	وزيرداخله	پنجشير	جميعت اسلامي	
۲	عبدالرحمن	دګرجنرال	معين امنيتي	کابل	جميعت اسلامي	
۳	بازمحمد	دګرجنرال	معين موادمخدر	بدخشان	جميعت اسلامي	
۴	مسعود راغب	تورنجنرال	رئيس تفتيش	پروان	جميعت اسلامي	
۵	عبدالرحيم شجاع	تورنجنرال	رئيس حقوق	پنجشير	جميعت اسلامي	
۶	همايون عيني	جنرال	رئيس ع حقوق	پنجشير	جميعت اسلامي	
۷	عبدالقدوس اميد	جنرال	ق زون نمبر ۱	پنجشير	جميعت اسلامي	
۸	ملاصبور	تورنجنرال	ق بدخشان	پنجشير	جميعت اسلامي	
۹	معروف	جنرال	ق قرارګاه وزارت	پنجشير	جميعت اسلامي	

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۰	شاعلم	جنرال	معاون ریاست ع استخبارات	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۱۱	اکرام	جنرال	ق قطعه محافظت قضات	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۱۲	نجیب الله قانوني	جنرال	معاون ریاست ع دفتر	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۱۳	دادالله	جنرال	معاون ریاست پولیس	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۱۴	محمد اصف	جنرال	مدیرع ارتباط خارجه	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۱۵	سیف الدین وفا	جنرال	مدیرع حقوق کابل	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۱۶	مبین قره بیگ	جنرال	معاون ریاست تعمیرات	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۱۷	عظیم قره بیگ	جنرال	معاون ریاست ترافیک	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۱۸	خلیل دستیار	جنرال	رئیس تحقیقات زون ۲۰۲	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۱۹	حبیب الرحمن	جنرال	ربیس تحقیقات زون ۲۰۳	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۲۰	عبداالروف تاج	جنرال	امرامنیت بلخ	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۲۱	عبدالحمید	جنرال	سرپرست ریاست تعمیرات	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۲۲	محمدناصرحیدري	سمونوال	مدیر ع تحلیل وارزیابي	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۲۳	صبرالدین	سمونوال	مدیرع استخبارات وزارت	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۲۴	محمد اکبر	سمونوال	مدیر تعقیب وزارت داخله	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۲۵	عبدالحکیم خیرخوا	سمونوال	مدیر کنترول زون نمبر ۳ کابل	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۲۶	غلام غوث	سمونوال	مدیر ع پالسي معینیت پالسي	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۲۷	عبدالستار	سمونوال	مدیرتعقیب وجستجو کابل	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۲۸	صابر	سمونوال	ق کندک کمربند کابل	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۲۹	ویس تاج	سارمن	امرحوزه دهم کابل	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۳۰	خالد تاج	سمونوال	مدیراستخبارات پنجشیر	پنجشیر	جمیعت اسلامي	

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۱	عبدالرحیم	سمونوال	مدیر تروریزم هرات	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۳۲	لطف الهادي	سمونوال	مدیر استخبارات هرات	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۳۳	قدم شاه	سمونوال	ق کندک ۲ لواي ۱ نظم عامه	پنجشیر		
۳۴	غلام دستگیر	لمري سارن	مدیر جنایي حوزه ۲ کابل	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۳۵	عبدالرحیم	سونمل	امر کنترول حوزه ۱ کابل	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۳۶	ذین العاب الدین	سمونوال	ق کندک ۵ لواي ۳ نظم عامه	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۳۷	فاروق	سمونوال	ق کندک ۲ لواي ۳ نظم عامه	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۳۸	اغاشرین	سمونوال	معاون اداري حوزه چهارم کابل	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۳۹	عارف امین زاده	سمونوال	معاون اداري حوزه دهم کابل	پنجشیر		
۴۰	عزیز غیرت	جنرال	ق امنیه جوزجان	پنجشیر		
۴۱	الیاس	لمري سارن	امرکشف حوزه اول کابل	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۴۲	محمد وزیر	لمري سارن	امرکشف حوزه یازدهم کابل	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۴۳	عبیدالله	سارمن	امرکشف حوزه شانزدهم کابل	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۴۴	سیف الدین	سمونیار	امرجنایي میربچه کوت	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۴۵	محمدایوب سالنگي	دگرجنرال	قومندان زون ۱۰۱ کابل	پروان	جمیعت اسلامي	
۴۶	فضل الدین عیار	دگرجنرال	قومندان زون ۲۰۲ شمشاد	پروان	جمعیت اسلامي	
۴۷	زمري	جنرال	رئیس ع نظم عامه	پروان	جمیعت اسلامي	
۴۸	شیراحمد ملداني	جنرال	قومندان امنیه پروان	هرات	جمیعت اسلامي	
۴۹	خلیل اندرابي	جنرال	قومندان امنیه سمنگان	بغلان	جمیعت اسلامي	

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵۰	سید محمد	جنرال	قومندان امنیه فراه	بغلان	جمیعت اسلامي	
۵۱	داکتروکیل	تورنجنرال	رئیس ع پیژنتون	شمالي	جمیعت اسلامي	
۵۲	جمعه عدیل	جنرال	ق میدان هوایي کابل	هرات	جمیعت اسلامي	
۵۳	سید امان سادات	تورنجنرال	معاون اداري قواي سرحدي	پروان	جمیعت اسلامي	
۵۴	سمیع الله قطره	تورنجنرال	قومندان امنیه کندز	بدخشان	جمیعت اسلامي	
۵۵	فاروق حساس	جنرال	امرحوزه چهارم کابل	کاپیسا	جمیعت اسلامي	
۵۶	محمدایاز	جنرال	امرحوزه هفدهم کابل	شمالي	جمیعت اسلامي	
۵۷	مشتاق	جنرال	امرحوزه پنجم کابل	پغمان	جمیعت اسلامي	
۵۸	غلام محي الدین	سمونوال	قومندان لواي ۲ نظم عامه	پروان	جمیعت اسلامي	
۵۹	فیض الرحمن سیدخیل	سمونوال	امر امنیت ولایت پروان	پروان	جمیعت اسلامي	
۶۰	حاجي محمد	سمونوال	مدیرجنایي ولایت پروان	پروان	جمیعت اسلامي	
۶۱	حفیظ الله	سمونوال	معاون اداري حوزه نهم کابل	پروان	جمیعت اسلامي	
۶۲	سیدخیل	جنرال	قومندان قواي سرحدي شمال	پروان	جمیعت اسلامي	
۶۳	مجده	سمونوال	مدیرجنایي حوزه پنج کابیل	پروان	جمیعت اسلامي	
۶۴	عبدالستار	سمونوال	مدیرجنایي حوزه پانزدهم کابل	پروان	جمیعت اسلامي	
۶۵	امان الله	سمونوال	امر حوزه یازدهم کابل	بدخشان	جمیعت اسلامي	
۶۶	عبدالعزیز	لمري سارن	امرکشف حوزه پانزدهم	پنچشیر	جمیعت اسلامي	
۶۷	وحید شریفي	جنرال	معاون نظم عامه	پنجسیر	جمیعت اسلامي	

دلته سیاسي ملاحظات مطرح ندي، یوازي جرمي برخه په نظر کی نیول شوی ده، ولي چي تبعیض هم فساد او جرم دي. که دا ټوله امتیاز یو قوم او یوي سیمي ته تکیه وکړي، عدالت به نه وي. دا باید په ډاګه وویل شي ، چي زموږ د پنچشیر هیوادوال په دي برخه کي د ډیر افراط نه کار اخلي، د نور ولس په فکر کي چندان ندي. ددي قوم نه پخوا د شینګري او قرسک نه نور څه نه لیدل کیدل، مګر نن دا هڅه ده چي د اکثریت قوم پدي وسیله یا مړه ، یا مهاجر او یا زندانونو کي د طالب په نوم او په تیرو رژیمو کي د خلقي په نامه ټکول او واچوي. مثلاً د امنیت ملي ریاست تل د پنچشیرمیراث ؤ، مارشال، سرور او بیا امرالله صالح پکي ناست وه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۵۲)

د ګلبهار تاور قضيه:

له هغه راهيسي چي بهرني پوځونه افغانستان ته راننوتي، نو ورسره يو ځاي فساد هم په ډيره لوړه کچه رواج وموند او په دغه لړۍ کي د هر چاچي لاس رسيدلي په يو ډول نه يو ډول يي د شتو پيداکولو له پاره په فساد او بډو لاس پوري کړ، او هغه چاچي شته درلودل په هيواد کي دګډوډيو نه ګټه واخيسته او کوښښ يي وکړ چي خپل شته او پيسي لا زياتي کړي .

ددغه لړي په قضيو کي يوه هم د ګلبهار ددرغلي موضوع ده چي دجمهوري رياست دلومړي مرستيال دلاسليک په جعل کولو سره يي ۱۹ بلاکونو جوړولو ته ملا وتړله او قضيه داسي پيل کيږي .

دګلبهار حبيبي له خوا په ۱۳۸۸ کال کي د لومړي ناحيي د پل محمود خان په سيمه کي په ۱۹ بلاکونو جوړولو لاس پوري کوي ، او ددي له پاره چي دغه سيمه په ماستر پلان کي يوه کلتوري سيمه ده ، ناحيه دبلاکونو دجوړولو مخه نيسي .

لنډه داچي يو ځل د جمهوري رياست دلومړي مرستيال حکم اخلي خو دغه حکم دشاروالي له خوا ددي له پاره چي حکم قانوني اړخ نه درلود هغه نه مني او وروسته حاجي وکيل پنجشيري هڅه کوي چي د نوموړی ماستر پلان تعديل له مارشال فهيم څخه حکم واخلي خو بريالي کيږي نه . وروسته حاجي ګلبهار دخپل دفتر امر عطاالحق ته دنده سپاري، ترڅو دسيمي دتعديل حکم تر لاسه کړي .

عطاالحق موضوع د ملي امنيت د رياست ۱۴۲ رياست کارمند عبدالقادر نومي سره شريکوي او عبدالقادر دغه موضوع رئيس محمد نومي ته وايي ، هغه ورته وايي چي په دي شرط دغه حکم اخلي چي يو سلو پنځوس زره دالره راکړي .

نو حاجي ګلبهار دغه شرط مني . لنډه داچي په تزويري ډول د مارشال فهيم حکم جوړيږي .

او بالاخره موضوع افشا کيږي او له امله يي رئيس محمد او عبدالقادر په ۲۲/۹/۱۳۹۰ نيټه نيول کيږي او د نيولو په وخت کي يي په موټر کي دوه جعلي مهرونه او يو شمير جعلي اسنادونه تر لاسه کيږي ، او دغه راز له کور څخه يي ۱۹۰ زره دالره او ۴۸ مهرونه او يو صندوق جعلي اسناد هم په لاس راځي او په ۲۶/۹/۹۰ عطاالحق هم ګرفتار او په خپلو جرمونو اعتراف کوي .

دمحکمي لخوا په لمبر ۲۱۲ ـــــ ۲۷/۱۲/۱۳۹۰ فيصله کي رئيس محمد ،ګلبهار حبيبي، عطاء الحق صابر او عبدالقادر په شپږو شپږو کلو بند او علي سويه د نوموړو پيسو په ورکړي سزا ورکړل شي، دغه راز په نوموړی حکم کي داکتر عبيد او حاجي ياسين د ساختمانونو د کنترول رئيس او د شپاړسمي ناحيي مسولين او د شپاړسمي امنيتي حوزي مسوولين او عبدالنسيم او انعام الله تر عدلي تعقيب لاندي ونيول شي .

مجاني خيرخواهان او خير انديشان، کله کرايي او کله بي کرايي ، هيواد کي راتوليږي، او په دي قضيه کي هم ،هم سلا شول .

د ننګرهار ولايت يو شمير سوداګر د عرض پاني په تر څ کي د جمهوري رياست مقام ته عرض کوي، چي ګلبهار حبيبي ملي او يو وطن دوست سوداګر دي او دهغي نا علاجه ناروغي له امله چي لري بايد له بند څخه خوشي شي او په پاي کي نوموړی د جمهوري رياست له حکم سره سم له بند څخه خوشي کيږي . داوه ددغي قضيي لنډيز .

کومه اصطلاح چي نن کارول کيږي، د ملي سوداګر اشتباه ده. يو لا هم ملي سوداګر نه بلکي شخصي سوداګر دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په خپلو ګټو مين دي، دمالي نه فرار،درغلي، او هر ډول غبن نه کار اخلي. البته يو شمير سم کسان به هم پيدا شي. ددوي ډير کسان دماموريتو دانحراف سبب ګرځي.

ګلبهار پيسو کار وکړ، قانون تطبيق نشو.

رئيس محمد نورو کسانوته هم جعلي اسناد او لاس ليکونه تهيه کړيدي، چي د ځينو نومونه دادي: چي برسي نشول.

1. جدول منسوبين امنيت ملي

شماره	شهرت منسوبين امنيت ملي			سکونت	محل وظيفه	ملاحظات
	اسم	ولد	ولديت			
1	شمس الرحمن	نورالله				
2	عبدالربي	عبداللطيف				
3	عبدالمالک	عبدالرازق				
4	جاويد	محمد داود				

2 .جدول منسوبين وزارت امور داخله

شماره	شهرت منسوبين امنيت ملي			سکونت	محل وظيفه	ملاحظات
	اسم	ولد	ولديت			
1	شاه ولي	شهاب الدين			وزارت داخله	
2	صفي ولله	امان الله			//	
3	مختار	غلام دستګير			//	
4	محمد ابراهيم	علي اکبر			//	
5	يوهما	امام الدين			//	

3. جدول منسوبين ملکي

	شهرت منسوبين امنيت ملي	سکونت	محل وظيفه	ملاحظات

(c) ketabton.com: The Digital Library

شماره	اسم	ولد	ولدیت			
1	محمد هشم	سعدالین		ولایت پنجشیر	کارمند وزارت خارجه	فعلاً درخارج
2	لطف الرحمن			//	//	//
3	صدیق				سابق دستیار امرصحب	
4	عنایت الله	بسم الله محمدي				
5	عبدالرحمن				معامون ولایت ّنجشیر	

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۵۳)

دلوړپوړو چارواکو جعلي اسناد

پخوا هرڅه سم،نظم او دفترداري داصولو سره سم روان ؤ، لکه دا په لاس راغلي ليک او سند څرګندوي چي دي کسانو په جعلي او تزويري توګه تحصيلي اسناد جوړکړيدي اولوړي،لوړي رتبي يي اشغال کړيدي. داباید ووایم که (کفر از کعبه خيست ، کجا ماند مسلماني) .

دنورو جرمونو سره، غصب و جعل او تزوير هم لوړي کچي ته ورسيد. د لاندي کسانو اسناد هم جعلي دي، ممکن داهم رئيس محمد چي ماهر خطاط دي جوړ کړيوي.

فقط دکمونستي کودتا سره هرڅه ګډوډ شول او ليدل کيږي، چي دلته د پنجشير او يا شمالي ټلوالي تر نوروکسانوڅه مخکي دي.

دا ياداشت د محترم مارشال محمد قسيم فهيم لخوا زما ملګري ته سپارل شوي ؤ. په ياداشت کي ليکل شوي ؤ، چي : (نو ماه قبل حاجي رشيد (دره) براي رئيس محمد زنګ زده بدست پسرم عبدالقادر يک ورق اسناد حکم داده شده را، که يک کمي تغير ميخورد از تغير حکم مبلغ ده هزار دالر امريکايي برايت ميدهيم).

له دي کبله چي لوړپوړي چارواکي دي، چا ونشواي کولاي چي تري پوښتنه وکړي، چي پرمخ دي څوګله دي. د هغو جملو نه فضل احمد معنوي د ليسانس ديپلوم هم جعلي او د مارشال فهيم لخوا ورکړه شويدي.

ايا مارشال داحق لري چي ديپلوم ورکړي، ديپلوم يوازي دعلمي موسساتو کار دي.

دالاندي کسانو په جعلي ډول اسناد جوړ کړيدي: چي يوه نمونه ده.

جدول شهرت افراد و اشخاصيکه براي شان از طريق رئيس محمد اسناد جعلي توزيع ترتيب گرديده است				
شماره	شهرت		نوع ديپلوم	ملاحظات
	اسم	ولد		
1	نضير احمد ضيايي		حقوق	
2	انجنير علي		ديپلوم پل تخنيک	
3	انجنير جان آغا		ديپلوم پل تخنيک	
4	امر الله صالح		فراغت صنف دوازدهم (12)	
5	انجنير عارف "سروري"		ديپلوم پل تخنيک	
6	مولانا عبدالرحمن معاون ولايت پنجشير		ديپلوم پل تخنيک	
7	انجنير ضرار احمد مقبل		ديپلوم دارالمعلمين	از طريق استاد بارش

(c) ketabton.com: The Digital Library

8	جنرال دوستم		فراغت صنف دوازدهم	
9	حشم	سعد الدين	ديپلوم	
10	لطف الرحمن "ازدره"		ديپلوم	
11	صديق		ديپلوم	دستيار امر صاحب
12	انجنير روح الله		ديپلوم دارالمعلمين	
13	جنرال فرديدون		(10) قطعه ديپلوم وزارت داخله	از دوره قانوني صاحب
14	حفيظ منصور			
15	احمد ضيا مسعود			

په ۲۲،۹،۹۱ نيټه کي رئيس محمد ونيول شو، او کوريي تلاشي شو، دکور نه يي جعلي اسناد ،مهرونه او ټاپي او (۱۹۰۰۰) دالره په لاس راغله. عبدالقادر د ۱۲۴ رياست (رياست امنيت ملي) هم گډون درلود، دوي په ۱۶ کاله حبس محکموم شول، مگر حبس يي پاي ته ونه رساوه اوپه پای کي د ۱۸ ــ نيټه ۹۲. ۱۰ . ۲۲ فرمان له مخي عفوه شول.

گرچه ستر جنرال عبدالرشيد دوستم کوم مجلس کي وويل « چي خلک وايي چي ما پنځم ټولگی لوستي ده، بد کوي ، ما شپږم ټولگی لوستي ده».

که ددي جملي کسانو نه پوښتنه وشي چي کوم ريشته او کوم پوهنځي دي لوستي ، بي ځوابه دي .

همدا ډول ښاغلي محمد همايون (همايون) دخوست استازي چي په اتحاد جماهير شوروي کي درس لوستي دي او پخواني تخلص يي (خلقي) ؤ ، داسدالله خالد د رای گيری په غونډه کي چي عمومي رياست ته کانديد ؤ، داعتماد رايي په غونډه کي چي اسدالله خالد هم په شوروي کی دتحصيل ادعا درلوده ، وپوښتل چي درس لاخه يوازي داستاد نوم دي واخله . موږ قناعت ترکوو هغه لاجوابه پاته شو، مگر بيا يي هم رايي يوړي او په لوړ انداز دولسي جرگي نه بريالي راووت، چي وايي : هستي کند مستي و غريبي کند سستي .

دلته هم ډير جعل کار شمالي ټالوال دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۵۴)

شرین اقا قاتل او دده رواني تکلیف

قضیه داسي ده چي ۸/۷ / ۲/۱۳۹۲ نیټه د شپي اته بجي د څلورمي حوزي اړوند د ماهیانو په سیمه کي غلام عباس د شرین اقا له خوا ټپي کیږي او وروسي یي مجتبی نومي د پنځمي حوزي د سپین کلي په سیمه کي د وسلي په ډزو د شیرین اقا له خوا وژل کیږي .

نوموړی له سیمي څخه تیښته کوي ، مګر د شپي په ۱۲ بجو د خیر خاني دکوتل دسر د امنیتي مسوولینو له خوا له یوه میل کلاشینکوف سره نیول کیږي ،هغوي بهانه کوي چي موږ پنجشیر ته ددعا کولو له پاره ځو . دوه تنه مظنونین مصطفي او عبدالبشیر بي خبري ښیي.

لنډه داچي له تحقیق او څیړني وروسته دري تنه مظنونین محکمي ته سپارل کیږي او دپنځمي ناحیي ابتدائیه محکمه د ۱۹۷ ــ ۱۴/۷/۱۳۹۲ فیصلي سره سم عبدالبشیر او مصطفي ته برأت او د شرین اقا په برخه کي حکم کوي چي هغه دي رواني روغتون ته واستول شي، چي دا دمحکمي لخوا یوه پوره پلمه ده .

او قضیه د استیناف مرحلي ته راجع کیږي ، او شرین اغا پرته له دي چي توقیف شي ازاد ګرزي .

اړونده محکمه دهغه ضامن ، چي سید رفیع د عبدالغفار زوي دي حاضر وي او په نظارت کي اچول کیږي . وروسته هغه هم په دي تعهد ، چي شرین اقا به پیداکوي له نظارت خاني څخه خوشي کیږي . خو دریغه چي وژونکي شیرین اقا تر اوسه حاضر شوي نه دي .

مګر شرین اغا روغ رمټ دي او ولسي جرګي ته یي ځان کاندید کړي ؤ. محکمه اوقضا نه دخدایه ترس لري او نه دقانونه ، ولي دقضا مصؤنیت او استقلالیت په اساسي قانون کي تضمین شویدي .

شرین اقا چي دده په ادعا دیوي فامیلي حیثیت له کبله دوه تنه وژني ، نو حتمآ رواني تکلیف نلري ، فقط پیسي لري او دپنجشیر اوسیدونکي دي، محکمه به اورمرو خپله لار ورسره نیسي .

دري شیان دهیواد دبدخبتۍ لامل دي:

1. پارلماني مصؤنیت
2. دقضا استقلالیت
3. دمطبوعاتو ازادي (چي بندو باره او بي سرحده ده).

ددي قضیي هیرو هم پنچشیري دي.

جنرال عبدالبصیر سالنګي یو وخت کیسه کول، کوم وخت چي نوموړي د کابل د امنیتي قوماندان ؤ ، ولسمشر کرزي تري تپوس کړیوؤ، چي په کابل کي اختطافونه او غلاوي څوک کوي؟ دي داسي وایي چي ماته ورته وویل چي د خوست او یا کندهار نه د لته خو څوک نه راځي، همدا د کوتل هغه خوا کسان دي چي دا کار کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۵۵)

دننګرهار په ګمرک کي دلرګيو چور

درپوټونو په حواله د ۲۳۷۸ داني چارتراش لرګيو چور، چي دطالبانو د واکمنۍ په وخت کي ددي له پاره چي په قاچاقي ډول بهر ته وړل کيدل ، ضبط اود جلال اباد په ګمرک کي ساتل شوي و.

کله چي دطالبانو واکمني له منځه ځي، نو د سيمي چارواکو ته زمينه برابريږي تر څو هغه چارتراش لرګي تر لاسه کړي .

موضوع د يوه پلاوي له خوا څيړل کيږي په ډاګه کيږي، چي دګمرک درئيس مولاجان دزمينه سازي په پايله کي چي ګويا دا دمجاهدينو مال دي او بيه يي ۱۵۸۰۲۵۰۰ افغاني کيږي يو شمير فرصت طلبو اشخاصو ته چي وايي په حاجي قدير پوري اړوندو، دده دحکم پر اساس په کال ۱۳۸۱ کي ويشل کيږي او هغه هم په دي ډول: ډګروال ملنګ ۵۸۶ داني چارتراشي چي بيه يي ۶۱۵۳۰۰۰ افغانی، شامحمود ۴۸۴ داني چارتراشي چي بيه يي ۵۰۸۲۰۰۰ افغاني ، غنچه ګل ۷۲ چارتراشي او پنځوس داني دبازو لرګي چي بيه يي ۱۲۵۸۰۰ افغاني ، وطن خان ۲۰۰ داني چارتراش او سل داني بازوګان چي بيه يي ۵۵۴۰۰۰ افغاني ، مهدي خان ۴۰ داني تليپر چي بيه يي ۵۶۰۰۰ افغاني ، لطف الله ۱۵۸ راګه ګزي لرګي چي بيه يي ۲۳۷۰۰ افغاني ، محمد علي ۲۱۶ داني چارتراش چي بيه يي ۲۲۶۸۰۰ افغاني ، باګت نام ۱۲۰ داني چارتراش چي بيه يي ۱۲۶۰۰۰ افغاني تر لاسه کړيدي او په دي ډول دملي بودجي د حيف و ميل زمينه برابره شويده .

او په کي مولا جان جهادوال چي دګمرګ رئيس و ګرم بلل کيږي، خو څرنګه چي نوموړی په پاکستان کي ژوند کوي نو قضيه تر اوسه لا ينحله پاتي ده .

پدي هکله د جمهوري رياست د مقام لخوا ۱۳۸۶/ ۸۵/۷/۷ ګڼه ليک هم صادر شويدي .

حال داچي دحاجي قدير په ابتکار چور شول. پوښتنه بيله دي هلته نشته .

داخو لا لرګي وه ، مجاهدينو او زورواکانو الوتکي او ټانکونه پرزه او تر خط ورواړول .

داسي چور په نورو ولاياتو کي هم وليدل شو. د هرات مجاهدين هم تر دي څه کمي نه درلودل، د بلخ ولايت د حيرتانو د بندر مالونه ، د ګمرک مالونه، د مځکو غصب، شخصي او دولتي شتمني يوازي د استاد عطا، حاجي محقق او حاجي دوستم تر منځ وويشل شول. څوک به وي چي پوښتنه وکړي ؟.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۵۶)

د عامي روغيتا په وزارت کي يوه درغلی

وايي چي اوبه دسره راخړي دي ، چي زياتره درغلی شويدي دلوړ پوړو چارواکو د شناخت او يا زمينه سازي له وجي نه رامنځته شويدي او تر څو چي د لوړ پوړو چارواکو مخه ونه نيول شي ددرغليو مخنيوي نا ممکن بريښي.

دکشفي ارګانونو د څيړني په پايله کي څرګنده شويده، چي د عامي روغتيا په وزارت کي يو شمير مامورين چي په رسمي بستونو کي مقرر، خو د انکشافي بودجي له لاري يي لوړ معاشونه تر لاسه کړيدي .

قضيه داسي شروع کيږي :

ددولتي چارواکو له خوا پنځه مليونه دالر په غزني کي ديوه روغتون له پاره د عامي روغتيا وزارت ته تخصيص ورکړل شوي، تر څو د روړدو کسانو دتداوي له پاره بندوبست وشي .

ددي پرځاي چي د روړدو کسانو درملنه په نوموړو پيسو وشي داسي څرګنديږي، چي داوو تنو مامورينو معاشونه له دغو پيسو څخه اجراکيږي ، په داسي حال کي، چي نوموړی اشخاص د معتادينو په پروګرام کي نه وو شامل.

۱ د حضرعلي د محمد حسن دزوي له پاره هره مياشت ۱۱۷۵۰ افغاني

۲ د عبدالعزيز د عبدالاحد زوي له پاره هره مياشت ۴۵۰۰۰ افغاني

۳ دمحمد فهيم له پاره هره مياشت ۴۰۰۰۰ افغاني

۴ دوحيدالله وافي له پاره هره مياشت ۸۱۶۶۶ افغاني

۵ د محمد صبور له پاره هره مياشت ۱۱۷۵۰ افغاني

۶ د ميرويس سجاد له پاره هره مياشت ۱۴۵۵۲۵ افغاني

۷ د هما شيرزي له پاره هره مياشت ۴۰۰۰۰ افغاني .

سربيره پردي چي څيړنه پاي ته نه ده رسيدلي خو دومره په ډاګه شوي چي احسان الله شهير د غلام حسن زوي په داسي حال کي، چي د بشري منابعو د رياست سرپرست وو او په عين وخت کي چي په يوه بست کي مقرر و خو د مياشتي ۱۵۰۰۰۰ افغانی د قرارداد په توګه ورته ورکړل شويدي .

او هر يو عبدالعزيز چي د انکشافي بودجي مدير ، حاجي فهيم دانکشافي بودجي غړي ، وحيد الله وافي د معلوماتي تکنالوژي په په بست کي مقرر و، خو دلار جوړوني له کبله په غير قانوني توګه له ۱۳۸۷ کال څخه تر ۱۳۹۰ کال پوري په غير قانوني توګه معاشونه، هغه هم د معتادينو له بودجي څخه تر لاسه کړيدي . وليدل شي چي ددي درغلی پايله څه کيږي .

داپول خدای ورکړي او باد راوړي بودجه ځيني کسانو ته ارزاني شوي ؤ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۵۷)

دحکم نه تنفیذ

یو پوه چي ابن خلدون نوميږي د فساد اصلي لامل دحاکمو طبقو زيات تمايل، تجملي ژوند، په ګوته کوي، دنوموړی په باور حاکمه طبقه د تجملي ژوند له پاره زيات لګښت ته اړباسي چي په اداري فساد لاس پوري کړي.

دابن خلدون له وينا سره سم په هيواد کي يو شمير چارواکي دذاتي ګټو ،عيش او نوش له پاره هڅي او هاند کوي ، تر څو له هري لاري چي کيږي پيسي لاسته راوړي او دځان او کورنئ له پاره لوړپوړيزي ودانئ جوړي کړي او ... پخوا به اوړی د پغمان او ژمی دجلال اباد هوس ؤ، اوس دوبی او دوشنبه ده.

دباوري رپوټونو او مډيا په حواله همدا اوس تر پنځو زرو تنو، چي دبيلا بيلو جرمونو په تور تورن دي دقانون د تنفيذ ارګانونه په دي نه دي بريالي شوي، چي هغوي دپوليسو له لاري جلب او اړوندو ادارو ته دحکم دتنفيذ دپاره ونيسي.

داپه داسي حال کي چي دهيواد د کشف اوتحقيق دقانون ۱۷ او ۱۸ مه ماده صراحت لري، چي مجرمين دکشفي او امنيتي ارګانونو له خوا جلب او بايد ونيول شي .

چي دا ډيره د افسوس خبره ده چي دغه کار تر اوسه دعمل جامه نده اغوستي . بي مسؤليتي او بي بازخواستي يي مهم رکن دي.

دامنو چي امنيتي ارګانونه مشکلات لري، پوليس عملاً په جګړه کي ولاړ دي ، ادرس يي پوره معلوم ندي، کوڅي نومونه نلري، کورونه بيله لمبر دي .

اما بياهم پوليس دتورنانو په نيولو کي دمجازاتو دتنفيذ په هکله بي علاقي دي . دلته دپيسو ورکړه اوشخصي سپاربنتونه بي روله ندي .

ددرندو او خطرناکو مجرمينو دپاره بيله کنتروله سرحدونه سمه زمينه برابره کړيده . همدا سبب دي چي کمزوری امنيت ،دفساد زمينه برابره کړيده او دمجرمينو فرارته لار هواره شويده .

دحوزي او يا مربوطه پوليس په نيولو کي ګټه نشته، هغه هفته واره او يا مياشتني حق تري اخلي او خپله لار نيسي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۵۸)

دیو ي ښځي دسنګسار

په هیواد کي دبشري حقونو په وړاندي یوه ستونزمنه مسله چي لا تر اوسه دافغاني سنتي ټولنه چي د پرمختګ او داقتصادي پرمختیا وو کي دښځو په وړاندي لوي خنډ جوړوي هغه دښځو په وړاندي تاوتریخوالي دي چي له امله یي ښځي وژل کیږي ،وهل کیږي ،ټپي کیږي او ان داچي په بدو کي ورکول کیږي او خرڅیږي ان سنګساریږي.

دښځو په وړاندي دسنګسار سزا چي موږ یي یوه بیلګه دګرانو لوستونکو له پاره خپروو :

دهشت صبح ورځپاڼي په ۱۳۹۲/ ۲۰/۹ ګڼه کي یو رپوټ د " یوه ښځه دسنګسار له سزا څخه خلاصون وموند" تر سرلیک لاندي خپور کړیدي چي په کي ویل شویدي .

وروسته له هغه چي پولیسانو دطالبانو له منګولو څخه حلیمه نومي خلاصون وموند هغه دپولیسو قوماندانی وروسته یي خپلي کورني ته وسپارل شوه .

په کندز کي امنیتي مقاماتو بي بي سي ته وویل : چي اوس حلیمه دپولیسو تر نظر لاندي مصؤنه ژوند لري دکندز ولایت دپولیسو دقوماندانی ویاند سید سرور حسیني وویل : چي دغه ښځه دري ورځي دطالبانو په ولکه او پټنځای کي وه چي د کندز ولایت په دشت ارچي ولسوالي کي شتون لري .

نوموړی داهم وویل چي طالبان دکندز په ولایت کي پټنځایونه لري .

دځیني په وینا حلیمه پنځه تنه اولادونه لري او دمیړه له خوا یي چي طالب دي په دي ګومان چي له بل سړي سره ناروا اړیکي لري طلاق ورکړل شوي وو ، او کله چي دهغي له طلاق څخه طالبان خبرشول نو دهغي دسزا له پاره یي په کړونو لاس پوري کړ .

اوس طالبان او دهغي میړه دسیمي څخه تښتیدلي دي .

البته کوم طالبان دچادخوا هڅول کیږي، او قاضي او فیصله یي په کومو شرعي او قانوني معیارو ولاړدي،خپلي فیصلي صادروي .

دایو افت دي ، تر هفه وخت پوري به خداي .ج. پرموږ رحم ونکړي چي افغان پر افغان رحم ونکړي.

دالظهر پوهنتون مشرښاغلي فتاوي وویل چي افغاني طالبان داسي مسلمانان دي چي بل ځاي نمونه نه لیدل کیږي. طالبان اوس پوهیږي چي تناو دبل چا په لاس کي دي، لار تري ورکه ده، پدي پوه دی چي دبل کټ تر نیمو شپو دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۵۹)

دهرات ښاروال

دیوه باوري رپوټ له مخي دهرات ښاروال محمد رفیق مجددي، چي دهرات په ولایت کي یي داوو ساختماني تړونو نه، پرته له دي چي مرکز خبروي دقانون او مقرراتو پرخلاف له بهرنیو او کورنیو شرکتونو سره لاسلیک کوي ، دناوړي ګټي په تور تورن شو.

دنوموړي موضوع څیړل او دوسیه کابل ته غوښتل کیږي او د کابل د استیناف محکمه نوموړی د خپلي ۷۷۱ ـــ ۱۶/۱۲/۱۳۸۵ فیصلي له مخي نوموړی په شپږو میاشتو تعلیقي حبس او نوي زرو ډالرو په ورکړي محکوموي.

مګر د ستري محکمي ته راجع او په خپل ۴۸۴ ـــ ۲۸/۳/۱۳۸۸ قضایي قرار کي نوموړی په پنځه کاله او یوه میاشت تنفیذ حبس او دنوي زرو ډالرو، چي دوه سلنه مالیه او یو سلنه صکوک یي له قرار دادیانو څخه نه دي اخیستي او حیف ومیل شوي ، په ورکړي محکوموي ،مګر سزا تنفیذ نشوه، او څو موضوع د تجدید نظر کمیسون ته وړاندي کیږي، په پایله کی پورتني حکم لغو او موضوع دعامه امنیت محکمي ته راجع کوي چي په پاي کي برائت اخلي .

دادي داداري فساد ددوسیي پایله چي په کي روابط او زور واکي حاکم او نږدي دي، چي یوه درغلي کونکي ته د سزا پرځاي تقدیر نامه هم ورکړل شي .

ولي روښانه خبره ده چي کفایت کوي ، چي دنامه پسوند یي (مجددي) دي .

دزورور اوبه مخ په لوړه ځي ، که نه ؛ ۵ کاله بند او برآئت تر منځ لوي توپیر موجود دي . څرګنده ده چي افغانستان ولس صابر قوم دي او زغم لري .

ګزارش داسي دی:

- دهرات ابتدائیه محکمه برائت.
- دکابل د استناف محکمه ۶ میاشتي حبس.
- د تمیز دیوان پنځه کاله او یوه میاشت حبس.
- د تجدید نظر محکمه برائت.

څلور محکمي څلور مختلف حکمونه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۶۰)

دبلخ مستوفیت

دسیل بین د را رسیدلي رپوټ په حواله په غیر قانوني توګه د ۳۲۸۵۰۰۰۰۰ افغانیو دتخصیص صادرول د خزاینو دریاست ، دبلخ دمحلي ارګانونو په ګډون، چي تور یي په سید محبوب الله شریفي د سید احمد شاه زوي او سهیل تابش دعبدالصبور زوي لګول شوي .

نوموړی رپوټ چي ډیر اوږد او په دي لیکنه کي یي د ځاییدو امکان نشته ،نو په لنډه توګه یي یادونه کوو .

لکه چي مخکي مو وویل د خزاینو دریاست ددوو تنو چي نومونه یي ذکر شول او دبلخ ولایت د سیمه بیزو ارګانو نو تر منځ دیوه جوړ جاړي ، په ترڅ کي په غیر قانوني توګه ۳۲۸۵۰۰۰۰۰ افغانیو تخصیص صادریږي او دیوه ساعت په ترڅ کي ۳۲ قطعي چکونه چي ټول یي ۶۱۲۱۷۷۸۷ افغانی کیږي، له بانک څخه ایستل کیږي او داسي ویل کیږي چي نوموړی چکونه مخکي تر دي چي تخصیص ورسیږي جوړشوي او پیسي یي تر لاسه شوي دي .

دبلخ ولایت مستوفي محمد اسحق په دي پوهیږي، چي دومره زیاتي پیسي څنګه لګیږي او تخصیص راځي او ددولت ددارایي په برخه کي مسولانه اجرات نه ترسره کیږي، نو مسوول ګڼل کیږي ، او دغه راز هریو سید محبوب الله شریفي او سهیل تابش، چي له دندي څخه دناوړي ګټي په اخیستلو پرته له دي، چي دبلخ ولایت سیمه بیزارګان دومره زیات تخصیص ولري تخصیص لیږي .

خو دقضیي د پیسو زیاتوالي ته په کتو سره تر څو چي دموضوع تر شا صلاحیت لرونکي چارواکي شتون ونه لري ، نو دغه کار له امکان نه لري بریښي .

البته دنه بازخواست په ډاډ مامورین دا اجرآت او کړني کوي، داجوته خبره ده چي داسي ناوړو او غیرقانوني اجرآت دخداي او رسول په خاطر ندي ، بلکه دېردي شاته به حتمي څه وي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۶۱)

د مهاجرینو دراستنولو پخواني وزیر

د باوري رپوټو نو په حواله دچین ولسي جمهوریت، دمهاجرینو له پاره دمرستي او اعاشي له پاره دوه سوه زره ډالره مرسته وکړه او نوموړی مرسته د مهاجرینو دراستنولو دوزارت دبو دجي ضمیمه وګرځول شوه.

له نوموړو پیسو څخه ۱۶۵۵۵۰۰ افغانی د ځانګړي حوالي په اساس بصیر احمد معتمد ته ورکړل کیږي. په دغه پیسو کي داختلاس او درغلي پیسي دپلټني په پایله کي تثبیت او محکمي ته راجع شوي دي ، ددغو پیسو له جملي څخه ۴۲۵۲۹۹۷ افغانی دنوموړی وزارت بهرنیو نمایندګیو ته او ۱۵۷۵۰۰۰ افغانی د کندهار مهاجرینو له پاره د شیر محمد اعتباري، له خوا او داستاد اکبر اکبر د سپارښتنو له مخي، عرض کوونکو ته پرته له دي چي کومه لایحه موجوده وي ورکړل شویدي .

پاتي نوري پیسي دمهاجرینو دراستنولو دچارو وزارت مرکزي معین عبدالقادر احدي او د نوموړی وزارت اطرافي معین فضل احمد عظیمي ، مالي او اداري رئیس ډاکتر محمد عثمان ظفر له خوا توزیع شویدي .

داپه داسي حال کي هغه مهاجرین، چي سختو دیخنی او ګرمی ورځو کي له ګاونډیو ملکونو څخه ایستل کیږي هیڅ مرسته نه ده شوي .

دغه پیسي چي دتعامل او معیار پرخلاف توزیع شوي او د اسي اشخاصو ته، چي دمهاجرت تصدیق نه لري توزیع شوي ، نو له دي امله استاد اکبر اکبر او شیر محمد اعتباري دمهاجرینو دراستنولو پخواني وزیران تورن او مسوول ګڼل شوي دي .

فضل احمد عظیمي ته څوک څه نشي ویلاي ولي داحمد ضیا لومړي مرستیال په قول دملي قهرمان ددوستانو څخه دي .

جرمونه په هر ټولنه کي شته ، مګر هلته بازخواست شته ، دافغانستان په اداره کي بازخواست کمزوري دي.

ولي چي مسؤل چارواکو لخوا په یوه بهانه او بله بهانه مخنیوي کیږي. ډیر لږکیږي چي دوزیر پخپل رئیس زور ورسیږي او د رئیس په مدیر.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۶۲)

زوریا زر

د سردار محمد داود او سردار محمد نعیم وارث ، دسردار محمد نادر نعیم د ۲۲۰ جریبه ځمکي چي شرعي اسناد په لاس کي لري.

نوموړی ځمکه د کابل ولایت دشکر دري ولسوالی د کوچکین په کلی کي موقیعت لري او دشکر دري د ولسوالی له خوا یي د کابل محکمي د ۸۰ ـــ۲۳/۳/۱۳۸۸ قضایي قرار له مخي یي ملکیت ثابت شویدي، دحاجي همیشه گل له خوا په غیر قانوني توگه غصب شویده .

دغه راز د څیړونو په ترڅ کي معلومیږي، چي همیشه گل غاصب او دمحکمي له پریکړي څخه متمرد او درغل کڼل شویدي.

د اوو موردو په اساس چي یاد ملکیت دسردار محمد نادر نعیم کڼل شوي، خو بیا هم هغه له غصب څخه نه اوړي او نه هم محکمي ته حاضریږي ، یو کانتینر دځمکي پر سر ږدي تر څو خپل ذولید ثابت کړي . دشکر دري دپولیسو له خوا ولسوالی ته لیږدول کیږي او بیا هم دغاصبینو له خوا دوه کانتینره په مخفي ډول په نوموړی ځمکه ځاي کي پرځاي کیږي، ددي د پاره ذوالیدي ثابت کړي.

دمحکمو او دپولیسو له خوا په داسي حال کي چي دغاصبینو مخه نیسي دستاینې وړ دي او داخبره چي غاصبین تر اوسه ولي په سزا نه دي رسیدلي، دا دپوښتني وړ ده ، هیله ده چي قانون سره سمه سزا ورکړل شي .

دپام وړ خبره داده چي همیشه گل دمیراحمد دقضیي اصلي خوا، لخوا وکیل ټاکل شویدي، په مختلفو ډولونو سره اصلي مدعي میراحمد نومي د دعوا نه تیر، مگر وکیل یي نه تیریږي، چي وایي (مدعي سست و گواه چست) .

دسردار محمد نادر نعیم دکمزوري نقطي نه چي حیا لري گټه پورته کوي .

داباید ووایو چي دزور او زر په څنگ کي بي حیایي هم لوي رول لري .

عدالت او غوڅ اجراات نشته.

حاجی همیشه گل دمیراحمد د وکیل په توگه دعوا مخ ته وړي، چي اصلي مدعي میراحمد ددعوا نه انحراف کړیدی، مگر په چا یي مني؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۶۳)

دمالیي په وزارت کي داختلاس او درغلي قضیه

دیوي باخبري سرچیني په ریوټ کي ویل شویدي چي دپنجشیر د آب دري دشرکت رئیس محمد رسا د ملا زوي چي له کورنیو چارو وزارت سره د غوښي تړون لري ، کله چي خپل تړون تکمیل او د ۹۱۷۵۱۲۲ افغاني حواله اخلي او وروسته دپیسو چک له وزرات مالیي څخه اخلي .

دوه ورځي وروسته محمد رسا نومي دخزانو د ریاست دتادیاتو مدیریت له کارمندانو په مرسته د نموړو پیسو دویمه حواله په جعلي اسنادو جوړوي او دشرکت په نوموړی حساب انتقالیږي .

وروسته له دوو ورځو د نوموړي ریاست یو کارکونکي د بسم الله په نامه متوجه کیږي چي پیسي دوه ځله د پنجشیر د آب دري د شرکت په حساب انتقال شوي نو موضوع د نوموړی ریاست مرستیال محمد اقا خبروي . هغوي موضوع د افغانستان بانک ته خبر ورکوي چي ددریم چک پیسي دشرکت په حساب انتقال نه کړي هغو د رد د ځواب ورکوي چي پیسي انتقال شوي .

کله چي محمد رسا نومي پوهیږي چي موضوع افشا شوي نو پیسي ببیرته د مالیي وزارت په حساب تحویلوي او قضیه دکشفي ارګانونو ته خبر ورکول کیږي چي وروسته له تحقیق څخه د مالیي د وزارت ۱۲ تنه کارکونکي او د مالیي پخواني معین وحیدالله شهراني د جرمي شریکانو په توګه په کوته کوي . بالاخره د شهراني په اړوند دلایل قانع کوونکي ارزول کیږي او دنورو څوارلسو کسانو جرمي عوامل ثابت دي په دي برخه کي کوم تجویز نه نیول کیږي .

داسي فکر کیږي چي دنوموړی قضیي تر شا زور واکان شتون درلود چي قضیه هیڅ دوران ونه موند او قانوني تعمیم ییپه اړوند ونه نیول شو . استدلال داؤ چي محترم حاجي رسا دمقاومت په وخت کي د امر صاحب سره ډیره مالي مرسته کړیوه. رښتیا او دروغ به یي څوک سپین کړي؟.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۶۴)

دډیزل جنراتورونو ترون

دهیواد جمهور رئیس حامد کرزي په کندهار کې، دبرېښنا د ستونزي دليري کولو له پاره په خپل ۵۱۹ ــــ ۲۹/۱/۱۳۸۷ حکم کي سپارښتنه وکړه، چي دهمدي حکم پر بنیاد A.G.N دعبدالغفار نعیمي له کمپنی سره تړون وشو، چي یوازي اووه ډیزل جنراتورونه 500KW هر یو له دووپایو ترانسفارمر 500KVA ستیکرد نایزیشن پینلونو سره راوړل شول .

هغه یو تخنیکي عوارض پیدا او کرینک شافت یي مات شو او پاتي شپږو پایو له 2MW څخه زیات تولید نه کړاي شو .

چي مسولین یي شپږ میاشتي لادرکه او د نوموړی پروژي کار په داسي حال کي ، چي ۵۹۴۶۴۸ دالر AGN کمپنی ته او ۱۸۳۸۰۷۶ افغانی یي داوارولو او د احاطي له پاره د ساختماني ته به ورکړل شي په ټپه ودرید .

جالبه خبره داده چي د هیواد ټولي اداري د نوموړی تړون څخه ځان بي خبره ښیي، دکندهار اداره وایي چي دبرېښنا انرژی وزارت له خوا یي تړون شوي خو دبرېښنا وزارت خپله بي خبري څرګندوي . سربیره پر هغي د کمپنی ادرس او پیژندنه چي نوموړی جنراتورونه یي قرارداد کړي معلومه نه ده او پروژه همداسي بی څښتنه پاتي ده .

ځیني بیا وایي چي کله اسدالله خالد د کندهار والي و، هغه ښایي چي مالومات ولري .

خو دبریښنا د زیاتي اړتیا له مخي یو پلاوي د مالیي د وزارت د استازي، د کندهار ولایت د استازي ، دبریښنا موسسي مرستیال انجینر همایون کوهستاني ، ددفتر رئیس الحاج نور الحق فقیر یار ، دبریښنا وزارت په اداري چارو کي مرستیال انجینر محمد اکبر بارکزي ، تر ریاست لاندي وګمارل شول تر څو د جنراتورونو د پیرودني موضوع چټکه کړي او د متحده عربي اماراتو ته سفر وکړي .

AGN کمپنی د نوموړو جنراتورونو بیه ۶۷۰۰۰۰ دالره ټاکلي وه ، نوموړی پلاوي د یادو جنراتورونو د تړون څخه بي خبري په ګوته کوي او وایي چي نوموړی پلاوي یوازي د نوموړی کمپنی د امکاناتو د مطالعي له پاره متحده عربي اماراتو ته تللي و او بس.

لنډه داچي د لګښت سره سره دغه پروژه عملي نه شوه او نه هم کومه اداره دهغي مسوولیت پر غاړه اخلي . دادي داداري فساد یوه نوي ډول بیلګه ده . مګر پیسي ورکي ، چي اخیر کي نه جنراتور په لاس راغي او نه پیسي ، مګر پیسي راټولي شوي . دداسي کمپنی سره قرار داد شویدي چي چا ته یي ادرس معلوم ندي او یا ادرس نلري. دکندهار ولایت دداري ریاست ۱۲۳۳/ ۸۸/۶/۱۰ لیک دشکایت ارګانهاي محل عمومي ریاست په عنوان هم اغیزه ونکړه.

زموږ په هیواد کي داسي معاملي او اجرات کیږي، چي څوک یي اصلاً د کلا وي سر نشي موندلای. بله بیلګه:

دپنجشیر د ولایت سړک، چي پنجشیر ولایت اصلاً یو سړک لري، چي چهاراهي پکي نشته.

دحیرانتیا خبره داده ؛ چي سړک جوړشویدي، مګر جوړونکی او دپیسو ډونر یي یي معلوم ندي.

یوازي ولسي کسان شکایت لري چي څوک غوږ هم نه پر نیسي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۶۵)

د بهرينو هيوادونو د ځواکونو له خوا د افغانانو د وژني يوه بيلګه

د يوي باوري سرچيني په حواله ويل کيږي چي د يوه استراليايي تبعه ويلم رابرتس له خوا ديوه لفظي شخړي په پاي کي فضل الربي مشهور په کريم الله په ۱۴/۳/۱۳۸۸ په ميدان ښار کي په داسي حال کي وژل کيږي چي شپيته تنه پرسونل هم موجود وو. رابرتس د کتار مشر دي.

نوموړی چند راسنګ ته چي د شکور د سرتيم دي امر کوي چي کتارته حرکت ورکړي ، چند راسنګ د کريم الله په موټر کي سپريږي او د غزني پر لور حرکت کوي . غزني ته نږدي کتار دروي او يو څو هوايي فيرونه کوي . او دشاهدانو له شهادت سره سم رابرتس ديوه لاسي بم په وسيله د نوموړی موټر ته اور اچوي او هغه سوځي ، کتار د پکتيکا خواته روانيږي خو چند راسنګ د پيښي جريان د FHI موسسي ته خبر ورکوي . رابرتس له غزني څخه بيرته د کابل پر لور راځي او له موسسي څخه پاسپورت او لس زره ډالره له ځان سره اخلي او غواړي چي د هوايي ډګر له لاري دوبي ته ځان ورسوي خو دملي پوليسو له خوا بندي او وروسته له څيړونو ابتدائيه محکمه په خپله ۱۱۲ ــ ۵/۸/۱۳۸۸ فيصله کي نوموړی په اعدام محکموي ، کله چي دوسيه د حق العبدي له پاره ستري محکمي ته راجع کيږي نو په سل زره ډالره د خصومت د قطعه کولو له پاره حکم کوي چي بيا وروسته د ستري محکمي له خوا په ۲۸۳۵ ـــ ۲۱/۸/۱۳۸۹ فيصله کي د حق الله په برخه کي په شل کاله بند محکوميږي . دادي د بهرنيو ځواکونو له خوا د افغانانو د وژني يوه بيلګه او بي پروايي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۶۶)

روابط مهم دي که ضوابط ؟

یوه باوري خبري سرچینه رپوټ ورکوي چي د ۱۳۹۲ کال د چنګاښ د میاشتي په اته ویشتمه ، د هجران هجرت شرکت رئیس حاجي میرزا د محمد رحیم زوي، د هیواد د جمهوري ریاست مقام ته شکایت کوي ، چي په غیر قانوني ډول یي د ملي امنیت د موظفینو له خوا یي شرکت پلټل شویدي ، چي له دغه امله د افغانستان د اسلامي جمهوریت دمقام له خوا په ۲۷۶۵ ـــ ۲/۵/۱۳۹۲ حکم کي سپارښتنه کوي تر څو د نوموړی شکایت د یوه مسلکي ټیم له خوا و څیړل شي او دملي امنیت ریاست دي دڅیړني پلاوي ته لازم شرایط برابر کړي .

د څیړني په بهیر کي حاجي میرزا ادعا کوي چي دخپلو کارکونکو د وهلو ډبولو سربیره ۴۲ عرادو زرهي وسایطو، چي د ایتا لیا د ځواکونو پوري تړاو لري او دغه راز دیو شمیر جواز سیر او پلیټونو د ګرزیدني کارتونه او کمپیوټرونه له ځان سره وړي دي .

او زیاتوي چي دغه دسیسه د عبدالقیوم کټوازي له خوا ، چي مخکي د پکتیکا ولایت والي وو او اوس د ملي امنیت د عمومي ریاست مرستیال دي جوړه شویده ، کله چي نوموړی والي وو نو ورسره پیژندل او له ما څخه یي څو ځله د پیسو غوښتنه کړي وه ، چي ددوستانه اړیکو له امله یي غوښتنه پوره شویده .

خو کله چي موضوع د پولیسو له خوا څیړل کیږي او لیکي چي یو شمیر زرهي وسایط له جعلي پلیټونو سره، چي دولسي جرګي او مشرانو جرګي او ملي امنیت له نوم څخه په دوو سرایونوکي ، چي یو دبګرامیو دولسوالی او د کابل په شش درک کي وه ، او یو شمیر مجهول الیهویه خلکو ورڅخه ګټه اخیسته . او نوموړی اشخاصو په پام کي لرل چي پر یو شمیر دولتي ادارو تروررستي حملي وکړي ، چي د نوموړو پیښو د مخنیوي له پاره یي دغه کار کړیدي .

د ګمارل شوي پلاوي له خوا نوموړی شرکت پلټل کیږي ، په پایله کي یي ۱۳۶ مشکوک جواز سیرونه ، چي په درغلي جوړ شوي و، ۷ قطعي د ګرزیدني کارتونه د کورنیو چارو وزارت د تروریزم سره د مبارزي د مرستیال په لاسلیک ، ۵۹ جوړي نمبر پلیټونه او ۸ قطعي د ګرزیدني کارتونه د مشرانو جرګي د امنیتي مسوول په لاسلیک او یو کارت د ملي دفاع وزارت د پوهنتون د قوماندان په لاسلیک ، دوه داني کمپیوټرونه، دوه میله کلاشینکو فونه او یوه میل تفنګچه په لاس راوړل کیږي او ۴۳ عرادي زرهي واسطي چي د خاوندانو هویت یي معلوم نه دي په ورکشاف کي موجود و.

کله چي جوازسیرونو د ترافیکو ریاست ته راجع کیږي ، څرګندیږي چي ۲۲ جلده جواز سیرونه جعلي دي .

میرزا کټوازي نه چا بازخواست ونکړ.

په ډیر زحمت بندي شو ، چي وروسته ژر خوشي شو ، ولي چي دمشرانو جرګي مشر مسلمیار یي شاته ولاړ ؤ.

په پایتخت کي په جعل کاري لاس پوري او دوام ورکوي، مګر بیا هم څرنګه چي رابط لري دبند نه خوشي شو.

پیسه او بډي کار کوي، مګر واسطه هرځای کار کوي او په موږ کي ډیر دود ده.

په موږ کي واسطه بده نه ښکاري، که حق وي او یا ناحقه. میرزاخان کټوازی، فکر نه کوم چي مجازات شي، ځکه هم زور لری او هم زر.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۶۷)

د ملي دفاع وزارت او اختلاس

له بده مرغه زموږ په هیواد کي یو شمیر کړي پرته له دي چي خپلو دیني او عقیدتي مقدساتو او ارشاداتو ته پاملرنه وکړي، په دغه کرغیړني پدیدي لاس پوري کوي ترڅو، چي نا جایزه او ناروا ګټي تر لاسه کړي چي موږ یي یوه قضیه د بیلګي په توګه خپرووو.

داسي مثالونه ډیر دي، دلته هغه لیکم چي زما سیل بین ته په لاس راغلي دي، داسي لیکل شویدي.

د ملي دفاع وزارت دلوژستیک دریاست له خوا د ۲۱ قلمو روغنیاتو او مبلایلود کال ۱۳۹۳ د اړتیا دوسیه جوړه او دنوموړی وزارت دخریداری څانګی ته یي لیږلي ده چي بیه یي ۲۰۵۴۳۴۱۲۳۰ افغاني کیږي.

په لومړي ګام کی د نرخ اخیستلو اداره په جعلي استعلا مونو سره ، چي معلوم نه دي له کوم شرکت ،کوم دوکان ، کومي مغازي او په کوم ځاي کي یي نرخ اخیستي دي.

په دویم ګام کي چي موضوع اعلان ته وسپارل شوه د خریداري د اداري دپرسونل له خوا چاته افر توزیع نه شو.

لنډه داچي د افر د خلاصوني غونډه جوړه، چي په ټیټه بیه افرونه شپږ سوه پنځوس ملیونه ، بل افر ۹۸۰ ملیونه ، بل ۱۱۰۰ ملیونه ، بل ۱۵۰۰ ملیونه او وروستني افر ۱۹۹۹ ملیونه په ډاګه شول.

هغه قرارداد چي دوه ملیارده افغاني نرخ ورکړي او هغه کسان چي په فساد کي لاس لري هغه قرارداد کونګي ته ۱۹۹۵ میلونو افغانی، چي لوړه بیه یي درلوده او له اخرین قیمت څخه پنځه ویشت ملیونه دالره تفاوت لري یو ښکاره فساد دي، نرخ ورکړ. مثلاً دیوی ډوډۍ بیه لس افغانی ده، په هر ځای کی چي وی بیه یي هماغه ده او یو لیتر مبلایل چي بیه یي ۱۲۰ څخه تر ۱۵۰ افغانیو ده ، او هغه نرخ چي د پیرودني هیات اخیستي ده ، بیه دیوه لیتر له ۵۰۰ څخه تر ۶۰۰ سوو افغانیو ده . وګوري څومره تفاوت دي. دایو مثال ؤ، چی عرض شو.

هیواد کي عمده فساد دهیواد په خریداري قرار دادونو او د ګمرک په محصول او قاچاق کي دي . یعني په خریداري او قرار دادونو کي قیمت لوړوي، شکایت یي نه پورته کیږي، ددواړو ګټي پکي تضمین شوي وي . او ګمرک برعکس قیمت کښته لیکي چي بیا ددواړو خوا ګټي تضمین کیږي، او قاچاق او یا دمخدره مواد معامله څه بل ډول ده، مامورین حق اخلي او دمراقبت نه سترګي پټوي . قضیه پټه پاته کیږي، غوږ تر غوږ نه خبریږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۶۸)

مسخه شوي قاضيان

سیل بین چي سیل کوي او تر ټولو ځان بي وسه ګڼي او یوازي غم خوري.

اوریدلي مي وه چي ددولت کوم چارواکی دکومي پیښي په اړوند، د هیواد په بوه محبس کي بندي وو .

کوم بندیان چي له نوموړی سره په یوه کوټه کي بندیان وو، ورڅخه پوښتلي ؤ، چي ښاغلیه تا به په خپله دچارواکی په موده کي څومره بډي اخیستي وي او عیش نوش به دي کړي وي ؟

نوموړی چارواکي ورته ویلي وو : هغه وخت چي ما ددولت په اډانه کي یوه څوکی درلوده لږ او ډیري بډي وي خو اوس چي چور او تالان دي زه بندي یم .

دغه کیسه کټ مټ د پښتني بانک دپنځه دیرشو ملیونو ډالرو داختلاس دقضیي په برخه کي او دغي ته ورته په نورو قضیو کي صدق کوي، چي سړی په دي باوري کوي چي رښتیا هم چور او تالا دي.

دهغه راپور له مخي چي د کابل د ولایت دامنیت د استیناف ددیوان د ۲۵۵ ـــ ۲۷/۱۱/۱۳۹۲ قضایي قرار له رویه چي ډیر اوږ دي او موږ یي لنډیز رااخلو،په کي راغلي دي چي د پښتني بانک رئیس ښاغلی و حیات الله دیاني ،او نور مسؤل امران .

تش په نامه دیو شمیر شرکتونو دمامورینود مرستي او همکاري په پایله کي دغه اختلاس په داسي ډول رامنځته کیږي :او شرکتونه ددرغلي په توګه دیوه او بل نومونو په نامه، چي نه شرکت وجود لري او نه هم دتضمین کورونه او جایدادونه شته، چي له امله یي په هوایي ډول پنځه دیرش ملیونه ډالره دقرض په توګه اجراشویدي.

ددیاني صاحب دفساد قضیه نه پوهیږم چي څه نوم ورکړم، رشوت ووایم او که غلا او که کسه بري. دخپل نور مامورینو په ګډون یو عادي جرم ندي ، بلکي ملي خیانت دي ، چي ملت متضرر او دولت بدنامه دي . دومره ډیر مبلغ په تنهایي نه خوړل کیږي، حق باید ورکړي. کټ مټ د میوند برکي غوندي کیسه ده.

مجددي صاحب د خپل مهربانه زړه او نفوذ نه کار اخلي، په خپل تضمین ، قاضي القضات عظیمي دشلو کلونو محکوم دخوشي کیدو امر اخلي.

وایي چي دکابل بانک قضیه تردي لا ویرنه ډکه ده.

داکیسه دسیل بین دپاره یوه نمونه ده، دکابل بانک موضوع تر دي تراجیدي ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۶۹)

چارواکي هم په میخ وهي او هم په نال ؟!

په هیواد کي دچاپیریال دککړتیا په اړوند ، چي څه ډول يي مخنیوي وشي په لوړه کچه غونډي جوړيږي او پریکړي کوي، چي د نورو عواملو ترڅنګ مهم لامل یي د بي کیفیته او ټیټ کیفیت تیلو واردول دي، چي مخه يي نه نیول کیږي او ددي پر ځاي چي زموږ لوړ پوړي چارواکي يي واردونکو ته سزا ورکړي پر عکس هغو ته دخرڅلاو زمینه برابر وي.

دیوي باوري سرچیني په حواله دنوید ایل شرکت دیوه لیک پر ترڅ کي د جمهوري ریا ست مقام ته په یوه لیک کي لیکلي، چي دنوید ایل شرکت سره ترون لاسلیک کړیدي چي د هغه له لاري هیواد ته تیل واردکړي ، کله چي دنوموړو تیلو اووه ټانکره تیل د مسولو ادارو له خوا نیول کیږي او ګوري چي تیل بي کیفیته دي نو دهغوي د خرڅلاو مخه نیسي او په لیک کي يي داسي ویل کیږي، چي له نوموړو تیلو څخه دخښتو پخولو په بټیو کي کار اخیستلاي شي. نو له همدي امله ددي پرځاي چي زموږ لوړپوړو چارواکي ددغسي تیلو مخه ونیسي او واردکونکو ته يي سزا ورکړي ، پرعکس دافغانستان داسلامي جمهوریت دجمهور رئیس مرستیال مارشال محمد قسیم فهیم دشرکت دچل ول سره مل کیږي او په خپل ۱۰۷۲ ګڼه حکم ورکوي، که چیري له نوموړو تیلو څخه په ځینو مواردو کي ګټه اخیستلاي شي، دګټي اخیستلو موارد دي تثبیت او داړوندو ارګانو نو دپلاوي تر نظر لاندي دخرڅلا و په برخه کي قانوني کړني وشي.

نو په دغسي حالاتو کي چي په خپله زموږ د هیواد لوړ پوړي چارواکي د شرکتو نو چل او ول مني او په دي نه پوهیږي چي موټرو لوګي دهیواد فضا او د بټیو لوګی کومي بلي فضا ته پورته کیږي ؟

او پدي ډول دګټي اخیستلو زمینه برابریږي . او پدي بهانه بي ارزښته تیل دنورو تیلو سره ګډ او بیا په لوړ قیمت بازار ته عرضه کیږي، داسي عمل یواري نه بلکه په دوام داره ډول تکراریږي ، چي کله یوه بهانه او کله په بله پلمه دوام مومي ، او ساده پلمو ته لبیک ویل کیږي او ضرر یي عام وي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۷۰)

د محصل تبادله

دباوري سرچينو په حواله عبدالروف د عبدالغفور زوی او عبدالغني دعبدالباري زوی، چي دغزني ولايت اوسيدونكي دي د ۱۳۸۴ كال د زمری دمياشتي په اووه لسمه نيټه، چي دډاكتر هاشم تښتوني په تور او له دښمنانو سره دمرستي په تور نيول شوي و او عبدالروف چي د ۱۳۸۶ كال دسلواغي دمياشتي په شپږمه ګڼه قرار له مخي دستري محكمي دعامه امنيت ديوان له حكم سره سم په شل كاله بند محكوم شويدي .

او دغه راز عبدالغني، چي د ۱۳۹۲ كال دتلي دمياشتي په ۲۴ نيټه د ۲۲۶۷ ګڼه قرار له مخي په پنځه كاله اويوه مياشت بند محكوم شوي و او دسناتور بخت بي بي دزوی ميرويس او زوم يي د حكمت الله په نامه ، چي دپوليسو افراد ؤ، دمخالفينو له خوا نيول شوي و، چي وروسته حكمت الله په قتل رسول شوي او زوی يي چي په هند كي ددويم صنف محصل و، دهغه په بدل كي دخلاصون غوښتنه كړي وه، چي نومو‌ړی دوه تنه جنايت كاران د تبادلي په ډول خوشي شول .

نو داپه هيواد كي دجرايمو يوه بل ډول بيلګه ده، چي له بده مرغه زموږ په هيواد كي يي رواج موندلي دي.

داسي تبادله په ډيره ظالمانه دوسلوالو مخالفينو لخوا څو ځلي تكرار او دمجبوريت له مخي عملي شويده.

ګرګان ګيري او اختطاف ناوړه پديده د پاكستان نه افغانانو دځان سره راوړيده ، چي دا پخوا افغان هيواد نه پيژنده .

داسي د تبادلي معاملي څو ځله منځ ته راغلي دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۷۱)

د اختلاس يوه قضيه

ديوه تور په ترڅ کي چي دخوست ولايت دملي امنيت د ۸۲ اداري په پخواني مدير فاروق جان باندي پوري شويدي په کي ويل شويدي : کله چي نوموړی د وزيرانو شورا د ۱۳۹۰ کال دغوايي دمياشتي ددپارلسمي نيټي د ځلورم نمبر مصوبي له مخي د هغه پلاوي په ترکيب کي، چي دګمرک ،امنيه قوماندانی او دترافيک د مديرت استازي په کي ګډون درلود دنده ترسره کوله، چي ترڅو دبني لاس اشترنګ موټرونه او دنورو موټرونو دبيي په ټاکلو کي ګمارل شوي و، نو په غير قانوني ډول يي پليټونه توزيع او دموټرو په بيه کي کموالي راوستي، چي له امله يي ۲۳۸۶۵۰۰۰ افغانيو زيان ددولت بودجي ته اړولي دي، چي په دغو پيسو کي دفاروق جان دخساري سهم ۳۹۷۷۵۰۰ افغاني کيږي وروسته له تحقيق څخه کله چي موضوع محکمي ته راجع کيږي، دخوست د امنيت عامه ديوان له خوا د ۱۳۹۱ کال د مرغومی دمياشتي داوولسمي نيټي د ۱۷۸ فيصلي له مخي په دولس زرو افغانيو جريمي متهم پيژندل شوي او بيا دستري محکمي د تدقيقي نظر له رويه موضوع داستيناف محکمي ته راجع شوي .

دادبډو او اختلاس يوه قضيه چي دپريکړو دځرنګوالي په اړوند يي قضاوت لوستونکو ته پريږدو .

دلته ستاسي پام دخوست دامنيت عامي محکمي فيصله ته راګرځوم ، چي دلته انصاف مدنظر ندي نيول شوي ، د ۲۳۸۶۵۰۰۰ افغانيو په مقابل کي په (۱۲۰۰۰) افغانيو مجازات شويدي ، په رښتيا چي انصاف نشته .

په محکمو کي داسي غير عادلانه د افراط او تفريط په چوکاټ کي ډيري کيسي اوريدل کيږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۷۲)

دګلاب الدين شيرزايي پور

ګلاب الدين شيرزايي ۲۵ مليارده پخوانۍ شني (جنبشي) پيسي، ددولت نه پور وړيدي او دده دبانک شتمني ګنګل ګيري ،
مګر دبي مسؤليتي او بي تفاوتي له کبله داشتمني ۲۵ ميلونه افغاني دګنګل سره دمزارشريف دپښتني بانک دمدير ښاغلي
محمد ياسين لخوا د دادمحمد بانک ته ليږدول کيږي . او پدي وسيله دولت ته يوه لويه خساره رسيږي .
ګرچي محمد ياسين تر ډيره وخت نه ورک ؤ .
کله چي په خپل تقاعد پسي راغلي تصادفي ګيرشو . دده په بند به هيڅ ونشي ، خو د دولت خساره به جبران نشي . داهم
دفساد نه ډيرو نه يوه نمونه ده .
ښاغلي محمد ياسين او داد محمد به جرم دخداي په خطر نه ؤ مرتکب شوي ، ممکن دنورو سره يي هم سرښورولي وي .
ولي پوه دي، هر سړي پوه دي چي بازخواست او تپوس نشته .
که څه هم هر څوک دفساد ناري وهي ، مګر دمسؤولو کسانو لخوا اقدام دايمان په برکت کيږي او ملي ارزښت ورته ارزش
نلري په بي ننګي کي ډوب دي .
ګرچه ګلاب الدين شيرزايي مړ شو ،ځيني وايي په مرموز ډول ووژل شو .
دتميز ديوان د نوموړي دوسيه تر اوسه فيصله نکړه .
شيرزايي هم نه بي واسطي او نه بي پيسو دی، چي تر اوسه محاکمه نشو.

ګلاب الدين شيرزايي څنګه ووژل شو ؟
ديوي باوري سرچيني له رپوټ سره سم ګلاب الدين شيرزايي چي درامش نومي په کرولا موټر کي دهغه له معامله دارانو
څخه وو د ۱۳۹۰ کال دلړم دمياشتي په اووه لسمه نيټه د قلمي تفنګچي په واسطه د څلورمي ناحيي په سيمه کي وژل کيږي
. پوليس د قاتل په لټه کي کيږي او په پايله کي رامش نيسي ، لنډه داچي دنوموړی قضيه ددويمي حوزي ابتدائيه محکمه په
خپله ۲۶۸ ـــــ ۱۱/۱۱/۱۳۹۰ فيصلي کي رامش نومي ته برآت ورکول کيږي .
او دکابل استيناف محکمه په خپله ۵۳۰ ــ ۱۳۹۱/۴//۱۸ فيصله کي دابتدائيه محکمي پريکړه تائيدوي،
بالاخره نوموړی فيصله دستري محکمي دديوان له خوا رديږي . داچي بيا وروسته څه وشول معلومه نه ده خو دخواشيني
ځاي دادي چي ولي دنوموړی وژونکي په سزا ونه رسيد ؟
داهغه پوښتنه ده چي کارپوهان يي داداري فساد زوراورو ته منسوبه وي . مګر دابتدائيه او استناف قاضيانو نه چا ونه
پوښتل .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۷۳)

دتیمورشاه اعدام

هغه وخت چي د ۱۳۸۶ کال د لړم د میاشتي په پنځلسمه نیټه ، د جمهوري د ریاست د مقام له خوا د ۱۸ مجرمینو داعدام حکم صادریږي ، نو اړوندو ادارو ته دنوموړی حکم سپارښتنه کیږي او د محبس قوماندانی ګمارل کیږي چي نوموړی شپاړس تنه له نورو محبوسینو څخه جلا تر څو داعدام حکم وربانديي عملي شي.

نوموړی چي باید د لومړي نمبر قول اردو په پولیګون کي اعدام شي، نو دیوه استعلام په ترڅ کي دملي دفاع وزارت ته لیکي ، خو له دري تنو پهره دارانو کوم صلاحیت لرونکي شخص چي استعلام اړونده ادارو ته راجع کړي، د ملي دفاع وزارت کي شتون نه درلود .

وروسته د محبوسینو دعمومي رئیس د تلیفون له لاري، چي ګواکي موضوع یي له لوی درستیز سره شریکه کړی او هغه لومړی نمبر قول اردو ته امر صادر کړي دي.

نو شپاړس تنه محکومین دهغوي دمسوول ټیم سره چي ټول ۵۲ تنه کیږي دپولیګون په خوا روانیږي، د لومړی نمبر قول اردو منسوبین، کله چي نوموړی ډله هلته رسیږي ، هغوي مزاحمت ایجادوي او ان داچي هغوي تحقیر او توهین کیږي .

دهمدي مزاحمت له مخي دوه ساعته ناوخته کیږي او دشپي تیاره خوریږي . دیادوني وړده کله چي محکومین د سمونیار ضیاء الدین له خوا تالاشي او په دویمه دروازه کي دجان ګل له خوا چک کیږي او د سمونوال عبدالکریم له خوا یي ورسره توکي اخیستل کیږي او دنوموړی له خوا ولچک کیږي ،ټول معدوهین دشاله خوا ولچک کیږي ، خو تیمور شاه د مخي له خوا . نورو معدوهینو پر سر مخصوصي خولۍ اچول کیږي، خو دتیمور شاه پر سر دسمال اچول کیږي .

لنډه داچي محکومین دشپي په اتو بجو نوموړی د اعدام ځاي ته درسیدو سره معدوهین له موټرو څخه کښته کیږي او شا یي دیوال او مخ یي دغرب پلو ته په کتار درول کیږي . یوه موضوع د یادوني وړ ده چي سره له دومره تلاشیو تیمورشاه سره یو مبایل شته، چي سیمکارت یي دده له خوا ژویل شوي وو.

خو داچي قصداً لازم تدبیر ورته نیول شوي نه وو او تیمور شاه په داسي ځاي کي درول شوي وو، چي دیوال کنډو درلود ، کله چي حکم وربانديي تطبیق کیږي وروسته لیدل کیږي ، چي د تیمورشاه جسد دهغوي په منځ کي نشته او تښتیدلي دي ، په ډیر مهارت ګام په ګام ورسره مرسته کیږي .

دتیمورشاه دتښتیدلو په پیښه کي یوه توطیه په کار وړل شوي وه، چي مخکي جوړه شوي وه، چي واړه مامورین لکه سیدخان د محمد یاسین زوي ، دوست محمد دمراد خان زوي او عبدالکریم د فضل قادر زوي وپیژندل شول دایو ډول دزورواکي او دبډو یوه بیلګه وه، چي یوخطرناکه جنایت کار یي په پایله کي له اعدام څخه خلاص شو .

تیمور یوبل ځل هم نیولي شوي ؤ، چي د لس زرو دالرو په مقابل کي په سالنګ کي وتوانیدي چي فرار وکړي او مخ کي هم یوه بهرني ښځه ګروګان نیولي ؤ، چي دفرانسي تبعه کلیمنتس کانتوني نومیده.

اوددویم ځل دپاره هم په تیښتي موفق کیږي .

دمحبس مامورینو دده دتښتي دپاره ګام په ګام پدي ډول زمینه برابره کړه:

1. اعدام باید د پلچرخي محبس په دننه کي وای، نه دپولیګون په میدان کي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

2. کیدای شوای چي اعدام نه په ډلیزه ډول، بلکي په څو ځلي د څو تنو دپاره ، چي سم کنترول او اجرا شوي وای.
3. اعدام باید په رڼا کي شویوای ، نه دشپي په تیاره کي دعقرب میاشت اته بجي پوره تیاره وه.
4. دنورو پر سر توري خولی وي، د تیمور پر سر دسمال ؤ.
5. نور دشا دخوا ولچک ؤ، دی دمخ دخوا.
6. دی په داسي ځای کي ودریدي، چي دکتارپه اخیر کي ؤ او شاته دیوال کنډو ؤ.

نوموړي دهغه وروسته بیا هم دخلیل ځدران زوی دپیسو په مقابل کي اختطاف او ووژی.

مسؤل مامورین مجازات نشول، دمحکمي او څارنوالي تر منځ یي دوسیه په تګ او راتګ کي وه، محکمه کله اعتراض کوي، یا کله حبس معطل حکم کوی او کله تیرشوي حبس باندي بسنه کوي.

تیمور دهغه خطرناکو جانیانو د ډلي دی، لکه حبیب استالفي او یا رئیس خدایداد غوندي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۷۴)

دالبيروني پوهنتون رئيس

دالبيروني دپوهنتون دمحصلانو اتحاديي ديوه ليک په ترڅ کي مسوولو مقاماتو ته خبر ورکوي ، چي دالبيروني پوهنتون رئيس ، محب الله بارش دمحمد ايوب زوي چي ۵۲۰۰۰ ډالره درشوت په ډول له ثبات شرکت څخه ، چي دالبيروني پوهنتون بيا رغاونه پرغاړه لري، اخلي او دغه راز محمد ايوب نومي په دري زرو ډالرو اختلاس او گل مير نومي هم په دري زرو ډالرو تورن کړيدي .څرگنده فساد دي ، بيارغونه درئيس کار ندي ، بلکه دوزارت صلاحيت دي . دا ټولي کلاه برداري ده.

موضوع له تحقيق وروسته محکمي ته ځي او د کاپيسا ولايت ابتدائيه محکمه په خپل ۶۴ ـــ ۹۰/۴/۵ گڼه حکم کوي او محب الله بارش په دري کاله حبس او داختلاس شويو پيسو په معادلو ورکړي په سزا محکموي . خو بالاخره چي موضوع داستيناف محکمي او اداري فساد په وړاندي اختصاصي محکمي ته ځي ، نو نوموړی ته برائت ورکول کيږي.

ښاغلي بارش سو استفاده تر دي اندازي بي شرمانه ؤ ،چي يو محصل نه يي ولندن ته د ليږلو په پلمه زر دالر رشوت واخيست . پداسي حال کي چي د محصلينو ليږل د وزارت کار دي.

نوموړي پدي لوړ مقام بيا هم پر خپل محصل زړه سوی ونکړ.

بارش په څو نورو قضيو کي ښکيل دي. موږ د محکمي په پريکړه کوم اعتراض او مخالفت نه لرو. يوازي دومره يادونه کوو چي رسنۍ هميشه دقانون پر تنفيذ ارگانونو تور لگوي، چي څوک په اداري فساد او اختلاس متهم کيږي نو دچارواکو د ملا تړ له امله ورته سزا نه ورکول کيږي .

هيله مو دا وه چي په دغه برخه کي هم دنيوکه کونکو رسنيو دنيوکو کومه چاره په کي نه وي .مگر اقاي بارش ددي روښانه فريب کاري او سو استفاده نه مجازات ونه ليد .

داچي ديو علمي او اکادميک په محوطه کي دومره ښکاره ناوړي گټي دي ، نور دي خدای (ج) رحم وکړي. پدي اخلاقو نوموړی اوس هم استاد دي. او دمحمد يونس قانوني نه يي ۵ زره دالره اخيستي ؤ.

حيرانونکي داده چي داسي حمايه گري او بي تفاوتي يو دبل حمايه کيږي . ښاغلي بارش باندي دمحکمي حکم صادر شوي ؤ ، مگر دکابل پوهنتون کي په تدرئيس اخته ، پوليسو ده ته موقع ورکړه ، او دمحکمي حکم يي تنفيذ نه کړ .

خو بالاخره دستري محکمي ۴۸۸ ـــ ۸۹/۵/۲ فيصلی په اگر او مگر دوسيه داعتراض تر نامه لاندي دفرار زمينه برابره کړه. استاد يي دا ډول ککړ وي، نوردي خدای رحم وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۷۵)

عصمت الله دولت زی

ماسیل بین داسي یو رپوټ تر لاسه کړي و، چي پکښي ویل شوي و چي د کابل امنیه قوماندان عصمت الله دولت زی ۱۷۵ تنه ، په بیلابیلو جرمونزوو تورن کسان پرته له دي، چي قانوني کړني تر سره کړل شي په خپل امر یوازي د ۱۳۸۶ کال په شپږو وروستیو میاشتو کي، له نظارت خاني څخه خوشي کړيدي .

کله چي موضوع څیړل کیږي علیشاه پکتیاوال، چي د کابل د امنیه قوماندانی جنایي امر و ، وایي چي په عسکري کي د حکم تطبیق حتمي کار دي، نو کله چي قوماندان امر کاوه موږ هغه عملي کاوه.

سمونوال جلات خان چي د کابل ا منیي قوماندانی د سرقت مدیر دي وایي: چي عصمت الله دولت زی ټول کارونه په خپل انحصارکي اخیستي وه او نوموړي هم کوزه هم کوزه ګر او هم ګل کوزه وو.

لنډه دا چي د نوموړو ۱۷۵ تنو د خلاصون څیړنه کیږي ، داسي څرګندیږي چي عصمت الله دولت زی د قانون پر خلاف او له خپل صلاحیت څخه لوړ امرونه صادر کړي او تورن کسان یي د نظارت خاني څخه خوشي کړيدي.

خو دولت زی دا ادعا نه مني او وایي:

چي کله ما د قانون خلاف امر ورکاوه نو باید داړوندو ادارو له خوا د پشنهاد په ډول رد کړي واي. خو داسي هیڅکله نه ده سوي. خو د څیړني پلاوي په دي باور دي ، چي دولت زی قصدا د قانون څخه سرغړونه کړي او هغه د مجازاتو وړ بلل شویدي.

نوموړي دابتدائیه نظامي محکمي دجدي دمیاشتي ۱۳۸۸ کال جلسه کي په بند محکوم شو.

نموړی ددویم مرستیال محترم عبدالکریم خلیلي حمایي له کبله بیرته مقرر او حبس چا پر تنفیذ ونشواي کولاي ولي، چي دداکتراشرف غني په قول دولت یو سهامي شرکت دي ، ددي دپاره چي جزا نموړی ته پند شي او نورو ته عبرت ، مګر هیڅ ونشوه .

چي د نظامي ابتدائیه محکمي د ۱۳۸۷ کال د لړم د میاشتي د لومړي نیټي ۷۳ فیصلي له مخي، نوموړی په څلور کاله بند محکوم شو، مګر بلي محکمي د ۱۷۳ ګنې د حکم له مخي نقض کیږي. دمجرم په ګټه دقاضیانو د پاره ساده لار په یوه بهانه او پلمه دحکم نقض او یا اعتراض اسانه لار ده، چي دعدالت نه فرار وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۷۶)

د ۹۲۱ لاريو داوسپني قاچاق

په رپوټ کي راغلي دي په ۱۳۸۵ کال کي د (دوراني کاروان شرکت) د اسياي ميانه څخه ۶۵۹۵ ټنه زړي اوسپني د تور غونډي دلاري راوړي.

په دي ترڅ کي ۹۲۱ لارئ موټر چي اوسپني پکښي بار وي په جعلي اسنادو سره، پرته له دي چي محصول شي د سپين بولدک له لاري پاکستان ته اړول کيږي، چي د محصول پيسي يي ۵۳۴۳۳۵۲۶ـ افغاني اټکل شويدي.

دهغه جملي نه د صلاحيت لرونکو مقاماتو له خوا ۴۵۰ ټنو نه، چي ۲۷۰۰۰ ټنه اوسپنه کيږي د تورغنډئ په بندر کي ساتل کيږي، موضوع د ماليي وزارت ته وړاندي کيږي نو امر ورکول کيږي، هغه تاجران چي حاضر دي چي محصول ورکړي، ۱۱ سلنه دي تري واخيستل سي او هغه تاجران چي تښتيدلي دي شپيته سلنه جريمه دي هم تري واخيستل شي.

د هندکش بارچالاني شرکت د۷۵۷ لار يو په بدل کي، چي تښتول شوي دي ۱۱۰ لاري د اصلي مالکانو له خوا، چي فضل رحيم او طالب نومونه يي دي په تضمين کي پريږدي.

د فيفون بارچالاني شرکت د۱۸ لاريو په عوض کي ۳ لاري په تضمين پريږدي او وروسته تر پلټني د هرات ولايت د ابتدايي محکمي په ۱۳۱ فيصله کي ۱۵/۸/۱۳۸۵ تورن کس به مجازاتو محکومو ي او فيصله کوي . چي پلورونکي، اخيستونکي او هم د ګمرک د رييس صديقي څخه تحقيق وکړي.

لنډه دا چي د يوه اوږده تحقيق د بهير څخه د تورنو کسانو او په قضيه يي ښځه تنه څارنوالان، چي په کتمان د جرم کي سهيم وه دولت ته د ۷۷۹۰۷۱۵۸ـ ميليونه عوايدو د زيان په اړوند چي خپلي دندي صحيح سر ته رسولي نه دي او دڅارنوالي مرستيال ښاغلي فضل احمد فقيريار ، محب الله د حيات الله زوي ،څارنوال عبدالمتين حمدي ، او څارنوال محمدعارف هم پدي قضيه کي دناوړو اجراتو له کبله ګرم بلل کيږي. کله چي محکمه ونه غواړي ، چي فيصله صادره کړي، نو د اعتراض په پلمه دوسيه مسترد کړي.

او محکمي لکه دېخوا په شان پر عدالت سترګي پټي کړي، مسؤل کسان تر اوسه ازاد ګرځي.

او په نيولو کي يي يو کس هم چندان علاقه څرګنده نکړه. دلته هم خاينانو يو بل ته لاس ورکړ.

نه ملزمان محاکمه شول، نه هغه هيآت چي فيصله يي بررسي کړيوه او نه د ګمرک ماموران. دا دفساد څرګنده نمونه ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۷۷)

بیدل شرکت

د یوي باوري سرچیني په حواله د بیدل شرکت د زورواکو د زورزیاتي له امله شکایت کوي او د خپلو حقوقو غوښتنه کوي، چي له ۱۳۷۲ کال څخه تر ۱۳۷۷ کاله پوري یي وارداتي تیل ، د حیرتانو له بندر څخه ایستل شویدي.

د حیرتانو ذخیره چي د نفتي موادو پوري اړونده ده، وارداتي تیل په هغي کي ذخیره او د محصول په ورکړي سره هر شرکت خپل تیل وباسي.

د بیدل شرکت چي په ۱۳۷۲ کال کي ۶۸۵۲۰۱۱ کیلو پطرول وارد اوله هغي څخه ۱۴۸۱۳۸۵ ترلاسه او ۳۷۲۵۳۳ باقي پاتي دي. د وخت د استاد رباني تر مشر تابه لاندي د مجاهدینو حکومت دي.

له کال ۱۳۷۳ تر ۱۳۷۷ کاله پوري ۱۳۲۹۸۲۱۷ کیلو ډیزل او له دي جملي څخه ۱۲۷۷۷۸۵۰ ترلاسه او ۵۲۰۳۶۷ کیلو باقي پاتي دي.

په همدي ډول په ۱۳۷۶ کال کي پطرول ۱۵۴۵۲۲۲ کیلو او له هغي څخه ۱۳۲۹۳۳۴ او ۴۱۵۸۸۸ باقي پاتي دي .

خو د پاتي تیلو بیه یي نوموړي شرکت ته ندي ورکړي ،نو خپل عرض پاڼه د افغانستان اسلامي جمهوریت مقام ته وړاندي کوي او په دي برخه کي حکم کیږي، چي خپل حق دي ورکړي شي.

خو له هغه راهیسي تر اوسه د نوموړي شرکت خپل حق تر لاسه کړي ندي، ولي چي د چوړ په وخت پوري اړه لري.

دا د بیروکراسي او فساد یوه بل ډول بیلګه ده ،چي مونږ تري یادونه وکړه.

تجربه ښیی چي دمامورینو بي تفاوتي او بي کفایتي، دفساد پر څنګ افغان قوم ته لویه بدبختي راوړیده.

او بازخواست نشته چي پوښتنه وشي چي ولي ؟

پدي حصه کي دریاست جمهوري دمقام (۱۲۵۰ــ ۵,۳,۸۵) حکم هم تاثیر ونکړ.

مقصد دهغه وخت حکومت او دشمالي ټلوالو له خوا جوړ شویدي .

زموږ په هیواد کي په عمومي ډول پوښتنه نشته .

دبیدل شرکت نه پخواني دولت حق نه ورکوی او نه موجوده دولت.

دریاست جمهوري مقام احکامونه په لاس لري، مګر عملي جنبه یي نشته.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۷۸)

په بهرنيو چارو وزارت کي د ۱۵۰۰۰۰ دالرو د اختلاس

قضيه داسي شروع کيږي چي د بهرنيو چارو وزارت، د وارداتو مديريت په خپل ۱۹/۱۲/۱۳۸۴-۱۴۰۰۸ ګڼه ليک ، د ډاکتر عبدالله په لاسليک د هرات نماينده ګي ته ليکي چي ۲۵۰۰۰۰ ډالرو له جملي څخه چي په نوموړي نمايندګي کي شته ۱۵۰۰۰۰ زره يي نغده توګه مرکز ته راوړي ، تر څو د فرعي حساب له مخي ددولت حساب ته شاملي شي.

وروسته کله چي دتفتيش دمديرت له خوا د نوموړی نماينده ګی کارونه پلټل کيږي، دي پايلي ته رسيږي چي نوموړی پيسي ددولت حساب ته نه دي شاملي شوي .

نو په پايله کي د قانون د تنفيذ د ارګانونو له خوا څيړل کيږي او په پايله کي محمدالله افضلي د هرات د نماينده ګي رئيس، محمد اسحق مومند د محاسبي مدير او د هرات د نماينده ګی اداري مدير عبدالغفار جمشيدي د نوموړو پيسو د اختلاس په تور تورن پيژندل کيږي.

څرګنديږي چي محمد اسحق مومند چي د قضيي اصلي عامل دي، ورکيږي او ماموريت پريږدي ، خو د انتر پول پوليسو له لاري يي د نيولو هڅي شوي دي، چي آن انترپول يي هم په موندلو کي تر اوسه بريالي شوي ندي.

دلته دا دود شويده ، چا ته چي پيسي په لاس ورغلي، بيا په هيڅ صورت ورکولو ته حاضر ندی.

يا مثلاً د پوليسو يو مامور چي مجروح نوميدي ، د ۵۰ زرو کلدارو د بدو زمينه برابره شوه، يو ملګري يي اخطار ورکړ ، چي امر دربانديي خبريږي. دده استدلال داؤ ، « چي پنځوس زره کلداري پدي ارزي ، چي پر طرد سم ».

هغه پول هم وسول، دوه کاله طرد ؤ. وروسته بيرته واسطي او يا پيسو کار وکړ.

دهرات دپيسو بايد هغه وخت پوښتنه شوی وای او د احتياط نه کار اخيستل شوی وای، چي بايد ورکي شوی نه وای.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (79)

(I.S.S) شرکت

د فساد یوه بله بیلګه چي د اړوندو مسولینو له خوا په ځومره بي تقاوتي ورسره عمل شویدي، چي رپوټ یي په لاندي توګه څېړیږي.

د I.S.S کمپنۍ چي یوه خصوصي کمپنۍ او د لوژستیکي توکو د تهیه کولو دنده یي درلوده په 1384 کال کي 1384/2/16 1-10705 نیټي جواز له مخي د بصیراحمد د خیر محمد زوي په نامه جوړشوي، چي اصلي واکداران یي دوه تنه خارجي اتباع دي.

نوموړي شرکت له 1384 څخه تر 1388 کال پوري ټولي 197484625 افغانی د مالیي له اړخه پوروړي چي نوموړي شرکت ورباندي قناعت نه کوي او یوه عرض پاڼه د جمهوري ریاست د لومړي مرستیال په عنوان وړاندي کوي چي په اړوند یي د جمهوري ریاست لومړي مرستیال مارشال محمد قسیم فهیم داسي حکم ورکوي 297- 1391/3/22 وکتل شو" د عارض د عرض پاڼي د غوښتني له مخي د نوموړي مالیه دي بیا وڅیړل شي او ضمناَ تر څو چي بررسي پایلي ته رسیږي وروسته د تضمین له اخیستلو مالیه دي په لسو کلونو قسط په اړوند حساب تحویل شي " کله چي موضوع څیړل کیږي نوموړي شرکت سربیره پردي چي مالیه یي نه ده ورکړي، خپل نظامي وسله او تجهیزات چي د کورنیو چارو وزارت له پروتوکول سره سمه باید امنیتي ارګانونو ته وسپارل شي هم نه سپاري.

دغه دوه تنه افریقایي اتباع د نوموړي شرکت د انحلال څخه وروسته ټولي وسلي او مهمات له ځانه سره وړي او معلومه نده چي چیرته به وي، د قسطونو سره وتښتید، ولي چي ضامن یي نه درلود .

رپوټ ورکونکي په پاي کي د نوموړو زیاتو پیسو د مالیي ورکړه او د نوموړو سلاګانو د ورکیدو لامل دادي، چي د جمهوري ریاست د لوموړي مرستیال له خوا یي د ځنډ زمینه برابریږي .

فساد اداري یوه ساري پدیده ده، که یو څه ونه ویل شول نور یي هم زده کوي ، چي په همدي ډول زموږ په هیواد کي یي سراسري جنبه وموندله ، ان بهرنیانو هم زده کړل .

په دي موضوع کي هم دمالي وزارت په خپل وخت او زمان پسي ونه ګرځیدل، تر څو شرکت فرار وکړ، دکورنیو چارو وزارت هم دوسلو موضوع جدي ونه نیوله .

عامه دارایي او ملي ګټي څوک پروا نه کوي او د داکسانو نه هم څوک نه تپوس کوي او نه عدلي تعقیب.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۸۰)

لیست قسمتی از املاک غصب شده وزارت دفاع را مشاهده کنید

ریاست املاک و موسسات وزارت دفاع ملی باید بداند که اگر از ملکیت و جایداد این وزارت دفاع نتواند، مسلم است که خاک، حریم و تمامیت ارضی کشور هرگز دفاع نمی تواند.

این مطلب را با طرح سوالی اغاز می کنیم و سوال هم طور ذیل است؟

آیا جز و تامهای مربوط وزارت دفاع با هزاران تن فلتن (لشکر) و صدها تن باجه خانه (باند موزیک) وسایط و تجهیزات حربی راکت های سکارد و لونا -- دستگاه های اوره گان، راکتهای دافع هوا (فدافند) بی ام چهل، وسایط زرهدار و وسایل و اکمالات مربوط شان در هوا زنده گی می نمودند و یا بالای زمین ؟ اگر بالای زمین بوده اند، ان همه زمین چه شد. جواب این سوال را حتماً ریاست املاک و موسسات وزارت دفاع بدهد.

مشت نمونه ی خروار از جایداد های وزارت دفاع که توسط غاصبین از دست ریاست املاک و موسسات این وزارت کشیده شده و کنون به جایداد شخصی تبدیل گردیده، به ان اشاره می نماییم:

زمین ملکیت غند توپچی گارد ملی و قطعه ی سکارد (فعلاً شهرک حاجی نبی) که قرار بود استادیوم بزرگ ورزشی برای منسوبین اردو اعمارو تمرینات قطعات کوماندو دران اجرا شود.

زمین قلعه ی تاریخی شیرپور (فعلاً شیرچور) قرار بود در این محل موزیم وسیع اردوی ملی جهت زنده نگه داشتن حماسه ی وزیر محمد اکبر خان با مکناتن، اعمار و تفنگچه ی او که از طرف یکی از مجاهدین غلام منش به اجنبی ها تحفه داده و یا فروخته شده بود منجمله در این موزیم با توپهای ساخت فابریکه ی حربی زمان امیر شیر علی خان نگه داری شود.

زمین ملکیت مرکز تعلیمی گلزار چهار اسیاب و چهار اطراف ان (فعلاً از طرف چند حاجی غاصب ،غصب و شهرک بالای ان اعمار شده) .

زمین ملکیت غند 24 فرقه ی 10 مربوط گارد ملی (بند قرغه و حومه های ان) فعلاً شهرک ملا عزت .

زمین ملکیت غند 23 فرقه ی 10 گارد ملی واقع قلعه رحمت خان (فعلاً غصب نصرت مینه ی اتحاد اسلامی) .

زمین ملکیت غند 22 فرقه 10 گارد ملی و فرقه ی 7 واقع گلباغ ریشخور و باغ شاه محمود خان که منحیث شهرک بفروش رسیده است.

زمین قرار گاه فرقه 10 باغ سردارد داود که درخت های سیب و ناک ان قطع بشمول فامیلی های ان غصب شده . قسمتی از زمین فرقه هشت واقع قلعه ی جواد که غصب شده ، در زمان غصب زمین های فرقه ی 7 و 8 محترم جنرال باز محمد احمدی قوماندان فرقه بود .(فعلاً معین مواد مخدر(

حدود بیست جریب زمین حربی بنونځی مربوط وزارت دفاع ملی واقع مهتاب قلعه که گویا بر ان فاطمیه ی اعمار می شود، ولی صرف بالای نیم جریب ان فاطمیه اعمار شد.

قرار گاه غند نمبر یک (زمین لیله ی لیسه خوشحال خان مقابل لیسه ی عالی حبیبیه).

زمین مربوط دیپو های سابقه وزارت دفاع (تپه مرنجان) که فعلاً در یک قسمت ان مین پاکی (اومر) جاگرفته است.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زمین غند تانک فرقه ی 10 گارد ملی واقع کمپنی که از طرف اتحادیه ها بفروش رسید.

زمین ملکیت قطعه ی 315 واقع خیر خانه.

زمین ملکیت لوای 3 گارد ملی واقع باغ شریف و فارم پیله وری کرم ابریشم واقع ده دانا.

ملکیت زمین حربی پوهنتون واقع پلچرخی و (زمین های امواج کوتاه یک ه توت و متوسط نزدیک محبس)

خلاصه یک قسمتی از زمین های فرقه های 17 – 11-14 و فرقه ی دهدادی – قوای 4 زرهدار هرات و سایر جزوتامهای مربوط اردو .

ماخذ: اداره ی جیودیزی و کادستر افغانستان .

عبدالرووف لیوال.

په ننګرهار کي دځمکو غصب:

غصب که د ځمکي وي او یا د نورو توکو، د اسلام د مبارک دین دارشاداتو له مخي حرام او عاملین یي د سزا وړ بلل کیږي.

سر بیره پرهغي د غصب شوي ځمکي پر سر عبادت د لوي خداي ج په وړاندي نه قبلیږي ،نو د ځمکو دغه غاصبان چي رپوټ یي لاندي خپړي او ځانونه د چا خبره دو اتشه مسلمانان بولي څنګه د ځمکي غصب ته ملاتړي، که دا ځمکه د بیت المال وي او یا د اشخاصو؟

د ځمکو د غصب په اړوند، چي د زورواکو له خوا یي لړۍ د هیواد په بیلابیلو ولایتونو کي شروع شوه، نو دغه کار د هیواد د خلکو له خوا د نیوکي اوکرکي لامل وګرزید ، هماغه وو چي د جمهوري ریاست د مقام له خوایي د ۲۱/۱۲/۱۳۹۰-۸۱۸۵ حکم له مخی د څیرني سپارښتنه وشوه، کله چي د ځمکو د غصب په اړوند یو پلاوي د ننګرهار ولایت ته ځي، خپل رپوټ په لاندي شرح وړاندي کوي.

هیات کله چي د ننګرهار ولایت د سرخرود په ولسوالی کي د غصب شویو ځمکو اسناد څیړي نو داسي ارزونه کیږي، چي په ربښتیا دغلته پنځه ویشتزره جریبه دولتي ځمکه غصب شویده او په هغي کي د زورواکو له خوا ښارګوټي جوړشویدي.

1. داستاد سیاف په نامه شهرک ،چي د شیخ مصري سفلي په سیمه کي ۱۳۸۲ کال د ننګرهار اتحاد اسلامي د شورا لخوا ،چي نمره بندي او ویشل شوي ده، چي ټوله ۳۵۰۰ جریبه ځمکه کیږي، اتحاد اسلامي محضي یو نوم دي ، یوازي محترم عبدالرسول سیاف تري ګټه اخلي.
2. د پیرسید اسحق ګیلاني په نامه ښارګوټي، د شیخ مصري په دښته کي په ۱۳۸۲ کال کي شروع او ویشل شویدي، چي ۱۵۰۰۰ جریبه ځمکي احتوا کوي.
3. قومي ښارګوټي (ولس ښارګوټي) چي د بهاولي کشکک په کلي کي په ۱۳۸۸ کال کي، د انجینر غلام حیدرتر ریاست لاندي جوړ او ویشل شویدي، ۲۵۰۰ جریبه ځمکه په برکي نیسي.
4. د شهید عبدالقدیر ښارګوټي ، په نامه چي د خیر آباد بهاولي او فتح آباد په کلي کي په ۱۳۸۸ کال کي، چي د حاجي غلجي او حاجي دوست محمد له خوا نمره بندي اوویشل شویده او ۱۵۰۰ جریبه ځمکه احتوا کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

5. دچمتلي ښارګوټي چي په سرخرود کي د مهاجرينو له پاره په ۱۳۸۸ کال کي جوړ شوي او نمري يي توزيع شوي، چي ۴۵۰۰ جريبه ځمکه احتوا کوي .

استاد سياف صاحب داسلام او اتحاد په نامه غصب ، روا او ناروا مځکي او شتمنی راټوله کړي چي مالکانه تصرف يوازي په شخص پوري اړه لري.

6. د بالفروش حاجي اميرجان د شرعي وکيل له خوا د پيژندني، احمد ګيلاني له خوا د ۴۰۰ جريبه ځمکي غصب چي د سلو جريبونو سند يي پلاوی ته وړاندي کړيدي،په نوموړو ښارګوټو سربيره د ۵۷۹ تنو له خوا ۲۵۵۲۳ جريبه ځمکه غصب چي د ننګرهار د کانال او د ولايت د مقام له خوايي نوم لړ پلاوي ته وړاندي شوي دي.

د يادوني وړده چي د املاکو له خوا د جناب اشرف سيد علي افندي ۴۷۳ جريبه ځمکي سند وړاندي کړي ،حال دا چي د ۵۰۰۰ جريبه ځمکي ذ وليدي دعو او ۱۵۰۰۰ جريبه ځمکي يي غصب کړيده.

داسي څرګنديږي، چي پورتني کسان په جهاد کي مطرح کسان ؤ، چي جهاد دخدای او وطن دپاره نه ؤ، چي نن په غصب تبديل شو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۸۱)

مصؤنيت كه معافيت ؟

لکه چي هشت صبح ورځپاڼي د وږي پر ۱۶ مه کال ۱۳۹۲ په يوه اوږده مقاله کي، دښاغلي نعمت الله بشروال په قلم د" پارلماني مصؤنيت تر سيوري لاندي څه تيريږي " دا ليکنه خپره شوي چي موږ يي لنډيزرا اخلو: څرګنده ده چي دحکومت او پارلمان د اخلاقو او علميت ترمنځ توپير ډير دی .

په لومړي سرکي ددولت دري ګونو ځواکونو يو له بل سره همکاري او همغږي درلوده او د تل له پاره په مسايلو کي يي ملي دريځ درلود.

د قانون جوړوني بهير چټک و او دعامه افکارو ارزونه مثبته وه، لنډه دا چي د ملي شورا په پنځلسمه دوره کي د لاسته راوړنو په نسبت نيمګرتياوي او کمبودييو پله درنه وه، خو اوس د ملي شورا شپاړسمه دوره څرنګه کولاي شي، د خپل د نه مشروعيت تور له ځان څخه پاک کړي ؟

د ۱۳۸۹ کال د ټاکنو نامطلوبي پايلي او د ټاکنو کميسيون د ناقص مديريت، نامني او د بهرنيو زياته مداخله او په پايله کي د زر او زور خاوندانو هڅي دولسي جرګي ته درسيدلو په لارکي. دولسي جرګي غړو له اولا تر اوسه د قانون جوړوني په برخه او پر حکومت د نظارت په برخه کي زياتي نيمګرتياوي درلودي او استازو له دولتي مقاماتو څخه د امتياز اخيستلو او شخصي ګټو باندي ولاړي دي.

پدي ورستيو کي زياتي افشاګرئ وشوي او خبره دي ځاي ته ورسيده ، چي دولسي جرګي غړي په ډله ييزه توګه په درنو جرمونو تورن شي، لکه تفرقه اندازي، د مخدرو توکو قاچاق، کميشن کاري ، وژني،تښتوني، دزورزياتي کارول او له دولتي دريځ څخه ناوره ګټه او .... لکه چي په رسنيو کي خپاره شوي دولسي جرګي شپږ تنه هر يو ۱. سليمان خيل ۲. لالي حميدزي ۳. تميم ۴. محسني ۵. حاجي ظاهر قدير ۶. همايون د ماليي وزيرحضرت عمر زاخيلوال له خوا تورن شول او ۷۲ تنه د کورنيو چارو پخواني وزير لخوا تورن شول، او دغه راز دولسي جرګي يو غړي انور سادات د يوه ځانګړي قوم ته د سپکاوی په تور د لويي څارنوالي تر تعقيب لاندي راغلي ، چي په رسنيو کي د زياتو بحثونو لامل شول او د افغانستان خلکو ته يي ټکان ورکړ او داسي نور....

خو په خواشينی سره چي ځيني قانوني مواد د ملي شورا له خوا نقض کيږي.

متهيم وکيلان تحقيق ته حاضر نشول.

په يوه وروستي کال کي وليدل شول، چي د ملي شورا دد واړو مجلسونو ددي ممانعت وکړ، چي د پارلمان له غړو څخه تحقيق وشي.

د اساسي قانون د ۱۰۲ ماده تر پښو لاندي شويده.

دوکيلانو عمده استقامت، مقرري، قرار دادونه ، قاچاق ، غصب او دوزيرانو استيضاح کي خلاصه کيدي، آن چي پخپله دولسي جرګي په دننه کي دالرونه سره تبادله او ويشل کيږي، دهيڅ ډول اخلاقو پابندي نلري ، پارلمان پريږدي ټولي ورځي په کميشن کاري پسي ګرځي او دچورلمان لقب يي وګټي.

هغه وکيلان چي په درنو جرمونو تورن وو پرته له ځنډه به يي عدلي او قانوني ارګانونه ته پيژندلي واي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دويم دا چي ځيني استازي چي واقعاً پوه او صادق شخصيتونه دي، خپله پاکي خلکو ته څرګنده کړي تر څو له نا پاکانو څخه جلا شي او په مقابل کي يي بايد ژر تر ژره پر هغو اشخاصو، چي تورلګول کيږي عدلي او قضايي ارګانونو ته وروپيژني تر څو اسناد او مدارک وړاندي او په پايله کي لازم حکم صادر شي.

په دغه صورت کي ولسي جرګه خپل ملي او اسلامي حقيقت يو ځل بيا په لاس راوړي او باور تر لاسه کړيواي.

اوس دملي شورا غړي نه يوازي مصؤنيت لر ي ، بلکي معافيت هم لري ، مګر تر ټولو لويه ستونزه چي دقانونيت ، عدالت لوي خنډ دي هغه دملي شورا غړي دي ، چي دهر قانون ماتوونکي ، زورګري ، قاچاق بر او قاتل شاته ولاړدي او په ګټه کي ورسره شريک دي ، چي دا پخپله وکيل هم پري قانع دي ، داهغه وکيلان دي، چي ۶۲ تنه يي غير قانوني په شورا کي ناست دي او د محکمي دحکم خلاف راغلي دي.

قيس حسن هم د مځکو دغصب تر اتهام او دوزارت ترانسپورت شکايت لاندي دي ، مګر حقيقت ونه ليدل شو ، ځکه وکيل خو يو دبل ګټي ساتي .

داساسي قانون د ۱۰۱ او ۱۰۲ مادو څخه غلط تعبير او غلطه ګټه پورته کيږي.

اوس بايد بالاخره ددي سرطان دداني چاره پدي وکړي، چي د پارلمان دانحلال لار هم وسنجول شي.

کله چي ددوي جيبونه خالي شي داستيضاح دپاره پلمي جوړوي.

په کال کي دري مياشتي رخصتي ، که اخترونه او جمعي تري وباسو فقط په کال کي ۱۰۲ ورځي کارکوي. بيا هم غير حاضري کوي .

کله يو وخت وزير سلب اعتماده شويدي، په لنډ وخت کي بيا په ډير لوړه شميره اعتماد تر لاسه کړيدي ، لکه دسرحداتو وزارت کي اسدالله خالد ناکامه ، مګر دملی امنيت عمومي رياست کي په ډيرو لوړو رايو کاميابه شو.

همدا ډول بسم الله خان محمدي د کورنيو چارو دوزارت نه سلب اعتماد، خو وزارت دفاع ته په لوړو رايو بريالي راووت، داخبري ټولي په جوړجاړي پوري اړه لري، چي دملت د تش په نامه داستازو نه ليدل کيږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۸۲)

جنرال عبدالرشید دوستم

ددوستم په اړوند ډیري تبصري او څرګندوني کورني او بهرني خپرونو کي نشر شویدي، مګر جناب ددي پروا نلري ، داخلاقو تر سره خط تیر شوي دي . دوعدي او خولي خیال نه ساتي .کله ،کي، جي، بي ، کله دداکتر نجیب ملګري ، کله دهغه مخالف ، ګلبدین حکمتیار په غیږ کي ونیسي ، او کله به حضرت صبغت الله مجددي دخالد بن ولید مقام ته ورپورته کړي ، کله داستاد رباني بچه خوانده شي .

ازبک قوم پر راټول او څوک سر نشي تري پورته کولاي ، بهرني شهرت لري ، کله ترکیه یا ازبکستان یي په لاس کي ونیسي ، او کله هندوان ورسره سرخوځوي .

مارشال فهیم (پوه چک) بولي ، دمجاهدینو نه د پاکیدو دپاره مځکه متر په اجاره اخیستل داکتر عبدالقیوم کوچي په خپل ( ) ( ) مخ کي مضمون پر لیکلي .

داکتر اشرف غني احمدزي لاس ورواچاوه او خپل لومړي مرستیال په توګه یي وټاکه . ولي چي اشرف غني غواړي رئیس جمهور شي ، که نه ده هم خپله مقالي پر لیکي دي . داچي وایي سیاست دوست او دښمن نلري ، اصلاً باید دا ووایو چي سیاست مداره اخلاقو درعایت پابندنه دي .

دکرزي په وخت کي دجنرال دوستم پیښي دجوزجان پر والیانو لکه جمعه خان همدرد او ښاغلي ساعي حملي وکړي ، داکبر باي په کور ورننوتل او داسي نور .

ویل کیږي چي دده کوم نژدي کسان که سر تري پورته کړي ځوان مجرد هلکان ور خوشي کړي ..... چي په داد یي ورسیږي . کله چي دولسي جرګي وکیل (فیض الله ذکي) یاغي شو ، وایي چي غیر اخلاقي برخورد یي ورسره وکړ ، چي باالاخره هغه ددرمل دپاره ازبکستان ته لاړ. جنرال صاحب معتاد دي. چي ان درملنه هم ورته ګټه ونه رسوله .

دلیلي ددښت ، دطالبانو جنګي څو زره اسیرانو سره ،چي هغه پخپله تسلیم شوي وه ، دجینوا دکنوانسیون خلاف توله په فجیح ډول ووژله.

او دچینایانو سره دسرپل دنفت او ګازو دامو دریا پروژي هم ممانعت وکړ. او ددي ملي پروژي مخالفت وکړ، او چینایان یي تهدید کړل، چي دهغو انجنیران وتښتیدل.

سر خوشه ګرځي، قانون ورته عاجز دي، مقررات نه مني.

عبدالرحمن خان د قدرت دساتلو د پاره د ډیورنډ خط امضا کړ، مګر ډاکتر غني احمدزي د قدرت د لاس ته راوړلو د پاره د اخلاقو تر سره خط تیر شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۸۳)

د صدر مارکیت

اداري فساد چي یوه کرغیړنه پدیده ده ، له بده مرغه دغي پدیدي چي د یوه نظام ستني لکه دلرګي چــنجي خوري او که چیري مخه یي ونه نیول شي د یوه نظام د چپه کیدولامل ګرزي.

که چیري له فساد سره پریکړونی مبارزه ونه شي، د ټولني ګیډي ته لاره پیداکوي نو له دي امله ښایي چي د فساد پرضد د ټولني په بیلابیلو برخوکي لکه اداري فساد، اخلاقي او فرهنګي فساد ، تروریزم ، مخدر توکي اونور مهمو برخوکي مبارزه هم اغیزه ونلري.

د اداري فساد په لړۍ کي چي لاهم یي پای نه دي موندلي دکابل په باغ عمومي کي پروت د صدر مارکیټ څلوېښت فیصده عواید ، چي تر اوسه اړوندي اداري په دي بریالي شوي نه دي چي هغه تراوسه د دولت حساب ته یي ولیږدوي.

دجمهوري ریاست لمبر ۴۱۱ او نیټه ۹۲/ ۱۱/ ۲۱ فرمان هم ځای ونه نیوي.

د صدر مارکیټ مساحت چي 25 بسوي دي او پکي دري سوه بابه هټۍ جوړي شویدي او په اوسط ډول امتیازیي (5000) دالر وڅخه تر (25000) زرو دالرو یو شمیر دکاندارانو ته ورکړل شوي او تر اوسه پرته له دي چي 40 سلنه عواید یي د دولت حساب ته شامل کړي هلته سوداګري دوام لري .

دغه مارکیټ چي اصلاً د قومونو او قبایلو چارو په وزارت پوري اړه لري او د هغي ملکیت دي، خو صدر مارکیټ د کابل ښاروالۍ له خوايي د عبدالواسع د محمد غوث زوی سره د شلو کلونو د پاره قرار داد شویدي، مګر دیو جوړ جاړي پر بنا د ښاروالي فیصدي نه اخیستل کیږي.

لنډه دا چي د قومونو او قبایلو چارو وزارت هم په دغه برخه کي مهمه ونډه نده اداء کړي . د ۱۳۸۲ کال را پدي خوا دامارکیت دعبدالواسیع په لاس کي دي ، په قرارداد کي راغلی دي ، چي ۴۰ فیصده پیسي به تحویله وي. قضیه دیوي محکمي نه بلي ته بي فیصلي لیږل کیږي، بالاخره د مرکزي محکمي د استناف دیوان ۱۶ــــ ۸۶/۳/۱ قضایي قرار بي نتیجي صادر کړ .

د رپوټ له مخي داسي اټکل کیږي چي د نوموړي مارکیټ څلویښت فیصده عواید 96124423 افغانۍ کیږي تر اوسه د دولت خزاني ته نه دي لیږدول شوي، خو داچي وروسته تر دي برخه کي کومه کړنه تر سره کیږي دابه وخت ځواب ووایي. دا دود شویدی، چي ددولت مال خوړل مباح ښکاري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۸۴)

تورنجنرال اندرابي صاحب

تورن جنرال دوست محمد اندرابي د غوث الدين زوی او د ملي دفاغ وزارت د پالیسي او ستراتیژي معاونیت ته اړوند دي، په تحصیلي جعلي اسنادو ځان يي د تورن جنرالي رتبي ته رسولي دي او ددي مثل پر مصدوق چي(کوږ بار تر منزله نه رسيږي) نو بالاخره يي د جعلي تحصيلي اسناد بر بنډ او سر بیره پرهغي د جمهوري رياست د مقام 742 حکم ، نیټه 1381/2/4 د يو شمير ليکونو په جعل ددوسيي د 18 پاڼو په اتلاف ، د ملي دفاع وزارت ددوو اورګانونو څخه د موادو تر لاسه کولو او په خپل سر ددندي پر پريښودلو تورن ګڼل شوي دي .

نه چا جلب کړای شوای او نه محاکمه شو. دجعلي اسنادو پر بنا دبغلان د ښار کور تر اوسه په لاس کي لري.

بلاخره د اداري فساد پرضد ابتداييه محکمی په خپل 138- 1392/11/14 حکم کي فيصله وکړه چي نو موړی شپږ کاله او شپږو مياشتو تنفيذي بند محکوم شو،مګر بيا پري تنفيذ نشواو برحاله جنرال دي.

داچي ده غوندي نوروبه څومره تحصيلي اسناد جوړکړي وي ښايي چي شمير يي ډير زيات وي.

مګر اندرابي صاحب په ډير جرآت خپل ژوند او ماموريت ته دوام ورکوي، حکم پر تطبيق نشو .

ځګه درندي او چالاکي په څنګ اړيکي هم بي نقشه ندي. دمامورينو بي مسوليتي او بي تفاوتي تر ټولو لوی رول لري.

انسان حريص او يو عاصي مخلوق دي، په نورو هيوادو کي هم جرم او خيانت شته، مګر هلته بازخواست او تپوس هم شته، لکن زموږ هيواد کي نه .

نوموړي جنرال صاحب د فساد اداري ابتدائيه محکمي د ۱۳۸ ـــ ۹۲/۱۱/۱۴ حکم پر بنا پنځه او شپږ مياشتي حبس محکوم شو، مګر د مامورينو د بي تفاوتی په خاطر ازاد ګرځي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۸۵)

دايي قباله په چا يي مني ؟

اداري فساد چي د انحطاط لامل او د هيواد چارواکي د ملي ګټو پر ضد دروي،ٔ او د خلکو باور په دولتي او غير دولتي دستګاه راکمومي. او دغه راز د ټولنی اعتقادي او اخلاقي ارزښتونه له نابودۍ او آن داچي په هيواد کي د اقتصادي پرمختيا بهير کمه وي او تر پوښتني لاندي يي راولي. فساد دومره عمومي او عام شوي دی چي هيڅوک تري پاک نه دی که لوړ دی او که کښته .

ديو شکايت له مخي چي د ستري محکمي د قطعي او نهايي احکامو پرتطبيق باندي راغلي دي: چي حاجي راز محمد د پاينده محمد زوي ، رحيم الله د عبد الله زوي چي د صادقه، زينب، مريم، شريفه اودلاورشاه چي د عبدالمجيد اولادونو دي شرعی وکيل دي، د هغوي په وړاندي د عوا مخي ته بيايي.

نو د کابل د څلورمي ناحيي ۲۴ لمبر کور اړوند د کلوله پښتي په سيمه کي د يوي حويلي د خلاصولو په اړوند چي د ثلاثه محکمو د فيصلو په اساس حاجي راز محمد ته ورکړل شي.

د نوموړو فيصلو د حکم د تطبيق پلاوی په 1387/5/29 نيټه ليکلي دي، چي موږ پلاوي حويلي ته ورغلو په هغي حويلي کي يو شمير محصلين سکونت لري، چي له هغي ډلي څخه يو تن د عبدالقهار په نامه چي ځان د هغوي مشر او استازي ځان معرفي کوي وايي: چي موږ دغه حويلي نه پريږدو ځکه چي موږ د استاد ربانی په اجازه دلته ژوند کوو او زياته يي کړه چي موږ استاد ربانی ته تيلفون وکړي هغه راته وويل چي کوم څوک مه پريږدي دغه کور او حويلي زماده، او دزور او وسلي نه کار اخلي .

پلاوي څوځله ورغلي خوڅوک حويلی ته نه پريږدي او اوړوندو ادارو ته مو خپل محضر په 1392/3/24 کي وليکه. مرحوم ددي حويلی سره خاصه مينه درلوده ، د درو محکمو سربيره يي بيا تجديد نظر وغوښت، مګر بيا هم حکم دده په ګټه تمام نشو، مګر دغصب نه يي لاس وا نه خيست او حق ته تسليم نه شو، پدي کار پسي دده سکرتر جمشيد اقبال ګرځيدي، استاد داحال نفوذ کاوه او هر چا ته به يي تليفون ورکاوه او په خپله بد خشي لهجه به يي استدلال کاوه.

داستاد دشهادت سره هم دا سرپال ختم نشو.

او اوس محترم صلاح الدين ربانی هم علاقه پيداکړيده او دستري محکمي ۸۵۲ ـــ نيټه ۹۲/۱۰/۱۷ ليک د کورنيو چارو په وزارت باندي بي تاثير پاته شو. دکور غصب دوام لري.

آن د پلاوي مخه يي ونيوله او د يوه تن پوليس ښځي سره لاس و اچاوه او دهغه ګريوان يي وشکوله او د جنايي يوتن پوليس ته شکنځل وکړه او ورته ويي ويل: چي هيڅ اسناد نلرم خو زور لرم هيڅوک ددي توان نلري چي دغه حويلی خالي کړي.

پلاوي چي هر څه وکړل، نوموړي حويلی يي خالي نشواي کړاي.

دا په داسي حال کي چي د اساسی قانون 129 مادي له مخي د محاکمو فيصلي واجب التعميل دي د کورنيو چارو وزارت ته وليکل ، خو داچي ايا دغه حويلي خالي شوه او که نه موږ تري خبر نه يو، خويوشي ويلاي شو، څرنګه چي نوموړي اشخاص د استاد ربانی په امر هلته ژوند کوي. پدي حالت کي ګمان نه کيږي چي د زور او زرپه وړاندي د کور د څښتنانو هيله پر ځاي شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دحویلۍ په هکله داستاد دعوا دثلاثه محکمو برسیره تجدید نظر محکمه هم رد کړه . مګر استاد ددي حویلۍ سره خاصه مینه لري .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۸۶)

د نوي ښار پروژه

دنوي ښار پروژه چي د هیواد د زیربنایي پروژو په کتار کي راځي اوله زیات ارز ښته څخه برخمنه ده، چي په جوړولو سره به یي افغانستان په یوه سوداګریز مرکز بدلیږي او د نفوسو ډیر والي چي اوس یي د کابل په ښارکي د چاپیریال له اړخه او ځینونو نورو ستونزوله امله لکه ،کانالزاسیون او د څښاک د پاکو اوبو دنه شتون له اړخه رامنځته کړیدي او دپروژو مصرف دچاپان دولت پر غاړه اخیستي دي.

ددغي ملي پروژي چي لومړني کارونه یي دوزیرانو شورا د لومړي نمبر مصوبي اوپه 1388/1/3 نیټي شروع شوي له بده مرغه دځیني وسله والو زورواکو د ذاتي ګټوله مخي چي په نوموړي سیمه کي د یو شمیر خلکو څخه په غیر قانوني توګه په لاس راوړي، تراوسه یي پرمختګ په ټپه دریدلي دي.

ټاکل شوي وه ، چي نوموړي پروژه 1392/2/16 نیټه د هیواد د لوړ پورو چارواکو په ګدون پرانیستل شي خو دریغه چي په 1392/2/5 نیټه کله چي د نوموړي سیمي زورواکي خبریږي دورځي په نهو بجودخښتو د بټیو کار ګران، چي زیاتره یي پاکستانیان دي او د ننګرهار یو شمیر اوسیدونکي او د ده سبز ولسوالي یو شمیر اوسیدونکي چي د زورله لاري او د الله ګل مجاهد په قومنده اوپه پاي کي مظاهره په خشونت اوړي او دولتي ضد شعارونه ورکوي، چي په پایله کي یو تهجیراو د نوي ښار اداري سوځوي او دولتي بیرغونه تخریبوي او درئیس جمهور عکسونه سوځي.

او هغه خلک چي نوموړي مظاهره یي رهبري کوله دغه کسان وه.

۱- الله ګل مجاهد د شیر ګل زوي دولسي جرګي وکیل

۲- حاجي جنت ګل د نوموړي وکیل ورور.

۳- قوماندان نورګل

۴- ملک ګل محمد د نوموړي اشخاصو قوماندان

۵- حاجي میر افضل دده سبز د شورا رییس.

۶- صبغت الله د پلچرخي اوسیدونکي

۷- ملک اسمعیل

۸- ملک یعقوب د الله ګل له اړوندانو څخه دي

۹- حاجي عبدالعزیز د عبدالطیف زوي

۱۰- میرزا محمد د عبدالکریم زوي د درخت یکه ده سبز اوسیدونکي

۱۱- زیارت ګل د اغا جان زوي.

۱۲- عبدالنصیر

۱۳- مولوي صدیق الله د پلچرخي د تنګي غارو اوسیدونکي.

نوموړي اشخاص چي سربیره پردي په نورو جنایي قضیو وسله والي حملي، د موترو سوځوني، د کورونو ورانول ،مجروحیت. د غیر قانوني وسلو په استعمال، غیر قانوني پیسي اخیستني او د ځمکو پر غصب متهم دي. او د حاجي الله ګل

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر ملاتړ لاندي دي په نوموړي سیمه کي وسله وال گرزي، لنډه داچي بل ځل هم کله چي جاپاني هیآت له نوموړي سیمي څخه لیدنه کوي د الله گل مجاهد د ورور له خوا چي د تیلوتانک لري دهغه ځایه پرهغوي ډزي کوي.

پداسي ډیرو مهمو ملي پروژو د تطبیق مخنیوی دزورواکو له خوا نیول کیږي او دمفسیدانو پواسطه پروژي د ناکامی سره مخامخ کیږي.

چي ددغو زورواکو له خوا د کابل د نوي ښار د پرمختک مخه نیول شوي او عاملینو ته یي چا سزا نه ده ورکړي او نه یي مخه نیولي ده، داچي دغه پروژه به کله د ځمکو د غاصبانو او زورواکو څخه خلاصون مو مي دابه وخت دي پو ښتني ته ځواب ووایي.

په پایتخت کي څوک دزورواکو مخ نشي نیولاي او دملي پروژو د خنډ سبب گرځي ، نو ولایاتو کي به اورومرو تر دي بدحال وي . داسوال رامنځ ته کیږي، چي ایا افغانستان دولت دي او که نه ؟

موږ باید اول دولت شو ، بیا قانون تطبیق شي .

دا لویه ملي پروژه د الله گل دخښتو د بټیو تر گټي قرباني شوله.

پدي هکله دشوراي امنیت ملي ۲۷۳۷ برج د جوزا په ۲۳ د کورنیو چارو وزارت هدایت او امر هم په عمل کي پلي نشو.

داسي ډیري ملي پروژي شته ، چي د زورواکانو تر گټو قربان شوي، آن ممکن بهرني میرڅمن هم دخپلو گوداگیانو پواسطه پکي لاس ولري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۸۷)

ظاهرشاهي سراي

اداري فساد ، تروريزم او مخدر توکي بهرنی پديدي دي، چي هيواد ته له بهرنيو پوځونو سره راننوتي او د افغانانو ټول معنوي او تاريخي وياړني يي له ګواښ سره مخامخ او د هيواد اعتبار ته يي په ملي او نړيواله کچه زيان ورساوه.

هيواد ته د بهرنيو ځواکونو راننوتل د نورو نا خوا لو ترڅنګ يوه هم د ځمکو او جايدادونو د غصب مساله ده، چي له بده مرغه د زورواکو کړيو له خوا او د هيواد په دولتي او په ځانګړي ډول عدلي او قضايي ارګانونو کي د فساد له امله د جايدادونو په تزويري ډول شرعي اسناد جوړ شوي، چي ځيني يي افشاا وځيني يي لاهم په خپل حال پاتي دي.

د شرعي او تزويري اسنادو د جوړلو په لړي کي يوه هم د ظاهر شاهي سراي، چي په کي ۱۷۵ با به دو کانونه هم په کي شتون لري، يوه اوږده پروسه ده، چي له نيکه مرغه د دولت په پايله کي دابتدائی محکمي فيصله له بطلان سره مواجه شوه.

دغه تزويري هڅه چي داستان يي ډيراوږدي موږ يي دلنډيز يا دونه کوو.

يوتن غلام سخي نومي او د غلام بها والدين زوي دي د 033ـــ 1387/4/13 وکالت له مخي چي د افغان سفارت له خوا په کانادا کي جوړ شوي او د وثايقو د محکمي دريم زون 477-1306 /1387/4/29 شرعي خط له مخي ، سراي چي د ظاهرشاهي سراي په نامه يي شهرت درلود او د ملکيت ادعا چي ګواکي نوموړي ملکيت د دولت تر تامين لاندي راغلي دي هڅه پيل کوي چي بالاخره توانيږي چي دا سرای واخلي، مګر کابل ولايت د مرافعه محکمي د لومړي زون 38/30ـــ1387/8/8 قضايي قرار له مخي يي د 15ـــ1359/11/26 قرار لغوه او نړدي وه چي دغه تزويري ملکيت، چي د لومړي ناحيي اړوند د املاکو عمومي مديريت د درغلي ، چال او فريب ليکني په پايله کي غير حق بل ته وسپارل شي.

ظاهرشاهي سراي دکابل په لومړي ناحيه کي موقيعت لري

او په دي ډول د تزويري شرعي قباله، چي د مزاري نومي په نامه جوړه شوي وه مخه نيول کيږي.

داسراي چي دموقعيت پر بنا په ميلونونو دالرو قيمت لري ، ددريم زون دمحکمي قاضاياتو جعلي اسنادو ته ارزش ورکړي او هغه يي د مزاري نومی ميرمني ملکيت بللي دي ، مګر ددي محکمي قاضاياتو ته چا څه ونه ويل شوای، قاضي صاحبان اوښ دباره سره په بډه وهي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۸۸)

شیطان باید ورته ګوته په غاښ ونیسي

یوه کیسه مي اوریدلي ده چي د هیواد په یوه سیمه کي چي ګردنه نومیده په رڼا ورځ به غله هلته ناست و او دخلکو پیسي اوشته به یي تري اخیستل.

اوس چي سري د دیپلوماتانو کړو وړوته ګوري کړني یي کټ مټ د ګردني غلوته پاتي کیږي ، خو فرق یي دادي چي دګردني غلو د هیواد په دننه کي نوم او شهرت درلود ، خود دیپلوماتانو په نړیواله کچه او له افغانستان څخه بهر د افغانانو پزي پري او هویت ته یي زیان واړاوه.

د باوري رپیوټونو په حواله دهیواد جنرال قونسل په کانادا کي ښاغلي وحیدالله منور د امین الله زوي و، ددي له پاره چي د افغانستان قونسلګري میاشتني کرایه ستونزه د کانادا د تورنتو په ښار کي له مخه لیري سي نو یواپارتمان رانیسي چي ددایم دپاره به دافغانستان ملکیت وي ، دا کاروشو، دده په باور چي د رندو او کنو حکومت دي نونومورږي اپارتمان ددي پرځاي چي د افغانستان د اسلامي جمهوریت په نامه یي وپیري، برعکس اپارتمان په خپل نوم قباله کړ.

کله چي وحید الله منور پر ځاي حبیب الله قادري د جنرال قونسل په توګه د کانادا په تورنتو کي مقرریږي متوجه کیږي ، چي اپارتمان د وحید الله منور په نامه دي نوموضوع د بهرنیو چارو وزارت ته لیکي.

وزارت خارجه پام کیږي چي منور صاحب دده کور او اپارتمان په تضمین سره، له د بانلو کمپنۍ څخه 410000 دالره پورهم اخیستي، او کور یي په ګروي ورکړیدی، څرنګه چي وحید الله منور د نوموړي د پیسو سود بانک ته نه ورکوي نو کمپني د اپارتمان دتشولو پریکړه کوي تر څو لیلام شي او خپلي پیسي تر لاسه کړي. لنده داچی دبهرنیو چارو وزارت یو پلاوی لیږي او ثابتیږی چي په رښتیا اپارتمان د وحیدالله منور په نامه دی، خو وحیدالله منور ژمنه کوی چي د بانلو دکمپنۍ پیسي ورکوي او کله چی پیسي خلاصی شي نو بیا اپارتمان دافغانستان دسلامی جمهوریت په نامه کوي.

بهرنیو چارو وزارت باید دا کور دوه ځلي رانیسي .

داپه داسي حال کي چي وحید الله منور د امریکا او کانادا ستیزن شیف دي، تر اوسه نوموړي حاضر شویدي نه دي . نو په دي ډول د 553063.25 دالرو د اختلاسو مساله په یخ ولیکل شوه او لمر ته کینودل شوه.

دفرار تروریستي مکان میرام شاه دي، او اقتصادي تروریستان ، لکه فطرت، نادر اتش او وحیدالله منور په واشنګټن کي دي.

ګل احمد شیرزاد دبهرنیو چارو وزارت اداري رئیس، چي هغه وخت پدي برخه کي هم مسؤله دي چي بیا وروسته په هسپانیه کي مستثار ؤ، پسله ختم وظیفي هم لا درکه شو.

دبهرنیو چارو وزارت هم د تدبیر او احتیاط کارندي اخیستي او نه یي د کور د پیریدلو اجرات تعقیب کړیدي، چي دا زیان راورسید.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۸۹)

په بهرنيو استخباراتو پوري تړلي رسني

د ملي آرمان ورځپاني د 1391 کال دغبرګولي د مياشتي په نهمه نيټه په يوه تحقيقي مقاله، چي د مهرالدين مشيد له خوا ليکل شوي خپره کړي، چي موږ يي د يو ي برخي لنډيز را نقلوو.

په 2001 کال کي د طالبانو تر سقوط وروسته او په ځانګړي توګه در سنيو د آزادي تر اعلان وروسته 2002 کال په جنوري مياشت کي در سنيو د شاتو مياشت شروع شوه او تر اوسه چي لس کاله تيريږي لا هم دوام لري.

درسنيو د غه جوش او خروش د اروپايي ، امريکايي، ايراني او پاکستاني هيوادونو، په مالي مرسته يي په خپرونو د بيان د آزادي تر نامه لاندي شروع کړيده، زموږ په هيواد کي ځانګړي استخباراتي او سياسي موخي لري او فرهنګي استعمار ته يي لار هواره کړيده.

د ايران او پاکستان استخباراتو له غربي هيوادونو څخه زيات، ددغه جشن ملاتړکوي او له هغو څخه د خپلو ستراتيژ يکو ګټو د لاسته واوړلوله پاره شروع کړيده.

ددغو دوو دوزخي استخباراتو، چي دري لسيزي د ځينو کړيو په رګونو او ريښوکي اوپه ځانګري توګه په اسلامي کړيو کي، د جولا د جال په څيرلا څه چي فولادي جال يي جوړ کړيدي اوددغو کړيو مشران او لوړپوړي چارواکي چي له استثنا پرته ځانونه دهغو مزدوران جوړکړي ، وخت يي غنيمت ګڼلي او اوس يي په دووبرخوکي يعني د رسنيو او دوسله والو په تو ګه په مانورونو شروع وکړه.

او د وسلي او باروتو پرځاي يي د استخباراتي پيسو سيلا و يي خپلو مزدورانو ته را روان کړ، تر څو په دي او هغه نامه دخپرنيز تاداو کيږدي.

په همدي ډول يي يوه برخه پيسي طالبانو ته ځانګړي کړي، ايران او پاکستان په دغو ډلو ټپلو قناعت ونه کړ او د اشخاصو په رانيولويي شروع وکړه، البته د هغو اشخاصو په وجود کي چي د شخصيت له ضعف څخه رنځ ګالي او په دي ډول د بهرنيانو په جال کي ولويدل، د دواړو هيواد ونو استخباراتو درک کړي وه، چي له دري لسيزو جګړو او ځمکي سوزوني څخه وروسته هنوز لري ده، چي د جهاد واقعي وارثان سر راپورته او د هغوي آرمانونو په خپرو لو او ټينګښت لاس پوري کړي.

له دي امله يي د هيلي ستر ګي د خپلو پخوانيو مزدورانو خواته واړولي ، ځکه ددواړو هيوادونو استخباراتي ساز مانونو درک کړي وه، چي څوک کولاي شي چي د هغو له پاره په افغانستان کي ستراتيژيکي فعالليتونه وکړي، او په دغه ډول دوي پوهيدلي وه، چي لاهم د هغوي مزدوران له لازمو سياسي او نظامي ظرفيتونو څخه برخورداره دي، ترڅو واقعي مجاهدين شاته ووهي او د جهادي ټيکه د ارانو په توګه رامنځته شي او دمقدس جهاد تر نامه لاندي له افغانستان سره په جفا کاري لاس پوري کړي او د هغوي شتمني چور اوپه باد راوړو پيسو لادسترسي پيدا او سياسي نفوذ نور هم تر لاسه کړي.

او له بله اړخه له د غو امکاناتو څخه په نا مشروع ګټي اخيستني سره، د مجاهد ينو په سر کوبولو او د افغانستان په ريښتينو آزادي غوښتونکو ګوزارونه وکړي، دغه ابزار او امکانات د افغانستان ملي ګټو پر ضد وکاروي او هر کله چي تر پوښتني

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاندي راځي، نو د جهاد له نقاب څخه ګټه واخلي او د هغه ددیني ضد ابزارو په توګه وکاروي او هر کله چي ګټي تر خطر لاندي راځي او یا د خلکو تر قهر لاندي راځي نو د جهاد او سپنیز دیوالونه له ځان څخه راچا پیر کړي.
له دي امله د پاکستان او ایران استخباراتو پیدا کړیده، چي له دغه مومیایي خلکو څخه هر شي جوړولاي شي، چي د پریمانه پیسو په را استولو سره د هغوي ملاتړ کوي، د ځینو له پاره سیاسي حزبونه د ځینو له پاره مذهبي او قومي حزبونه او دځینو له پاره فرهنګي ټولني، د ځینو له پاره رسنیز مرګزونه، دځینو له پاره د قدرت شورا او وځینو له پاره ..... جوړوي او ټول په پاکستان او ایران کي د رسمي سازمانونو پرمحورونو لکه د امام کمیټه او دا سي نورورا څرخوي.
ښکاره ده چي په لس ها وو رسني د آزادو رسنیو تر نامه لاندي فعالیت کوي، چي په ټولیزه توګه د بهرنیا نوله خوا جوړي شويدي، چي زیاتره یي قومي او سیاسي دي چي دموکراسي ضد او بیان ضد قومي او ژبني اختلافونو ته لمن وهي.
دا رسني پدي اندازه بي بندوباره او بي مسؤلیته دمطبوعاتو او دبیان دازادي تر عنوان لاندي په قانون او اخلاقي معیارونه او ملي ارزښتونه تیري کوي . که دي لاس ورواچاوه، په یو سلا سازمان یافته مافیاغوندي په اعتراضونو لاس پوري کوي ، اود نظام دکمزوري سبب ګرځي او یا په بل عبارت دنظام دکمزوري نه ګټه پورته کوي او په خطاهرو لاس پوري کوي.
دپارلماني مصؤنیت بي شرمانه مصؤنیت اودمطبوعاتو بي شرمه ازادي، دقوم دبدبختي سبب ګرځیدلي دي او دپردو دکلتور دراوړلو دپاره په چوپړ کي ولاړ دي او خپل ملي حیثیت نه بي خبره دي. نستو نادري د نور تلویزون د (سرزمین من) په پروګرام کي په ډیر بي پروایي د هیڅ چا دعزت پروا نلري او دپروګرام دروزي یو دام دي، ده پخپله کمزوری اخلاق درلود، آن دافشاګري تر عنوان دمعدن وزیر وحیدالله شهراني نه ۴۰ زره دالره حق سکوت واخیست او داسي نور.
از اقا مامون هم پدي برخه کي چي څنګ دقلم پواسطه دخلګو پر ناموس او مال حمله وکړي، تر څو دیو باناموسه افغان لخوا ، دخپل ناموس ددفاع په خاطر پر مخ تیزاب ور وپاشل شول. دنوري رسوایي له مخنیوی په خاطر هندوستان ته وتښتیدی. یوازي اسلامي او افغاني اخلاق معیار بلل کیدای شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۹۰)

میر عبدالاحد صاحبي

د یوي باوري سر چیني په رپوټ کي ویل شویدي، چي میر عبدالاحد صاحبي دکابل ښاروال په یو شمیر قضیو کي تورن بلل شویدي، چي دده پر بي کفایتی ښه دلالت کوي .

۱- د هغو شپږ و ملیونو دالر و بلا عوض مرستي، چي د نړیوال بانک له خوا د کڅافاتو دلیږدلو له پاره شوي وه او یوازي شل زره دالره مصرف شوي او پاتي یي په ښاروالي کي د ظرفیت دنه شتون له امله پاتي او تړون یي فسخ شویدي.

۲- د قواي مرکز دشني سیمي تعدیل، چي د کنترول او تفتیش اداري له خوا یي موضوع مطرح شوي او ددعوا طلبي په ډول یو شمیر مالکانو او نورو اشخاصوته توزیع کړیده.

۳- دده بوري د پارک د اجاري قضیه، چي د داوطلبي له لاري محمد اصغر عطایي ته په اجاره ورکړل شوي وه ولي د ښاروالي له خوایي کار په ټپه دریدلي دي.

۴- د جمهوري ریاست د مقام د 4748 – 138/8/2 حکم دنه تعمل قضیه، چي پرزه خرڅوونکي دبګر امیو مارکیټ ته نقل مکان شي.

۵- دپدولي په دښته کي د جمهوري ریاست (4819) 1385/2/5 حکم چي باید افسرانو ته ددو وکلونو د معاش په بدل کي ورکړل شي عملي نه شول.

۶- د کابل سرینا هوټل په تړون کي تقلب، چي د ماس دیزاین شرکت چي په صاحبي پوري اړوند ؤ او دتجارتي دیوان د (17) 1388/5/16 دتجارتي قضایي قرار له مخي نوموړي د عدلي تعقیب وړبلل شویدي، چي محترم صاحبي صاحب پنځه کاله بند محکوم شو، چا بندي نکړ، ولي (څوک چي مربي لري هغه مربا خوري) او بل میرمن یي انګریزه وه، دا دکریدت دپاره یو ضریب ؤ، دکمونستانو په وخت کي هم روسي ښځي او میرمني په درلودلو سره په دولت کي دلوړ اعتبار سمبول ؤ. کمونستانو وخت کي هم کریدت څلور طبقي درلودي: لومړي KGB ، دویم روسي ښځه ، دریم روسي تحصیل، څلورم دحزب غړیتوب."صاحبي بیچاره دکوم نفر څخه پوښتنه وکړه، چي ته مي یو ځاي لیدلي یي ، هغه ورته وویل چي زه خو ستا سکرتر یم " حافظه یي کمزوري وه، او یا یي لږ کار تري اخیستي . اکثره وخت به ګنګس ؤ، دلته البته هم روابط پر ضوابطو ترجیح پیداکړه.

تر ابادي یي خرابي ډیري وي. داونی اخري ورځي به یي په دوبی کي تیره ولي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۹۱)

یو شمیر چارواکي د مخدرو توکو په قاچاق کې مرسته کوي

د پیام مجاهد اوو نیزي په خپله 1390 کال د چنګاښ د میاشتې په 11 مه ګڼه کې، د جمهور رییس ددویم مرستیال ښاغلي عبدالکریم خلیلي له قوله ولیکل، که چیرې په دولتي چارواکوکي له یو شمیر له قاچاق وړونکو سره مرسته ونه کړي ، په دو مره لویه پیمانه د مخدر و توکو قاچاق امکان نلري.

ښاغلي عبدالکریم خلیلي د چنګاښ د میاشتې په پنځمه، د مخدرو توکو سره د مبارزې د نړیوالي ورځې د لمانځلو په غونډه کې وویل: که چیرې د سیمې هیوادونو کې د ننه یو شمیر کړۍ له مافیایي ګرو پونو سره مرسته او همکاري ونه کړي، هیڅ امکان نلري چې په دې لویه پیمانه مخدر توکي قاچاق شي.

هغه وویل: چې دغه عناصر باید وپیژندل شي او د قانون منګلوته دي وسپارل شي.

ښاغلي خلیلي له قضایي او عدلي ارګانونو څخه وغوښتل چې قاچاقبران په جدي توګه په سزا ور شول شي.

په داسې حال کې چې ددولت ډیر لوړ چارواکي هم پدې خبردي او هغه هم شکایت وکړي، دنوموړي خبرچې یو الهام دي . مګر بیا هم غوړ تر غوړه شور نخوري ، اجرات نکیږي، وایي چې وطن په عمل او اقدام جوړیږي نه په خبرو، خداي .ج. دي پر غریبانو ورحمیږي .

کله چې جمهور رئیس او یا مرستیال یې شکایت لري، زموږد غریبانو به څه حال وي ؟

دولتي چارواکي پکي لاس لري او دهر جنایت شاته قوي لاسونه کار کوي. ددولت لوړپوړي چارواکي نه پوهیږي چې د چا نه د اجرااتو هیله لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۹۲)

وادي ګرګان

وايي چي نه شرم لري او نه دخدايه ترس.

ملي آرمان ورځپاڼي په 1392/5/1 ګڼه کي يو خبر خپور کړي چي :

ولسي جرګي د کورنيو چارو وزير مجتبي پټنګ څخه د باور رايه واخيسته.

ولسي جرګي له نوموړي څخه يو شمير پوښتني وکړي، وروسته له هغه مجتبي پټنګ د وکيلانو د پوښتنو په ځواب کي وويل: ما فکر کاوه چي تاسي به له ماڅخه ستراتيژيکي پوښتني وکړي، خو تاسي عادي پوښتني مطرح کړي. نوموړي د يوه وکيل ددي پوښتني په ځواب کي چي يو موچي جنرال شويدي؟

وويل: که چيري يو موچي تحصيل وکړي او زياروباسي کيدلاي شي چي جنرال شي.

او ممکنه ده چي موچي په کابينه کي وزير شوي هم وي.

پټنګ د يوه وکيل ددي پوښتني په ځواب کي چي افغانستان د (وادي ګرګ ها) د سريال سره شباهت لري وويل: ليوان په هيوادکي شته نو ښايي چي ددغو ليوانو او مافيايي کړيو پرضد ګډه مبارزه وکړو او بايد يو بل تخريب نه کړو.

هغه له خپل يوه مرستيال څخه هم شکايت وکړ،چي زما پر ضد کمپاين کوي، چي دغه خبره د بلخ ولايت د يوه وکيل له عکس العمل سره مخامخ شوه وي ويل: چي ښاغلي وزير د ولس استازي توهين کړل.

د کورنيو چارو وزير د هغو وکيلانو نوم وانه خيست، چي له نوموړي څخه يي غير قانوني غوښتني درلودي . دا بايد ووايو چي داسي وکيلان ډير دي.

نو ثابته ده چي دولسي جرګي دا دوره تر موجوديت يي نه موجوديت دولس په ګټه دي ، پټنګ صاحب حق درلود او رينښتيا ويل ، تر پارلماني مصؤنيت لاندي ډير نارواوي وشوي ، هر کله چي به اقتصادي اړتيا ورته پيداشوله ، نو پر وزيرانو باندي مخ راواړوي ، کله دا وزير او کله هغه وزير ته داستيضاح وختونه کيښودل ، دښاغلي رمضان بشردوست خبري چي ويل به يي چي مخ ته مي کميشن کار ناست او شاته هيرويني . وکيل صاحبان په هر بدبختي لړلي ؤ،غصب، کميشن کاري، درغلي، رشوت خوري، قانون شکني، بدماشي او جاسوسي ددوي پيشه وه، وکيل نيک محمد دکابل د قره باغ ددولسمه مي دوري وکيل، چي دنجيب ګاو دخور ميړه ؤ، ده به ادعا کوله، چي ګوندي نه دي، مګر پرچميانو ته نژدي ؤ، ويل چي ببرک شينواري د محمد هاشم ميوندوال، توطيه لومړي دکي جي بي په هدايت عملي کړ او د وکيل سيف الرحمن شينواري په کور کي ديو ديوال په درز کي يو خط چي مخکي جوړشوي او دکودتا په نامه دځينو نامتو دولتي لوړپوړي چارواکو نمونه پکي ليکل شوی ؤ، چي دپاکستان او امريکا په هدايت د سردار داؤد خان په مقابل کي کودتا کوي او زموږ د ډيرو بيګناه وطندارانو د زجر او قتل سبب شو، دا توطيه ؤ، مګر دپرچميانو لخوا لکه صمد اظهر او حسن شرق په خپلو کتابونو که دا توطيه لا اوس هم تائيده وي. ببرک هم په پارلمان کي ناست دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددي راپور پر بنا : مرستيال خان، ماما زرغون شاه، عارف شينواري، مولوی سيف الرحمن، ډګروال کواټ خان او يو لوی شمير قومي او نظامي مشران لکه ، عبدالرزاق خان قوماندان هوايي، حاجي منان تجار او نور په مختلفو معيارو په حبس محکوم شول.

دداسي عدم علاقه او غيرحاضري ټولو په تلويزون کي ليدلي ، کومه ادعا چي دملت داستازي په حيث دوي کول ريښتيا نه ؤ ، دوي ملت نه و انتخاب کړي ، ۶۲ تنه ددرغلی له لاري د ښاغلي فضل احمد معنوي انتخاب ؤ. ولي چي بي قانوني دقانون ګذارانو نه رامنځ ته شوه .

پر وکيلانو هر ډول تور لګيدي، اما يوه هم ځان ته نه راجع کاوه. د ۸ صبح ورځپاڼي د سرطان ۲۲ کال ۹۳ دوي ته کميشن کارانو اودلالانو خطاب کوي او دمدنيت ورځپاڼه ۲۲,۴,۹۳ په نيټه د مصؤنيت دقانون په هکله ورته وايي : (از خدا بترسيد و ازخلق بشرميد) داسي څرګنديږي چي نه ډار لري او نه شرم. ولسي جرګي د راتلونکي ژوند د ټولو امتيازاتو دپاره د تصويب تضمين کړ. داسي ډير شويدي، چي يوه ورځ داستحضاح دپاره يو وزير راغواړي، بله د راکړي او ورکړي پر بنا دهغه تقدير کوي او رايي ورکوي، مثلاً اسدالله خالد او يا بسم الله محمدي نه سلب اعتماد وکړ، محمد يي دکورنيو چارو نه ليري او سلب اعتماد شو، بله ورځ يي ددفاع وزارت ته بشپړ رايه واخيستل. اسدالله خالد هم دامنيت ملي عمومي رياست اوچته رايي يوړي.

دا مثالونه ډير دي. دهيڅ وکيل نظر که تائيد وي او که ردوي، ملي او يا اسلامي بنسټ نلري، ارومرو به دغرض او دبي عادلانه انګيزي نه وي، دهيڅ افشاګري او انتقاد جدي نه نيسي او نه په شرميږي.

کله چي منتخب نوي جمهور رئيس داکتر صاحب اشرف غني احمدزي دوی ، ددوي کړونو ته متوجه کړي، دهغه پدي سبا شعبه شعبه ګرځيدل.

هغه کسسان هم پارلمان ته راغلي وي، چي ملي خيانت يي ښکاره ؤ. د ديکتاتوري پولي تاريا د پاره دهيواد استقلال تر سوال لاندي کړ، لکه ببرک شينواري ، سيد محمد ګلاب زوی، نورالحق علومي او څو نور.

د نور مافيا په څنګ کي د ملک طوطي زوی ببرک شينواري هم ناست، چي د تره کي نورمحمد د ځوانانو د سازمان مشرتوب يي کاوه او دبداخلاقي شهرت درلود.

دځوانانو د سازمان او خلقي جلسو تر عنوان لاندي د ځوان انجينو او هلکانو د پاره د بد اخلاقي زمينه برابرول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۹۳)

په ولسي جر ګه کي څه تيريږي؟

چراغ ورځپاڼي په خپله 1391 کال د غبر ګولي د مياشتي په نهمه نيټه، يو مضمون" د ر مجلس نماينده ګان از خانه ملت تا مرکز پولشويي شماري از نماينده ګان" ترسرليک لاندي خپور کړي چي موږ يي ځينو برخوته د لوستونکو پامه را اړوو.

ابو مسلم شيرزاد ليکي :

د ولسي جرګي شپاړسمه دوره بالاخره له يو زيات شمير غوغاووسره، چي تقلب او د هغي په اړه د ځانګري محکمي رامنځته کولو سره تړاو در لود د 1389 کال د مرغومي د مياشتي په شپږمه پرانيستل شوه.

له پرانيستني څخه يي اوولس مياشتي تيريږي، لاهم يو شمير د ملت استازي په خپلو نيمګړ تيا وو له امله پر حکومت پړه اچوي، خود د مجلس ساختاري ضعفونه ، خراب مديريت او معامله ګري په دننه د مجلس کي تريخ واقعيت دي چي بايد ومنل شي، چي ډير وخت يي نصاب نه پوره کيږي.

دوخت په تيريدوسره داسي ګونګو سي تر غوږو شوي، چي د ولسي جرګي يوشيمر غړي په جاسوسي، پولشويي ، معامله ګری، کميشن کاری، او د غير قانوني ساتونکي هغه څه دي چي د ولسي جرګي کمزورتياوي په ګوته کوي او لا په نورو بدبختي ککړ دي، هر يويي وايي چي زه نه يم.

د ماليي او کورنيو چارو وزيرانو نه استيضاح، چي پر وکيلانو د پيسو اخيستلو تورونه ولګيدل او ځانته يي قومي بوي او رنګ خپل کړ. او دغه راز د پيسو معامله ګري خپل رول اداکړ.

جاسوسي او له بهرنيو هيوادونو څخه د پيسو تر لاسه کول:

د کابل او واشنګتن ترمنځ ستراتيژيک تړون د تصويب په اړوند دپيسو، دويش ګونګوسي راپورته شوي او پر يو شمير وکيلانو د جاسوسی ټاپي وليګدي او دغه چاره ددي سبب شوه چي د ولسي جرګي ريس خپل نړيوال کميسيون ته دنده وسپارله، تر څو ددغي موضوع په اړوند تحقيق وکړي، اما نتيجه اعلان نه شوله ، مالومه ده چي دحکومت اخلاقي او علمي سويه تر تش په نامه دملت تر استازو ډيره لوړه وه.

په ډيري بي پروايي دروازه په دروازه ګرځيدل او کميشن کاري داير وي .

څه چي يي مصرف کړيدي، هغه بايد را وګټی او دراتلونکي دوري خيال هم ورسره دي.

دملت د استازو دا کار عادلانه دي، چي پيسي ورکوي او بيا پيسي اخلي. يو وکيل صاحبي وويل، (ما هم مفت نيا مده ايم).

ملا ترخيل دکابل دکوچيانو استازي، دانجنير پښتون نه دباور ورکولو په مقابل کي مبلغ وغوښت. هغه چي ورنکړ ناکامه شوو.

يوه مياشت د مخه د فساد پروړاندي د مبارزي د عالي اداري رئيس، د پيسو اخيستلو موضوع د مجلس د اداري هيات د ټاکنو او د نامزد وزيرانو په اړوند راپورته کړه ، چي دغي موضوع د مجلس په حيثيت ناوړه اغيزه وکړه ، ولي مجلس ونه توانيد چي عزيز الله لودين ځواب ورکولوته را وغواړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په زنانه تشنابونو کي به دنوو دالرونو کښهار په لار کي هم اوريدل کيده، داحقيقت بايد وويل شي ښځي وکيلاني په لږ څه هم قناعت کاوه ، مگر نارينه وکيلان دريانوشه ؤ، ياني ډېلي مقرري غوښتي اويا قراردادونه .

که به کوم وکيل جلب او يا اعتراض وشو ټولو به دي مني ، چي سبا زما هم داحال دي ، لکه غومبسي په دفاع به يي لاس پوري کړ، که به څه هم خپل منځ کي په بوټلانو او کوري بلند بوټانو سره يوبل ويشتل . ښځي هم تر نوروڅه کمي نه درلود ، وکيله صاحبه نظيفه ذکي هم پر حميده احمدزي دکامري ومخ ته خپل گزارونو ته دوام ورکړ .

داسي معلوميدل چي ځينو وکيلانو ددي کور لياقت نه درلود ، نه يي داخله مقرراتو پروا درلوده .

دڅراغ ورځپانه په همدي نيټه دولس استازي په جاسوسي، کميشن کاري، معامله گيري، پول شويي، دمځکو غصب، غيرقانوني، توپک والا ساتل، متهم کړيدي. په هرصورت دولس استازي دداسي اتيهاماتو پروانکوي او په خپل کار اخته دي. يو تدبير ددوي مخنيوي کولای شي، چي جدي او قانوني برخورد ورسره وشي. دولسي جرگي ځيني ښځيني ميرمني خپل عزت چندان خيال نه ساتي، تبصري ورباندي سته، مثلاً دهغه جملي نه فوزيه گيلاني دهرات د ۱۵ دوري وکيله په يو خصوصي مجلس کي دزنا تعقيب عدلي چندان لازم نه بولي. فوزيه کوفي، مريم کوفي، فاطمه عزيز باندي هم اعتراضونه ؤ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۹۴)

په سفارتونو کي چور

۱- دغه راز د یوه بل رپوټ له مخي، هغه د اختلاس قضیه چي په توکیو کي د افغاني سفارت له خوا د یوي ودانۍ پیرودني موضوع ده، چي توریې په هارون امین په توکیو کي د افغان پخواني سفیر پوري شویدي، چي تر اوسه یي پایلي معلومي نه دي. کیسه داډول ۋ ، دتعمیر دترمیم مصرف دتعمیر ترخرید لوړراووت .

نو دا قضیه د بناغلي هدایت امین ارسلا په مداخله چي دده زوم دی، تعقیب نه شوه.

۲- د 62732 پوند استرلنګ د باقیداري قضیه ده، چي توریې په لندن کي د افغان سفیر عبدالرحیم شیرزوي پوري شویدي چي دسفارت پیسي یي په ګټه پورته کړیوي.

۳- په برلین کي د افغانستان د پخواني سفیر ناصر ضیا د باقیداري قضیه، چي ۱۳۰ زره یورو ته رسیدلي ۋ، په قیمار وهلي مګر چاڅه ورته ونه ویل ، دادي بیرته مقرر شو.

۴- د محراب الدین مستان د اختلاس قضیه:

د آریانا افغان هوایي شرکت د طلباتو مدیریت په خپل 5103- 1381/3/8 لیک کي بهرنیو چارو وزارت ته لیکلي، چي محراب الدین مستان د معراج الدین زوی، کله چي په پاریس کي د آریانا شرکت استازي وونو ټوله اته سوه زره ډالر اختلاس کړي، چي بیاوروسته په پاریس کي د افغانستان د سفارت د غړیتوب په توګه ټاکل شویدي. تر اوسه د انتر پول پولیسو له خوا د اختلاس د پیسو دور کړي له پاره حاضر کړاي شوي نه دي.

دکاناډا او امریکا تر منځ ماهي غوندي اوبو کي شنا کوي ، نه چاګیر کړ او نه یي پیسي تحویل کړي.

همدا ډول په امریکا کي افغاني سفیر شهریار، دري کورونه چي دعبدالله ملکیار په وخت کي دافغاني مامورینو دپاره په میریلند ایالت کي رانیول شوي ۋ ، پرخپل سرخرڅ، چي دسفارت مامورین اوس خانه به دوش ګرځي ، حتی دهغه وخت دپیسو دتحویل درک هم پوره معلوم ندي .

هرچا په خپل وس او خپل نوبت حمله وکړه، کارکونکي اکثره دبهرنیو چارو دزارت پر بنا په منل شوو معیارو برابر ندي.

او داصلاح په هکله هم تر اوسه کوم اجرات ونشول ، کوم اصول چي دداکتر سپنتا په وخت کي ایښودل شوي ۋ، داکتر زلمي رسول بیرته خراب او تراب کړل.

وحید منور په تورنتو (کانادا) کي د بهرنیو چارو په خپل نامه کړ او بیا یي په ګروي ورکړ، چي لا تراوسه ورک دي. دافغان بیچاره شال او مال لیلام دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۹۵)

د لاجوردو په کان برید

د هیواد په ملي شتمینو دخیتي اچولو او د وسله والو زور واکانو او مفت خورو له خوا، د هیواد د کانونو غیر قانوني کیندنو د بهیر په لړ ی کي، دلاجوردو په کان دغیر مسوولو وسله والو له خوا یواځني برید نه دي، بلکي د هیواد په بیلابیلو سیموکي د سیمه ییزو زورواکانو له خوا چي ملاتړ یي د دولت په لوړ پوړیوکي نا ست چارواکو له خوا کیږي ، لا هم په غیر قانوني توګه کیندني کیږي او له بده مرغه یي مخه نه ده نیول شوي.

د باوري رپوټو نو په حواله د سلوتنو په شاو خواکي، غیر مسوولو وسله والو د 1392 کال د مرغومي د میاشتي په 28 مه د نهوبجو پرمهال دبدخشان دکران ومنجان دلاجوردو د معدن په قرارګاه حمله کوي . او له لنډي جګړي څخه وروسته د کان ساتونکي تیت او پرک کیږي، د کان ټول تاسیسات له یوي اندازي تجهیزاتو او اووه میله سلاچي دوه میله یي غیر فعال وه، د حمله کوونکو لاسته ورغله.

کله چي د افغانستان د اسلامي جمهوریت مقام له پیښي خبریږي نو د 1392 کال د مرغومي د میاشتي په 29 مه، د 6834 حکم له مخي یو پلاوي ګمارل کیږي تر څو د پیښي څرنګوالي وڅیړي، کله چي پلاوي د غیر مسوولو اشخاصو څخه پوښتنه کوي، هغوي د نوموړي پیښي لامل د خلکو بي وزلي او بیکاري په ګوته کوي.

د پلاوي له خوا د پیښي د عاملینو په توګه څوارلس تنه په ګوته شول، چي نومونه یي په لاندي ډول لیکل ګیږي.

۱- رجب د محمد ولي زوي د جرم له ولسوالي څخه.

۲- قاري اصیل د شریف زوي دیمګان له ولسوالي څخه.

۳- حاجي محمد حنیف د حاجي شریف زوي // //

۴- نظر بیګ باي د حاجي شاقل زوي // //

۵- محبوب الله د ارباب فیض محمد زوي // //

۶- حاجي رمضاني د محمد نعیم زوي // //

۷- فطور باي // // //

۸- داکتر غیور د باز محمد رضا بیګ زوي د جرم له ولسوالي څخه .

۹- نواب / / //

۱۰- پیر صاحب // // د بهارک له ولسوالي څخه.

۱۱- بابه ارداري // //

۱۲- محمد ا لله د حاجي محمد یعقوب زوي دکران منجان له ولسوالي څخه.

۱۳- محمد هاشم د محمد یاسین زوي // // //

۱۴- حاجي محمد داد د آدینه زوي // // //

پلاوي په خپل رپوټ کي لیکلي دي چي د لاجورد او نورو قیمتي ډبرو ارزښت، په یوه ساده او نه نظارت بیه ټاګل شوي ده، چي لس فیصده یي دولت ته تحویلیږي او په 1392 کال کي یو دیرش میلونه عایدیي دولت ته تحویل شوي، چي په دي حساب

(c) ketabton.com: The Digital Library

310 میلونه افغاني یي د را ایستني بیه شویده، د نوموړي کان له پاره پرسونل په تشکیل کي نشته او د ولسوالیو د قوماندانیو ترمنځ هم همکاري او همغږي نشته.

دغه پیښه په داسي حال کي رامنځته شوي چي د کان قوماندان موجود نه و او معاون یي هم شتون نه درلود، ددولت او دحکومت دکمزوري له کبله داسي پیښي ډیري دي ، دایي یوه نمونه وه.

اما په هرصورت حکومت یوشمیر کورنی او بهرنی ستونزي لري ، ملت هم باید خپله ملي سرمایه وبولي.

مګر چور، فساد، غصب په لوړه پیمانه لیدل کیږي ، دابايد ووایو چي داسي ناروا او چورنه دکمونستانو په وخت کي ؤ، او نه دطالبانو په وخت کي ، چي دي دوه وختونه هم سر اومال او ناموس په امان کي ؤ، مثالونه یي ډیر دي . په هره پیښه کي دزورواکانو او بدماشانو لاس او ګټه متصور وي.

ویل کیږي ، چي په دا پیښو کي د بدخشان د وکیلانو او زورواکو تر منځ د فساد زور ازمایي ده، ولي چي حکومت کمزوردي.

پدي پیښه کي خلک د ولسي جرګي وکیل زلمی مجددي نوم اخلي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۹۶)

کانونه او زورواکان

د کانونو لويي پروژې چې د هيواد د اقتصاد په پر مختګ کې ټاکونکې او دیادوني وړ ارزښت لري، له بده مرغه د نا امنۍ او دسيمه ييزو زورواکانو له خوايي مخه نيول کيږي.

په همدې اړوند د را ايستنې چارې هم د فرصت طلبو عناصرو، د ذاتي ګټو په موخه په ټپه دريدلي دي.

د چينايي د CNPCIW شرکت رئيس ښاغلي هايلانګ د 2012 کال د مي مياشتې په 27 مه نيټه، د کانونو وزارت ته په يوه ليک کې ليکلي، چې د کان د کار له پاره ستا سوله مرستي څخه مننه کوم.

څرنګه چې پوهيږي د نوموړي کان کار په تعويق کې لويدلي او له دې فرصت څخه ګټې اخيستنې غواړم د تعليق ټول جزيات تاسو سره شريک کړم او دامو دريا پروژه دامنيتي ستونزو سره مخامخ شوه.

۱. د امنيتي پلان پر بنياد APPF دري سوه ساتونکي بايد دروان کال د مي دمياشتې تر لو مړي نيټې زموږ په اختيار کې راکړي وای خو تر اوسه د هغو ساتونکو په انتظار کې يو.

۲. په سر پل کې د زياتو سيلابونو دراوتلو له امله پنځلس ورځې زموږ کار په تاخير کې ولويده.

۳..دسيمه ييزو زورواکانو کړني د پلان په تطبيق باندې ناوړي اغيزې پر يباسي، موږ آن داچې د شبرغان څخه د کار کوونکو د ليږد مساله فسخ کړه تر څو زر نفتي سيموته ولاړشو.

دغه کړ نه مو د نامساعدو امنيي او په ځانګړې ډول د سيمې د زورواکانو د تهديد ونو له امله مووکړه.

د نوموړو دلايلو له امله زموږ د وسايلو دراوړل د تعليق حالت کې قرار لري او متخصصين چې بايد اوس په نفتي برخوکې شتون درلود لاي تر اوسه په چين کې دي، د امنيتي اوضاع له نظره معطل دي.

دغه راز د کانونو چا رو وزارت هم يو ليک د عينکود مسودکان په اړوند د ملي امنيت شورا ته هم استولي، چې نا امنيو او د مخاليفينو له خوا يې د بريدونو په اړوند يکې يادونه شويده.

پورتني شرکت چې دجنرال عبدالرشيد دوستم لخوا دخپلو غوښتنو په خاطر تهديد شوی ؤ، چينايي انجنيران تښتې ته اړشول.

داسې ډيرې پروژې دي، چې دتوپکسالارانو لخوا دستونزو سره مخامخ دي ، چې بايد حق ورکړه شي.

او دلته هم د امو دريا د نفتو پروژه د خنډ او ځنډ سره مخامخ کيږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۹۷)

دکابل بانک فاجعه

دکابل بانک د درغلئ او اختلاس قضیه په هیواد کي یوه لویه فاجعه ده، چي په ملي او نړیواله کچه یي دهیواد حیثت او اعتبارته زیان واړاوه او د نړیوالو زیاتره مرسته یي د خصوصي با نکونو او ادارو سره را کمي کړي. دلومړي سره دا بانک نه ؤ، بلکي یو دام تزویر ؤ.

دغه قضیه چي د افغانستان د اسلامي جمهوریت د 1391 کال دوري د میاشتي د شپاړسمي نیټي د 281 ګڼه او 1390 کال د چنګاښ د میاشتي د اوومي نیټي د جمهوري ریاست د 2698 لمبر حکمونو، له مخي یي څیړنه پیل شوه لاندیني یو ویشت تنه یي تورن وبلل شول.

۱- د کابل بانک د پخواني مدیره هیات رییس شیر خان فرنود د محمد مراد زوي.

۲- د کابل بانک د پخواني عامل هیات سر پرست خیلل الله فیروزي د فقیر محمد زوي.

۳- د کابل بانک د تفتیش امر راجا ګوپال کرشنن د ګوپال کرشنن زوي.

۴- د کابل بانک د قروضو پخواني امر رام چندران د ګورنادن زوي.

۵- د کابل بانک د نظارت غړی انجنیر محمد افضل د فضل حبیب زوي.

۶- د کابل بانک د آي ټي امر محمد طارق میران د غلام فاروق زوي.

۷- د کابل بانک سرتاسري شبکي مسوول کمال ناصر کرور د حبیب الله کرور زوي.

۸- د کابل بانک د قانون څخه د ملاتړ پخواني کار کوونکي محبوب شاه فروتن د مبارک شاه زوي.

۹- د کابل بانک ددولتي اړیکو مسوول امین الله خیر اندیش د خلیل الله زوي.

۱۰- د کابل بانک د عملیاتو پخواني امر عبدالبصیر فروغ د عبدالجلیل زوي.

۱۱- د پامیر هوایي شرکت رئیس او مدیره هیات غړي امان الله حمید د عبید الله زوي.

۱۲- د افغانستان بانک پخواني رئیس عبدالقدیر فطرت، داستاد برهان الدین بچه خوانده ځان مشهوره کړیوو.

۱۳- د افغانستان بانک لومړي مرستیال محب الله صافي.

۱۴- د افغانستان د مالي معاملاتواو را پورونو د تحلیل امر مصطفي مسعودي د عبدالرحیم زوي.

۱۵- د نوي کابل بانک رئیس مسعود خان موسي غازي د حاجي عبدالرحمن زوي.

۱۶- د افغانستان بانک د نظارت ټیم سر ګروپ شیر آقا د ذین العابدین زوي.

۱۷- د افغانستان بانک نظارتي ټیم سر ګروپ ظفر الله فقیري د عیسي خان زوي.

۱۸- د مالي نظارت عمومي امر محمد قسیم رحیمي د عبدالحمید زوي.

۱۹- د افغانستان بانک او نظارت غړي بسم الله د عبدالمحمد زوي.

۲۰- د افغانستان بانک نظارت غړي محمد عارف سالک د محمد اصف زوي.

۲۱- د کابل بانک پخواني کار کونکي عصمت الله بیک .

(c) ketabton.com: The Digital Library

کابل بانک چي په 2004 کال کي د فعالیت جواز تر لاسه کړ، په هغه کي شپاړس تنه برخه لري چي د بانکداري د 34 مادي پرخلاف په مستقیم ډول او غیر مستقیم ډول یي په تجارتي غیر مجاز ډول یي سرمایه گذاري کړیده.

دغه بانک چي د تخلفاتو راپوریي عامل هیات او د برخه والو عمومي مجمع ته ورکاوه او د بانکداري د 41 مادي پر خلاف یي، د تطهیر پول او مجهول الهویه اشخاصوته یي غیر نورمال پورونه ورکړیدي ، چي بانک یي د ټکټاني له ستونزي سره مخامخ کړي او د خلکو د امانتونو، چي کابل بانک ته یي سپارلي دي څه کم یو میلیارد دالره حیف ومیل شول.

کابل بانک پخوانی هیات مدیره چي باید یو ښه سابقه او تجربه اوپه امانت داري یي شهرت درلود ، مگر برعکس داکسان په خیانت،درغلي، قیمار، اوبد شهرت درلود . او یوشمیر لوړوپوړو سره یي هم کریدت کاري، سوغات او نور داد وگرفت درلود. دکابل بانک قضیه له یوی خوا دخلکو پیسي وخوړي او دبلي خوا په ملي او بین المللي ډگر کي دافغان دولت ډیر بي اعتباره کړ ، په هر صورت جرم جنایت په هر هیواد کي شته ، مگر هلته بازخواست موجود دي ، مگر زموږ هیواد کي بازخواست نشته. شرم لاهم داده چي محکمي اختلاس ونه باله او هغه یی یوه حقوقي مساله توصیف کړه، شیرخان اوفیروزي یوازي په ډیر بي شرمانه ډول په ۱۰ کاله حبس محکوم کړل .

دافغانستان بانک پخواني رئیس ښاغلي فطرت، چي په دوه کاله حبس محکوم شویدي ، او په امریکا کي دفرار په ډول ژوند کوي ، دومره ماهره شیطان ؤ، کله چي به دمالیي وزارت لخوا تر تفتیش لاندي شو، یوځلي به یي اوازه واچول، چي دهمدي تفتیش لخوا افغانی کم ارزښته شوي او بازار د دالرو په لیلام کي به یي د ځینو صرافانو سره لاس یو ؤ،ډیره دارایي یي ومونده. په قضیه کي تر ټولو ذید خل دي . په هرو دوو میاشتو کي باید بیلانس او تفتیش او د پورو نه لمبرونه ورکول ، او حکومت او خلک یي اغفالول ، اصلي عامل دي ، ددي ټولو وحشي جنایاتو سره امریکا پخپل غیر کي نیولي دي. په فساد کي د شیرخان او فیروزي مل ؤ او ځان یي د استاد رباني بچه خوانده باله.

که چیري دلته که یو نفر دسیستم پر بنا دي خیانت ته پام کړیواي، دا فاجعه به نه وای رامنځ ته شوي ، مگر دلته په خیانت ډول یو بل ته لاس ورکړي ؤ .

کابل بانک دشیر خان لخوا په منظور نه ؤ جوړشوي، بلکي یو دام تزویر او فریب کاري په منظور د بانک تر عنوان لاندي خلکو باور پري وکړ او خپله نقده دارایي یي هلته سره جمع کړه.

دسوغات او پراخه لاس له کبله لوړچارواکو حمایه ورسره ؤ، مډرن او عصري فریب کار ؤ. دا دبازار ازاد برکت ؤ، چي ددولت بیله کنتروله بانکونه رامنځ ته شوه. ددولت دنده ده ، چي د ولس د تاوان په مقابل کي احتیاطي تدابیر نیولي وای. البته دولت یوه عامه کلمه ده، چي اداره یي دهغو په لاس ؤ، چي په دولت کي لوړپوړي چارواکي ؤ.

د افغانستان بانک چي کابل بانک یي کنټرول کړیوای، هغه پخپله پدي فساد کي ورسره لړلی ؤ، قدیر فطرت به په خپل قلم درجه ور لوړه کړه چي فعالیت ته دوام ورکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۹۸)

د ولسي جرګي ۶۲ غړو درغلي

فساد چي په يوه ټولنه کي د ناسور ټپ او سرطاني غدي حيثيت لري، چي د ټولني په ټولو برخوکي ريښي ځغلوي.

له بده مرغه دغه فساد د 1389 کال د ولسي جرګي ټاکني هم په خپله ولکه کي راوستي، چي په لنډيز سره يي په لاندي ډول يادونه کوو.

د ټاکنيزو شکايتونو کميسيون د 1389 کال ټاکني په درغلي لړلي وبللي، چي دولسي جرګي د سپاړسمي دوري په ټولټاکنو کي په 593 مرکزونو کي تقلب کړي او تقلب يي د ټاکنيز و شکايتونو کميسيون ته ثابت دي .

نو څرنګه چي قضيي جزايي اړخ لري نوموضوع دټاکنو د قانون 64 مادي د دريمي فقري سره سم په دغه برخه کي کړني ترسره کړي.

په دغه ليک کي همداراز ويل شوي چي دغه کميسيون دي پايلي ته رسيدلي دي، چي د ټاکنيزو برخو دکارکوونکو له مرستي څخه پرته دغه تقلبونه ناممکن بريښي، شکايتونه ترغور لاندي ونيول شول .

چي څيړنه يي دابتدايه محکمي له خوا څيړل کيږي، نو د قضيي په اړوند د ټاکنو د خپلواک کميسيون اوشکايتونو د کميسيون څوار لس تنه د37 مواردو تخلف له امله تورن وبلل شول، چي نومونه يي په لاندي ډول دي.

۱- فضل احمد معنوي د ټاکنو د کميسيون رئيس.

۲- عبدالله احمدزي د ټاکنو د کميسيون او دارالانشا رئيس

۳- عبدالخالق د ټاکنو کميسيون غړي.

۴- سيد مراد شريفي د شکاياتو کميسيون رئيس.

۵- شاه سلطان عاکفي د شکاياتو د کميسيون غړي.

۶- ضيا رفعت د شکاياتو د کميسيون غړي.

۷- جنرال ايوب اصيل د ټاکنو د کميسيون غړي.

۸- شفيق احمد کوهستاني د ټاکنو د کميسيون د آي ټي رئيس.

۹- امان الله تجلي د شکايتو نو د کميسيون حقوقي مرستيال.

۱۰- نور محمد نور د ټاکنو د کميسيون وياند.

۱۱- ګرزيواني د ټاکنو د کميسيون غړي.

۱۲- قاضي سليمان حامد د ټاکنو د کميسيون غړي.

۱۳- مستوره ستانکزي د ټاکنوکميسيون غړي

۱۴- مومنه ياري د ټاکنو دکميسيون غړي.

په دغه بهير کي 235 عريضي د کانديدانو له خوا د شکايتو نو کميسيون ته وړاندي شوي، چي تفصيل يي په دي ليکنه کي نا ممکن بريښي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لنده دا چي موضوع د کابل ښار د ابتدایه محکمي له خوا وڅېړل شوه او پرېکړه يي وکړه، چي اړوند و ادارو ته ښايي چي جزايي او حقوقي قضيي، چي په دغه اړوند موجودي دي جلا او ځانګړي محکمي ته دي وسپارل شي.

په همدي ډول عبدالله احمد زي د ټاکنو د کميسيون او دارالانشا رئيس او قاضي سليمان حامد چي د محکمي له قرار څخه يي سر غړونه کوله دندي يي په تعليق کي ولويدي.

چي وروسته له يو لړ څېړنو د ستري محکمي عالي شورا د 1389 کال د لندي د مياشتي په دير شمه د 944 ګڼه مصوبي له مخي پرېکړه وشوه، چي د موضوع جزايي او حقوقي برخي جلا او ځانګړي محکمي ته د شرعي انفصال له پاره واستول شي.

چي په پايله کي د ۱۳۹۰ کال دزمري دمياشتي په دولسمه نيټه د ۳- ۱۵- ۲۶- ۱۴- ۴- ۱۸- ۲۷- ۲۳- ۲۵- ۲۴- ۱۰- ۲۰- ۱۶- ۸- ۷- ۶- ۲۱- ۱۱- ۱۲- ۱- ۲۲- او ۹ قضا يي قرارونو له مخي د ولسي جرګي 62 تنه لاندي کسان حذف او پرځاي دوه شپيته تنه نور بريالي وبلل شول، چي لړليک يي په لاندي ډول خبرېږي.

لست وکلاي جديد و حذف شده توسط محکمه خاص شکايت هاي انتخاباتي						
	لست وکلاي جديد که توسط محکمه خاص معرفي شده اند			لست وکلاي که توسط محکمه خاص حذف شده اند		
شمېره	اسم	ولايت	ذريعه قرار قضائي که معرفي شده اند	اسم	ولايت	ذريعه قرار قضائي که حذف شده اند
1	محترم جميل کرزي	کابل	139/5/12 (3)	شريف الله کامه وال	کابل	139/5/12 (3)
2	محترم احسان صاحب زاده	کابل	139/5/12 (3)	عرفان الله عرفان	کابل	139/5/12 (3)
3	محترم بيدار حاجي	کابل	139/5/12 (3)	داکتر عبيد الله کليمزي وردک	کابل	139/5/12 (3)
4	محترم قادر حاجي وطندوست	کابل	139/5/12 (3)	عبدالحفيظ منصور	کابل	139/5/12 (3)
5	محترم روبينا جلالي	کابل	139/5/12 (3)	فوزيه ناصر يار ګلدره اي	کابل	139/5/12 (3)
6	محترم نثار احمد فيضي غورباني	هرات	1390/5/12(15)	احمد فرهاد مجيدي	هرات	1390/5/12(15)
7	محترم رحيمه جامي	هرات	1390/5/12(15)	سيمين بارکزي	هرات	1390/5/12(15)
8	محترم ناصر اعطائي	هرات	1390/5/12(15)	حاجي خليل احمد شيخ زاده	هرات	1390/5/12(15)
9	محترم احمد وحيد طاهري	هرات	1390/5/12(15)	الحاج انجنير منور شاه بهادري	هرات	1390/5/12(15)
10	محترم حاجي زرين	هرات	1390/5/12(15)	الحاج محمد رفيق شهير	هرات	1390/5/12(15)

(c) ketabton.com: The Digital Library

11	محترم معروف فضلي	سمنگان	1390/5/12(15)	جاجي محمد عارف طيب	سمنگان	1390/5/12(15)
12	محترم احمد خان سمنگاني	سمنگان	1390/5/12 (26)	الحاجمخدوم محب الله فرقاني	سمنگان	1390/5/12 (26)
13	محترم رئيس خير الله	سمنگان	1390/5/12 (26)	محمد طاهر زهير	سمنگان	1390/5/12 (26)
14	محترم محبوبه	سمنگان	1390/5/12 (26)	داكتر معصومه خاوري	سمنگان	1390/5/12 (26)
15	محترم نور الدين بيک	كندز	1390/5/12 (14)	شايسته باز ناصري	كندز	1390/5/12 (14)
16	محترم قضل كريم ايماق	كندز	1390/5/12 (14)	سيد داود نادري	كندز	1390/5/12 (14)
17	محترم رئيسه حسين خيل	كندز	1390/5/12 (14)	داكتر فاطمه عزيز	كندز	1390/5/12 (14)
18	محترم گل محمد پهلوان	فارياب	1390/5/12 (4)	انجنير محمد هاشم ارتاق	فارياب	1390/5/12 (4)
19	محترم نجيب الله سليمي	فارياب	1390/5/12 (4)	محمد شاكر كار گر	فارياب	1390/5/12 (4)
20	محترم سلطنت كوهي	فارياب	1390/5/12 (4)	آصفه شاداب	فارياب	1390/5/12 (4)
21	محترم حاجي پاينده	سرپل	1390/5/12 (18)	سيد انور سادات	سرپل	1390/5/12 (18)
22	محترم معلم مير ولي	هلمند	1390/5/12 (19)	مسعود خان نورزي	هلمند	1390/5/12 (19)
23	محترم حاجي ايوب	قندهار	1390/5/12 (27)	محمد نعيم لالي حميد زي	قندهار	1390/5/12 (27)
24	محترم حاجي محمود نور	قندهار	1390/5/12 (27)	حاجي محمد عمر ننگيالي	قندهار	1390/5/12 (27)
25	محترم نياز محمد امير لالي	قندهار	1390/5/12 (27)	داكتر محمود خان	قندهار	1390/5/12 (27)
26	محترم عبدالكريم اچكزي	قندهار	1390/5/12 (27)	عطا الله حبيب	قندهار	1390/5/12 (27)
27	محترم داود سلطان زوي	غزني	1390/5/12 (23)	محمد علي علي زاده	غزني	1390/5/12 (23)
28	محترم عبدالكريم دليلي	غزني	1390/5/12 (23)	استاد محمد عارف رحماني	غزني	1390/5/12 (23)
29	محترم مامور شلگري	غزني	1390/5/12 (23)	الحاج خداد عرفاني	غزني	1390/5/12 (23)
30	محترم نيازمحمد اميري	غزني	1390/5/12 (23)	چمن شاه اعتمادي	غزني	1390/5/12 (23)
31	محترم عاشق الله وفا	بغلان	1390/5/12 (2)	دلاور ايماق	بغلان	1390/5/12 (2)

(c) ketabton.com: The Digital Library

32	محترم محمد نسیم مدبر	بغلان	1390/5/12 (2)	محمد ظاهرغني زاده	بغلان	1390/5/12 (2)
33	محمد اسد الله فلا	لوگر	1390/5/12 (5)	انجنیر صاحب خان	لوگر	1390/5/12 (5)
34	محترم وحید الله کلیم زوي	میدان وردک	1390/5/12 (24)	حاجي عبدالمجید وردک	میدان وردک	1390/5/12 (24)
35	محترم روز محمد نور	جوزجان	1390/5/12 (10)	حاجي محمد اسماعیل	جوزجان	1390/5/12 (10)
36	محترم محمود خان سلیمان خیل	پکتیکا	1390/5/12 (20)	سید اسحاق گیلاني	پکتیکا	1390/5/12 (20)
37	محترمه خدیجه	پکتیکا	1390/5/12 (20)	ناجیه	پکتیکا	1390/5/12 (20)
38	محترم دلاور طوطاخیل	پکتیکا	1390/5/12 (10)	محمد ابراهیم غشتلي	پکتیکا	1390/5/12 (10)
39	محترم حیات الله وزیري	خوست	1390/5/12 (16)	الحاج داکتر میربت خان منگل	خوست	1390/5/12 (16)
40	محترم ولي خان هیله من	خوست	1390/5/12 (16)	لیاقت الله بابکر خیل	خوست	1390/5/12 (16)
41	محترم نور الله معمار	نورستان	1390/5/12 (8)	مولوي احمد الله موحد	نورستان	1390/5/12 (8)
42	محترم حمید الله توخي	زابل	1390/5/12 (7)	عبدالقادر قلاتوال	زابل	1390/5/12 (7)
43	محترم اسماعیل زابلي	زابل	1390/5/12 (7)	عبد الحبیب اندیوال	زابل	1390/5/12 (7)
44	محترمه تورپیکي	زابل	1390/5/12 (7)	زاهرا توخي زابلي	زابل	1390/5/12 (7)
45	محترم رئیس محمد عمر	بادغیس	1390/5/12 (3)	سید محمد موسي جناب	بادغیس	1390/5/12 (3)
46	محترم حبیب الله	بادغیس	1390/5/12 (3)	حاجي غلام سرور فایض	بادغیس	1390/5/12 (3)
47	محترم عبدالطیف	بادغیس	1390/5/12 (3)	الحاج قاضي عبدالرحیم	بادغیس	1390/5/12 (3)
48	محترمه آزیتا رفعت	بادغیس	1390/5/12 (3)	صفیه ایماق	بادغیس	1390/5/12 (3)
49	محترم مولوي دین محمد عظیمي	غور	1390/5/12 (6)	حاجي قربان کوهستاني	غور	1390/5/12 (6)
50	محترم فضل احمد	غور	1390/5/12 (21)	اقاي بحر	غور	1390/5/12 (6)
51	محترم غضنفر	بلخ	1390/5/12 (11)	فرهاد عظیمي	بلخ	1390/5/12 (21)
52	قاري محمد هاشم هیکل زاده	تخار	1390/5/12 (12)	سید اکرام الدین معصومي	تخار	1390/5/12 (11)

(c) ketabton.com: The Digital Library

53	محترم حارنوال عبدالروف	بدخشان	(12) 1390/5/12	الحاجي صفي الله مسلم	بدخشان	(12) 1390/5/12
54	عبدالشكور واقف حكيمي	بدخشان	(1) 1390/5/12	عبدالولي نيازي	بدخشان	(12) 1390/5/12
55	محترمه قاضي منيره	بدخشان	(1) 1390/5/12	حاجي مامور موسي	فراه	(12) 1390/5/12
56	محترم مسعود بختور	فراه	(22) 1390/5/12	الحاج محمد سرور عثماني فراهي	فراه	(1) 1390/5/12
57	نامعلوم	فراه	(22) 1390/5/12	الحاج بريد جنرال نقيب الله	لغماني	(1) 1390/5/12
58	محترم عبدالهادي واحدي	لغمان	(10) 1390/5/12	الحاج زيفونون صافي	لغمان	(22) 1390/5/12
59	محترم گل مري	لغمان	(10) 1390/5/12	حاجي پير بخش گرديوال	ننگر هار	(22) 1390/5/12
60	محترم الحاج ملک نذير	ننگرهار	(9) 1390/5/12	انجنير سيد اكرام	ننگرهار	(10) 1390/5/12
61	محترم شنواري	ننگرهار	(9) 1390/5/12	حاجي حيدر خان نعيم زوي	کوچي ها	(10) 1390/5/12
62	الحاج قادر کوچي	کوچي ها	(10) 1390/5/12			

چي له بده مرغه د محکمي نوموړي پريکړه چي واجب التنفيذ وه په عمل کي پلي نه شوه او دمحکمي دحکم خلاف هغه ۶۲ کسان په خړو ستورګو په غير قانوني ،غير عادلانه او غيراخلاقي ډول په شورا ورننوتل، او دحاجي ظاهر قدير چي په باد او باران خوشحاله دي، ددي دپاره چي مرستيال وټاکل شي راټول شو، چي ۱۶ دوره له همدي کبله تر ټولو بدنامه دوره ؤ، او په همدي ډول خيانت يي لاس پوري کړ، چي دابتدائيه محکمي دا فيصله داستئناف لخوا هم تائيد شول ، مګر ځاي يي ونه نيوي .

حقيقت دادي ،ددي ۶۲ تنو رايه باطلي او دمعاش اخيستل يي حرام دي . او کوم قوانين چي تصويب شويدي هغه ټوله غيرقانوني دي ، چي بايد لغوه شي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۹۹)

د ولسمشر پرځاي ، خوناوخته څرگندوني

ويسا ورځپاڼي په خپله ۱۳۹۱ کال د چنگاښ د مياشتي په دريمه گڼه کي ، د فدامحمد فايض له خوا ليکل شوي يو تحليلي مضمون د " د ولسمشر پر ځاي ؛ خوناوخته څرگندوني " تر سرليک لاندي خپور کړي، چي مورږ يي لنديز راا خلو : د ۱۳۹۱ کال د چنگاښ د مياشتي لومړي نيټه ولسمشر ښاغلي کرزي ،د هيواد دري گونو قواوو ته يوه منظمه او هر اړخيزه وينا وکړه .
هغه له ډيرو خبرو پرده پورته کړه او په پرخپلو او ددولت پر کمزوريو يي اعترافونه وکړل او دراتلونکي له پاره يي ولس ته هيلي ورکړي .
ولسمشر د فساد په شتون اعترافونه وکړل ، کورني او بهرني کړي يي دواړه په فساد کي ښکيلي وبللي.
دايي ومنله چي په دولتي دستگاه کي سمت پالنه ، قوم پالنه او گوند پالنه وجود لري ،غصب موجود دي، د خلگو حقوق تري ورل شويدي او دي ته ورته، نوري ناخوالي او نيمگړتيا وي هم شته.
ولس مشر اکثره وخت اعتراف کړيدي چي دحکومت ستونزه پخپله دحکومتي چارواکو سره ده ، ولي چي دقومي مشارکت او ترکيب تر عنوان لاندي يو سها مي شرکت غوندي ؤ.
حقيقت دادي چي ولسمشر په ماضي کي هم ډير ځله دغسي اعترافونه کړيدي ، خو مشکل دادي چي عملي گام نه دی اخيستل شوي .

ملاحظات په نظر کي ديو ملي وحدت پر بنا نيول کيدل ، ولي دنور خطر احتمال کيدي ، دملي کټو ساتل ، دقانون رعايت نه يوازي دولسمشر مکلفيت ؤ، هيواد دټولودی، بايد هر وگړي دقانون او عدالت رعايت وکړي ، نه داچي (به ما چی) ؟؟.

هغه چاچي د مزار په جنگي کلا کي د لسگونو کسانوويني تويي کړي ،په ليلي دښته کي يي د زرگونو انسانانو ويني يي تويي کړي . انتقالي عدالت تطبيق نشو.

د کارته نو او ميوند جادي اوس هم دهغه د افرادو وحشتونو کيسي کوي، د هيواد يو زيات شمير الوتکي يي چي ددي هيواد ملي پانگه وه ، څه يي ازبکستان ته بوتلي او څه يي له منځه يوورې ، دشير پور مځکي چور شوي ، د پرديو په لمسه يي د هيواد د تجزيي په تو طيو کي لاس درلود، او په ډيره ښه موقع سره د قومي حسادتونو اوحساسيتونو د پاروني له لاريي ځان هدف ته رسوي. کابينه قومي ده ، ملي شورا قومي ده ، وزارتونه قومي دي او نوري اداري قومي دي .

خو تر اوسه هيچا يي پوښتنه ونه کړه . د جنگسالارانو په موجوديت کي د قانون حاکميت ته زمينه مساعده نه ده ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۰۰)

دتښتوني يوه قضيه

دپاکستان درا ستنيدو سره د تښتوني پيښي او مخدره توکي هم زموږ په هيواد کي زور موندلي، دا په داسي حال کي چي مخ کي تر دي تښتونو په هيواد کي سابقه نه درلوده ، له بده مرغه دغه کرغيرنه پديده ددي سبب شويده، چي پانګوال په هيواد کي پانګوني ته زړه ښه نه کړي او خپلي پانګي او شته بهرنيو هيوادونو ته وباسي .

ديوي باخبري سرچيني په رپوټ کي ليکل شويدي : کله چي ۱۳۹۰ / ۱۰/ ۳۰ نيټه ډاکټر شعور نيازي د کابل له تايمنيو څخه تښتول کيږي، پوليس دهغه د پيداکولو له پاره په کار پيل کوي.

بالاخره په ۳/۴/۱۱/۱۳۹۰ نيټه داکتر شعور نيازي له تښتوونکو څخه په تيښته بريالي کيږي او سمدستي پوليسو ته خبر ورکوي .

پوليس زر تر زره هغه کورو چي داکتر نيازي په کي ساتل کيده هر يو عبدالصمد د عبدالمنان زوی، دکور خاوند خان اغا د عبدالغفار زوی، حميد درحمان زوی، عثمان د محمد زمان زوی او يو ميل سلا سره نيول کيږي او د تحقيق په جريان کي په خپل جرم اعتراف کوي ، او سربيره پر هغي په نورو جرمونو هم معترف کيږي .

۱ . د مهاجرينو دراستنولو د وزير زوی عبدالله انوري، د قضيي په اړوند هر يو نعمت الله او منيرګل دننګيالي زامن ونيول شول او په شل کاله بند محکوم شول .

۲ . حاجي ګلاب الدين چي په ۳/۱/۱۳۹۰ نيټه تښتول شوي و، چي وروسته تر غوږ پريکيدو او څلور سوه پنځه زره دالره اخيستني څخه خوشي کړاي شوي و .

۳ . د شعور نيازي د تښتوني په اړوند ګروپ کي ،چي يو څو تنه نور منير ګل او نعمت الله چي تير کال نيول شوي او يو شمير يي په تيښته بريالي شويدي ، د تښتوني په څو قضيو او ټيپي کيدونو او وسله والو غلاوو په قضيو اعتراف کړيدي .

کله چي عبدالصمد او ګډونوال يي نيول کيږي ، د سهار له شپږو بجو څخه تر اوو بجو د همغي ورځي فوزيه ځمکنۍ دمشرانو جرګي غړي عبدالصمد ته تيليفون کوي.

په داسي حال کي چي تليفون يي له پوليسو سره و، او نوموړي له خپل نفوذ څخه ګټه اخلي تر څو هغه خوشي کړي. فوزيه تر اوسه د پارلمانی مصؤنيت له برکته محاکمه نشوه.

داکتر شعور نيازي په خپلو څرګندونو کي وايي : کله چي زه د هغوي په اسارت کي وم تښتوونکو ته د فوزيي ځمکنۍ له خوا تيليفون راغي او له موضوع څخه يي ځان باخبر کړ .

ابتدائيه محکمي عبدالصمد ته برائت ورکړ ، استيناف ۲۰ کاله زندان.

دقضا داستقلاليت پر بنا دابتدائيه قضا ته څه ويل کيداي نشي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۰۱)

د يو شمير واليانو په اړوند رپوټ

1. كله چي په ۱۳۸۶ كال كي د كنترول او تفتيش د عالي اداري له خواو د غزني ولايت حسابي چاري تفتيش نه وروسته دي پايلي ته رسيږي، چي ۲۴۰۰۰۰ افغانی په داسي حال كي چي د مصرف په اړوند يي معلومات نشته، د مقرراتو پر خلاف د والي د معراج الدين پټان سكرتر په وجه كي حواله او وروسته بيا دغه پيسي ۰۲۴۰۰۰۰ افغانیو تصيح شويدي .
2. د كنترول او تفتيش د عالي اداري له رپوټ له مخي ۱۸۹۳۶۰۰۰ افغانی د سردستي له وجي د غزني واليانو لكه ډاكتر محمد عثمان ، شير محمد خوستي، بيله اصولي اسنادو مصرف كړيدي.
3. د كنترول او تفتيش داداري د ۱۳۸۷ كال رپوټ كي راغلي دي، چي ۲۱۸۰۹۰۸ افغانی د اوپراتيفي د تيلو په نامه ،د والي غلام غوث ابوبكر له خوا حواله، چي هيڅ مصرفي اسناد وجود نه لري. دهمدي والي د ناوړو اجراتو په هكله د نيويارک ورځپاڼي هم يو لوی مضمون خپور كړيدي.
4. دافغانستان د اسلامي جمهوريت د مقام ۱۵/۱۱/۱۳۸۵ حكم له مخي، يو پلاوی ګمارل شوي تر څو د هغو نومرو دتوزيع څرنګوالي وڅيړي، چي د ماستر پلان پرخلاف په بلخ ولايت كي ويشل شويدي.

په پايله كي څرګنديږي كله چي عبدالرشيد دوستم په شمال كي دنظامي زون مشر و، له خپل صلاحيت څخه ګټه اخيستي او ۱۰۶ نومري ځمكي د شني ساحي په سيمه كي ويشلي ، پرته له دي چي د جمهوري رياست له مقام څخه يي حكم تر لاسه كړي وي .

5. د محمد بهادر مدافع د وژني قضيه ، چي تور يي پر بازمحمد احمدي د بدخشان په والي پوري شوي، دمحمد بهادرد ورور عريضه چي دچارو داداري د ۱۲۸۷ــــ۱۳/۲/۱۳۸۸ ليک په ملتيا اړوندو ادارو ته ليږل شوي، خو زورواكی له امله نوموړي تر اوسه د تحقيق له پاره حاضر شوي نه دي .
6. د محمد حنيف اتمر له خوا د قذف ادعا د بلخ د والي عطامحمد نورپهنامه، چي دكورنيو چارو وزارت د ۹۰۱۸ ---- ۲/۸/۱۳۸۸ ليک په ملتيا د قانون د تنفيذ دارګانونو په نامه ليږل شوي دي.
7. د حيرتانو دبندر د نفتي موادو د اختلاس قضيه ، چي تور يي پر عطامحمد نور ،ښاغلي دوستم او حاجي محقق لګول شويدي.
8. د ناوړي ګټي اخيستني قضيه ، چي د مزارشريف سينما په سيمه كي د عطامحمد نور له خوا ورباندي لوړ پوړي ودانی جوړي شويدي .
9. حاجي دين محمد دننګرهار والي ، ګل اغا شيرزي دكندهار والي او تورن محمد اسمعيل خان په هرات كي چي څه يي په وس ؤ، صرفه يي ونكړه .

دهيڅ چا پوښتنه ونشول، نه تفتيش شول او نه كنترول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۰۲)

په ګمرکونو کي ددرغلۍ یوه بیلګه

ګمرکونه یواځنی اداري دي چي د وارداتي توکو د محصول له امله، د ملي عوایدو زیاتره برخه جوړوي. نو له همدي وجي څخه په ګمرکونو کي ددرغلیو پیښي زیاتي او عامه افکار تل د توکو په محصول کي جوړ جاړي کوي او کارکوونکي یي شخصي ګټي په ملي ګټو لوړي بولي.

نو داسي ګونګوسي تر غوږو کیږي کله چي یو کارمند یو څه موده په ګمرکونو کي کارکوي. نو په شخصي ژوند او شتمني کي یي ډیر ژر بدلون راځي، موږ دلته یوه ددرغلۍ قضیه چي په ګمرګ کي رامنځته شوي د بیلګي په توګه وړاندي کوو.

دموز لمتد شرکت ۸۴۴۲ کارتنه د بنجارګي توکي واردوي او د ګمرګ په اووم هنګر کي تخلیه کیږي، خو بیا وروسته پرته له دي چي محصول ځیني واخیستل شي، له ګمرک څخه ایستل کیږي.

کله چي موضوع تر څیړني لاندي نیول کیږي داسي ادعا کیږي، چي نوموړي توکي د مالیي دمعین غلام جیلاني پوپل په امر له ګمرک څخه ،له محصول پرته ایستل کیږي او تور یي پرعبدالقیوم د محمد عمرزوی، چي دګمرک پخواني سرپرست رئیس و، دګمرک داووم هنګر امر عبدالکریم دعبدالحکیم زوی، ددروازي امر سید احمد د حاجي محمد زوی ،د وارداتو د مدیرت مرستیال سید مزمل د سید سکندر زوی پوري کیږي.

د اداري فساد پرضد د مبارزي ابتدائیه محکمي په خپله ۳۰ ــ ۵/۲/۱۳۹۰ فیصله کي هر یو عبدالقیوم ، عبدالکریم او سید احمد نومي، په پنځه کاله او یوه میاشت حبس او د ۵۸۱۸۴۹۵ افغانۍ په ورکړي علي سویه غیاباً محکوم او دغه راز سید مزمل په دوو کلونو تنفیذي حبس محکو میږي .

مګر د ایستناف محکمي په خپله ۱۳۰ ــ ۱۹/۹/۱۳۹۰ پریکړه کي هر یو عبدالقیوم ، عبدالکریم او سیداحمد سربیره پر دي چي ۸۴۷۳۱۲ افغانیو ورکړي علي سویه په یوه یوه کال حبس محکوم او سید مزمل په لسو زور نغدي جریمي او د مزمل شرکت رئیس د ۸۴۴۲ کارتنو د مصادري حکم کیږي . او غلام جیلاني پوپل چي انکار کوي دهغه د تعقیب پانی په حفظ نظر ورکول کیږي .

بالاخره د ستري محکمي عالي دیوان په خپله ۸/۱۲/۱۳۹۰ نیتي قضایي غونده کي عبدالکریم ، عبدالقیوم او سید احمد په شپږ ،شپږ میاشتو بند او د ۸۴۷۳۱۳ افغانۍ په ورکړي او غلام جیلاني پوپل د عدلي تعقیب وړ بللي دي . زموږ هیواد کي دقانون تطبیق تل پر کم زور او غریبانو تطبیق کیږي ، جیلاني پوپل ته چا څه ونه ویل .

کبنته مامورینو باید لیکلی امر تر لاسه کړي واي او یا یي داغیر قانوني امر نه واي پرځاي کړي.

جیلاني پوپل ځان ته لارپیداکړه .

ګمرک هغه اداره ده چي کنترول یي ناممکن دي ، په ګټه کي مامورین او سوداګران شریک دي، دیو لک افغانیو مال په پنځوس زره محصول شي، چي هم دسوداګر ګټه ده او هم دمامور ، او پدي ډول غوږ تر غوږه نه خبریږي، ولي چي تفاهم موجود دي.

اوریدلي مي دي چي فرانسوي بوټان په پنسل قلم محصول شویدي . قیمت او جنس ته په اساني تغیر ورکوي، چي پرمحصول یي ډیر اغیز کوي .

يوازي يوازي جدي كنترول او يا قوي وجدان يي مخنيوي كولاي شي. ځيني بيا دپيسو په مقابل كي مقرريږي .
كله چي په گمرک كي دكميشن كارانو رول كلک شو، درغلي او بدي هم اوچت شوي. كميشن كاران لکه، ارباب او قريدار دمامورينو داعتماد وړ دي. تجربه لري ، داد او گرفت يي ورځنی كار دی.
دمامورينو دپاره ، آن هغه احتمالي خطر راكمه وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۰۳)

دحاجي اکبر دتښتوني قضيه

د يوي باوري خبرځاي په حواله، د اداري فساد سره دمبارزي دکابل داستيناف عامه امنيت محکمي د ۱۵ ــــ ۲۵/۲/۱۳۹۱ نظارتي قرار په دي ډول صادر شو،چي عبدالظاهر کوچي د بهادر خان زوی، دملي امنيت د ۹۰ اداري رئيس لخوا ، حاجي اکبر اختطاف او بالاخره د خوشي کيدو په مقابل کي تري (۵۰۰۰۰) دالر واخيستل.

حاجي اکبر چي کوچۍ او دده ساتونکو پيژندلي ؤ ، عرض وکړي . نو له دي امله په ډير صراحت سره دده ساتونکو پر خپل امر شهادت ورکړ، کوچۍ وتښتيد، چي څو کاله وروسته دامرالله صالح رئيس په ليرکيدو بيرته راغی ، مگر زنداني، محکمه شو.

جرم غلط وصف شو ، دايو اختطاف و ، نه سوي استفاده د وظيفو صلاحيت څخه، کوم چي محکمي په لمبر ۱۵ او نيټه ۹۱/ ۲/ ۲۵ کي پري حکم وکړ.

دده په امر د نوموړي دساتونکو او موټروان دڅرگندونو له امله تور ورباندي لگيدلي، چي دحاجي اکبر په تښتونه کي لاس لري او بډي يي اخيستي دي.

نوموړي بهر ته تښتي او کله چي راځي نيول کيږي او دپوښتني لاندي نيول کيږي او په پايله يي دنوموړي په اړوند يي مخکني پريکړه ، چي پکي ۷ مياشتي بند او اخيستل شوي پيسو په ورکړه حکم شوي، داستيناف د محکمي له خوا تاييد شوه.

ايا په هغه هيواد کي چي پخپله دامنيت دماموړينو نه امنيت خرابيږي، نوربه نو څه حال وي؟.

دا گمان کيږي، چي په ځينو جناياتو کي پخپله چارواکي لاس لري، لکه اختطافونه، قاچاق او کله کله په لوړو غلاوکي هم او يا دحمايي لاس پروت وي، لکه جنرال عبدالحکيم شجاعي د ارزگان ولايت د پښتنو په ډيرو قصدي وژنو تورن دي، مگر د مرستيال محمد کريم خليلي په زور چا ونشواى کولاى چي د قانون منگلو ته يي وسپاري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۰۴)

ايراني جاسوسان

دارمان ملي ورځپاڼي په خپله ۱۳۹۱ کال دغوايي دمياشتي په ۱۶ گڼه کي يو مضمون د (دايران له خوا ولسي جرگي ۴۴ تنو ته مالي مرسته کيږي) تر سرليک لاندي دډاکټر مراديان له قوله ليکلي دي چي مونږ يي لنډيز رااخلو :

يو سياسي کارپوه دامنيتي سرچينونو له قوله په ډاگه کړه چي دولسي جرگي ۴۴ تنه دايران له خوا مرسته تر لاسه کوي.

د پوهنتون استاد ډاکټر مراديان په يوه مرکه کي چي دتيري چهارشنبي په شپه خپره شوه ، امنيتي سرچينونو په ډاگه ويلي دي چي دولسي جرگي ۴۴ تنه په منظمه توگه له ايران څخه مرسته تر لاسه کوي ،دغه راز په همدي اړه فهيم کوهدامني ويلي دي په داسي حال کي ، چي دايران له خوا په ولسي جرگه کي ۴۴ تنه جاسوسان دي نو حتمي ده چي نور هيوادونه به هم جاسوسان ولري نو کيداي شي چي دغه ترون ردشي.

په همدي ډول يو بل سياسي کارپوه احمد سعيدي په دغه اړه وويل: که چيري دپاکستان او ايران جاسوسان ستراتژيک تړون سره مخالفت وکړي، دهغوي هويت به معلو م شي او دجاسوسي مهر ورباندي ولگيږي .

له همدي امله ښايي چي هغوي مخالفت ونکړي . نو له دي امله نومړي تړون دولسي جرگي له خوا تائيد شو.

پداسي حال کي چي نماينده تا د پردو دگټو دپاره خرڅوي ، دبلي خوا داهم ويلي شو چي دولسي جرگي ۶۲ تنه يي ملت ندي ټاکلي ، بلکي د کميسيون مشر ښاغلي فضل احمد معنوي ټاکلي دي، غير شرعي او غير قانوني ، په ډيره بي شرمی يي سترگي سپيني نيولي دي او پر څوکۍ ناست دي .

مطلب ريښتيا دی، ولي چي دايران سفير و مسليميار ته چي دمشرانو دجرگي مشر دي هم ورغلی ؤ. او په ډيره سپين سترگي يي تري غوښتي وه، چی دامريکا سره ستراتژيک قرارداد بايد لاس ليک نه شي.

پدي شورا کي ملي احساس په ځرگند ډول کمزوری دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۰۵)

دمخدرو توکو قاچاق او جان محمد

دباوري سرچينو په حواله يو عراده سراچه موټر ، چي پليټ يي ۵۵۸ فراه دي، دژيړي د ولسوالی د امنيتي موظفينو له خوا تر څارني لاندي نيول کيږي او تلاشي کيږي ، له هغه څخه ۲۱ کيلو گرامه ترياک تر لاسه او تورن يي جان محمد د الله نظر زوی نيول کيږي .

وروسته له څيړونو او تحقيقاتو نوموړي، د مخدرو توکو سره دمبارزي دابتدائيه محکمي له خوا د ۲۱۷ ــ ۲۶/۸/۱۳۹۰ فيصلي له مخي په اتلس کاله بند او دري زره افغانۍ جريمه او دغه راز د موټر دمصادري په سزا محکو ميږي .

کله چي نوموړي دوسيه د استيناف محکمي ته ځي نو موړی د ۲۹۸ ــ ۵/۹/۱۳۹۰ فيصلي په اساس د ابتدائيه محکمي حکم تائيدوي .

او دغه راز د ستري محکمي له خوا هم نوموړي فيصله تائيديږي .

دقاچاقبران تکتيک دادي، چي اصلی مالک پخپله انتقال کي برخه نه اخلي ، بلکي نفر او دريور استخداموي او ډيله اجوره ورکوي او تعهد ورکوي چي دده کورنۍ ته به خرڅ ورکوي او په خلاصون کي به يي هلي ځلي کوي .

پدي ډول ډريور او انتقال کونکي قرباني او انجام شوی عمل سره مخامخ شي .

نه يم پوه چي دي معامله کي به جان محمد څه رول لري ؟

قاچاق ديو مافيا په شکل او سازمان يافته خپل اجراات کوي.

هغه کسان نيول کيږی چي دمسؤلو مامورينو سره يي اړيکي نه وي ټينګي کړي او يا اصل کس نه نيول کيږي، بلکي استخدام شوي او اجير دپيښي قرباني کيږي.

اصلي قاچاقبران له دي کبله چي پوره عايد لري، نو ډيري پيسي ښندي. کوم څوک هم ونيول شي په زندان کي ښه ژوند او سم شرايط ورته تهيه کوي. درخصتي نه ګټه پورته کولای شي، يوځای او بل ځای ته، يو ولايت او بل ولايت ته په اساني تبديليږي.

دهغي ډلي نه روح الله خروټی به دمحبس مدير سره، دکابل نه بغلان او دبغلان نه سمنګان ته تبديل شو. د ۱۶ کالو نه يي يوازي دري کاله تير کړل، دکندهار حاجي لعل جان دشلو کلونه فقط يو نيم کال تير کړ، دګرشک دولسوالی قومندان عبدالرازق هم همدا ډول دراوخله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۰۶)

وزیر صاحبان

دباوري رپوټونو په حواله دا شمیر وزیران تورن بلل کیږي، چي لنډیز یي د لوستونکو له پاره وړاندي کیږي.

وزیران او والیان یا کافي بې کفایته اویا لړلي ؤ، یا دواړه.

رینښتیا چي اوبه دسره خړي دي. مثالونه :

1. دحج او اوقافو د پخواني وزیر نعمت الله شهراني:

په ۱۳۸۶ کال ګي دحاجیانو دلیږد قضیه ، چي د کاسکو له شرکت سره یي تړون کړي و او له فساد سره د عالي اداري د ۱۳۸۶ کال دکب د میاشتي د پنځه ویشتمي نیټي د ۱۷۸۹ لیک له مخي ، د پنځه سوو زرو ډالرو دزیان په اړوند ، چي دولت ته یي اړولي دي ، پنځه سوه زره دالرو شرکت حواله او وحیدالله شهراني چي دمالیي معین ؤ په هغه ورځ اجرا شوه ،مګر حاجیان چا ونه لیږل .

2. دترانسپورټ پخواني وزیر حمیدالله قادري:

دترانسپورت پخواني وزیر، چي په ۱۳۸۷ کال کي د حاجیانو دلیږدولو په اړوند چي دګلوبل او ناس شرکت سره تړون لاسلیک شوي و او یوولس ملیونه دالره پیش پرداخت شوي، ګلوبل او ناس شرکت اصلاً یو ترانسپورتي هوایي شرکت نه ؤ. پیسي ولاړي او حاجیان ونه لیږدول شول ، مګر وزیریوازي برطرف او ممنوع الخروج شو.

3. جلیل شمس:

داوبو اوبرښنا وزارت د ۲۵ پایو ډیزل جنراتورونو قضیه ، چي په ۱۳۸۳ کال کي دایراني کالاي ناب شرکت څخه په ټولیزه توګه په ۴۸۸۸۸۰۰ امریکایي ډالرو پیرودل شوي و او نوموړي شرکت یي په رسولو ونه توانید .

پکار وه چي دتړون د څنډ له امله ۱۴۳۸۷۹ دالره جریمه ورکړي ، خو جلیل شمس چي په هغه وخت کي داوبو او بریښنا وزارت مرستیال و، پرته له موجه دلایلو او دواک پرخلاف د ۵۰۰۰۰ دالرو د ورکړي امر یي دجریمي له سرجمع څخه یي نوموړي شرکت ته ببنلي وي او دفساد سره دمبارزي د ۳۷۱ ــ ۲۹/۲/۱۳۸۶ لیک له مخي تورن ګڼل شوي او د څانګړي محکمي دپریکړي انتظار باسي .

4. دترانسپورت پخواني وزیران عنایت الله قاسمي، بسم الله بسمل او غړي نور الله دلاوري ، چي دالمان هیواد داوو تنو اتباعو استخدام دورځي په دوه دوه زره ډالرو چي داداري فساد او بډو پرضد دمبارزي د ۶۴۱ ــ ۱۰/۷/۱۳۸۵ له مخي مظنون معرفي شویدي .

دغه راز نادر اتش داریانا افغان هوایي شرکت رئیس چي تړون یي یوه میاشت او دولس ورځي تمدید کړي و چي له امله یي ۴۸۳۰۰۰ یورو یي عامه شتمنی ته زیان اړولي و. او بسم الله بسمل چي دافغانستان سفیر په حیث په اندونیزیا کي دنده سرته رسوي تحقیق ته حاضر نه شو.

5. عنایت الله قاسمي : چي دافغانستان اسلامي دولت د ۱۸۱۶ ــ ۱۵/۵/۱۳۸۴ حکم پرخلاف د څلورو بالوبوینک او دوو بالوچارتر طیارو دپیرودني له امله مظنون ګڼل شویدي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

6. سید حسین انوري : په دارالامان کي دسلو جريبو دفارم او ځنګل داجاري دتړون په اړوند، چي دافغان ديولوپمنت له کمپنۍ سره يي دپنځلسو کلونو له پاره لاسليک کړي او ځمکي والي د قانون ۶۹ مادي او دمدني قانون ۱۳۲۰ مادي له مخي ، چي ددري کلونو څخه زيات جواز نه ورکوي ، مګر انوري داقرار داد وکړ .
7. دکرني دچارو پخواني وزيران عبيدالله رامين او سيد حسين انوري، دکرني دوزارت معين محمد شريف او دننګرهار د پخواني والي حاجي دين محمد او نور....چي د ننګرهار دکانال ۱۷۵ جريبه ځمکي تړون ، چي د کمو پيسو د يو جريب ۱۳۴۰ او ۱۶۰۰ افغانۍ يي پنځلسو کلونو له پاره د قانون پرخلاف لاسليک کړي مظنون ګڼل شويدي .
8. مسعوده جلال :

دسينما زينب دبيارغاوني تړون د ښځو دچارو وزارت محترمه مسعوده جلال او IOM له موسيسي سره لاسليک شوي، دايراني فرش دري ځله رانيول په زياتو پيسو د ښځو چارو وزارت ددهليزونو دفرش له پاره ، دځلور غيرضروري کتابونو چاپ دښځو وزارت له بودجي څخه ، د قانون پرخلاف د ۱۰۵۰۰ دالرو مرستي مصرف ، چي د هالند سفارت له خوا دولايتونو د ښځو پريوځاي کولو له پاره مرسته شوي وه .

9. محمد امين فرهنګ :

دسوداګري وزارت دتفتيش رياست درپوټ له مخي ، چي د پارلماني چارو وزارت له لاري د ۲۲ تړونونو د تيلو د پيرودني په اړوند مظنون ګڼل شوي، چي د همدي تړونونو له امله يي ۱۹۴۷۴۵۵۶ امريکايي دالره دولت ته زيان اړولي دي.

10. د مهاجرينو دراستنولو پخواني وزيران استاد اکبر اکبر او شير محمد اعتباري :

چي دچين دهيواد دوه سوو زرو دالرو مرسته شوي پيسي، چي يوازي د مهاجرينو له پاره وي او ديو شميريي په بهر کي د نوموړي وزارت د نماينده ګيو او په هيواد کي دننه دافرادو او اشخاصو له خوا لګول شويدي .

11. سيد مصطفي کاظمي د سوداګرۍ پخواني وزير :

نوموړي دپنځلسو شرکتونو ته ، چي ادرسونه يي معلوم نه دي، د خپلي دندي په وخت کي ۲۱۰۳۱۵۰۳۹ مليونه افغانۍ پرته د تضمين له اخيستلو څخه د سوداګري دخونو له بودجي څخه ويشلي، چي تر اوسه شپږ شرکتونه پيږندل شوي او له دوو شرکتونو څخه اته سوه زره افغانۍ تحصيل شي مظنون بلل شوي دي ، قرضونه او کريدت د بانکونو دنده ده ، نه د اتاق تجارت، څرنګه چي همدا ډول د قانون خلاف کړنه وشوه ، همدا ډول هغه پيسي تر ننه ورکي او بيا لاس ته رانغلي . يو وزير محکمه نه شو او نه يي سزا وليده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۰۷)

دارزګان والي

له واليانو څخه دشکايتونو په لړي کي دارزګان ولايت لسو شرکتونو استازو، ولسي جرګي ته خپلي عرض پاڼي وړاندي کړي او دوالي امير محمد اخنذاده څخه دبډو اخيستلو له امله شکايت کړي.

دولسي جرګي دشکايتونو دکميسيون ۱۳۹۲ کال دمرغومي د مياشتي دنهه ويشتمي نيټي د ۶۰۲ ګڼه ليک په ملتيا، لکه دقانون دتنفيذ اداره امور، دکورنيو چارو وزارت ته ليکی:

1. دارزګان والي له حاجي محمد دحاجي تاج محمد څخه ديوي ودانۍ دجوړولو له امله ۵۰۰۰ دالر بډي اخيستي او دغه راز دشاروال سکرتر عبدالواسع ديوه ګلدان دجوړولو له امله له نوموړي څخه ۳۵۰۰۰۰ افغانۍ بډي اخيستي دي.
2. دارزګان والي دارزګان ولايت مراباد په سرک دجغل اچولو کي له شريف الله دعزيز الله له زوی څخه ۵۰۰۰۰ امريکايي ډالر د بډي په توګه اخيستي دي .
3. ديخ جوړوني دفابريکي په اړوند والي او شاروال دارزګان له حاجي عبدالحليم دمحمد يونس زوی څخه غوښتي چي ۱۰۰۰۰ ډالره بډي ورکړي .
4. دارزګان والي ديوي وداني له ټيکه دار حاجي ملا نعيم دابراهيم جان له زوی څخه ۲۰۰۰۰ دالره اخيستي او دنوموړي ټيکه دار د ۱۹ لکو افغانۍو حواله يي بنده کړيده .
5. دارزګان والي ديوي بلي ودانۍ له ټيکه دار شريف الله دحاجي عزيز اغا له زوی څخه ۵۰۰۰۰ دالر اخيستي او نور ۵۰۰۰۰ دالر هم ورڅخه غواړي.
6. درحيم رحمت او اکمل شرکتونو استازي احمدالله د محمد قاسم زوی شکايت کړي، چي دوالي له خوا ګواښل کيږي او له نوموړي ۲۸۱۰۰۰ دالر او ۶۳۰۷۲۰۰ افغانۍ د بډو په توګه غواړي .
7. خان محمد دحاجي پاينده محمد زوی شکايت کوي ، چي په ۱۳۸۴ کال کي کله چي ديراود ولسوالي اړوند د شنغله او ځنګل کليو ته سيلاو زيان واړاوه او دکرني وزارت له خوا هغوي ته دسرپنا جوړولو له پاره ۳۰۰ کورنيو ته ځمکي وويشل شوي او اسناد هم په لاس کي لري . اوس دارزګان دوالي له خوا غصب شوي او زوروواکانو ته يي ويشلي دي .
8. عبدالقادر دامان الله زوی شکايت کوي ، چي ما يو شرکت دشهيد اساس په نامه په ارزګان کي درلود، چي ددوو ترونونو په لاسته راوړلو دديراود او چوري ولسوالی کي بريالي شوي وم ،خو والي له ما څخه پنځلس لکه افغانۍ په ناحقه او په زور اخيستي دي.
9. نياز محمد دحاجي سلطان محمد زوی شکايت کړي، چي ورزشي ستديوم يي ديوي مياشتي له پاره په غير قانوني توګه تړلي ، چي وروسته د ۳۰۰۰۰ دالرو بډو په بدل کي خلاص او دغه راز ۳۰۰۰ متر مکعبه ځمکه د سنګ کاري له پاره مي کندلي ده او خاوره مي ليږدولي ده ، چي دغه ټولي پيسي پر والي پاتي دي او نه يي راکوي .
10. حاجي عبدالله دحاجي عبدالوهاب زوی دمحمدي شرکت استازي شکايت کوي ،چي تل دوالي تر فشار لاندي دي او په دي وروستيو وختو کي له ماڅخه شپږ لکه افغانۍ بډي اخيستي دي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پورتنی خلک دپوښتني دتوان نه عاجز راوونل، ولي چي يو ورور يي ملا شير محمد اخوند سناتور او بل يي ملا عبدالحي اخوند دولسي جرگي کي استازي دي . ملي شورا هم مرسته ورسره ونکړه.

يوچا کيسه کول، چي ملا شير محمد اخوند نه يي گيله وکړه چي " تا به په مړو او ژوندو باندي صوفه جوړه کړه" ده ورته وويل چي" يا دا زه نه وم، هغه بابک ؤ ". ملا امير اخوند تر ارزگان ښه ولايت نيمروز ته تبديل شو.

بابک دده پلار يو جهادي قومندان باندي شهرت درلود ، اه خدايه ته رحم وکړي.

زورواکي واليان هم لکه استاد عطامحمد نور،تورن اسمعيل خان، گلاب منگل، او گل اغا شيرزوی اونور هم لرو، چي دجهاد له برکته دهر جرم ، بي عدالتي او بي انصافي مرتکب دي. احتياط پکار دي که بل شکايت وشي ، ښايي وزير شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۰۸)

دکابل دهوايي ډګر اختلاس

کله چي په هيواد کي دطالبانو حکومت ړنګ شو او بهرنيانو مرستي شروع شوي، نو هري اداري د خپل توان په اندازه د جيب ډکولو له پاره هلي ځلي شروع کړي، چي ددغو هلوځلو په لړی کي دترانسپورت وزارت هم متي راونغاړلي چي رپوټ يي وړاندي کيږي.

دترانسپورت وزارت دخپل ۳۴۲۴ ـــ ۵/ ۶/ ۱۳۸۵ ګڼه وړانديز په ترڅ کي، دجمهوري رياست مقام ته ليکي چي دکابل هوايي ډګر په نامناسب حالت کي قرار لري او دصفا شرکت چي يو پرمختيايي انجمن دي، دتوانيدو دډيرو زياتو هلوځلو له امله دوه مليونه او شپيته زره دالره دوزارت مالي په مرسته داروپاله اتحاديي څخه په لاس راوړي .

دجمهوري رياست محترم مقام هم دبين المللي ستندرد سره دهوايي ډګر حکم ورکوي. او سپارښتنه کوي چي داقتصاد، مالي او ترانسپورت وزارتونه دي دکارڅارنه او وخت پر وخت خپل رپوټ وړاندي کړي.

او ددويم ځل له پاره په خپل ۶۲۷۵ ـ ۲۲/۱۰/۱۳۸۵ ګڼه وړانديز کي دجمهوري رياست مقام ته ليکي چي دهوايي ډګرپيسي داروپايي اتحاد څخه په لاس راغلي نو په کارده چي له بودجي څخه نوموړي کار شروع شي ، بالاخره د صفا شرکت دهوايي ډګر جوړونه په ۱۹۹۸۵۰۰ دالرو قرارداد کوي .

څرنګه چي نوموړي قرار داد دکار لومړني حجم معلوم نه دي په کار شروع کيږي او وروسته تر څيړنو داسي څرګنديږي، چي په نوموړي قرار داد کي پيسي حيف وميل شوي .

چي دابتدائيه محکمي د ۳۱ ـ ۱۴/ ۷/ ۱۳۹۲ دقضايي قرار له مخي ښکاري چي صفا شرکت يو تجارتي انجمن دي او نه يو ساختماني شرکت . دعوا طلبي او افرګشايي هم نده شوي، له همدي کبله دولت ته زيان ورسيد . ارومرو به دلوړو چارواکو لاس پکي وي .

داچي دعوا طلبي نه کيږي او افرګشايي معلومه نه ده، چارواکي دمسؤليت نه پروا نکوي، نو به ارومره (تر کاسي نيم کاسه هم وي).

نه پوهيږم چي دهغه وخت دمالي ، ترانسپورت او اقتصاد وزيران څوک وه، چي ددوي دعدم مراقبت او بي تفاوتي له مخي دا زيان ورسيد. يوازي څو تنه واړه رتبه مامورين مسؤل وبلل شول، چي دا زموږ هيواد کي معلول دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۰۹)

زاخيل وال تسليم شو

دملي ارمان ورځپاني د ۱۳۹۱ کال دغبرګولی دمياشتي په سلمه نيټه يو خبر خپور کړي ،چي موږ يي لنډيز رااخلو : دا بايد ومنو چي دشورا له موجوديت نه ، نه موجوديت دملت په ګټه دي ،تر ګټه يي بد مرغي ډيره ده ، په هر صورت . شف شف نه شفتالو، وکيلان معاش لوړيدل غواړي، دبوديجي موضوع يوه فرعي کيسه ده.

دماليي وزارت وايي: چي دروان کال په بودجه کي دملي شورا دهر غړي په تنخوا کي پنځوس زره زياتي افغانۍ تر لاسه کوي.

دولسي جرګي دغړو هڅه په دغه برخه کي هغه وخت پايله ومونده، چي ولسي جرګي دتير کال دکب دمياشتي د ۱۳۹۱ کال مالي بودجه څو ځله رد کړه ، اما په پای کي دغبرګولي دمياشتی په دويمه نيټه تصويب کړه. وکيل صاحبان تر ملت خپل غم ته لومړيتوب ورکوي.

دولسي جرګي غړو په دي ټينګار درلود، چي بودجه په متوازنه توګه نه ده جوړه شوي او ځيني ولايتونه دظرفيت دلوړولو له پاره بودجي ته اړتيا نه لري ، خو دماليي وزارت دغه ادعا نه منله او ويل يي چي دولسي جرګي غړي دخپلو غوښتنو دپوره کولو له پاره بودجه رد وي ، ترڅو وزير ماليه حضرت عمرزاخيلوال تسليم شوو.

دماليي وزارت مرستيال مصطفي مستور وويل: چي دولسي جرګي له هغوي غوښتي دي چي دهغو په امتيازونو او تنخواګاني دمياشتي يو سلو نوي زرو افغانيو ته لوړي شي او هم دماليي له ورکړي څخه معافيت پيداکړي، خو په هر صورت وکيل صاحبان بس نلري ، دماليي وزير ماتي وخوړله .

په پاي کي ولسي جرګي برى تر لاسه کړ او دمياشتي پنځوس زره افغانی يي په تنخواګانو کي زياتوالی راغي .

په اوس وخت کي دپارلمان هر غړی ته دمياشتي پنځه ويشت زره افغانی دکور کرايه ،لس زره افغانی دموټر دتيلو له پاره ، لس زره د دسترخوان په نامه او پنځه زره دموبايل دکريدت په نامه اخلي.

که څه هم د حاضري پابندي نلري . دزړه سوي وړ پدي دي ، چي سهار او ماښام دادارو په دهليزو کي سرګردانه منډي او رامنډي وهي . که ريښتيا ورته ووايل شي او يا داجمله واوري نو به په دي پلمه چي دملت استازي توهين شول ، استيضاح به راوړاندي کړي . کميشن کاران په خپل منځ کي هم چندان تفاهم نلري ، بوتل بازي او بوټ بازي نه هم کله کله کار اخلي . که حقيقت ته وکتل شي يو لوي شمير يي په رايو ندي راغلي ، بلکي دمعنوي پواسطه راغلي ، څرنګه چي دافتتاح په ورځ خالد پښتون دتشکر په ډول معنوي صاحب ته وويل: که ته نه واي زه نشوای راتلای . نو ضرورت دي چي لګښت راپيداکړي او بلي دوري ته ځان پنډ او چمتو کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۱۰)

که زما ځان غواړي تر تا به يي قربان کړم

دثريا بها په نامه يوي ښځي د فيسبوک له لاري يوه مقاله د " دا دعبدالکبير رنجبر له خوا لومړني جنسي تيري نه دي" ترسر ليک لاندي دجمعي ورځ په ۹ تير ۱۳۹۱ نيټه له يو تصوير سره خپره کړي چي موږ يي لنډيز رااخلو :

زه ديوي فيمنستي په توګه ديوي له بدبختي څخه خبري کوم :

کبير رنجبر په ۱۳۴۷ او ۱۳۴۸ کلونو کي، چي د سياسي علومو په پوهنځي کي داسيستانت په توګه دنده تر سره کوله ، نو په دغه کلونو کي استاد مير اکبر خيبر دحزب پرچم دتفتيش کميسيون له خوا يوه اعلاميه خپره کړه، چي اکاديمسن کبير رنجبر ديوه جنسي تيري کوونکي او يوه ناروغه شهوتران په عنوان دپرچم دحزب څخه ايستل شوي، نو ټولو حوزو او دميرمنو د سازمان ټولنو ته ابلاغيږي تر څو دحزب نجوني دده په دام کي ونه لويږي داسي زياتوي .

دفخريي په نامه ديوي بينوا نجلۍ باندي دعبدالکبير له خوا جنسي تيری، يوه غم انګيزه کيسه ده چي پلار او مور يي په وړکتوب کي له لاسه ورکړي وو او دخور په کور کي ژوند کاوه، چي دخور ميړه اذر مشهور خياط وو، فخريي هغه وخت دخپل ژوند کيسه وکړه کله چي د سپوږمۍ نه خبره شوه . سپوږمۍ دده د شهوت داقناع قرباني وه.

فخريه چي دجميلي پلوشي او نفيسي شيردل سازماني ملګري وه ، دامتحان په وخت کي له کبير رنجبر څخه مرسته غواړي او کبير رنجبر ورته وايي : فخريي که زما ځان هم وغواړي تر تا يي جاروم ته زما سازماني ملګري يي .

فخريه چي کلونه کلونه دمور او پلار له محبت نه بي برخي او مظلومه نجلۍ وه دکبير رنجبر په خبرو باور کوي او دهغه کور ته، چي په شش درک کي وو ورځي .

کبير رنجبر چي کور کي يوازي و او کورني يي لغمان ته تللي وه ، لومړی ځل يي په اتشين عشق سره غواړي له فخريي څخه ناوړه ګټه واخلي که زما ځان غواړي تر تا به يي قربان کړم، خو فخريه مقاومت کوي او ورته وايي چي زما خواستګاري وکړه، خو کبير رنجبر دشهوت امواج وخت نه ورکوي او په بي شرمانه ډول په هغي جنسي تيری کوي ، فخريه ژاړي چي ژوند يي برباد شو او کبير رنجبر ورته وايي، چي له تا سره به واده کوم .

فخريه يي چي يوه اونۍ په کور کي ساتلي وه پريږدي او کله، چي څو ورځي تيريږي کبيررنجبر ځان پټوي او هغي سره دواده نه ځان ژغوري او ورته وايي، چي ته په خپله زما کورته راغلي وي، زه دشوروي دپوليس کانديد يم او واده کوونکي هم نه يم .

فخريه چي اوښکي تويوي او شکايت کوي او خپل دسر ويښته شکوي اناهيتا ته ورځي، خوهغه دکبير رنجبر جنايت دتفتيش کميسيون ته سپاري او دمير اکبر خيبر په امر رنجبر له ګوند څخه ايستل کيږي .

رنجبر له څو ورځو وروسته شوري ته ځي او هلته د کي جي بي غړيتوب تر لاسه کوي او ورسته له هغه دهغه ورور بصير رنجبر هم اوکراين ته ځي او کا جي بي ددستګاه جاسوس کيږي. او دواسيلي متروخين داسنادو پر بنا (صمدازهر) چي دميوندوال وژونکي دي هم دظاهر شاه په حکومت کي د کي جي بي اجنټ او اشعه دشبکي د فتح مستعار په نامه مسوول وه.

له يوولسم دسپتمبر وروسته رنجبر ديوه پلان له مخي، روسيي نه کابل ته راځي او د پارلمان غړيتوب تر لاسه کوي او په وروستي پړاو له سلطان زوی سره مظاهري په لار اچوي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو ځو میاشتي دمخه په یوه تلویزوني پروګرام کي وایي، چي زما ښځه دقفقاز له مسلمانانو څخه ده او وروسته دیوي نجلۍ داختطاف دافتضاح پېښي څخه ما دبي بي سي په سایت کي وویل، چي دحامد کرزی څخه حیثیت داعادي غوښتنه کووم . او د (دي .ان. اي) له علم څخه مننه کوو، چي دغه جنایت کار یي اړیوست چي دهغه دیوه اولاد، چي دجنسي تیری ثمره یي وه انکار ونه شو کړاي.

دملي باور ورځپاڼه ۱۳۹۲ کال او دوړي په میاشت کي د سپوږمۍ، عرض او داسي لیکلي دي چي دزوی عکس هم ورسره دي لیکي : چي سپوږمی هم دده دشهوت ښکار شویده.

اکادمیسن د هغه پخواني عادت او تکنیک پر بنا دهود خیلو سپوږمۍ نومي نجلۍ د ماهر لور اول اختطاف بیا (خانه امن) او بیا په میکرویان کي، د ډیوي امیل کره ساتلي او جنسي تجاوز پر وکړ او ددي تجاوز نه خدای ج یوګل موره ګک زوی هم ورکړ، چي نوم یي عبدالکریم پري ایښي دي.

اکادمیسن اول زنا بیا دده په ادعا نکاح سویده نوموړي وایي، چي داد سپوږمۍ تقاضا وه چي زما نه یو زوی ولري ، مګر تر اوسه ازاد ګرځي ، په محکمو کي برائت واخیست، چي دابه یوه بل داغ او ټکي دافغان پر قضا باندي وي . مګر دا حق او عدالت ګوند داوکړه چي دي یي دګوند نه وباسي ، کوم چي خیبر کړی ؤ.

ددغو رسوایي سره په مدور میز کي ناست وي. د سیاست او دټولني رهبري کوي، د سیاست مداره تر ټولو لومړی اخلاق غوښتل کیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۱۱۱)

پلنګ در لباس ملنګ

په هيواد کي تښتوني ددي لامل شويدي، چي زياتره سوداګر خپلي شتمنی بهرنيو هيوادونو ته ليږدوي.

تښتوني لکه ترور او اداري فساد ددي لامل شويدي، چي په هيواد کي پرمختيايي پروګرامونه له ننګونو سره مخ او يا په ټپه ودريږي. دا پديده دپاکستان نه راوړل شول، چي هلته ډاکو ورته وايي.

موږ دلته دبيلګي په توګه د IWPRU رپوټ خپروو .

نيازي حکايت کوي وروسته له هغه چي تښتوونکو زه موټر ته دننه کړم، نو تور نقاب يي زما پر سر کړ او په يوه ودانۍ کي يي بندي کړم ، هره ورځ يي وهلم او ټکولم، تښتوونکو دري مليونه دالره يي زما له کورنی څخه غوښتل، چي داعمل پر همايون اصفي هم راغلي ؤ.

نيازي وويل کله چي تښتوونکو په دي پوه شول چي پيسي تر لاسه کولاي نه شي، نو غواړي ما ووژني ، نو ما دکوټي چت سوري کړ او وتښتيدم او پوليس مي خبر کړل .

پوليسانو هغوي ونيول .

دافغانستان دصنايعو او سوداګري خونه وايي، چي ۱۳۹۰ کال په ۱۱ مياشتو کي ۸۵ تنه غړي تښتول شوي په داسي حال کي چي تير کال دغه شميره ۶۰ تنه وه.

دکابل د صنايعو او سوداګرۍ خوني مرستيال احمدشاه حکيمي وايي، چي دتير کال دجولاي دمياشتي زه اوزما ملګري چي دري مليونه دالر راسره و، دتښتوونکو تر حملي لاندي راغلو، چي پوليسانو په هغي کي برخه لرله. استاد عبدالکريم خليلي دمخدره موادو په کارو بار کي ددولتي چارواکو همکار ته په ډاګه اشاره کوي.

تښنوونکو هڅه وکړه ترڅو حکيمي او ورور يي وتښتوي، نو دوه تنه ساتونکي يي ووژل شوه ، خو تښتوونکي خپلي موخي ته ونه رسيدل او ويي کولاي شول چي يوازي پيسي وتښتوي.

هغه پوښتنه کوي که چيري دولتي مسوولين له تښتوونکو ډلو څخه ملاتړ ونه کړي ،څرنګه کولاي شي دامنيتي پوستي تر څنګ زما دوه تنه ساتونکي ووژني او زما پيسي وتښتوي .

دتجارت او صنايعو دخوني مرستيال خان جان الکوزي وايي، چي دهيواد لوړپوړي مسوولان او دهغوي خپلوان په تښتونو کي لاس لري، چي يو پوره شمير يي د پارلماني مسؤليت لري چي محکه او اسمان يي پيژني ، چي هره ناروا راپورته کيږي ، دملت تش په نامه استاز به پکي لړلی وي، نو له همدي کبله دامنيت په برخه کي لږ پرمختګ شويدي ، اوس دي حالت کي راغلي يو چي غل هم وايي خدايه !، او کارواني هم وايي خدايه ! دفوايد عامي د وزارت معين وحيد الله خپل اختطاف چيان پيژني، مګر د ډاره يي معرفي کولای نشي.

هغه ادعا وکړه دغه کسان په دولت کي لوړي څوکي لري او له تښتونکو څخه ملاتړ کوي.

الکوزي وايي: کله چي تښتونکي نيول کيږي دفاسدو چارواکو له خوا سمدستي خوشي کيږي .

هغه داهم وويل چي داسي اسناد اوشواهد په لاس کي لري، چي يو شمير تښتوونکي دهيواد دقضايي او قانوني چارواکو له خوا ازاد شويدي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

الکوزي داهم وويل چي دلوګر،پکتيا او دلوي ننګرهار په ولايتونو کي چي د تښتوونکو دنيولو هڅي له ستونزو سره مخامخ شويدي .

او همدا دليل دي،چي په هيواد کي سرمايه ګذاري تر ۳۰ سلنو راټيټه شويده .

الکوزي زياته کړه همدا اوس پوليس تر فشار لاندي دي تر څو هغه افراد، چي تيره مياشت په تښتوونوکي د لاس لرلو په تور بندي شويدي خلاص کړي، هغه وويل دغه فشار د تورن دخور چي دسناومجلس غړي وه وارديږي. چي مطلب يي فوزيه سادات او صمد تښتوونکي خور ده .

جنرال ظاهر چي دجينايي تحقيقاتو رئيس دي دغه فشارونه تائيدوي.

له همدي کبله د استيناف محکمي صمد نومي ته برآت ورکړ. او د سناتوري پدي قضيه کي لاس درلودل ثابت دي، مګر مشرانو جرګي په غيږ کي ټينګه کړي. تحقيق ته حاضر نشول. محکمي هم پلمه راوړل، چي مصؤنيت يي بايد پورته شي، د محاکمي نه يي ډډه وکړه. پارلمان يي مصؤنيت نه پورته کوي.

پدي قضيه کي د پارلمان مصؤنيت او دقضا استقلاليت لاس سره ورکړ. داپيښي هم سته چي متعدد کسان خپل دوښمن پيژني، مګر آن اواز ايستلي نشي، چي دهغهي جملي نه ډاکتر چراغ علي دي، چي زوم يي اختطاف او بيا ووژل شو. پر جنرال عليشا پکتياوال د کابل جينايي امر او عبدالجبار ثابت لوی څارنوال ګمان وړي.

پر حاجي عبدالظاهر قدير هم د اختطافونو تور لګيږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۱۲)

پردی لاربښود

دهشت صبح ورځپاڼي د ۱۳۹۱ کال دغبرګولي دمیاشتي په پنځلسمه نیټه، دضیا زیرک له خوا لیکل شوي یو مطلب . " دیوه سیاسي او نا مناسب مذهبي لاربنود لمانځني " تر سرلیک لاندي خپور شوی مضمون ، چي دیو څو برخو ژباړه یي دګرانو لوستونکو له پاره خپروو .

دایران د حکومت پخواني لاربښود ایت الله خمیني د مړیني لما نځنه دهغو له پاره ، چي دافغانستان دتاریخ او سیاست سره بلدیت لري یو واضع پیغام درلود .

دایران سفیر ښاغلي ظهره وند وروسته له څو میاشتو نیوکو، چي درسنیو او دپارلمان دغړو له خوا دغیر معقولو څرګندونو له امله ورباندي کیدلي، دهغه د ناوړو څرګندونو سربیره، دایران حکومت د افغاني طرف دارانو له خوا هم په جوماتونو کي دایران درژیم تاداو ایښودونکي لمانځنه وکړه، ترڅو وښیي چي ایران په څومره سرسختانه اوزړورتیا سره په افغانستان کي دخپل سیاسي او فرهنګي نفوذ شتون ته پراختیا ورکوي.

دافغانستان په وړاندي دپاکستان او ایران د جګړي دوام زمونږد یو شمیر هیواد والو له خوا، چي دهغوي دچوپړ اسباب ګرزي دتاءسف ځاي دي .

زړه پوړنوونکي کړني او راګښونکي شعارونه :

یو جهادي رهبر او اوس دپارلمان غړي، دایت الله خمیني په لمانځن غونډي کي وایي چي هغه یوازي په ایران پوري اړوند نه و، دټولو مسلمانانو له پاره کیدلاي شي چي یو لاربښودوي.

دغسي څرګندوني زمونږ له پاره نوي نه دي، ځکه کله چي دهغوي ملاتړي رسنۍ او أن داچي ملي متحده جبهي ته نږدي رسنۍ دافغاني مهاجرو د را ایستني په اړوند او دهغوي دتوکم پالني کړني دافغانانو په وړاندي جګړه دګاونډیانو په ملاتړ دوام لري .

که چیري دغه ښاغلي دغسي ونه وایي ، که چیري دتلویزیون یک دایران دسفیر دپرو پاګند له پاره زمینه برابره نه کړي، نو هغوی ملاتړ له لاسه ورکوي .

دکابل په غرب کي ، چي زیاتره یي هزارګان او ایت الله خمیني ورته مذهبي لاربښود دي.

له هیڅ اړخه خمیني دافغانانو له پاره رهبر کیدلاي نه شي. یو بل وخت افغاني کمونستانو هم تر احمد خان او محمود ، نه د لینن او ستالین پرستش کاوه ، بالاخره پښیمانه شول.

یو ملي شاعر وایي:

لمر دي راخیژي پر لویو غرونو — بیټ نیکه وایي زما زامنو
سړي چي مري خوړ یي پخوا وي — ولس چي مري نښه یي داوي
پر بل مین شي ځان ځیني هیرشي — خواري او ذلت یي ځکه پخوا شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

امام خميني په افغانستان کي دافغاني شيعه ګانو لخوا د تقليد مرجع په توګه نيولي کيږي، دامذهبي نه بلکي يو سياسي پروګرام دي. په ايران کي هم اوس پوښتنه کوي ، وايي سني يي که مسلمان ؟

جالبه داده چي دغه مراسم دداسي چاله خوا تنظيم کيږي، چي په ايران کي هزاره ګان له ياده باسي .

افغاني شيعه ګان دصدام دجګړي په وخت کي هم دتوپ دخولي شومه شول او په اوس کي بيا دسوريي جنګ ته تشويقوي. د ثورد انقلاب په حمايه روسيي بر بنده تيری هم خميني په څرګنده ونه غندي.

د ښاغلي خميني خبري او شعارونه په پاريس کي، د تبعيد په زمانه کي او دغه راز په قم کي دهغه له عمل سره زيات توپير لري. ايراني سنيان هلته هم تر فشار لاندي دي.

په ظاهرآ به يي يو شي ويل خو په عمل ،تصميم او پروګرام کي نور څه وه ، دشيعه او سني ديووالي خبري به يي کولي خو په عمل کي به يي سنيان له منځه وړل .

زموږ باور دادي چي خميني ديوه مستبد حکومت تاداو ايښودونکي و، چي دباچا پرځاي يي ولي فقيه کيناوه ، که چيري دخميني ځاي ناستي ښاغلي خامنه يي اختياراتو ته توجه وشي هيڅ تفاوت دخميني، حسيني مبارک او معمرالقذافي له حکومت سره نه لري. دامام صاحب حرکات دنازي هيتلر ته ورته دي. هره ديکتاتوري بده ده، مګر مذهبي ديکتاتور تر ټولو زلند او بي زړه سويه وي.

که چيري افغانان ديوه عادل حکومت او خلکو دحکومت غوښتونکي وي، دمذهب تر عنوان لاندي داستبداد مخه ونيسي ، دايران او پاکستان افراطي ايديولوژي ګانو پرځاي دي ټولنيز عقلاني سياست ته پريږدي .

وايي : دمصر د الحرام د ورځپاني مدير (حسن الهيکل)، چي دامام خميني ليدو ته ورغلي په اخير کي، چي تري راووت خبريالانو ته يي وويل : ما فکر کاوه چي امام يو اسلامي انقلاب کړيدي ، مګر دا په حقيقت کي يو شيعه انقلاب دي .

لينن غوښتل چي دنړۍ دکاريګرانو تر عنوان لاندي په نړۍ حکومت وکړي. امام غواړي چي دشيعه ايزم تر عنوان لاندي هم پر اسلامي نړۍ حاکم شي او دشيعه اقليت پر ټوله سنيي نړۍ باندي راحاکم کړي. سمه به داوي چي هرډول تفوق صرف نظر شي پردي ، چي (خدای يو، کلام يو، کعبه يوه او رسول يي يو دي)، يو پر بل په صداقت باور راشي، کيدای شي چي سره راټول شي او دي اصل ته پام وکړي. کوم فقهيي توپير چي په څوارلس پيړيو کي ندي حل شوي، اوس يي په ما څه؟؟ دزغم نه کار واخلي او مذهب دسياست وسيله نکړي. اسلام يوه عقيده ده، نه سياسي ايډيولوژي.

متاسفانه اوس لا هم اسلامي نړۍ پدي اور کي سوځي، کله ارامه شي او کله بيرته راتاوده شي.

ايراني فرهنګي يرغل پدي کچه ډير شويدي چي ان زموږ په ادبياتو او اصلاحاتو را ګډ شويدي او ورځ په ورځ نور هم داخليږي، با په شعوري ډول او يا په غير شعوري ډول مثلاً : موږ ځيني نومونه عربي درلودل، اوس غوښتل کيږي چي په ايراني لفتونو او نمونو بدل شي لکه : ولد په فرزند، مامور په کارمند، وکيل په نماينده، خانم په بانو، شمسي په خورشيدي، مکتب په مدرسه، محکمه په دادګاه، متعلم په امرزګار، جاده په خيابان، سرحد په مرز، ليليه په خوابګاه، قوماندان په فرمانده، خوانده په اوازخوان او داسي نور ، دا يو فرهنګي يرغل دي، دا لغتونه او نمونه موږ ته پردي دي.

يا مثلأ په شعوري، له دي کبله چي ايرانيان د ميرويس نيکه د نامه سره حساسيت لري، هيڅ وخت (ميرويس ميدان) نه وايي، هغه کوټه سنګي بولي، نو په قصد سره ددي يادول قابل د مجازات دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۱۳)

دکانونو درايستلو مخنيوی

يوه لويه ستونزه او ننګونه چي داقتصادي، ملي لويو پروژو په عملي کولو کي ددولت په وړاندي شتون لري، هغه دځينو استخباراتي کړيو اوازي دي، چي دهيواد په ځينو برخو کي دزورواکانو او جنګسالارانو له خوا په لاره کي اچول کيږي او داقتصادي پروژو په استخراج او تړون کي خنډ او ځنډ رامنځته کوي. که چيري ددولت ارګانونو له خوا يي اغيزمني او پريکړوني کړني ونه شي نو هيڅکله به په هيواد کي لويي اقتصادي پروژي په کارونه لويږي.

ديوي باوري سرچيني په حواله دکانونو وزارت يو ليک دملي امنيت دشورا په نامه استولي، چي دهيواد په شمال کي دتيلو او کاني توکو داستخراج په مخکي دسيمه ييزو او زور واکانو له خوا يي مخه نيول .

وروسته له هغه چي دکانونو دسکتور دوامداره جامع پرمختيا ليد لوري رامنځته شو، نو په تقنيني چارو کي په زړه پوري اصلاحات دنړيوالو تجربو په رڼا کي او دکانونو دستراتژيک اهميت دهيواد دعوايدو په زياتوالي کي ديوي کليدي اداري په توګه داقتصادي پرمختيا او له بهرنيو سرمايه ګذاريو له پاره رامنځته شو.

لکه چي پدي وروستيو کي ليدل کيږي دسيمي استخباراتي سازمانونه، دخپلو بريڅو له لاري داقتصادي ملي لويو پروژو داختلال له پاره مټي رابډوهلي او ديروپاګند په لاره اچولو سره يي ددي پروژي له خنډونو سره مخامخ کوي.

سره له دي چي دافغانستان حکومت او دکانونو وزارت دمشرتابه پلاوي، ددغو استخباراتي شبکو ديرو پاګند څخه خبر دي او هغو ته يي اخطار ورکړي ، که چيري په شعوري اويا هم په لا شعوري او يا دچا خبره ددښمنانو په ژرنده داوبو اچوني سره زموږ ملي ګټو ته ، چي يواځني سرچيني دځان دبسايني او دهيواد دمالي استقلال شميرل کيږي خپله موخه وګرزوی، نو دافغانستان دخلکو او حکومت په وړاندي به ځواب ورکونکي وي.

او اوس چي ددوو لويو پروژو (دحاجيګګ پروژه او دامو دريا دنفتي حوزي پروژه) په دي عبارت سره چي ګواکي دپروژو په تړون کي سياسي کړني او دغه تړونونه دهيواد په زيان دي او .... دسيمي داستخبارتو دپايڅوړو له خوا پروپاګند کيږي .

دغه استخباراتي کړی دهغو تعلقاتو او مناسباتو له مخي، چي په دولتي ارګانونو کي دلوړپوړو چارواکو سره لري او هغه مطبوعات، چي له بهر څخه يي ملاتړ کيږي خپلي پروپاګند تنظيموي.

په همدي ډول دپارلمان يو شمير غړي، چي دنوموړو پروژو په تخريب لاس پوري کوي او دامنيت شورا ورڅخه خبره ده دکانونو پروژي، چي دافغانستان ملي ګټي بلل کيږي او ددولت عوايد ، دزيربناوو جوړول خلکو ته دوامداره کسب برابرول ، دڅاپيرپال ساتنه او دکليو خلکو ته دجامع پرمختيا پروګرام په جوړولو کي ارزښتمن رول لري هغه تخريب کړي.

دغه ډول ديادوني وړ ده ، چي دحکومت له پلان سره سم چي امنيتي کمپنۍ اوس فعاليت نشي کولاي او حکومت هم تر اوسه دامنيت له له پاره لازم ترتيبات نه دي نيولي، چي له دغه فرصت څخه دسيمه ييزي جنايي کړی او په حکومت کي دنفوذ خاوندان د متشبيثنو دازار لامل ګرزي ، چي دحکومت او متشبث ترمنځ بي باوري رامنځته کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددي له پاره چي دهيواد په تاريخ کي لومړي ځل دي، چي افغانستان ته دغه طلايي فرصت په لاس ورغلي، تر څو خپلي کاني منابعو ته پراختيا ورکړي، له نيکه مرغه چي دتړونونو په برخه کي يي روڼ والي او دملي او دهيواد لوړي ګټي په کي په پام کي نيول شويدي.

هيله ده چي دامنيت ملي شورا دامنيتي تدبيرونو په برخه کي پورته ذکر شويو موضوعاتو په اړوند ددسيسه بازانو دتعقيب او دوزيرانو شورا په وړاندي دبي حرمتي، چي ملي ګټو ته زيان رسوي دقانون سره سم مخه ونيسي تر څو دهغو سبوتاژونو مخه چي يو تاريخي فرصت رامنځته شوي ونيسي.

اکثر ليدل کيږي يا اوريدل کيږي، ځيني چارواکي خپله ډيره جزوي ګټه په درلودلو سره دولت او عامه ګټي ته ډير درووند او ستر تاوان سبب شي. هر تاوان چي رسي دکور دننه خوا وي، لکه چي وايي کلا د دنني خوا خلاصيږي.

پدي برخه کي تر هر چا د واليانو رول اغيزمن دی، چي والي صاحبان د (واجب الاقرم او غير مسؤل) موقف نه راوزي. د ملت او حکومت تر منځ د (پل) موقف نيسي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۱۴)

دقروغ دغونډيو غصب

دباوري سرچينو په حواله چي دملاخيلو ، کاکړو، کوچيانو دقروغ دغره دببرک دکلا په سيمه کي استوګنه ؤ، دکورونو په جوړولو يي شروع کړي وه او د عيدوخيلو کوچيانو له خوا يي مخه نيول کيده .

په دغه ضمن کي دکابل دلويديزو برخو استوګنو خلکو په نوموړي سيمه ادعا درلوده چي دجمهوري فرمان په اساس نوموړي سيمه هديري ته بيله شويده .

په داسي حال کي چي په نوموړي سيمه کي دسيلاو او اوبو دوتللو او ريګريشن تاسسيات تر سترګو کيږي، چي دمحمديه ښارګوټي له خوا سازماندهي کيږي ، او له هغو رسمي معلوماتو له مخي چي څيرونکو ډلي تر لاسه کړيدي دغه سيمه دبيلا بيلو دولتي ادارو ملکيت دي.

که څه هم دکوچيانو او دکابل دلويديزو سيمو داوسيدونکو تر منځ دجوړجاړي هڅي کيږي ،خو څه پايلي ته نه رسيږي ، او دکورنو په جوړولو شروع کوي .

بالاخره په ۲۲/۵/۱۳۸۹ کال کي دکابل دلويديزو سيمو خلک د محمد هاني، حاجي نوروز او يو شمير نورو په هڅوني سره په بيلونو، کلندونو او چوني په اچولو سره خط اندازي کوي او د مسجد دځاي پر سر شخړه راپورته کيږي او پر دولتي مځکو جګړه راپورته کيږي.

ترڅو په پايله کي دنوموړي سيمي خلک دکوچيانو په خيمو او کورنو بريد کوي او دکوچيانو شته غارت کوي او اور ورته اچوي او هزاره ګان نور هم د ډير شدت نه کار اخلي.

وروسته له هغه امنيتي ځواکونه نوموړي سيمه نيسي او کوچيان د دارالامان قصر ته وړي. خو دلويديزو سيمو اشوبګر دځانګړي پروګرام له مخي د ۶،۵،۳ او ۱۳ مي ناحيو سيمه تر تخريب لاندي راولي او ديو زيات شمير دکانونه تاراج او ورانوي.

په پايله کي يو پلاوي دجمهوري رياست دمقام له خوا ګمارل کيږي او محمد هاني ، حاجي نوروز او ټول شريکان يي تر توقيف لاندي نيول کيږي، او داچي په پايله کي څه وشول مالومه نه شوه . غصب په سراسري ډول دود ومونديي، مثلاً د دارلامان سيمه کي مځکه اوغونډی دحاجي محمد نبي خليلي ، داستاد خليلي ورور لاندي کړه. قرغه مځکي او غونډي وکيل ملا غيرت، دکابل ښاروالانو ، محمد انور جګدلک او روح الله امان په مرسته نمري کړه. دچمتلي دښت امان الله ګذر خطونه پکي کړه، يو اندازه استاد عبدالرسول سياف او دده وراره ممتاز اغا لاس پر کيښود.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۱۵)

دافغانستان په جګړه کي دامریکا لویي تیروتني

دکابل چاپ دورځپاڼو له ډلي څخه یوي ورځپاڼي د (دافغانستان په جګړه کي دامریکا لویي تیروتني) تر سرلیک لاندي یو مضمون خپور کړي چي لنډیز یي دادي :

امریکا ددي پرځاي چي یو پیاوړي دولت درامنځته کیدو او تینګښت او اغیزمنتیا له پاره یي په افغانستان کي کار کړي واي، او له هغي ډلي څخه یي لکه دملي دفاع ، کورنیو چارو ، مالیي ، پوهني، او دکلیو دپرمختیا وزارتونه یي ځواکمن کړي واي او دیو واحد ملي دولت په اړوند یي کارکړي واي، او یالا اقل د خلکو دلیدلو له پاره یي دکرزي حکومت ته یي باور او مشروعیت ورکړي واي ، برعکس هیڅ یو داسي بنیادي او اغیزمنه کړنه یي تر سره نه کړه .

دغه راز امریکا له شلو کلونو چي د روس حکومت ماته وخوړه څه شي زده نکړل ،چي څه یي باید کړي واي، دیوه دموکراتیک ځواکمن دولت درامنځته کیدو مفکوره یي د فرهنګي او په ټولنه د مسلطو عناصرو دبدلیدو د کرنیزو او اقتصادي بنیادونو په اړوند دامریکا یوه فانتیزي وه، چي هیڅ تحلیلي او پلاني برنامه یي وروسته دحکومت دبدلیدو له پاره ،چي په افغانستان او عراق کي څه کړي واي نه درلودله.

په ملیونونو ډالره دامریکا او مرسته کوونکو هیوادونو له خوا افغانستان ته رادننه شول، په دغه اړوند چي ځومره دغه پیسي حیف او میل شوي او دیو شمیر صلاحیت لرونکو افغانانو او بهرنیانو جیبونو ته ولاړي او دغه راز، چي په خپله امریکا او مسوولینو یي ځومره په دغه فساد کي ګډون درلود او ځومره مسوولیت لري او یا یي ورباندي سترګي پټي کړیدي او یا نه لیدلي او نه انګیرلي دي .

له یوي لسیزي څخه زیاته موده کي ۳۴۱ کمپنی او نړیوال غیر دولتي یا (آن جي او ګاني) په افغانستان کي جوړي او په فعالیت یي پیل وکړ، چي ملیونونه افغانی یي افغانستان ته راوړي او ددغه مرسته شویو پیسو زیاتره برخه دمعاشونو ، دکورونو دکرایي چي دمیاشتي له پنځو زور تر شپږو زرو دالرو پوري رسیدي. دامنیتي افسرانو او سربازانو دمعاشونو، دلوکسو موټرونو، دمشاورینو اونورو کارکوونکو په معاشو ولګیدي، او یوازي له پنځلس سلني کمي پیسي له دغو مرستو شویو پیسو څخه دافغانستان په پروژو کي مصرف شوي، چي په پایله کي افغانستان داقتصاد له رویه په خپلو پښو ونه دریده چي داقتصاد اساسي شاهرګونو ته نوي سا وروبښي.

په همدي ډول یوه لویه تیروتنه داوه چي سپیني ماڼي دخپلو سرتیرو دوتلو نیټه اعلان کړه ،چي دغه موضوع دطالبانو دسیاسي او جګړه ییز مورال دلوړیدو لامل شوه.

دغه راز په افغانستان کي د جګړي بریالیتوب له پاره په کار وه ،چي دوه دولتونه یاني افغانستان او امریکا دواړه په کي ګډون وکړي، خو دیوه له فساد څخه ډک هیواد چي له امریکا سره یي لرزیدلي اړیکي درلودي، دویم داچي پاکستان دطالبانو دولت په خپله غیږ کي ونیو او ځو ځله دناټو داکمالاتو دلاري دبندیدو لامل شو.

پورتني وړاندیز یا اعتراض پر ځای دی، هر ځوک باید خپل کور پخپله جوړ کړي، دبل نه هیله اشتباه ده، البته کومه مرسته چي دپردو نه کیږي یا کوم امکانات چي د نورو څخه چمتو کیږي، د خپله وسه د هغه نه ګټه پورته کړي، لکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنوبي کوريا، جاپان او المان.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۱۶)

ليوني سپي

د کابل په ښارکي کوڅه ډبه سپي دومره زيات شويدي، چي وروسته له ماښام څخه يي کابل ښاريان له ګڼو ستونزو سره مخامخ کړيدي . او ددولت هيڅ يوه اړوند اداره لکه کابل ښاروالي، د عامي روغتيا او دکرهڼي وزارتونه ورته پام نه اړوي. مور د بيلګي په توګه يوه مرينه، چي د خوړ لو له امله را منځه شويده رپوټ يي خپروو.

سيد نور آغا د سيد شير آغا زوی ادعا کوي، چي ورور يي سيد علي شاه په ۱۳۹۱/۳/۱۳ نيټه هغه مهال چي له دندي څخه د خپل کور په موخه روان و، دليوني سپي تر حملي لاندي راغي او ټپي شوي.

کله چي موضوع د اړوندو ادارو لخوا څيړل کيږي، داسي پايلي ته رسيږي چي د کابل ښاروالي او د عامي روغتيا وزارت د لايحي او طرز العمل له مخي په خپله دنده کي تعلل او غفلت کوي، چي دغه شان پيښي رامنځته کيږي.

ادعا کيږي، چي د محيطي روغيتا رياست رئيس امان الله حسيني خپله دنده نده اجراکړي او ددغه رياست نور کارکوونکي هر يو محمد سليم د عمر ګل زوی او عبدالحکيم د غلام شاه زوی هم ملزم ګڼل کيږي.

همدعه راز د کابل ښاروالي د تنظيف رئيس نثار احمد حبيبي، چي خپله دنده نه ده سرته رسولي اوپه خپل سر پرته له دي چي د محيطي روغيتا پلاوي حاضر وي سمي مواد (سترکنين) او د خوړو توکي مصرفوي، چي د هغه خوړو نه ناوړه ګټه پورته کوي.

نو دهغه الزام له مخي چي دقانون سره سم ور باندي لګول کيږي، توقيف او د شاروالي دوه تنه کارکوونکي احمد شاه دحسن زوی او مير احمد د پاينده محمد زوی او د محيطي روغتيا دوه تنه کارکوونکي تر نظارت لاندي نيول کيږي. دا کافي نده، دايو قتل دي، په پوره دقت بايد مطرح شي.

د کابل آسيا روغتون چي د نوموړي شخص له مريني سره تړاولري هم تر پوښتني لاندي راځي،مګر په نورو داسي پيښنو کي ملزوم نه محکوميږي.

دکوڅو ډبو سپو کيسه آن دخلګو دشکايت پر بنا د بين المللي مډيا ته هم رسيږي، مګر مسؤلو کسانو سرپه ونه ګرځاوه.

دميزان پر اتمه کال ۱۳۹۰ د سهار دپنځو بجو د امريکا ږغ راديو هم خبرخپور کړ. موضوع ادارو ترمنځ ورکه ده. ښاروالی وايي چي سهمی مواد بي کيفيته دي، دروغتيا وزارت وايي، چي دښاروالی مامورين کومي غوښي چي بايد دا زهرجن مواد ورسره ګډ شي، تر سپو دمخه دښاروالی مامورين خپل ديګ په ګرموي. دپورتنيو ادارو تر څنګ دکورنيو چارو وزارت هم دنده لري، چي دولس امنيت وساتي، مګر دلته بي تفاوته يو مؤثر کلتور دي، چي وايي (به ما چي ؟؟) . مسؤله اداره معلومه نشوه. د غريب څوک پوښتنه نه کوي، څوک چي په زرهي کروزين کي ناست وي، ددي ستونزي پروا نکوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۱۷)

لمرپه دوو ګوتو

د يوه باوري رپوټ په حواله، د کابل افغان د سوداګرۍ شرکت رئيس ښاغلی فرهاد، چي د پوهني وزارت د مسلکي او تخنيکي معينيت سره د خوړو د موادو قرارداد لري، د يوي اطلاعيي په ترڅ کي کشفي ارګانونو ته خبر ورکړي، چي د نوموړي معينيت د مالي امريت سر پرست ورڅخه پنځه زره دالره بډي غواړي، چي داکار دقراردادیانو او مامورينو تر منځ يو منل شوی دود دي، يوه نه يم چي داځلي ولي شکايت پورته شو؟ چی ددي شرکت نه د وزارت مامور الماس نومي رشوت غواړي، چي نوموړي ته د يوه مختلطه پلاوي له خوا پيسي په نښه کيږي او د وزير محمد اکبر خان په سيمه کي نوموړي ته ورکول کيږي او باالفعل نيول کيږي.

الماس ادعاکوي چي د کابل افغان سوداګري شرکت رئيس سره څوکاله کيږي چي روابط لري، نو ما ورڅخه د پور په ډول اووه زره ډالر غوښتني و، چي نن يي ماته زنګ وواهه او پنځه زره ډالريي راکړل. هر مجرم بايد يوه پلمه ولري. داسي کسان نو بيا پوره تجربه لري او دفرار لار سنجوي.

دفساد ابتدائه محکمي د خپلي (145) 1391/11/30 فيصلي له مخي الماس نومي ته برائت ورکوي او مشهود جرم ته هم پلمه راوړي او دمجرم دپاره دفرار لار لټوي، لمر په دوو ګتو پټوي، نو بل وخت به څوک دا جرئت وکړي، چي دپوليسو سره مرسته او يا شکايت وکړي. دلته به ارومرو، زر او زور لوبيدلي وي.

د محاکمو دا بي تفاوتي او بي مسؤوليتي د فساد ډيربښت دي. د فساد د مخنيوی د پاره پوليس او يا مفتيشين او بيا محاکمه ډير لوی رول لري، مګر په موږ کي دا خلا ډيره څرګنده ده، چي دا دواړي اداري لړلي دي.

په امنيت ملي کی هم د استخدام د پاره يو فرمول جوړ شوی ؤ، چي د همدي اداره د درو تنو په تصديق او تضمين يو څوک مقرر کيدای شوای. څرګنده ده چي په دی اداره کی تنها دا يو قوم او يوه سيمه برلاسه وه، نورو ته چانس لږ ؤ.

ددي وړي سيمي تر منځ نژديوالي يو فاشست حرکت مضبوطه کړی جوړه شوی وه، چي شکايت نه اوريدل اداکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۱۸)

زوروا‌کان او په ملیاردونو ډالر زیان !

د بي بي سي راډيو د ۲۰۱۳ کال ډسامبر د میاشتي په اتلسمه په خپل رپورټ کي، د افغانستان دروڼ والي دڅارونکي سازمان له خولي چي افغانستان د زورواکانو تر تصرف لاندي دي او داکار ددي سبب شویدي چي عادي خلکو ته په کال ملیاردونه ډالر زیان واړوي.

په نوموړي رپوټ کي څرګنده شویده، چي یو شمیر وزیران ، د ملي شورا غړي، والیان د پولیسو قوماندانان، معینان د زور واکانو له ډلي څخه دي، چي موږ ورته په عامه ژبه بدماشان وایو.

همدي رپوټ پر بنا دغو زورمندانو د هیواد اقتصادي سیستم تر ولکي لاندي راوستلي. او دغه سازمان موندلي ده، چي دغو افرادو لوړ ساختماني قرار دادونه، د نفتي مواد او غذایي توکو واردول په خپل انحصار کي راوستي دي. او له حکومت څخه یي غوښتي ، چي د هیواد اقتصاد د نوموړو زورواکانو له منګلو څخه خلاص کړي.

دغه رپورټ چي ۳۷ پاڼو کي لیکل شوي د سوداګرو، اقتصادي متخصیصینو ، سیاستوالو سره په مرکوکي چي په کابل هرات، بلخ ،بامیان ننګرهار کي سرته رسیدلي جوړشویدي.

یما ترابي چي د افغانستان درونوالي د څار سازمان رئیس دي، په یوه خبري غونډه کي څرګنده کړه ، دغه افراد چي موږ سیاسي تصمیم نیونکي ورته وایو، دهغوي کورنی په بانکونو او لویو شرکتونوکي برخه لري چي خلک یي شاهدان دي.

زورمندان د کالیو او نفتي توکو د بیي په ټاکلوکي اساسي ونډه لري او په دغه برخه کي ددخالت له امله په کال کي ملیاردونه دالر خلګو ته زیان اړوي. یوه ساختماني پروژه د زور واکانو د امتیاز او حقه نه پشپړ کیږي.

نوموړي سازمان وایي چي زورواکان د شتو د پیداکولو له پاره په قانوني او غیر قانوني توګه او د بیلابیلو سوداګریو ته مخه کړیده .کله چي هیواد خپله شیرازه د لاسه ورکړه خپلسري او ناوړوګټو د څو مافیائي کړیو لاس ته ولیدي ، کوم نوم چي افغان ولس په جهاد کي ګټلي و په دي وسیله یي د فساد پواسطه برباد کړ.

زورواکان دا نه پریږدي، چي لوړي بیي ټرونو نه هغه چاته پریږدي چي کمي سرمایي لري، په دغه رپوټ کي همداراز راغلي دي چي دولت دلوړي بیي قراردادونه او ساختماني چاري نوموړو زورواکانو ته وسپاري څکه ددوي په اند هغوي د اجرا توان یي لري.

په رپوټ کي زیاته شویده، چي زورواکانو خپلي شتمنی د نورو خپلوانو په نامه ثبت کړیدي دغه سازمان پیداکړیدي چي په ملیونو دالر دداسي افرادو په نامه ثبت شویدي چي عمرونه یي له اووه لسو کلونوهم کم دي.

دغه سازمان داهم لیکلي دي چي دغه ډول کارونو، ددولت جوړوني پربهیر ناوړه اغیزه کړیده او ددي باعث شویدي چي د خلګو باورپر دولت راکم شي او اقتصادي وده په ټپه و دریږي او دشتمنی کچه د هیواد په دننه کي راکمي شي.

دغه سازمان په پاي کي لیکلي دي، چي د هیواد اقتصاد د مجرمینو په منګلو کي لویدلي او هغوي له سیستماتیک او سازمان یافته نظامي ځواک څخه په ګټي اخیستني سره دشتمنی د راټو لولو او زیاتو لو ته پام اړولي دي. یو کم خائین اقلیت یو لوی مظلوم اکثریت ګروګان نیولي دي.

ټوله پدي پوه دي چي خائین او مفسد څوک دي، مګر دمحاکمي مجال یي نشته. قانون موجود دی، تطبیق یي دچا د وسه ندی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۱۹)

ددو ماشومانو اختطاف قضیه چي پایله يي په برائت سره تمامه شوه

له هغه راهيئي چي بهرني ځواکونه چي زموږ هيوادونه راننوتلي ددي ترځنګ چي اداري فساد زور اخيستني او د نښنه يي توکو سرليکه او قاچاق هم ورسره يو ځاي شوي. نو د شتمنو خلکو د اولادونو تښتونو چي مخکي له دغو کلونو ځخه يي به افغانستان کي سابقه نه درلوده هم زور واخيست.

د يوي باوري سر چيني درپوټ په حواله نقيب الله د نصر الله زوی، ۱۶ کلن او د کندهار اوسيدونکي چي ددوماشومانو په تښتوني تورن او د 1383 کال غوايي د مياشتي په اتمه په جلال اباد کي نيول شوي و د تحقيقاتو دوسيه د لومړي حوزي ابتدائيه محکمي ته د حکم له پاره اشتول شوي وه نو د نوموړي محکمي د 71 — 1386/8/19 حکم له مخي په شپاړش کال بند محکوم او د استيناف محکمي (13) 1387/1/12 حکم پر بنا شپاړش کاله بند تائيد، مګر د تميز محکمي د الزام کاپي دلايل د نه شتون له کبله بري الزمه وباله .

د عدالت يوه نمونه چي تحتانی محاکمو بايد دا دلايل مدنظر نيولي وای:

1) تښتونه يا اختطاف يو معينه انګيزه لري، يعني سياسي، اقتصادي او يا انتقام.
2) مخکني روابط بايد موجود وي او مختطف بايد تر تعقيب لاندي نيول شوي وي، نه چي په يو ساعت او يوه ورځ کي دا کار پای ته ورسيږي.
3) نقيب الله تر اتهام لاندي ؤ، چي دا دوه ماشومان يي په ډک سرويس کي اختطاف کړيدي.
4) د اختطافچي او ماشومانو تر منځ د ژبي او کلتور توپير ؤ، د نقيب الله فارسي نه وه زده اوسن يي هم لوږ ؤ.
5) ددغو دلايلو سره، سره محکمي په ۱۶ کاله بند حکوم وکړ. عالمه دا دي قضاوت او عدالت.
6) نقيب الله متهم و کابل او جلال اباد ته دا لومړی ځل تګ ؤ، پدي ښارو کي يي بلديت نه درلود. شواهد موجود وه چي نقيب الله د خپل پخواني استاد په بلنه جلال اباد ته ورغوښتل شوی ؤ.
7) د نقيب الله تذکري ته چي تر پيښي پخوا اخيستل شوی وه، اعتبار ورنکړل شو او پر سن يي تجديد نظر وشو.

وايي ګناه کاره خوشي کيدل بد ندي، نه يو بيګناه بندي کيدل.

پدي ډول به ډير بي ګناه کسان د امرالله صالح په وخت کي په کلونو په زندان کي پراته وه. ښاغلي صالح قاطع ؤ، د محکمو په فيصلو کي يي هم مداخله او اعتراض کاوه، ښه مديريت او دسيپلين يي درلود، د ګناهکار او بي ګناه تر منځ يي توبير نه کاوه، د عدالت پروا يي نه درلودل. دده د توطيي نه ډير کسان په ډار کي وه، د چا عرض او دلايل نه اوريدل کيدل.

د پنچشيرانو او پښتنو تر منځ د جهاد او بيا د طالبانو د وخت نه يو خاص مخالفتونه او دوښمنی وي، چي عمده دليل به ممکن د حکمتيار او احمدشاه مسعود او بيا د مسعود او ملا محمد عمر تر منځ انګيري وي. دده په وخت کی پر ولسمشر کرزی دوه ځلي حملي وشوي، لومړي د ۸ ثور د جشن په رسم ګذشت کي د ترور حمله وشوه ، چي تلفات يي هم درلودل، دوهم ځل د لوي جرګی پر خيمه د راکت وار ؤ، چي ددي بي کفايتي پر بنا د ملي امنيت درياست نه ليري کړل شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۲۰)

دکور غل

لکه چي وايي ، چي کلا دننه خلاصيږي.

د ستري محکمي د کورني او بهرني دجرايمو په وړاندي، د مبارزي ديوان چي د ۱۳۹۲ کال د چنګاښ د مياشتي په نهمه نيټه د 1098 قضايي قرار له مخي قاري شير محمد درختي ګل زوی او مولوي محمد عالم د قطب الدين زوی، هر يو په اعدام محکوم شوي، قضيه يي داسي شروع کيږي.

په 1398/9/28 نيټه د سهار په شپږو او دير شو د قيقو، د کابل د هود خېلو په سيمه کي د ملي اردو د منسوبينو د ليږد په يوه موټر ځانمرګي بريد کيږي، چي له امله يي نوموړي موټر له منخه ځي او د ملي اردو دري تنه شهيدان او يو ولس تنه نور ډير زيات ټپي کيږي او په سيمه کي د خلکو ودانيوته هم زيات زيان اوړي.

ددغي پيښي په اړوند د ملي امنيت د اداري له خوا دوه تنه، دکمال ناصرد محمد يوسف زوی د موسهي اوسيدونکي او عاشق الله د غلام صديق زوی، دده سبز د ولسوالی دتره خيلو د کلي اوسيدونکي نيول کيږي. قضيه چي ډير اوږد بهير لري موږ يي لنډيز راخلو.

ثابيتيږي، چي نوموړي قضيه دقاري شير محمد او مولوي محمد عالم په مرسته سرته رسيږي.

د تحقيق په بهير کي په ډاګه کيږي، چي انتحاري واسکټ له مولوي سميع الله څخه مهاجر نومي کابل ته ليږدوي او داسي کيسه کوي، چي له انتحاري حملي څخه وروسته کله چي په پلچرخي کي خپلي مدرسي ته ستنيږي، د حميدالله په نامه د مدرسي مهتمم ورته وايي، چي الله ګل چي دده سبز اصلي اوسيدونکي دي او اوس د پلچرخي د ريګريشن په سيمه کي اوسيږي ،د ده سبز ولسوالي په ولسي جرګه کي استازي دي، ما ته راغي او ويي ويل، چي قاري شير محمد خبر کړي چي مدرسي ته رانه شي ځکه دولت ورباندي خبر شويدي، چي قاري شير محمد په دغه حمله کي لاس لري او کوشش کوي چي هغه ونيسي، او ماوروسته خپل تګ اوراتګ مدرسي ته قطع کړ.

وګوري چي انتحاري حملي د چاله خوا په لاره اچول کيږي او د چاله خوايي حمايت کيږي ؟ نو په پايله کي دي نتيجي ته رسيږو، د خلکو هغه تبصري پرځاي دي چي وايي: تروريستان او انتحاريان دهغه چاله خوا کابل ته راوړل کيږي چي چاروا کي او موټريي نه تلاشي کيږي. دکور غل نه نيول کيږي، دا دلستوني ماران دي، دطالبانو او ياغلو او بدماشانو ساتل ، دحريفانو د وړولو دپاره وي او يا ځان په ساتي. يوازي الله ګل، چي ځان ته مجاهد وايي ندي، بلکي بايد ووايو چي په اوسني ټولنه کي دخائين او خادم توپير چندان نکيږي. نور هم شته، چي داسي ترتيبات لري.

مطلب په حاجي الله ګل مجاهد د چا زور ونه رسيد، ولي چي مصؤنيت پارماني لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۲۱)

زور حق دئ

راشد دین دتاج الدین زوی د احمد شاه مسعود اخښی په دوبۍ کي افغانۍ جنرال قونسل اصلي د پنجشیر او سیدونکي د رحماني سره په یوه معامله کي لانجه لري.

راشد دین دکوم څه چي دی یي خپل حق بولي، له دي کبله چي تراوسه هیڅ چا بازخواست ندی کړي په زور لاس پوري کوي، همدا ده چي وایي:

حق زورندی بلکه زور حق دی.

تزویري وکالت نامه چي دغلام حیدر در حمت بیګ د زوی په نامه، چي ددوبي د قونسلګرۍ د کارمندانو هریوه زړګي د داراب زوی او.... جوړه شویده او د بهرینو چارو وزارت په ۴۴۸۹۰ ۲۱/۱۲/۱۳۸۹ شمیره کي ثبت شویده اوله امله یي د احمد فواد رحماني یوه حویلي او ۲۷۵ جریبه ځمکه یي د بلخ ولایت د تاشقرغان په سیمه کي غصب کړي او سربیره پرهغي یي په ۱۳۸۹ کال د روژي د میاشتي په ۲۶ مه نیټه دهغه پر کرایي کور، چي په وزیر اکبر خان مینه کي موقعیت د رلود له خپلو وسله والو سړ وسره حمله او په زور واکي سره یي دري عرادي زرهي موټر د کور ټول شیان او میرمني دزیوراتو په ګډون له ځان سره وړي او سربیره پرهغي غوښتل چي په چک بوک جعلي سره د نوموړي له حساب څخه څلور ملیونه امریکایي هم دالر وباسي خو د بانک د کارکونکو دپیسو ایستلو نه ممانعت کوي.

دادهغي عرض پاڼي متن دی، چي احمد فواد رحماني د جمهوري ریاست مقام ته وړاندي کړي وه.

نو اوس قضاوت لوستونکو ته پریږ دو چي په هیواد کي د زورواکي او فساد له امله خلک د خپل حق د تر لاسته کولو له پاره لالهانده دي. درحماني بازخواست چا ونه کړ، راشد دین زور او زر لري، ولي چي دشهید احمد شاه مسعود اخښی بلل کیږي. داؤ د سپیني ورځي د زور استعمال ، چي عدالت ورته عاجز دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۲۲)

وسیله او واسطه

ترهغه وخته چي د یوه قوم مشران او ځیني چارواکي د اختلاس کوونکو او غلو ترشا ولاړوي، نو ایا اختلاس کوونکو ته څوک سزا ورکولاي شي؟ آیا له هغو څخه د دولت پیسي ځوک اخیستلاي شي؟

ځواب روښانه دي، نه هیڅکله به هم څوک سزا ورنشي کړاي او نه به هم د فساد، بډو، درغلیو او اختلاس مخه ونیول شي، موږ غواړو چي د خپلي ادعا له پاره یوه بیلګه وړاندي کړو.

حاجي نعیم کوچی اود کوچیانو وکیلان او د کوچیانو د چارو رئیس ښاغلي غورځنګ کوچي، له ولسمشر څخه غواړي چي د عبدالقدوس د عبدالصمد زوی چي د خوست ولایت د افغانستان بانک خزانه دار او ۶۴۴۴۷۶۴۷ افغانی یي اختلاس کړیدي، د هغه نغدي جزا وبښي.

نوموړي خزانه دار دستري محکمي د عامه امنیت دیوان د 25/2/1391-273 له وروستي فیصلي سره سم ۵ کاله او یوه میاشت حبس او رد مال محکوم شو.

علي شا داکبر علي زوی چي محاسبي د مدیرله مړیني څخه وروسته، د خوست بانک کي د محاسبي د مدیر په توګه مقرریږي، وروسته له څیړني دي پایلي ته رسیږي او ولایت مقام ته خبر ورکوي، چي په بانک کي پیسي کمي دي .

وروسته څرګندیږي چي ۶۴۴۴۷۶۴۷ افغانی ورکي شویدي. د هغه د معادلو پیسو دور کړي په سزا محکومیږي، چي وروسته بیا 57 میلیونه بانک ته سپاري.

روي او رویداري زموږ هیواد کي ډیر رواج او دود دي او تردي عنوان لاندي (خیردي خیردي) . او که دي په خوله ونکړه بیا درسره مخالفت کوي او عقده اخلي. کوم کار دي، چي پدي کي به واسطه مداخله ونکړي ؟؟ واسطه او رشوت عین رول لري، چي قضیه د انحراف خوا ته وړي او واسطه یي قانوني ممانعت لري ،اما څوک دی چي مخه یي و نیسي؟. داسي مثالونه ډیر دي، چی واسطه پکي کاري واقع کیږي.

اما په هر صورت په قاچاق او اختلاس کی تر نورو جرمو نه واسطه ډیر لیدل کیږي، ممکن علت یي هم دا وي چي پیسی پکی سته.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۲۳)

د ۳ میلونه دالرو ورکیدل

د کلیو پرمختیا او بیا رغاوني وزارت د همبستګي برنامي لومړي GTZ موسسي او بیا وروسته له Maxwell Stamp موسسي سره د برنامي له پاره د مالي چارو د اجرا دپاره د سید شفیق الله (سادات هوفیاني) صرافي سر۲۰۰۹/۹/۱۴ دپکتیکا ولایت ته د همبستګي د برنامي د پیسو لیږد تړون لاسلیک کړ.

په داسي حال کي چي دنوموړي پروګرام د پیسو لیږد، نورو ولایتونو ته د بانک لخوا تر سره کیده خو دناامني له امله چي عنوان کیدي نوموړي ولایت ته د صرافي لخوا لیږدول کیدي، د همبستګي برنامي د قرار دادي صرافي له لاري شوراګانو ته پیسي دورکړي امر صادر کیدي، ولي چي بانک لا فعاله نه ؤ.

قراردادي به پیسي د همکارو موسسو (برک واریب) په حضور کي، شوار اګانو ته ورکولي او د ولایتي شورا لخوا به یي تصدیق کیدي.

وروسته به یي سند کابل ته رالیږه او دهغه له رویه به د صراف په خرڅ معامله کیدي، چي ددغه تړون له مخي کابو ۱۴۷۳۳۷۹۶۷ افغانی د سید شفیق الله (سادات هوفیایي) صرافي ته ورکړي وي، چي شوراګانو ته یي ورکړي، خو عملاً دغه پیسي شوراګانو ته ورکړل شوي نه دي.

وزارت د (۱۸۶۶۱) لیک ۱۳۹۱/۳/۲۴ پکتیکا ته خبر او هدایت ورکړي.

د کلیو د پرمختیا وزارت وروسته له ډیرو بحثونو سره، صرافي دیته اړ ایستله چي ۳۶ میلیونه افغانی شوراګانو ته ورکړي خو صرافي شپږ ملیونه شوراګانو ته ورکړي او د نورو پیسو له ورکړي یي انکار وکړ او د یوي عریضي په ترڅ کي (۶۰۵۲۱۲۴) افغانیو د پیسو غوښتنه کوي.

لنډه داچي تر اوسه دنوموړي تړون د ګدونوالو له خوا تیري او بیري شوي خدای ته به مالومي وي ، نو په پای کي وایو چي عجیب تړون ا و عجیبه ویشنه (هغي ګټي چي دسرمایي سر یي وخوړه)

اصلی مطلب دادي چي د کلیو د پراختیا وزارت بي مسولیته او بي تضمینه ۳ ملیونه دالر ه ونوموړي صراف ته ورکړي هغه وخوړي، نور څه پلاس رانه غلل، فقط احسان ضیا وزیر پر بر طرف شو، چي اوس په جدي ډول د اپوزیستون په کتارکي ودرید.

هر څوک چي د مقام نه لیري شي ، پروپاګند، تخریب کوي او اپوزسیون شي.

دښاغلي محمد یاسین عثمانی کیسه کوم، چي د امریکا د سفارت په یو میلمستیا کي د ډیرو پخوانیو لوړپوړو چارواکو د ولمشر کرزی نه شکایت او بد ویل. سفیر زما نه و پوښتل ، چي ته ولي څه نه وایي: ما ورته وویل چي (زه هم کله چي برطرفه سم بیا به شکایت کوم).

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۲۴)

نورستان او د غنمو ویش

ټول په دې ټينګ باور لري، ترهغه وخته چې دولت د فساد له منځه وړلو له پاره ټينګ هوډ او پوره توان ونه لري ، نو هيواد به مو د فساد د نړيوال لړليک په سرکې ځاي ولري. او هيڅکله به هم د يادوني وړ لاسته راوړني ونه لري.

مرستيال صاحب عبدالکريم خليلي د ۶۵۵۰ ـــ ۱۷,۱۰,۹۲ په امر يو پلاوي نورستان ته حرکت وکړ.

نورستان چې يوه غرنۍ او ځنګلي سيمه ده، نو دولتي چاروا کوپه ۱۳۹۲ کال کې وپتيله چې د نوموړي ولايت ته ۳۰۰۰ ټنه غنم واستوي، تر څو مستحقو کسانو ته وويشل شي .

وروسته له هغه چې د نوموړو د غنمو د نه ويشلو په اړوند ګو نګسي راپور ته شوي، نو د افغانستان د جمهور رئيس ددويم مرستيال له خوا يو لوړ رتبه پلاوی د کرني او مالدارۍ د اداري مرستيال په مشرۍ نورستان ته سفر وکړ، تر څو د نوموړو غنمود ويش څرنګوالی وڅيړي.

نوموړي پلاوی په نورستان کې د هغه ځاي والي محمد تميم نورستاني او دمشرتابه پلاوی سره غونډه کوي او له والي څخه غوښتنه کوي، چې د نوموړوغنمو د ويش په اړوند معلومات ورکړي، هغه ورته وويل: چې که نوموړي غنم کار د غذا په مقابل کې ورکړل شي دا به ښه وي.

له کابل څخه ورغلي پلاوي له والي څخه پوښتنه وکړه، چې دغه غنم څه وخت چيري او چاته توزيع شويدي او ويشل يې په کومه مرحله کې قرار لري؟

په دې اړه د نورستان د بيړنيو مرستو رئيس داسې مالومات ورکړل:

نوموړو غنمو يوه اندازه د کنړ، لغمان په ذخيره ځايونو کې ځای پرځای شوي ، وروسته به وليږدول شي. په داسې حال کې چې اندازه يې مالومه نه وه.

لنډه دا چې له دې چې کوم پلاوي د نوموړو غنمو ذخيره کولو او يا ويشلو په برخه کې نظارت وکړي. ضد او نقيض خبري کوي.

وايي چې ۲۴۰ ټنه پارون ته ليږل شوي، چې ۱۴۰ ټنه يې ويشل شوي ، سل ټنه يې په ګدام کې دي ، ۲۰۳ ټنه يې د نورګرام ولسوالی ته رسيدلي ، ۳۹۰ ټنه وايګل دري ته ليږل شوي او ۸۴ ټنه نور يې هم ورليږل شي .

د محلي شورا رئيس انور خان ۲۲۲ ټنو ويشل تائيد کړل. لنډه دا چې ځينو خلکو د نوموړو غنمو د حيف وميل، چې په لغمان او کنړ کې پلورل شويدي ادعا وکړه او په پای کې داسې ارزونه وشوه ،چې په لغمان کې له ۱۲۶۲ ټنو څخه ۱۲۲۷ پاتې دي ، په کنړ کې له ۱۴۰۰ ټنو څخه ۵۳۱ ټنه ، په نورستان کې د ۶۰ ټنو څخه ۵۰ او په ننګرهار کې ۱۷۰ ټنه پاتې دي.

نور په هر ترتيب چې وه يو څه ويشل شوي او نور پلورل شوي او حيف وميل شويدي.

داوه د ۳۰۰۰ ټنو غنمو رپوټ چې ښکاره په کې دفساد حقايق څرګند دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تعجب دادي ، هغه مرسته چي د منتها محتاجانو سره کيږي، دمحتجانو داحتياج او اسحقاق نه خورد او برد کيږي، نو خدای به پردي قوم څنګه ورحميږي ؟

زورواکان د زورور حق نه خوري او نه يي خوږه لای شي، يوازي غريبان د داسي اعمالو قرباني دي. دلته هم لګه په نورو ځايو کي حيف او ميل شول.

محمد عمر دشورای محلي غړی د غنمو د تسليمدو نه انکار کوي،عبدالغفور د ولايتي شورا غړی هم غنم حيف و ميل او خرڅ کړيدي، قاضي جمعه هم خپل حق غنم خرڅ او چور کړه، اداري رئيس هم بي برخي ندي پاته شوی. کوم ولسوالانو چي غنم اخيستي ؤ، هيڅ حساب ته حاضر نشول. پدي برخه کي محترم دايم کاکړ، دحوادثو دمبارزي رئيس هم بي کفايته دسم مديريت خاوند ندي.

حکومت او يا د حوادثو دمبارزي رياست هم دغنمو دانتقال تدبير نه ؤ نيولي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۲۵)

دسردار محمد داؤد خان روغتون

دهشت صبح ورځپاڼي د ۱۳۹۰ کال دوړي دمیاشتي ددرویشتمي نیټي په ګڼه کي دوال ستریت ژورنال دورځپاڼي له قوله : له داسي جدي اوټکان ورکوونکي موضوع څخه پرده پورته کړه ، چي سردار محمد داؤد په روغتون کي فساد او غفلت ددي لامل شویدي چي یو شمیر ټپیان خپل ژوند له لاسه ورکړي.

اودغه کار دوسله والو ځواکو دسرقوماندانۍ ، دملي دفاع وزارت چارواکو او دغه راز ډاکټرانو او نرسانودروغتون دخجالت ځاي دي ، چي په دغه کار سره ددي هیواد له قهرمانانو سره کیږي

دسرقومندان اعلي په توګه جمهور رئیس ته ښایي، چي په دغه برخه کي څیړنه وکړي او هغه کسان چي دغه خیانت یي کړي سزا ورکړي.

امریکایي مامورینو چي په دغه روغتون کي کار کوي موندلي وه، چي دورځي په لسهاوو ټپي سرتیري دساده عفو نت او آن داچي دلوږي له لاسه مري ، ځکه یو شمیر بدي خوړونکي ډاکټران او نرسان دروغتیايي مراقبتونو او غذا له له پاره له هغوي څخه بډي غواړي .

دیوه امریکایي له قوله ویل شویدي، چي یوزیات شمیر ناروغان خوار ځواکه شویدي او موږ خپلي لاسته راوړني دملي دفاع وزارت ته رپوټ ورکړي، خو هیڅ کړنه یي دکارونو دسمون له له پاره ونکړه، په ۲۰۰۸ کال دناټو روزنیزي برخي ولیکل، چي یو شمیر ډاکټران ادعا کوي چي دروغتون چارواکي ناروغانو ته تقلبي مورفین ورکوي او په ډاګه شوه چي امریکایي اصلي دوا بدلیږي . دا هغه کسان دي چي د هیواد د امنیت او دفاع د پاره قرباني ورکوي.

ددغو کړونو په وړاندي جنرال احمد ضیا یفتلي، چي له لوړپوړو چارواکو سره تړاو لري ددي بدبختی لامل دي.

داسي رپوټونه هم ترلاسه شول چي دټپیانو ټپونه چنجي کړي ؤ او دهغو ټپیانو، چي بدن یو غړی یي پري شوي و نرسانو او ډاکټرانو هغه دلاس مینځلو ځاي ته دوړلو څخه ډډه کوله، چي له امله یي څلور تنه ناروغان هلاک شول .

کله چي امریکایي جنرال کالد له عبدالرحیم وردګ سره ولیدل هغه یي اړ کړ چي دیفتلي په نیولو کي او دکار دڅرنګوالي په څیړنه کي شروع وکړي.

وایي جنرال وردګ ښه لایق او ډیر پنډ ؤ، مګر اداره یي کمزوري وه.

خو دبیا بیا ټینګار له امله یي ځواب ورنه کړ، یو تن امریکایي چي دنوموړي په پلټنو کي ګډون درلود ویلي دي چي جنرال وردګ اعتراف ورکړ، چي له یفتلي څخه پوښتني ستونزمني دي ځکه نوموړي ډیري سیاسي اړیکي لري او د رباني بچه خوانده دی .

په دغه روغتون کي داسي رپوټونه تر لاسه شول چي یوه ناروغ دمسکن ټابلیت غوښتنه کړي وه او دروغتون دمنتظم له خوا یي په مخ سوک خوړلي وو.

یو پولیس چي تاج الدین نومیده په څلویښتو ورځو کي شل کیلو وزن له لاسه ورکړي ؤ او دي ته ورته نوري کیسي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

دملي دفاع وزارت ډېر پرسيدلي تشکيل لري، داستخباراتو اوتفتيش په نامه لوی،لوی رياستونه لري، په سر کي يي جنرالان قرار لري، چي ډېری غټی،غټی خيټي لري، مګر همت يي کوچنی دي. پر خپلو افرادو او سربازانو زړه سوی نلري، خدايه رحم وکړی.

آن دغه افشا ګري چي په ملي او بين المللي ورځپاڼو کي خپره شوه، چا جدي ونه نيول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۱۲۶)

لوړپوړي چارواکي به هیڅکله دعدالت میز ته راکش نه شي

دسخن جدید ورځپاڼي په خپله د ۱۳۹۰ کال دتلي دمیاشتي په اووه ویشتمه نیټه په یوه تحلیلي مطلب کي، چي د ضیا دانش له خوا یي څیرنه شویده لیکلي چي موږ یي لنډیز را اخلو .

په دغه مقاله کي اداري فساد او هغه هم ددولت دلوړپوړو چارواکو له خوا په کي څیړل شویدي چي وایي له اداري فساد سره دمبارزي عالي اداري اعلان کړیدي، چي دغي اداري دلوړ پوړو اشخاصو چي په اداري فساد کي لاس لري یو لست جوړکړي او هغه به په ډاګه کړي.

په داسي حال کي چي دلوړ پوړو چارواکو دمحاکمي له پاره ځانګړي محکمه هم جوړه شوه ، خو په خواشینی سره، چي تراوسه هیڅ یو لوړپوړي چارواکي محاکمه نه شو . او یو شمیر هغه چارواکي چي نومونه یي په رسنیو کي واخیستل شول اوس په بهر کي په هوسا ډول ژوند کوي .

په وروستي لسیزه کي کله چي علي احمد جلالي دکورنیو چارو وزیر ؤ، ژمنه کړي وه چي دهغو لوړپوړو چارواکو نومونه په ډاګه کړي، چي دمخدرو په قاچاق کي لاس لري، خو کلونه تیرشول او دغه کار ونه شو .

دلوړ پوړو چارواکو دفساد په اړوند دمبارزي په لار کي دغه ستونزي شتون لري .

1. نه ژمن سیاستوال : دجګړي په څو لسیزو کي سیاستوالو دځواک اوسیاست په بهیر کي په بیلا بیلو ډولونو باندي اخلاقي پولي وراني کړي، شخصي ګټي یي له ملي ګټو او مصلحتونو څخه قربان کړي.

په هغه ټولنه کي چي سیاست له اخلاق څخه پرته شکل نیسي نوپه اساني سره لیدل کیږي ، چي خلک دسیاستوالو په نظر کي څه شي نه دي، پرته له رعیت څخه چي په بیلابیلو ډولونو سره دهغوي له حال شتو اوځان څخه یي دخپلي بقا له له پاره کار اخلي .

2. له فساد سره په مبارزه کي صداقت شتون نه لري: په اوس وخت کي ددولت تیرو کارناموته په کتلوسره هیڅوک باورنشي کولای، چي له فساد سره دقوي مبارزي هوډ شته .
3. ددولت مصلحتي جوړښت : په دولت کي دننه بیلا بیل دواک کړۍ شتون ، چي په واقعي توګه دقدرت واګي په لاس کي لري ، خو ددولت تر سیوري لاندي خپل شتون ته دوام ورکوي، او مرکزي دولت دخپلي بقا له له پاره په ښکاره توګه باج ورکوي.
4. ناوړي ګټي اخیستل: همدارنګه جګړه د ځینو له پاره سیاسي او مالي ګټه لري او اداري فساد هم دغو کسانو ته دناوړي ګټي زمینه برابروي، داسي کسان شتون لري چي دغي پدیدي ته دیوي پروژي په سترګه ګوري، چي دغه موضوع دزیات سیاسي او مالي شتو لامل ګرزي .

دفساد سوري او چیغي ټول وهي، اما نوم نه اخیستل کیږی او څوک محکمي ته نه راکشیږي، چي دنورو عبرت شي. داسوري او چیغي مفسدین جدي نه نیسي او خپل کار ته دوام ورکوي. آن هغه کسان چي پخپله تر ټولو لړلي دي، تر ټولو لوړي چیغي وهي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۲۷)

دبریښنا په ریاست کي ناوړه ګټه

دبریښنا ریاست په تصدي کي دواک څخه دناوړي ګټي اخیستني یوه قضیه چي تور یي پر:

1. محمد طاهر دامیر محمد زوی دبریښنا دتصدي ریاست مرستیال
2. امر الدین دشیرګل زوی دخدماتو مدیر
3. امرالله دسلطان عزیز زوی دتهیي مدیر
4. سید محمد دخلیل الرحمن زوی داوبو او انرژي دوزارت دتفتیش غړي
5. نجیب الله دغلام رباني زوی دبریښنا موسسي دتخنیک غړي
6. عبدالصبور دمیرزا احمد زوی د بریښنا موسسي دمحاسبي غړي
7. عبدالواسیع دعبدالمجید زوی دخدماتو دمدیریت غړي او دخریداري پلاوي
8. محمد علم دمحمد عالم زوی دبریښنا موسسي غړي او دخریداري پلاوي
9. محمد همایون دمحمد طاهر زوی دپلان غړي او دخریداري پلاوي
10. محمد اکبر بارک زي دغلام حیدر زوی داوبو او انرژي وزارت مرستیال
11. غلام رباني د محمد یوسف زوی دبریښنا موسسي رئیس.

په رپوټ کي راغلي، چي په ۱۳۸۵ کال کي څرګندیږي، چي دبریښنا دتجهیزاتو دپیرودلو په برخه کي د ۴۹ حوالو په ترخ کي د ۱۱۱۹۱۴۲۱۱۲۹ افغانیو په ارزښت پرته له اعلان او قرار داد پیرودني شویدي . د تدارکاتو قانون نه مراعات کیږي ، چي دااداري فساد داستیناف محکمي ته ځي په خپل ۵۴ ۱۱/ ۳/ ۱۳۹۰ فیصله کي دابتدائیه محکمه په برائت تائیدوي، مګر دخدای په فضل په پاي کي قضیه ستري محکمي عامه دیوان ته رجعت ورکول کیږي، چي هغه د ۲/ ۶/ ۱۳۹۰ قضایي غونډه کي دنوموړو محکمو حکم ردوي او د عادلانه پریکړه هیله کوي. وکتل

شي، چي څه به وشي. که مفسد غرض نه وي، ولي د تدارکاتو قانون نه مراعاتیږي ؟

پدي خریداري کي په تعجب ډول کومه نرخ ګیري چي کیږي دبرق د سامان نرخ دیو قصاب نه هم اخیستل شویدي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۲۸)

د یویشتمي پیړۍ په لومړي لسیزې کي د خپلسریو یوه بیلګه

دیویشتمي پیړي په لومړي لسیزه کي دنورو سازمان یافته جرمونو تر څنګ، زورواکانو او په لویو لارو کي دپرتو امنیتي پوستو له خوا په غیر قانوني او خپل سري سره دسوداګرۍ توکو او په ځانګړي ډول د خوراکي توکو دلیږدولو موټرو څخه په زور پیسي اخیستل یوه لویه ستونزه وه، چي لاهم ددغو غیر قانوني پیسو اخیستلو لړي روانه ده . ددي نمونه په هر ولایت کي لیدل کیږي.

که څه هم په دغه اړوند دجمهوري ریاست په خپل ۷۶۲ ـــ ۲/۷/ ۱۳۸۷ حکم کي په لویو لارو کي دغیر قانوني پیسو داخیستلو دمخنیوي له پاره اړوندو ارګانونو ته سپارښتنه وشوه، خو بیا هم ددغو غیرقانوني پیسو اخیستلو مخه ونه نیول شوه، چي دغه کار ددي لامل شوي چي دخوراکي توکو دبیي په زیاتوالي کي خورا ناوړه اغیزه وکړي.

سربیره پردي چي څو ځله موټر چلونکو په دغه اړوند لاریونونه وکړل ، خو دمخنیوي په چاره کي کومه اغیزمنه کړنه ونه شوه ، او لاهم خپلسریو لړۍ روانه ده او داړوندو ادارو مسولینو ددي جوګه نه دي چي ددغو خپلسریو مخه ونیسي . ددي پاکټونه زغم کیږي، خساره بیچاره غریبان وړي. همدا سبب دي، چي ګمرکات په تاوان کي دي. ولي چي شهر بي پرسان دي.

دمالو راوړونکي ډیر وخت دوه ځلي محصول ورکولو ته اړشوي وه. دا پیسي به کله د بازسازي په نامه او کله د اعاني په توګه ټولیدلي. دا کرني په سرحدي ولایاتو کي دود وي. په کندهار کي ګل اغا شیرزی، په ننګرهار کي د حاجي قدیر کورنۍ ، عبدالکریم بهراوي په نیمروز او هرات کي جنرال محمد اسمعیل خان لخوا کړنه وه ، چي عملي کیدل.

د فساد بله نمونه په ساختماني قراردادو کي دا وه ، چي قرارداد یو پر بل په ټیټه بیه خرڅیدي. باالاخره به په وروسته کي یو بي کیفیته پروژه پاته شول. هر قراردادي به خپله مفت او هوایي ګټه تر لاسه او ورک به شو. لار به ورکه شوه چي حکومت په چا پسي ورمندې کړي. مثلاً که یو تعمیر پر معیارو برابر ، مسلکي او فني ارزښت په یو میلون دالره قرارداد وشو، بل ته به یي ۸ لکه ، هغه به وبل ته په ۵ لکه ، بالاخره د توان په اندازه به یو پر بل خرڅیدي. په اخر کي به اصل پروژه د هغه اخیري او کښته په ارزش بي کیفیته جوړه شوه، چي یو یا دوه کاله وروسته به خرابه شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۲۹)

دبریښنا دتخنیکي اداري لخوا غصب

که له یوي خوا دزوراکانو له خوا دولتي ځمکي او شخصي ځمکي غصب کیږي، خو کله ناکله دولتي ادانو له خوا هم دخلکو ملکیت ته ملا تړي چي د بیلګي رپوټ یي وړاندي کوو:

عبدالروف مقصودي خپله عرض پاڼه دجمهوري ریاست دلومړي مرسیتال حضور ته وړاندي کوي، چي د ۴۹۷ املاکي قبالي له مخي زما ۳۵ جریبه مځکه دبریښنا دتخنیکي اداري له خوا داساسي قانون د ۴۰ مي مادي پرخلاف غصب او تر اوسه یي ماته نه سپاري .

دجمهوري ریاست دمقام لومړي مرستیال داساسي قانون د ۴۰ مادي پربنا خپل حکم، دعدلیي وزارت په نامه صادروي او دعدلیي وزارت دمرستیال ښاغلي هاشمزي په خپل ۱۵/ ۱/ ۱۳۸۶ نیټه حکم کي ددولت دقضایاوو ریاست ته دموضوع سپیناوي حکم کوي، ولي بیا هم موضوع فیصلي ته نه رسیږي او ددولتي اړوندو ادارو دیوه اوږده بیروکراسي په لومو کي راښکیل کیږي.

او دڅو هیأتو دقرار له مخي دمقصودي د ملکیت حق تثبیت دي، مګر دا چي د بریښنا او اوبو وزارت مامورینو دیو قرارداد د غیر قانوني پر بنا یو چا ته په کرایه او اجاره ورکړیده، (ارومرو به شخصي ګټي) هم مطرح وي. واصلي مالک ته د تسلیمیدو نه دده کوي. هغه متل دي، چي وایي، دایي قباله په چا یي مني.

البته د وزیر صاحب محمد اسمعیل خان علاقه هم د نظره نشو اچولای.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۳۰)

دنفتو شرکت په نامه یوه جالبه درغلي

دکابل بانک دتصفیي اداري د ۱۳۹۳ کال دوري دمیاشتي په پنځمه نیټه دخپل ۲۱ ،۱۴ ګڼه مکتوب کي چي دمالي منازعاتو دحل د کمیسیون په نامه صادر شویدي، یو رپوټ په لاس راغلي دي چي لاندي یي خپروو:

دکابل بانک دتفصیي اداري په پورتني لیک کي لیکلي دي، چي دکابل دنفتو شرکت دکابل بانک دلویو پورورو څخه شمیرل کیږي.

هغه اسناد چي دکابل بانک له محاسبوي سیستم څخه په لاس راغلي دي په کي لیکل شوي، چي دکابل بانک دکریدت دفتر له مسوولینو له خوا ۲۱۴۵۹۱۹۹,۴۳ دالره د ۲۰۱۰ کال داګست میاشتي په ۳۱ مه دلسو حسابونو دپور خبر ورکړل شویدي .

چي له دغي جملي پیسو څخه ۱۱۵۸۰۵۸۹,۰۶ دالره اصلي پور او ۹۸۷۸۶۱۰,۳۷ دالره یي ټکټانه ده ، جالبه خو داده، چي هیڅ یوه شخصي ددغه شرکت مسوولیت ته غاړه نه ږدي چي له همدي امله دکابل بانک نوموړي پور اداکول بي پایلي پاتي دي.

دکابل بانک دتصفیي اداري د موضوع دڅیړلو او مالومولو په اړوند په خپل ۱۲۸۶ ــ ۲۰۹۹ ـ ۷/ ۱/ ۱۳۹۱ شمیري لیک کي د سوداګري او صنایعو وزارت ته لیکلي، چي د ۱۰۱۴۱ شمیري جواز، چي دکابل نفت دشرکت پوري تړاو لري مالومات ورکړي چي داساسنامي له رویه یي محمد اسمعیل غضنفر ۳۰,۵ سلنه سهم ، خالد دنور محمد زوی چي دعطامحمد نور ورور دي ۲۵ سلنه سهم کمال الدین نبي زاده دغلام نبي زوی ۱۴ سلنه سهم، دسهمدارنو په نامه پیژندلي دي چي دغه موضوع دمالي منازعاتو دحل دکمیسیون له خوا هم تعقیب شویده .

خو اکثریت دغه سهمداران وایي، چي لاسلیک او دګوتي نښه یي دشرکت په اساسنامه کي شتون نه لري، نوموړي اساسنامه او جواز په درغلۍ سره جوړشویدي .

دمالي منازعاتو کمیسیون په پایله کي پریکړه کړیده چي محمد اسمعیل غضنفر دي دوه ملیونه دالره کابل بانک ته ورکړي.

دکابل نفت شرکت اساسنامي او جواز ته په کتو سره چي په درغلي توګه جوړشویدي.

کارپیژاندي په دي باور دي که چیري غضنفر دغه پیسي کابل بانک ته ورکړي، خو یو څه درد به یي دوا شي او که نه نو کابل بانک بله چاره نه لري پرته له دي چي نوموړي پیسي په زکات کي حساب کړي او یا دعوا و محکمي ته راجع کړي، چي کلونه به ونیسي. خو پیسي د بانکه وتلي، مګر پوره وړي معلوم ندي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۳۱)

دکرومایت د ډبرو استخراج

په هیواد کي دکانونو دغیر قانوني استخراج یوه هغه ستونزه ده، چي زورواکي له هغوي څخه ناوړه او شخصي ګټه پورته کوي ، ددغو کانونو په ډله کي هم دکرومایت دډبرو استخراج دي چي له قانون سره سم یي تړون نه دي شوي او له امله یي په غیر فني ډول ایستني دوام لري اود دولت عوایدو ته خورا زیات زیان اړوي.

دافغان کرومایت ګروپ کمپنۍ، چي ۱۲۰۰۵ جواز لرونکي ده دیوه لیک په ترڅ کي دقانون دتنفیذ ارګانونو ته دیوه لیک په ترڅ کي لیکلي دي، چي په ۳۱/۵/۱۳۸۷ نیټه یي دمیدان وردګو دبادام په سیمه کي دکرومایت دډبرو داوطلبي په غونډه کي ګډون کړي او خپل پروپوزل یي وړاندي کړیدي.

وروسته له لومړي بررسي څخه دکانونو وزارت له خوا (میتال ویکي مینک) کمپنۍ لومړي او (افغان کرومایت) کمپنۍ دداوطلبي دویم وړونکي و پیژندل شوه .

وروسته مالومه شوه چي دخوست دکرومایت کان، دعبدالکریم په نامه یو شخص په اختیار کي لري چي له دووکلونو راهیسي دکرومایت په استخراج او هغه هم په ډیره ټیټه بیه لاس پوري کوي.

چي تر اوسه په دغه برخه کي قانوني کړني نه دي شوي او نه يي هم دولت ته پیسي ورکړیدي او وایي چي امنیت نشته او ټولي را ایستني په غیر قانوني توګه او دولت ته له عوایدو پرته دوام لري.

اوس دغه کمپنۍ چي دده په قول په خوست کي بریالي نه ده ، مګر بیا هم غواړي په میدان وردګو کي دخوست غوندي په کړونو لاس پوري کړي او د دولت له دغو کانونو څخه په ناروا ډول ګټه پورته کړي.

داپه داسي حال کي چي دزورواکي له امله د پوښتني "ابۍ " مړه ده ، نو ولیدل شي چي په دغه برخه کي دکانونو وزارت له خوا به کومه قانوني کړنه وشي او که نه.؟

دبدخشان کانو باندي جګړي رامنځ ته کیږي، چي دمحلي زورواکانو لخوا د لاجوردو کانې را ایستل کیږي.

دپنچشیر غرونه هم تالا شول. دا ټوله په امنیت پوري اړه لري او امنیت دحکومت په کمزوري پوري تړلي دي. داخلي مفسدین او بهرني برخمن ددي ستر علت بلل کیږي.

که موضوع په پام کي ونیول شي، د هیواد لاجورد، کرومایت، رخام، سنګ مرمر، قالین، چهارتراش او زړي اوسپني (نظامي وسایطو) د کباړ سره پاکستان په ډیر حرص مارکیټ ورته جوړ کړي او د څو تنو ملي خائینانو او مفسدو مامورینو په مرسته د دوښمن په ژرنده اوبه ور اچوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۱۳۲)

دتوطيي نمونه

واسع، عبدالحي، جيلاني دهرات امنيتي کارکونکي په کور کي د خپلو حساباتو دتصفيي په خاطر راټول او ناست دي، چي دفعتآ څو تنه دکنترول او تفتيش تر نامه څو تنو ښځو سره کور ته ورځي او د خپلو ورسره ښځو دا کسان د زنا په تور نيسي او پيسي هم تري اخلي .

دا کسان پيژندل کيږي چي رسميات نلري، نو د محکمي له خوا هر يو عبدالظاهر په ۱۴ کاله ، علي احمد په ۹ کاله ، عبدالخليل په لس کاله، عبدالله په ۴ کاله ، محمد علي ۳ کاله محکوميږي، مګر دتميز ديوان د ۱۲۱۰ نيټه ۹۲/ ۱۱/ ۲ قضايي قرار پواسطه په بطلان حکم کوي، چي دتحتاني دواړو محکمو د خپل صلاحيت نه بهر فيصله کړيده .

دعلاقي وړخبره داده چي ولي دا دوي محکمي په خطا تللي وي ؟

او دا بايد مجازات شي ، چي داسي اجرات دوخت ضايع او دخلګو سرګرداني سبب دي، نور به څومره غلطۍ شوي وي.

دمحکمو دفيصلوتر منځ معمولآ ډير توپيرونه موجود وي، چي د حيرانتيا سبب دي. معيار نشته، ولي قضا استقلاليت لري.

دمحکمي اشتباه دتوطيه ګرانو دفرار لامل شي، چي وايي د عالم فساد د عالم فساد دي.

پدي ډول د تميز فيصله د مجرمينو د فرار سبب وګرځيدل او قضيه په اصلاح په نخود سيا پسي ولاړه.

داؤ دتميز د محکمي يو بي تميزه فيصله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۳۳)

دعزیز الله لودین او داکتر شریفي موازي اداري

دا دوي موازي اداري د تفتیش او کنترول وزیرانو په نامه او بله له ارتشا او اداري فساد سره د مبارزي ریاست ددولت په تشکیل کي رامنځ ته شوي، چي دفساد او رشوت سره مبارزه وکړی ، دایو پاتک دی، په عوض ددي چي گټه ورسوي تاوان یې ډیرؤ، مامورین ککړ خلک ؤ، مگر دا اداره هم تر ټولو ککړه وه. او دیو فرمان په ترڅ کي په لویو قراردادو کي دمراقبت تر عنوان لاندي دگډون چانس وموند، ددوي مامورین ،چي پدي ډول به یي په دعواطلبي کي گډون کاوه ، هغه باران دیده گرگان ؤ، چي توبه ، توبه .

ښاغلی ابوالفضل نوري یو مامور، چي د وزارت دفاع او دکورنیو چارو تکړه ، تکړه فیشني جنرالان به ورته پر گونډو ؤ. چاچي به لودین صاحب ته شکایت وکړ، لودین صاحب به ځان تیرکړ،ثبوت به یي وغوښت.

هر تدبیر به چي ونیول شو، ضرر به یي نور هم ډیره شو ،ولي چي په ریښتیا سیاسي تعهد او اساسي چاره موجود نشول.

د داکتر محمد شریف شریفي، تفتیش او کنترول ریاست په کال کي دقطعي گزارش تر نامه لاندي یو بې گټې تشکیل ، او دسو استفادي دپاره یو دام ؤ. پدي لسو کالو یو مستند او په زړه پوري کومه دکشف موضوع کشف نکړه، چي رامیدان ته شي، ښه جمله بندي ، ښه لغات به یي کابیني ته ور اورول، کابینه به چکچکي بدرگه کړي ، په اصلاح کابینه به یي فتح کړه ، مگر نتجه به هیڅ ؤ. ددي تشکیل او مصارف په هغه نتجه نه ارزیدل . دا تفتیش چا نشواي کولاي چي تفتیش یي کړي . داکتر شریفي راضي او هم وزیران راضي.

عزیز الله لودین داداري رئیس هم اوازي او انگازي پورته کړي، هري خواته بې سنده او بې ثبوته د ځان په گټه تبلیغات وکارول. حرکتونه یي عقده من ؤ، کله به داکتر زاخیلوال پسي راخیستي او کله جنرال محمد اسمعیل. د ځان په گټه به یي کار کاوه، چي شهرت پیداکړي، اساسي کار یي ونکړ. کله به یي داکتر صبا د هرات والي راشکیل کړ.

تلویزون یي ډیر خوښ ؤ، لکه بچه فلم هر ه ورځ به په تلویزون کي ناست ؤ. وروسته کي معلوم شو، چي دي هم لکه عبدالجبار ثابت صاحب غوندي دشهرت په شوق دریاست جمهوري مقام ته کاندید شو، چا رایه ورنکړه، په ډیرو رایو ناکامه او دپروسي څخه راووت. غټي خبري یي متاسفانه پایله نه درلودي، او هغه ریاست یي هم له لاسه ووت .

دفساد او درشوت دمبارزي اداره بالاخره په جوزا میاشتي وروستیو ورځو کي کال ۹۳ ولسي جرگه دا یوه شپېړمه گوته وبلل او دانحلال فیصله یي تصویب کړل، اما غلطه ستراتیژي او بیکاره پلان دناکامي سره مخامخ کړل، ددي دواړو په څنگ کی د امنیت ملي په عمومي ریاست کي د فساد سره ۸۲ ریاست تر نامه لاندي هم ریاست موجود دي. دکورنیو چارو وزارت کی د جرایم سنگین ریاست هم موجود دی، مگر بیا هم نتیجه منفی ده او شکایت لوړ دی. قصابان چي ډیر شي دابه مو حال وي. مصرف لا لوړ ځی، هره اداره خپل حق غواړي.

فساد دپخوا په شان جاري دي. داکتر لودین ته به چي چا وویل، چي غواړي ځان کاندید کړي، دده ځواب داؤ، چي نه ! زه نه غواړم ، مگر خلک غواړي. بالاخره خلگو هم رایه ورنکړه.

معلومه شوه ،چي دي خلگو غولولی ؤ اوده ځان غولولي ؤ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

داکتر شریفي هم په وضعیت پوه ؤ، گزاره کول او دچا سره یي ځان نه مواجه کاوه. له همدي سببه تر اوسه بي دردي سرپاته دي، گر چه د تشکیل یي هیڅ گټه نشته.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۳۴)

عبدالمجید زابلي دملکیتونو غصب

دباوري رپوټونو په حواله عبدالمجید زابلي چي یو وطن دوست او معارف دوست شخصیت و، نو وصیت یي وکړ چي دده ملکیتونه دي دمعارف په برخه کي وکارول شي، چي له امله یوه خیریه ټولنه د (افغان رسانس فندیشن) په نامه رامنځته کړه، دغه خیریه موسسه دپلان په وزارت کي راجستر شویده، د (۳۰۴ ـــ ۱۲۳۲) مورخ ۱۷/۶/۱۳۸۲ وثیقي له رویه د ۴ مي ناحیي دمحکمي له خوا تائید شویده . دزابلی جایداد په کابل، ننګرهار او هرات کي ؤ.

په هیواد کي دکورنیو جګړو او ناخوالو له امله یو شمیر فرصت طلبه او دځمکي او ملکیتونو دمافیایي کړیو له خوا دنوموړي ملکیتونه چي په کابل ننګرهار او دهرات په ولایتونو کي غصب او اوس یي ورثه او خیریه ټولنه یي له ستونزو سره مخامخ کړیده . اوس چي دولتي اداري دیته متي رابډوهلي دي، چي نوموړي ملکیتونه تثبیت او څرنګه تاراج شوي هغه تثبیت او دقانوني او حیازت ارګانوته وسپارل شي دیو اوږد بهیر پراوونه وهي چي لا تر اوسه یي پاي معلوم ندي .

جایدادونه تثبیت شویدي دیو شمیر اسنادو او وقایقو په اړوند قضا شک څرګندوي .

دستري محکمي دعالي شورا د ۷۸۶ مصوبي له مخي بنایي چي دحقوقي ادارو له خوا وڅیړل شي .

دمرحوم زابلي وصیت له مخي چي باید دنوموړي له جایدادونو څخه دمعارف په برخه ګټه واخیستل شي او هغه بنیاد چي ددغي موخي له پاره رامنځته شوي، مګر محمد سلیم تره کي دهرات ښاروالي داجرا مخه یي نیسي . دمحمد سلیم تره کی حمایه ګر جنرال محمد اسمعیل خان دي. سلیم تره کي هغه څوک دي، چی خپل والي داکتر صبا استعفا ته اړکړ.

دغه راز هغه قباله چي ګڼه یي ۱بر ۱۴۷۹ مورخ ۱۰/۷/۱۳۸۱ چي دانجبل دولسوالي دابتدائیه محکمي له خوا دتزویري اسنادو له مخي جوړه شوي او فریبا نومي چي دحاجي غلام احمد لور ده پرته له دي چي د پلورني دقانوني وکیل له خوا هبه شي. هغه باطله او دمحکمي له خوا یي حکم صادر شي او نوموړي ملکیت چي عامه ملکیت ګڼل کیږي فریبا چي محمد اسمعیل خان داوبو اوبریښنا د وزیر ښځه ده وایستل شي او ددولت تر تصرف باید لاندي راشي . دزابلی دملکیت دتثبیت دپاره دده خانم ، فریده نومي هري خواته هلي ځلي کوي، چي د زابلی وصیت پرځای او داجایداد دښووني او روزني وزات ته وسپاري.

له دي کبله چي دزابلي ورثه په امریکا کي ده، دمرحوم دهرات ملکیت سلیم تره کي نیولی دي.

دکابل جایداد اکثره ددفاع وزات غصب کړیدی، دکام دفانتا او کولا شرکت، پارتمانونه، دوکانونه او سرایونه هم دهر چاچي وس شویدي، دهغو په لاس کي دی. دپغمان جایداد او چاراسیا هم خلکو نیولی دي.

جنرال محمد اسمعیل خان ، چی قباله یي دخدیجي د عبدالمجید زابلی د شیخ فاني لور څخه داخیستلو دعوا لري، مګرعزیز الله لودین دفساد اداری رئیس ډیر سوری او چیغي ووهلی. او دامعامله شفافه نه بولي.

ثرایا د عبدالرحیم ولد زابلي خانم د خدیجي لخوا دا معامله رد وي.

ثریا دعبدالرحیم زابلي میرمن دعبدالمجید زابلي مرور د خدیجي نومي لخوا معامله په کلکه ردوي، چي دمحمد اسمعیل خان دخرید ادعا یوه پلمه ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۳۵)

ناوړه ګټه اخیستنه

دحج او اوقافو دمامورينو په هکله ، دباوري رپوټ په حواله ددندي له صلاحيت څخه ناوړه ګټه د حج په عملياتو کي،چي دهر يوه عطاالرحمن سليم دملک محمد زوی، سيد جمال دعصمت الله زوی، سيد ابراهيم حکمت دسيد محمد ناصر زوی، مولوي عبدالمعبود دحاجي عبدالروف زوی، شمس الحق دمحمد هاشم زوی، محمد قسيم دشزاد ګل زوی، محمد مسعود دګلزار زوی، ميرواعظ دمير احمد زوی په تور، چي قضيه دتحقيق له تکميليدو وروسته دکابل ولايت دعامه امنيت دمرافعي محکمي ته راجع او دنومړي محکمي د ۱۳۸۴ کال د ۲۲۳۰ فيصلي له مخي، هر يو په يوه کال او دوو کلونو بند او دخساري د پريکولو په حکم محکوم شول ،چي بيا دغه فيصله دايستناف دمحکمي له خوا تائيد شوه .

تورن کسان وروسته د ۱۲۶ ــ ۲۰/۱/۱۳۸۴ او ۱۲۷ــ ۲۶/۱/۱۳۷۴ ګڼه فرمان له مخي ددي سزا نه معاف شول.

کيسه داسي ده، چي نهه مليونه افغانی د وخت د وزير له خوا د بعثه پلاوي له پاره په سعودي عربستان کي د روح الله نام معتمد په وجه کي حواله او بيا وروسته مسعود نومي موقتي خزانه دار ته ورکړل شوي وي.

پيسي ورکي او مجرمينو سزا ونه ليدل.

کوم اصل چي وايي دسزا د مجرم د زجر او دنورو دعبرت سبب شي، مګر که دا ډول د مجازات معافيت وی، خود به نورهم خيانت تشويق شي، داهم بايد وويل شي، د عفوی فرمان په ساده ډول نه دی صادرشوي، زورمندانو به ارومرو پکي رول درلود، پدي موضوع کي دمحترم مارشال فهيم صاحب د نفوذ نه کار واخيست، آن مقاومت يي کاوه. کله چي به يي خبره ونه منل شول، جهاد به يي مخ ته کړ او دا اعتراض به يي کاوه ، چي (مجاهدين به اشه وکنار تيله ګرديده است). داچي عدالت او يا قانون خدشه داره کيږي، نوموړی مارشال يي څه پروا نکوي.

هغه متل دي چي دلته : « په هر چيز بازي حتی به ريش بابا هم بازي .»

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۳۶)

دستري محكمي تجارت

ډير كلونه پخوا دعبدالرحيم هاتف چي د ډاكتر نجيب مرستيال ؤ، دكمونستانو په وخت كي د ډير ضرورت پر بنا دمخابراتو د وزارت يو دري منزله تعمير د مخابراتو د وزارت مربوط د ١٢٨٧ ـــ ٧٠/١١/١٩ فرمان په ترڅ كي ستري محكمي داستناف محكمي ته فقط دګټي دپاره وركړ، چي صفايي او نور مصارف يي تر اوسه دمخابراتو د وزارت لخوا تاديه كيږي. مګر پدي ورځو كي داتعمير دموقيعت دارزش په خاطر چي شاهزاده سراي او منډيي منطقي ته نژدي او فوق العاده تجارتي ارزښت لري، ستري محكمي دمخابراتو وزارت داجازي او موافقي نه پرته ځو تنو صرافانو باندي خرڅ كړيدي، چي هغه كسان به دلته ١٧ منزله تعمير جوړوي .

تبصيري ډيري اوريدل كيږي، صرافانو سره معامله هم ساده نه وي ، پدي موضوع دلكو دالرو بحث دي .دنوي تعمير ابادي د نجيب الله اختري ، فريدون،شيرشاه او نور اجرا او په كار پيل شو.

هغه متل دي چي وايي : (اګر نباشد چيزيكي ، مردم نګويد چيزها) . منطقي استدلال هم داحكم كوي ، كه احياناً دا ملكيت دستري محكمي وي ، ايا ستره محكمه داحق لري ، چي دولتي ملكيت په شخصي ډول بيله دعوا طلبي خرڅ او يا اجاره كړي ؟

بهرني تبصيري همدا دي ، چي معامله كي دستري محكمي د اداري امر عبدالمالک كاموي لوي نقش درلود ، مګر پوهاند عظيمي هم په ګټه ښه پوه دي. بالاخره دمخابراتو وزير انجنير اميرزي سنګين دخپل حق دپاره سر ډبري ته ونيوي . انجنير هم پدي ګناه ونيول شو چي قاضي القضات يي په رسمي ليک لمبر ٣٠٥ ،نيټه ٩١/١/١٧ مافيا خطاب كړي ؤ، معامله ورسوايي ته ورسيدل، پوهاند صاحب عظيمي بيا هم دپيسو دخوړلو په فكر كي شو . صرافان خو دومره خواره شومه نه وه ، دستري محكمي اداري رئيس حاجي محمد يعقوب د پوهاند قاضي القضات ورارہ يي په دي تهديد كړ چي مطبوعاتي كنفرانس غواړي ترتيب كړي ،چي بيچاره صرافان دوپه شويدي ، دبل مځكه پر خرڅه شويده ، حاجي محمد يعقوب دستي لاس په كار شو، يوڅه پيسي مسترد شوي ، مګر يوڅه لږ هم پاته دي . وزير دخپل مافيايي خطاب چي قاضي القضات ته يي كړي ؤ ، ددي اعتراض نه ونه ډاريدي .

دابايد ووايم چي دي وطن كي هرڅه ممكن دي، ستره محكمه هم غواړي چي تجارت وكړي .

دابه وايو چي: " اګر كفر از كعبه خيزد كجا ماند مسلماني ".

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۳۷)

د پنجشيريانو په نامه يو ليک

د ډاکتر عبدالله عبدالله د ټاکنيزه دفتر د پنجشيرو خلکو په نامه يو ليک رسولي، چي له ورايه د پنجشيريانو دځان غوښتني مفکوره له ورايه په کي ځل وهي او پنجشير يانوته په ډاگه سپارښت کوي، چي خپل اتفاق وساتي اويا دونه کوي، چي بايد په حکومت او دولت کي خپله ۳۵ سلنه ونډه وساتي.

موږ ددغه ليک ژباړه خپروو، تر څو افغان وربا ندي قضاوت وکړي. ايا دا به ريښتيا وي که نه ؟ اما په خپل منځ کي يو څه لري.

د پنجشير مسلمانو خلکو:

اسلام عليکم ورحمت الله وبرکاته:

لکه چي موږ د لوي سپه سالار احمدشاه مسعود د فکر او آرمان لارويان و او په دي کي هيځ شک نشته ، کله چي سپه سالار احمد شاه مسعود د جهاد او مقاومت لاربنوونه په غاړه لرله ، موږ د هيواد او استقلال له پاره له هغه سره په يوه سنگر کي وو او لاهم دهغه غوښتنو او ارمانونو ته پا بند يو.

تاسو شاهدان يي، چي په دي ورځو کي ځيني د سپه سالار شهيد له نامه او نيږ د يوالي څخه په گټي اخيستني سره غواړي، چي د جهاد او مقاومت د سنگر والو په وړاندي د سيسه او توطيه وکړي.

احمد ضيا مسعود چي د احمد شاه مسعود ورور دي دا يوه ربښتيا خبره ده ،خو ورور گلوي په دي مانا نه ده ،چي کولاي شي دهغه لوړ آرمانونو استازي تو ب وکړاي شي.

د سپه سالار د قيادت او لاربنوني له امله د پنجشير ولسوالي ولايت ته پورته شوه، د ۳۵ سلني په شاوخواکي د حکومت لوړ پوړي چارواکي پنجشير يان دي، نن ورځ پنجشير د ولايت له کچي پوري تللي دي او لکه قندهار ددولت په تصميم گيري کي شريک دي .

پرون داسي تصور کيده ، چي که د کندهار خلک له چا سره نه وي هغه حکومت کو لاي نه شي ،نن ورځ د غسي تصور په پنجشيرکي دي، پنجشير د لاربنوني په کچه د افغانستان د لوړو قومونو په کتار گي را ځي. تا سو ويني چي نن ورځ د افغانستان تاجکان د پنجشير له هويته پرته په هيڅ کي وي. پنجشيرنن په يوه داعيه بدل شوي، دغه داعيه او لاربنونه د افغانستان د يوه شريف قوم ده، د افغانستان ټول مجاهدينو او د مقاومت ځواک کي د پنجشير لاربنونه قبوله کړيده.

خو په دغسي يو وضعيت کي ځيني د جهاد او مقاومت دبي بديل رهبر له نامه څخه په گټي اخيستني سره د پنجشير د خلکوپه وړاندي دريږي.

هغه چا چي د احمد ضيا او جنرال جرئت په سپارښتني زلمي رسول ته رايه ورکړه څه فايده يي وکړه، پرته د احمد شاه مسعود د سنگردارانو له بي اتفاقي.

دغه ډله لاهم د کدورت او نفرت په فضا کي له موږ سره ژوند کوي ،غواړي چي داځل ستاسو رايي د اشرف غني احمدزي په لمن کي واچوي. هغوي د جهاد او مقاومت داعيه په زړه کي نه لري، يوازي د قدرت له پاره مبارزه کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو ځکه له تاسو غواړو چې له هغوي سره يو ځاي نشي او پنجشير چې د نيم افغانستان لاربنونه په غاړه لري ټوټه ټوټه نه کړي.

مړه دي وي د جهاد او مقاومت دښمنان

ژوندي دي وي پنجشير د شهيد سپسالار زيړن ځای . نيټه ۲۰۱۴/۵/۲۰

دډاکتر عبدالله عبدالله ټاکنيز دفتر

چې په پای کي د ولايت د مرستيال له خوا داسي ليکل شوي.

وکتل شو: د ولايت مقام د شفاهي لاربنوني سره سم د حج او اوقافو رياست دي ددغه ليک متن د ټولو جومانونو د جمعي ورځي خطيبا نوته وليږي تر څو هغوي دغه ليک تبليغ کړي.

د امنيه قوماندانی دي ددغه متن کاپي دغو خلک ته خپور کړي.

لاسليک

نو اوس قضاوت خلکو ته پريږدو چي چا جهاد وکړاو ګټه يي څوک وړي ؟ دداسي نيت نه څه نه جوړيږي. که دا ډول خودخواهي اوسيمه ييزي ګټی مدنظر وي، دوطن وضعه به څنګه سمه شي ؟ نوره کړه خوله په سوک سميږي. کشر بايد لجاجت ونکړی،اومشر ورور خپله لمن همدا ډول پراخه وساتي. وحدت ملي يوازي د صداقت او باور دلاري راتلای شي او دراتلونکي تضمين به کوي، نه دا ډول ليکونه، که ريښتيا وي.

دجنرال ګروموف سره پرتوکونه هم د تاريخ سره ثبت دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۳۸)

د ایران فرهنګي یرغل

زموږ پر هیواد کلتوري یرغل او لاسوهني کومه نوي خبره نه ده، بلکی دغه یرغل له کلونو کلونو راهیسي ایران زموږ په فرهنګي برخو کي دخپل یرغل لړي د خپلو بریخو له لاري، ساتلي او په دي ډول غواړي چي خپل عمال او امیال زموږ په هیواد وتپي.

دپیژواک خبري آژانس د ۱۳۹۲ کال د غوایي د میاشتي په نهمه په یوه رپوټ کي ولیکل، چي د افغانستان په علومو اکادمي کي د ایران حکومت نفوذ کړي او په زیاترو برخو کي مداخله کوي.

د افغانستان د علومو اکادمي، چي د ۱۳۵۷ کال دکمونستانو په وخت کي د پښتو ټولني او د تاریخ ټولني آریانا دایرت المعارف او د پښتو د پراختیا او تقویي دریاستونو د یو ځاي کیدوله امله رامنځته شوه.

د علومو اکادمي په اډانه کي د ټولنیز ژوند علمي څانګي وجود لري، چي څلور علمي رتبي ورته په پام کي نیول شویدي.

د علومو اکادمي بشپړي دندي د هیواد د ملي اقتصاد دځواکمن کیدو د فرهنګي پرمختیا او رغاوني د علمي څیړنوپه لاراچول، د اوبود سرچینو، خاوري، د هوا د ګرموالي ، انرژي، منرالي توکو او دطبعي نور موادو په اړوند دعلمي تحقیقاتو په لاره اچول یي نوري دندي جوړوي.

یوه تن هیواد وال چي ونه یي غوښتل چي خپل نوم واخلي، د پژواک خبري آژآنس ته وویل : په تیر کال کي کله چي استاد رباني دسولي د عالي شورا پخواني رئیس د(اخوت اسلامي) کنفرانس کي د ګډون په موخه ایران ته تللي و،نوموړي سره په سفرکي سرمحقق عبدالباري راشد ملتیا کوله، خپلي فرهنګي اړیکي یي د ایران له کلتوري اتحاد یو سره ټینګي کړي او وروسته له هغه د ایران مداخله په علومو اکادمي کي زور واخیست.

هغه زیاته کړه ،چي اوس د ایران حکومت د علومو اکادمي یو زیات شمیر غړوته ځانګړي معاشونه ټاکلي او سربیره پرهغي کله ناکله نغدي مرستي هم ورسره کوي.

دغي سرچیني وویل: چي د تیر کال دزمري په میاشت کي د(سهم ایثار وجانفشاني در استقلال) تر نامه لاندي سمینار کي چي د ایران په مالي مرسته د علومو اکادمي د ځینو غړو له خوا په لاره اچول شوي و، د (در سهاي از تاریخ) په نوم کتاب په کي وویل شو، چي په ټولنیزه توګه د افغانستان له هویت او تاریخ پر ضد لیکل شویدي.

دغه راز یو زیات شمیر تلویزیونونه او راډیوګاني هم د پردوپه مالي مرسته چلیږي .

امریکا او انګلستان هم معاش خوړونکي لري او یو ناماهم ځیني کسانو ته لکه ګلاب زوی، احمد سعیدی، یونس فکور، سلیمان لایق، وغیر..... مستمري معاش ورکوي.

ځیني ورځپاڼي او جریدي د خمیني عکسونه او ایراني خپروني کوي.

د علومو اکادمي نو موړي غړي زیاته کړه، چي په یاد سمینار کي د خامنه یي عکسونه نمایش ته ایښودل شوي و، چي زموږ په هیواد کي د ایران د مداخلي ښکاره بیلګي دي.

د تیر کال په جریان کي دري سمینارونه د ایران په مالي مرسته جوړ شوي ، چي یوه یي هم قانوني صبغه نه درلودل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوموړي وويل د قانون له مخي هيڅ يوه اداره صلاحيت نه لري، چي د بهرنيو چارو وزارت له لاري پرته بهرني ديپلوماتان دعوت کړي او يا له هغوي څخه مرستي تر لاسته کړي.

نوموړي داهم وويل (درسهاي از تاريخ) ، چي په نوموړي سمينار کي وويشل شو، د افغانستان تاريخ په کي مسخ شوي او د افغانستان پنځه زره کلن تاريخ يي جعلي بللي دي او افغانستان يي د ايران د خاوري يوه برخه بللي ده.

د علومو د اکادمي دغه غړي وړانديز کوي ، چي د علومو اکادمي مشر تابه پلاوي بايد بدل شي او هغه اشخاص يي په ځاي وګمارل شي ، چي وطن دوست او د بهرنيو له کړيو څخه آزادوي، که چيري داکار ونشي، لري نه ده، چي د هيواد د اصيل تاريخ کتابونه ورک او ياوسوځول شي او پرځاي يي د ايران کتابونه په علمي مرکزونو او پوهنتونونوکي د استفادي وړوګرزي.

د اکادمي يوه بل غړي چي خپل نوم يي ونه ښود پژواک آژانس ته وويل : چي د ايران فرهنګي اتشه په او ونی کي دري څلور ځله اکادمي ته راځي او له مشرانو سره خبري کوي او په سمينارونوکي يي د امريکا پرضد شعارونه ورکول.

او احمدي نژاد ايراني جمهور رئيس هم دبوډي خوړلو د ميز پرسر په ډيري بي حيايي سره زموږ هيواد اشغال شوي هيواد وباله. خو افغان ولسمشر په خپل بزرګواري او افغاني کلتور پربنا له زغم څخه کارو اخيست .د علومو اکادمي د نوموړي غړي له وينا سره سم په ؛ کتاب درسهاي از تاريخ ؛ نومي کتاب کي هڅه شوي، چي افغانستان د ايران يوه برخه معرفي کړي او د آريانا او خراسان نومونه يي دروغ او يوه افسانه بللي ده.

ددغه کتاب يوجلد د پژواک نماينده ته هم ورغلي ، چي داسي ليکني په کي شته چي د هيواد د ملي يووالي ته زيان اړوي.

ددغه کتاب له موضوعاتو څخه يوه يي هم د نوموړي کتاب ۴۱ مه پاڼه ده ، چي په کي ليکل شوي(نام افغانستان براي نفوس بخش اين کشور قابل قبول نيست و يک ګروه مردم به خاطر زمامداري قومي خود انرا برديګران تحميل ميکند که اينکار هويت ملي افغانستان را مغشوش نموده است).

نوموړي زياته کړه ، چي په علومو اکادمي کي د افغانستان د هويت د مسخ کيدو په کار کي په چټکه توګه هلي ځلي کيږي، چي په دغه اړوند غونډي او دسيسي رواني دي.

نوموړي زياته کړي، چي څومياشتي د مخه د اهل تشيع يو ملا د يوه کال په ترڅ کي ورته دماستري فوق العاده سند وررکړل شو، چي د ايران سفارت له خوا علومو اکادمي ته وربيژندل شوي و، چي اوس د علومو اکادمي د څيړنو په برخه کي غړيتوب لري .

په دي ډول د ايران کلتور واردات لغتونه لکه دانشګاه ، دانشکده، دادګاه ، دادستان دوام لري او آن دا چي مياشتي لکه خرداد، اردي ،بهشت او نور کرار کرار را رواج کيږي، خو عبدالباري راشد دغه ډول څرګندولي ردوي.

کوم مهاجر افغانان چي په ايران کي ميشته دي، يوازی اهل تشيع افغانانو سره دتعليم په برخه کي مرسته کيږي، اونور افغانان دتحصيل چانس نلری. او وخت چي دضرورت شي، افغانان دعراق جګړي ته استوي. حتی زموږ په سياسي تصميم ګيری کي ددوی (پيرسوخته) سفير ظهره وند مداخله کوی، لکه څه وخت مخکي دمشرانو جرګي مسلميار مشر ته دامريکا دستراتيژي قرارداد په هکله په ډير بي حيايي سپارش کاوه.

دطالبانو په وخت کي هم ددوی ۱۲ تنه جاسوسان دديپلوماتو تر نامه لاندي بلخ کي فعاليت کاوه، چي طالب يی په داد ورسيدل. دهغو په نامه استاد عطانور غوښتل چي يو واټ ددوی په نامه ونموي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکابل په جنوب کې د (توانمندي) په نامه يو کلينيک د دولتي امنيتي ادارو د اجازې پرته جوړ کړي ؤ، چې دايران سفير به يې ليدو ته په منظم ډول تګ او راتګ کاوه، چې ديو (لانه جاسوسي) ډول يې کاوه. دهغه د منځ په وړلو کې دايران سفير ډير ممانعت کاوه.

دافغان ولس دپاره ډير دقت او احتياط په کار دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۳۹)

انورډنګر :

محمد انور دنګر دشمالي دشګر دري یو شجاع او دلاور جهادي قومندان ؤ، چي دهیواد استقلال او جهاد کي مخ کش قومندانیکړیده.

کله چي دکورني او بهرني کمونستان او ملحدینو ماتي وخوړل، قومندانانو دخود خواهي، جاه طلبي او شخصي اغراضو او شخصي ګټو پر بنا یو دبل سره ومښتل او یو پر بل یي هیڅ ډول ترحم نه درلود . د ولس په قضاوت د بدبختی په راوړلو کي دڅور اتمه ، دڅور داومي چندان کمي نه درلوده. په زرو کسان بي عزته او ووژل شول، ډیر خرابي او ناخوالي راغلل ، او عمده علت په کي همدا دقومندانانو بي علمي او پر پردو مینتوب ؤ، جهاد بي ارزش او سپک شو .

قومندان محمد انور ډنګر ، هم لکه نور قومندانان دجهاد په وخت کي به هم ممکن مخالفت کړي وي او یا دخپلو قومندانانو سره په مخالفت کي مخامخ ؤ. دامخالفتونو چي دجهاد په ختم کي داستاد برهان الدین رباني په دوران کي اوج ته ورسیدل ، چي عمده علت داستاد بي کفایتي،حرص او خودخواهي ؤ ، چي د لیکني تفصیل یي دلته دحوصلي نه وتلي کار دي، کتابونه په ډک شول . که طالبان نه واي هغه حالت به تر اوسه دوام درلود، طالبانو دا دور (شر او فساد) وباله، او افغانستان یي دتجزیي نه وژغوري او هر یو یي پرځاي کښینوي، عزت او ناموس دارای یي اعاده کړه، البته چي طالبانو بیا نوري ستونزي لرلي.

ما چي کوم څه اوریدلي دي ، محمد انور ډنګر به ګرم وي او یا نه ، دهغه سره دناروا کارو ته دلوستونکو پام را اړوم .

دافغان قوم بیچاره پوښتنه هم بیله هغه څوک نکوي، البته افغانان په خپل منځ کي یو پر بل باندي دریغ نه کوي، چي پدي لړي کي ډنګر هم په پیښاور کي ترور شو، او تر شا یي شتمني او مراث (کور، باغونه) پاته شول.

درژیم لومړي ورځي وي چي امان الله ګذر دشمالي تلوالي قومندان په حق او نا حق بیله سنده دقرض دعوا وکړه، چي دمارشال فهیم ددولت موقت مرستیال لخوا تائید او دټولو ملي او بین المللي او نورنمونو خلاف ۳۶۰ ـــ نیټه ۸۱/۲/۱۵ د ډنګر دټوله دارایي او جایداد دصادري او ضبط فرمان دمحکمي پرعنوان صادر کړ. د ډنګر اوه قلمه ملکیت په جمله کي د دشهرارا دباغ زنانه څنګ ته تعمیر او پارتمان هم شامل ؤ، محکمي خپل استقلالیت دنظر وغورځول او دحق او عدالت نه پرته فرمان دیو قرار قضایي په ترڅ کي ومانه او حکم صادر کړ. دقضاوت پوهانو سراج الدین، عبدالرحیم ګلبهاري او مولوي عبدالبصیر فیضي لاندي لاسلیک کړ. دارایي او جایداد امان الله ته تسلیم ورکړه شو.

مارشال صاحب دقانون ، شرعیت ، عدالت، او بشریت خیال نساتي. ډنګر ممکن ددي میراث دپاره وژل شوي وي. مګر اصلي اوازي دادي، چي ډنګر د طالبانو خوا ونیول. او امان الله ګذر ورور یي دخبرو پلمه دعوت او طالبانو ته په لاس ورکړ. دده ترور او دجایداد ضبتیدل دګذر د ورور دپیښي سره تړاو ورکول شوي وي، البته چي داعمل یو نامردانه عمل ؤ.

اما دولت او حقوقي نظام او د قانوني تګ لاري له نظره غورځیدلي ده.هرڅه چي کیدل، باید د قانون په چوکاټ کي عملي شوی وای.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۱۴۰)

د پردو دمبایلو دنمبرو ځخه ناوړه ګټه

عبدالقیوم په ارباب سره مشهور ، اختر محمد، عبدالرحمن دسیم بکس په نصبولو سره دابرار الله مراد دننګرهار د ولایتي شورا د وکیل په شخصي کور کي متهیم شول، چي د پردو دمبایلونو ځخه ناوړه ګټه پورته کوي .

لومړي دري کسان دکابل دښار دلمړي حوزي له محکمي په ۲۸ ـــ لمبر او ۹۱/۲/۳ نیټه په پنځه، پنځه میاشتي حبس محکوم شول ، ولي چي غریب ؤ.

مګر د ولایتي شورا وکیل ښاغلي اربرار الله مراد له دي کبله چي نفوذ درلود چا بازخواست ونکړاي شواي. او تر اوسه دپولیسو لخوا مراعتآ دستګیر نه شؤ. دکورنیو چارو وزارت هم پدي هکله کوم علاقه ښکاره نکړه، البته پدي پوه یوو، چي دقانون تطبیق یوازی د غریبانو دپاره دي.

ناوړه ګټه په بله ګټه بدله شي. دځینو کسانو جلب دپولیسو دپاره یو دوامداره ګټه ده، چي په هر مراجعه کي پیسي اخلي او اداري ته پلمه کوي، چي پیدا یي نکړ. که یي راولي او که یي نیسي، اوامر اجراکړي. ځرګنده ده ، چي دعایداتو چینه په ټپه و دریږي.

حاجی ابرار د حاجی ظاهر قدیر ملګری دي. په ۱۳۸۹ کال کي د کابل په خوشحال مینه کي همداسي دمبایل قضیه ؤ، چي انجنیر یي پاکستاني ؤ، دکانادا ځخه راغوښتل شوي ؤ، دي قضیه کي هم حاجي ظاهر قدیر علاقه ښکاره کول. دا دحاجي ابرار دجلال اباد قضیه هم ممکن د کابل دقضیي دوام وي، ولي چي مجرمین هم په هغه یو جرم کي تخصص او تجربه لري او تل هغه تکتیک عملي کوي.

مثلاً کیسه بر هیڅ وخت قطاع العریق نه وي او یا برعکس قطاع العریق کیسه بري زده نه وي.

غریبان زندانیان شول، معتبره او واسطه لرونکي ازاد ګرځي.

زموږ هیواد د هر ډول جرم ابتکار ته زمینه برابره ده او نوي، نوي جرمونه منځ ته راځي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۴۱)

گندم نما جو فروش

شریکه او ګډه ګټه سرې سره نږدې کوي او یو پر بل یې اعتماد هم ډیریږي ، تکراري موضوعات نور هم باور را ډیره وي.

دروغتیا وزارت په ۱۳۹۱ کال کې د ۱۲۷۱۹۶۴ افغانۍ په بیه ۱۳ قلمه کالي داحسان عمران خیل سره درانیولو قرارداد وکړ. مامورین یو خاص مهارت لري، هرڅه ته لار موندلای شي . مثال

درابعه بلخي او استقلال روغتونونو ډاکټران د مواد دبې کیفیتي نه شکایت کوي، اما څوک دي چې دبیچاره داکترانو عرض او شکایت ته غوږ ونیسي .

دفساد دپاره دګمرګ او د کرسي دسر قلفي په څنګ کې تر ټولو مهم دفساد سرچینه قرار دادونه ؤ، چې کشف او ثبوت به یې مشکل ؤ ، دهر قرارداد شاته په لوی لاسونه متنفذان او زورګویان او لوړ پوړي چارواکي ه ولاړؤ، البته چې ګټه به سره شریکه وه ، مثلاً : دکابل ښاروالي دښار د څلور دروازو قرارداد دحاجي کاتب سره ، چې باید ښاروالی ته ۴۰ په سلو کې ورکړي . دعایداتو یې ۴۰ په سلو کې د حاجي کاتب په لاس کې ؤ ، البته دیو سلو عایداتو ۴۰ په سلو کې یو مبلغ دي او د دوه سو، پنځه سوه ، ۴۰ په سلو کې بل مبلغ دي.

دا دوامداره عاید ؤ ، حاجي کاتب پنجشیري د مارشال فهیم دترور زوی او یا کوم بله خپلوي لري.

حاجي کاتب حساب او کتاب چا ونشوای کولای، چې برسی کړي ، یا داچې پنجشیری دي، کافي بلل کیږی، ولي هر پنجشیریۍ شورای نظار دي ، او هر شورای نظار مجاهد او دمقاومت غړی او دامرصاحب شهید اوتوماتیک دوست دی، څوک تر سترګو پورته ورته نشي کتلای.

طالبانو به داکسان (شر او فساد) بلل، همدا کسان دجهاد له برکته هم قدرت وموند او هم ثروت.

کوم مارکیټونه چې حاجي کاتب ښاروالی سره د قرارداد پر بنا پخپل مصرف جوړکړي او بیا د هغه مارکیت څخه ښاروالۍ ته هغه ۴۰ سلنه ګټه ورکوي، بې حسابه او بې کتابه د عایداتو چینه ده، چې څوک پوښتنه نشي کولای.

حاجي کاتب هغه کس دي چې هم زور لري او هم زر.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۴۲)

دجهاد اعلان

عبدالجبار ثابت د رایو اخیستلو په منظوري دفساد پر ضد د جهاد اعلان وکړ، بیله دي چي وخت ضایع کړي د ګټي وټي منظور د وحشت او دهشت فضا رامنځ ته کړه . تر ټولو د عزت په کسانو پسي ګرځیدي .

همدا وجه وه چي دعزت دساتلو په خاطر نور ماله رشوت څو چنده لوړ پورته شو، دده ژوند هم ژر تغیر وموند ، د دریم مکرویان د ۶ منزلي پارتمان کرایه د ۳۰۰ دالرو کرایه په وزیر اکبرخان شنه سیمه کي په مجلل کور بدل شو.

د کابل ښاروال روح الله امان ورته چاره سازي وکړه ، نوموړي ثابت په خپل کار کي ډیر ماهر بي لحاظه و سور سترګي ؤ، ولایاتو ته یي لشکر کشي طرحي کړي، هر ولایت کي یي کارنامي جوړي کړي ، دهغه زمري کیسه یي کوله ، لومړي به یي وژي او بیا به یي حساب کاوه ، ده به لومړی زندان ته اچول او بیا یي تصفیه حساب او تحقیق کاوه او هرات ولایت ته به د ۳۰ یا ۴۰ کسیزه لشکر په سرکي حرکت وکړ او مطبوعات د پاره به یي مواد تهیه کول، ولس دفساد په مقابل کي د اجراتو تنده لري، مګر تر یو وخت پوري باور راتلو. دده مرستیال نادر په چور مشهوره ؤ، چي دده ملګري به یي کول.

د مثال په توګه دنوموړي لشکر کشي دده مرستیال جنرال نادر کیسه را اخلم ، چه دده دلشکر کي مخ پر جلال اباد وخوځید . جنرال نادر چور د سروبي نه تر تور خم پوري ټوله د تیلو پمپونه پدي پلمه چي اوبه یي د نفتو سره ګډ کړیدي مهرولاک کړل ، نه ثبوت شته او نه بازخواست ، په ښار او ولایت کي یوه لویه غوغا پورته شوه، خلک په تنګ شول، عاجل اجراتو ته اړه لیدل کیږي . ثابت خپل داجراتو مرکز او قرارګاه د حاجي ظاهر قدیر په کور کي ونیول . تر څو چنده ټوله او پیسي د دالرو په حساب راجمع شوي، هر پمپ والا خپله برخه ادا کړه ، وساطت وشول، پیسي تاوبالا شوي، موضوع په خیر او خیرت سره حل شول ، مګر دا پیسي دجنرال نادر چور سر وخوړ. په فیصدو کي بي اتفاقي رامنځته شوله، نادر باندي بي اعتمادي راغلل او برطرفه شو، چور پوره ۵۰ فیصده غوښتل، مګر ثابت صاحب ودي ته چمتووالی نه درلود.

ثابت صاحب دخپلو اهدافو دپاره یو معتبره مافیایي ګروپ چي ده غوندي شخصیتونه پکي وه جوړ کړ، چي عبارت وه د داکتر عبدالله لغماني دامنیت ملي مرستیال، دکابل د قومنداني جنایي مدیر جنرال علیشاه پکتیا وال، محمد حلیم حلیمي دستري محکمي دتفتیش رئیس، د اداره امور مرستیال رویدار، داکبر بای هلک او ښکلي زوی ، ندا کیان ، د لسمي حوزي امر ډګروال محمد قسیم، وکیل بیدار ځاځي ، پدي کړی کي هر یوه خپله دنده درلوده. ثابت صاحب دکندهار دوالي اسدالله خالد، کله چي هلته په لشکر کشي ولاړ، څلور سوه زره دالره، د صرافانو راجمع شوي پیسي جیب ته کړی، لیکل شوي سوالونه بیرته واخیستل، داؤ جهاد.

دا مصیبت تر څو میاشتو دوام وکړ، تر څو نوموړي ایشتیا نور هم چاغه شول او جمهوري ریاست ته کاندید شو او دحقاني دګروپ لخوا اختطاف شو، مګر دي هلته څه مات شو چي جناب جرئت تر ګنډو لاندي کړ، تر څو څه اصلاح سو. په لږ وخت کي د ډیرو پیسو خاوند شو. دامریکایانو کاندید ؤ. ډیري نکاحوي یي کړیدي، یو د بربریت دوره یي راوستل، چي څه نشوای ورته ویلای، قانون ده پخپله تر پښو لاندي کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۴۳)

ابتکار په خیانت کي

دحاجي ذبیح الله شرکت دنور اغا دریور پواسطه د ۹۲/ ۲/ ۸ نیټه (۲۸) ټنه تیل دکابل نه بار او دکندهار پر لور حرکت کوي.

بالاخره په یوه پلمه او بله پلمه ، کله په میدان وردگ کي او کله په غزني کي ځان د محافظت عامه د قطار شاته کوي، ترڅو په یو مناسب فرصت خپل دتیلو ټانکر د چسپکي ماین پواسطه اور ور اچوي.

کوم تیل چي یي لا پخوا د میدان وردگ په تور بازار کي په خرڅ رسولي دي.

کله غواړي چي جوړجاړي وکړي، کله دشرکت مالک دموضوع د تصفیي نه ځان پټ کړي.

اجراات معلوم ندي، چي مسؤل کسان مجازات شي او دریور ځان ګوښه کړیدي.

داسي پیښی او یا توطیي ډیري اوریدل کیدل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۴۴)

غصب په ۱۱ راکت لواکي

غصب یوه سراسري پدیده ده، چي تر اوسه يي مخنیوی ندي شوي.

غصب د زورواکانو (بدماشانو) لخوا په انفرادي ډول د فرد شخصي مځکو، دولتي مځکو، کله ، کله دولت هم دخلګو دمځکوپه غصب اقدام کوي، چي شمیر يي میلونو هکتارو ته رسیږي.

دلته زه د ۱۱ راکتي لوا د مځکو د غصب جریان عرض کوم. ددي لوا مځکي څرنګه چي دود دي، دافسرانو او دافسرانو دخپلوانو لخوا ددي لوا مځکي تالا شویدي.

دا کسان یا غاصبین پیژندل شویدي. او پدي هکله د ریاست جمهوري دمقام ۵۷۰۵ ــــ ۸۵/ ۴/ ۶ لمبر فرمان هم صادر شویدي.

څوک دي چي دا افسران دحق او یا بازخواست دپاره را حاضر کړي. آن دریاست جمهوري مقام ته مجدداً شکایت هم شویدي، د چا زور برابر ندي، چي دحق پوښتنه وکړي.

جرم ثابت دی او مجرم معلوم دی، مګر افسران به د قطعي نه څوک راکش کړي؟.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۴۵)

په بریښنا ریاست کې فساد

د وړې په ۲۸ نیټه کال ۹۳ ، دخاصې خبرونو بولټن د څارنې او ارزونې ګډه کمیټه ، چې سیګار هم نومیږي د مشر ښاغلي (دراګوکاش) دخولي داسې لیکي : زورواکان په اندازه د (۹،۱) ملیارده افغانی د بریښنا له درکه پوره وړي دي، چې تراوسه دپور ورکولو ته چمتو ندي او په ډیره سپین سترګي مقامت کوي.

ددې د پاره چې دلست له مخې د زور واکانو نومونه مالوم شي، دبریښنا شرکت اداره وډاریدل، دمهمو چارواکو نومونه یې دلست نه وایستل، چې پدې ډول لست ناقص شو، چې ددې عمل نه ددې موسسې د ګډ هیأت مشر ښاغلی ترابي نور هم خپه شو.

د ۲۰۰۹ ــ ۲۰۱۲ پورې ۳۴ میلونه دالره په هوا کې پاتې دي، ولې چې زورواکان سپین سترګي دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۴۶)

دولتي بي عدالتي

دعبدالروف مقصودي او محمد یوسف یعقوب محٔکه په بگرامي ولسوالۍ کي د اوبو او بریښنا وزارت لخوا غصب او په اجاره ورکړه شویده، چي دمحٔکي اجاره دار تسلیمی او مستردي ته حاضر ندي. د وزارت دمامورینو هم څه گټه او وټه پکي شته او خپل د اجاري قرار داد پلمه کوي .

موضوع ستري محکمي ته ورسیدل، چي ستري محکمي عالی شورا د لمبر ۱۴۴۹ نیټه ۹۰ / ۹/ ۸ داسي تصویب وکړ، « چي لومړی محٔکه دسند لرونکي وخاوند ته مسترد او مقابل خوا کولای شي دعوا وکړي »، مگر ددي لوړ مقام مصوبه چا عملي نه کړه، ولي چي داوبو او بریښنا وزیر جنرال محمد اسمعیل خان یي شاته ولاړ ؤ . همدا مثل دی ، چي وایي دایي قباله په چا یی مني، ولي چي اسمعیل خان هم شخصي زور لري او هم دولتي. او دوزارت مامورینو به دا محٔکه ارومرو دیو بډو په مقابل کي اجاره کړي وي او دا اجاره باید بشپړ شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۴۷)

په نفتو کی درغلي

بي پروايي، بي تفاوتي، بي بازخواستي د هيواد د بربادی او دبد شهرت سبب وګرځيدي، چي دلته په لنډ ډول يوه نمونه رانقل کيږي.

1) د تجارت وزير داکتر امين فرهنګ لخوا په نيټه ۸۶/ ۵/ ۲۱ ، د (۵۱۹۱۶) ټنه تيل قرارداد د ۸۶۹۳۷۰۰۰ دالرو په مقابل کی، بيله دي چي نرخګيري او دعواطلبي وشي، ۴ ميلونه دالره تحويل ، مګر تيل تراوسه رانغلل، ولي چي دکمپنی ادرس معلوم نه ؤ، څلور ميلونه ډالرو هوا وکړه.

2) دجنرال ترنګ د ازبکستان کمپنی سره في ټن ۵۴۰ دالره قرارداد شويدی، مګر په عين نيټه قرارداد ۶۲۰ دالر او ۸۳۸ دالر امضا شويدی.

3) د ۵۰۰۰ ټنه تيل د Active petroleum سره په نيټه ۲۳/ ۴/۲۰۰۸ قرارداد وشو، قرارداد ارزش پيدانکړ، چي کمپنی قيمت لوړ کړ او دي نه دولت (۶۶۶۶۶۶) دالره متضرر شو.

4) د تجارت وزير داکتر فرهنګ د ۳۰۰۰ ټنو پيچنو تيل د جمهوري رياست نه منظوري اخلي، مګر (۵۰۰۰) ټنه واردوي. پدي هکله محکمه په خپل لمبر ۵۳ ــ نيټه ۹۳/ ۴/ ۷ حکم د هيأت په مسؤليت حکم کوي او د وزير امين فرهنګ د تحقيق او تعقيب عدلي حکم صادروي، مګر څوک دی، چي وزيرصاحب د دومره درندي ضرر په مقابل کي وکولای شي چي حاضر يي کړي ؟ نوموړی فقط خپل سياسي نظرونه او تحليلونه کوي.

دمحکمي په ۵۳ لمبر، نيته ۹۳/ ۴/ ۷ قرار د امين فرهنګ د تحقيق او تعقيب حکم صادر کړ.

ښاغلي محمد امين فرهنګ چي ځان ته اقتصاددان او درسنيو په ګردي ميزونو کي ښکاره کيږي او په اقتصادي ټولنيزو او سياسي برخو کي ددولت مهم منتقد بلل کيږي ، ددولتي ادارو په کړو وړو نيوکي کوي ، يو متل دي چي وايي " خپل عيب د ولو منځ او د بل چا عيب د کلي منځي " نو ددغه ښاغلي برخه کي پوره صدق کوي.

وګوري چي نوموړی ښاغلي نورو ته د قانون پر لار دتللو سپارښتنه کوي، خو خپله له قانون څخه سرغړونه کوي او په کارونو کي دخپلي ذاتي ګټي له پاره له قانون څخه پښه اړوي، چي د خبرو او عمل واټن يي څومره دي، موږ يي داختلاس يوه قضيه يي راسپړو.

کله چي نوموړی دسوداګری او صنايعو وزيرو، نو د ۱۹ مليونو ډالرو په اختلاس چي سلو زرو ټنو تيلو تړون په اړوند پرته له دي چي دتدارکاتو دقانون حکم په پام کي ونيسي قرار داد لاسليک کړي .

په ريپوټ کي راغلي دي کله چي د وزيرانو شورا د نفتي توکو د بيو د زياتوالي د مخنيوي له پاره د سوداګري وزارت ته دنده وسپارله ترڅو چي د نفتي توکو په پيرودنه اقدام وکړي.

د همدي حکم له مخي خپل ۱۷۵ ـــــ ۱۹/۵/۱۳۸۶ شميره وړانديز د وزيرانو شورا ته وړندي کوي او حکم تر لاسه کوي.

د همدي حکم له مخي د سلو زرو ټنو نفتي توکو د نرخګيری له پاره يو پلاوي د اسيا ميانه هيوادو نو ته استوي او پلاوي له راتګ وروسته د ۱۹ مليونو ډالرو په ارزښت له بهرنيو کمپنيو او شرکتونو سره لاسليکوي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه قراردادنه د تدارکاتو د قانون ۳۰ او ۳۴ مادو پر خلاف په بیلا بیلو بیو د ښاغلي فرهنګ او اداري رئیس عزیز الله روزي له خوا داسي قرار داد کیږي، چي پیسي يي باید پیشکي ورکړل شي.

او سربیره پردي پرته له دي چي کمپنو اعتبار په پام کي ونیسي، مخکي له مخکي بیه ورکړل کیږي او هغه هم یوازي د ښاغلي فرهنګ له خوا دغه کار شویدي .

او دریم داچي نوموړی پرته له دي چي د نورم او ستندرد یعني لیتر اف کردیت په نظر کي ونیسي او هغه دا چي کله واګونو نه بارګیري شي نو باید وروسته پیسي ورکړل شي ، خو د ښاغلي فرهنګ له خوا پیشکي پیسي ورکړل شوي دي .

دهیواد پیسي ولاړي او نفت راو نه رسیدل، او قراردادي کمپنی ورکي او ادرسونه يي بدل شول.

کمپنی چا پیدا نکړي، ځوک دي چي فرهنګ سره حساب وکړي.

دده منتخب رئیس عزیزالله روزي فرار وکړ ، پنځه کاله حبس ، مګر پر تطبیق نشو، وایي چي په بل نامه پاسپورت په لاس کي لري، په ازبکي پوهیږي ، ازبکستان او ترکمنستان ته تګ راتګ کوي .

پولیس ضرورت نه ویني، چي شخصي دښمني پرغاړه واخلي او روزي ونیسي، او کوم میاشتني حق چي ورکول کیږي، دهغه په نیولو کي به دمنځه لاړشي .

قراردادونه:

په قراردادونو کي فساد هغه موضوع ده، چي د هر افغان ذهن ځوروي.

دیوي باوري سرچیني په ریوټ کي راغلي دي، چي دنفتي او اوبلن ګاز ریاست د ۲۰۰۷ کال دلومړي میاشتي د ۳ ګڼه قرارداد له مخي، چي ایروپارتي کمپنی سره د ۲۰۰۰ ټنو ګاز چي بیه يي (۱۴۰۰۰۰۰) دالرو ته رسیده تړون کړي و.

نوموړي شرکت ۶۵۰/۱۰۲۹ ټنه د هرات دنفتو او ګاز ریاست ته سپارلي ، داپه داسي حال کي چي يو کیلو ګاز يي په ۴۸ افغانیو رانیولي ؤ ، خو نوموړي ریاست یوه کیلو په ۱۷ افغانیو پلورلی دي.

دقانون دتنفیذ دارګانونو له څیړنو وروسته مالومه شوه، چي هر یو فیض احمد، عبدالغفار، جلیل او عبدالشکور دنوموړي اداري کارکوونکي مسوولیت لري او اتهام نامه يي ذیصلاح محکمي ته راجع شوه ددي له پاره، چي په څیړونو کي نیمګړتیاوي پلمه راوړي، نو دا د تورنانو حمایه لار ده . قضیه په (نخود سیاه) پسي ولاړه شي.

وروسته مالومه شوه چي دنوموړو اشخاصو ترڅنګ عزیز الله روزي دنفتي موادو رئیس، دوکتور میر محمد امین فرهنګ دسوداګری او صنایعو پخوانی وزیر یکي مسؤول و ګڼل شول. خو زموږ هیواد کي معافیت دود دي. با الخصوص لوړ پوړي لکه ښاغلي فرهنګ ته به هیڅوک څه ونه وایي .

ناوړه ګټه په هره برخه کي لیدل کیږي. نو د خدای دکور په اجرااتو کي هم ناوړه ګټه تر ټولو ناوړه ده.

د سوداګري وزارت د تفتیش ریاست په خپل(۱۳۸۷) کال د وږي د میاشتي په څلورمه نیټه د ۶۳۱ ګڼه لیک په ترڅ کي، چي د نفتو او ګاز د تصدي په نامه يي استولي او د نوموړي ریاست قراردادونه يي څیړلي دي، داسي لیکي هغه ۱۵ قراردادونه چي د نفتو او ګاز د تصدي له خوا شویدي، ټول یو جانبه او دبین المللي حقوقي معاهداتو او دنړیوال سوداګری، نورمونو پرخلاف لاسلیک شوید. چي دتصدي دمسوولینو داهمال او وظیفوي غفلت ثابتوي، چي هیواد ته دزیات زیان لامل ګرزیدلي دي.

1. داوي ګروپ ۱۱۹۰۰۰ دالره، ۱۷۱۰۰ دالره او نور

(c) ketabton.com: The Digital Library

2. کمپنی انترپرایس ۲۵۰۰۰ دالره
3. تخار متصریان
4. عبدالرؤوف متصدي
5. او نوري، نوري کمپنۍ

دتجارت وزارت دیو سازش له مخي دخپلو پیسو دتحصیل علاقه نه ښکاره کوي.

او دسید قاسم خزانه دار یو ملیون افغانۍ قرضداري هم څرګنده شویده.

تفتیش په خپل ګزارش کي داهم علاوه کوي، چي دقراردادیانو سره قرارداد بیله دي چي مالیه واخیستل شي، قرارداد شویدي. دي لیک کي ډیر ظالمانه او ناوړه اجرا ت په ګوته شویدي، چي دهغي جملی نه یو هم دانترپرایس سره پنځه زورو ټنو ډیزل، فی ټن ۹۰۰ دالره قرارداد شویدي، چي په اخیر کي کمپنی فی ټن نرخ د (۹۰۰) دالرو نه (۱۲۰۰) دالرو ته جګ کړي او خلاف د قرار دتجارت وزارت ۶۶۶۶۶ دالره تاوان ورسره ومانه ،چي دټولو نورونو خلاف عمل دي. همدا ډول چي دافغان د سر قیمت نلري، مال يي هم مباح دي.

هرڅه چي به کمپنی غوښتل، د تجارت وزارت بي زړه سوی ورسره منل، د ولس دزیان پروا يي نه کول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۴۸)

په فساد کي تخصص

په حیواناتو کي باز یو ډول حمله دلوري څخه خپل ښکار کوي، زمری بل ډول، شغال بل ډول او موږک بل ډول دي. مامور همدا ډول خپل ورته حاضر امکاناتو نه ګټه اخلي. دګمرګ مامورین دمحصول څخه ګټه پورته کوي، په نرخ او محصول کي پوره بلد دي، دقرارداد څانګي بل ډول ، د ترافیک مامورین بل ډول، ښوونکي او سرښوونکي سه پارچه او نمرو ورکول هم دخپلي تجربی نه کار اخلي، ښکار کوي او پیسي په لاس راوړي.

دلته د یوي اطلاع او راپور چي دهلمند د ولایت نه دی بحث کوو:

دلشکرګاه ښاروال محمد داؤد د والي ګلاب منګل په مرسته مځکه نمره کوي او هره مځکه د خپل جلا قیمت له مخي په تور بازار کي خرڅیږي، چي پیسي يي خپل جیب ته لویږي، مثلاً د بست دتصدي حق نمري د انجنیر حبیب الله پواسطه په تور بازار کي فروش لري او د ښاروال ورور سمیع الله او پلار یي نور الله دجلات زوی او د تره زوی ته علایده علایده نمري رسیږي. او پر عبدالصبور هم لس نمري خرڅیږي.

ښاروال د BU په برخه کي په ۸ میلونه کلدارو کور رانیولي دی. او یو بلاک د CU په برخه کي په دری لکه ډالره وکیل عبدالله بارکزي خرڅ کړ.

همدا ډول پر حاجي طاوس اسحق زی دری لکه دالره ، دناوي پر ملاشریف او پر حاجي شراف الدین ۲۰ جریبه مځکه په بدل کي ۴۵ نمري ورکړی.

دغنمو مرسته چي دمامورینو دپاره ؤ، خپل مصرف ورسولي. د۵۵۱ پلان کي ۲۷۵ نمري خپل ځان ته په شخصي ډول مصرف کړي. ښاروال د قدرت الله شرافت نه د ناقیلیونو په نامه تري رشوت واخیست او دښاروالی دوه عرادي کاماز موټران پخپله ګټه خرڅ کړل. دمامورینو داضافه کاري نه هم خپل حق اخلي.

داسي تور اوسور فساد په څرګند ډول نه یوازي په هلمند کي ، بلکي په هرات، بلخ، ننګرهار، بغلان او نورو سیمو کي لیدل کیږي. ولس ناتوانه ؤ، د زورګویانو مخ چا نشوای نیولای. ناوړي ګټي پورته کول دود شوي او چا یي بازخواست نه کاوه. ډول ، ډول زورګویانو او چارواکو لاس سره ورکړي او دفساد او شر سبب ګرځیدلي دی.

ټولنه دومره فاسده شویده، چی هیڅ شی عیب نه بلل کیږي. رشوت او قاچاق په څرګند ډول دی او دخلګو نه پټ نه وي، هرڅوک ، هرڅوک پیژني، چی داشتمني او لوکس ژوند یي د کومي خوا پیداکړ، آن ورسره تګ او راتګ کوي، آن جاسوسي او دبهرنیو غلامي عیب ندي، ډیر بي وسي ده، اکثریت خاموش د خائین قدرت ته په رونو سترګو ګوري.

همدا ډول دهرات دښاروالی د ناوړو اجرااتو او چور او چپاول د ۸ صبح ورځپانی د وږي پر څلورم کال ۱۳۹۳ یو ډیر لوی مضمون د (پارک صنعتي هرات درچنګ زمین خواران) خپورشویدی، چی د ښاغلی اکبر رستمي په قلم دي، دا مضمون داسي لیکي:

دري زره جریبه مځکه د هوایي میدان ته ورڅیرمه د ملي تجارانو تر عنوان لاندي د صنعتي پارک په منظور تجارانو ته ورکړه شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مګر متاسفانه هغه ټوله یا تعمیرونه شول او یا باغونه،۸ صبح لیکي چي دا تجاران ، چي ټوله زورمندان ، وکیلان او یا جهادي قوماندانانوته تړلي ؤ.

د جنرال محمد اسمعیل خان زوی محمد یاسر نومي هم ۸ نمري تر لاسه کړیدي. محمد سلیم تره کی ښاروال څلور نمري، ښاغلو فهیم، غلام صدیق، الیاس، سید ګل اغا، میراعظم ، عزیز احمد احمدي، حفیظ الله ، محمد علي او نورو ته نمري رسیدلي دي.

د شورای ولایتي رئیس پدي هکله ډیر سرټکوی او دموضوع کنترول او یا مراقبت په برخه کي هر والي ناکامه شو. محمد داؤد صبا والي هم څه دلاسه پوره نشول، محمد ظاهر عنبر دفساد دمبارزي رئیس په غټو ، غټو سترګو ورته ګوري، ښاغلي جامي د ولایت مرستیال هم لاس تر زنه ناست ، یوازي دا وایي چي مځکی د مځکو مافیا وخوړل او نور یي څه دلاسه نه کیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۴۹)

د Anham کمپنۍ

د Anham امریکایي کمپنۍ لکه سپریم په امریکایي لوړپوړو چارواکو پوري تړلي او دناټو او ایساف سره جوخت ، د لوژیستیکي احتیاجاتو د پوره کولو د پاره زموږ هیواد ته تر ځینو شرایطو لاندي رااننوتل. دا دواړي کمپنۍ چي نړیوال شهرت لري په هر ډول فساد ککړ دي.

کورنۍ کمیشن کار هم پدي برخه کي بي برخي پاته ندي او لاس يي ورسره يو دي. د ډيرو افغانانو سره يي ناروا هم وکړل، پيسي يي تري وګرځولي او فريب او چل او ول يي ورسره وکړ، چي په بدحالت کي په ادارو کي سرګردانه ګرځی.

کوم احترام چي افغان د ميلمه پالني تر کلتور لاندي لري مرعات او باور وکړ، مګر ددي کمپنيانو مشران او چارواکي پوره مفسدان دي او غلط قرارداونه يي په کار اچولي دي.

زه دلته د انهم کمپنۍ يو ګزارش دمثال په توګه را اخلم. انهم ۵۱۵ زره موټران پدي پلمه چي دناټو او ايساف د پاره دي او د ګمرګ او محصول نه يي ډډه وکړه، د MTN قرارداد يي پلمه کړ. کيسه داسي ده ، چي ټوله واريدات بايد محصول شي، مګر کوم ضروريات چي دايساف او ناټو د پاره دي، منطقاً بايد معاف شي. مګر ښه منطق او دلسوزي په چوکاټ کي بايد تفکيک وشي، نه داچي شخصي شرکتونه ، چي ددوي د پاره کارکوي او خپله ګټه د ځان د پاره کوي، هم بايد معاف شي.

د ماليي وزارت د ګمرکاتو د عايدو رياست په ۳۲۹۶ لمبر نيټه ۳/۱۲/۹۲ ليک کي د عراده جاتو ليد ليکي، مګر محصول او ماليه پدي (شهر بي پرسان) کي ونشواى کولاى چي تحصيل کړي او د مامورينو هم چندان علاقه نشته. ځيني افغانان هم ددوي په يوه لب خند هرڅه ته حاضر دي. بهرنيان هم پوهيږي چي څنګه افغانان د افغانانو په مقابل کي استعمال کړي.

نو لدي کبله د بهرنيو چاروپخوانی مرستيال جاويد لودين، په کانادا کي افغاني سفير ښاغلی برنا او د واشنګټن پخواني سفير طيب جواد په لوړ معاش استخدام کړل، چي ددوي داړيکو او نفوذ نه ګټه پورته کړي.

سپريم هم عين تکتيک لري، په ظاهره د هيڅ دپاره او دهيڅ په مقابل کي پخوانی وزير محمد حنيف اتمر دي، چي د سپريم لخوا د مياشتي ۲۴ زره دالر مفت ورته ورکول کيږي، البته چي مفت به نه وي، يو څه خوبه ورته کوي، يا داسي پيښي نه وي، چي نه غواړي وپيژندل شي.

محمد حنيف اتمر چي په هر وزارت کي وي، د مياشتي ۴۰ زره دالره فوق العاده د انګريزانو لخوا ورته حواله وي، چي دهغو پواسطه خپل نفوذ ډير کړي، تر څو شهرت ومومي. هغه به ځينو کسانو ته داپيسي ورويشلي، چي دده به خوښه ؤ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۵۰)

د ۱۱۱ قطعي د خوا وژنه

دکابل دقمبر د ځلور لاري د رحمت اباد په پروژه کي په ۱۳۷۲ کال کي ۲۹ نمري رهايشي کورنونه ښاري پلان شوه او پدي ترڅ کي عامه النفعه تاسيسات لکه مسجد، کلينيک، پارک، ورکتون هم په نظر کي نيول شويوه، مګر دا عام النفعه محکه بالاخره دعام النفعه تاسيساتو پر ځای د ملي دفاع د وزارت د تاسيساتو د رياست لخوا نمره بندي او خط اندازي او په توزيع يي پيل شوه، چي بالاخره د سيمي خلکو ددي عام النفعه مځکي دنمره بندي په مقابل کي مظاهره وکړه، چي دا مظاهره د ۵ حوزي د پوليسو لخوا تر کنترول او مراقبت لاندي ؤ، مګر (۱۱۱) فرقي مداخله وکړه، پوليس يي دقانوني مظاهري له کتاره ليري او نظامي بريد وکړ، دفرقي د قومندان ښاغلی قدم شاه او دتاسيساتو رئيس جنرال عبدالمنان په قومنده مظاهره وټکول، ګلداد نومي زخمي او محمد صديق نومي يي په قتل ورساوه، آن محل واقعه يي تر څو ساعتو پوري محاصره نيولي. او زخمي او مړي ته يي څوک نه ورپريښنول. بالاخره مړي يي په غلط نامه (امام علي) د سردار داؤد خان روغتون ته تسليم کړ. دپيښي دنيټي د ۹۳/ ۴/ ۵ راهيسي جنرالان تحقيق ته حاضر نشول، نه دزخمي بازخواست چا وکړ او نه دمړي. دقانون څرګنده سرکشي او دقدرت ننداره ده او يو دبل شا ته دريدل دي او زورواکي حاکمه ده، چي کله،کله صلح اميزه مظاهره هم سرکوبه کيږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۵۱)

دفوايد عامي د وزارت بي كفايتي

پدي بي خاونده وطن په تيره چي بي كفايتي ، بي مسؤليتي او ناوړه ګټه چي سره يوځاى شي دا غريب وطن به په تدريجي ډول كرار،كرار د بدبختئ په لور نورهم ورټيل باسي، داسي ډير مثالو نه لرو، چي زموږ دهيواد وينه نه يوازي كورني خائينان څيبيني، بلكي بهرنيان هم تر دوي كومه كمي نلري او دخيانت په تطبيق كي لايو څه نور هم وړاندي دي، مثال يي دادي:

په ۲۰۱۱ كال ۳۱ دسمبر مياشتي كي دفوايد عامي وزارت د ECCI امريكايي او بيا شريكي كمپنى (METAG JV) سره دقيصارـــ لامان سرک د جوړولو قرارداد ۳۲۷ ميلونو دالرو په مقابل كي لاس ليک كړ، چي سرک ۲۳۳ كيلو متره اوږدوالى لري. ددي جملي نه دا لاندي مبالغ اجراشوي:

1. ۱۴۹,۴ ميلونه دالره تحويل وركړه شول
2. ۱۰۷ ميلونه پيش پرداخت
3. ۵۰ ميلونه دالر دامنيت په خاطر دكورنيو چارو وزارت ته.

قرار دادي بهرني شركتونه ، چي يو انچ سرک ته اقدام ونكړ.

په تيښته بريالي شول، ولي چي ضامن او تضمين تري اخيستل شوي نه ؤ، ممكن ادرس يي هم پوره ځرګند نه وي.

كومي ۴۲ ميلونه دالره دتجهيزاتو او ماشين الاتو دخريداري په خاطر مخ كي وركړه شويدي. او داخريداري نده شوي، بايد لومړى الات راغلي او يا د چک په مقابل كي پخپله د فوايد عامي وزارت د رسيدو وروسته وركړي واى.

اوس ټوله حكومت او دولت لاس تر زنه ناست دي. اوسنى وزير ښاغلى اوژن دا پر پخواني وزير عبدالقدوس وراړوي، ګټه يي څه ده ؟ افغان ولس ګرچه يو دالر ته حيران پاته شي. دا دومره پيسي په هوا شوي. ستا پر حال بايد زار، زار وژاړم. كه دا په بل هيواد كي واى، مسؤل كسان بايد اقلاً بنديان واى او يا په اعدام محكوم. كه په كوريا شمالي كي واى، نو به يي دباغ وحش دليوانو شومه تري جوړه كړيواى.

زار- زار ، بايد ګريست.

بي پروايي هم اندازه لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۵۲)

استاد او فساد

پخوا په فرهنګي او روزنيزو موسسو کي دفساد هيڅ ځرک نه لګيده ، له بده مرغه اوس دا فساد هلته هم رواج موندلي.

ماندګار ورځپاڼي د ۱۳۷۸ کال دلړم دمياشتي په يوه ګڼه کي د " بازداشت استادان دانشګاه" مشتي بردهان ازادي بيان تر نامه لاندي خپور کړي چي په کي ويل شويدي، چي مضمون ممکن دالبيروني د پوهنتون د استاد وي.

د البيروني دپوهنتون استاد محب الله بارش چي په بيګناه ډول زنداني شويدي مطلب ؤ، مګر حقيقت بل ډول ؤ، چي دپوهنتون دا مبارک استاد په څو ډولونو فساد او تقلب ککړ ؤ، چي دهغي جملي څخه دمحمد زبير محصل نه ۱۵۰۰ دالره دلندن بورس دورکولو او دلندن دسيتي کالج ته ليږلو په مقابل کي اخيستي اوپه خپل خط او کتابت يي رسيد ورکړيدي، چي دمحصلينو بهر ته ليږل دده د وسه نده پوره.

چي بالاخره په ۳ کاله بند محکوم مګر دواسطي په زور دا حکم تطبيق نشو.

ښاغلی بارش چي دالبيروني د پوهنتون رئيس ؤ، هرڅه چي ورته رسيدل، هغه يي کول. دپوهنتون د تعمير د قراردادي نه يي هم د قرارداد په مقابل کي څو زره دالره واخيستل. پدي هريو پوهيږي، چي دمحصلينو بورسونه او قرارداد پده پوري اړه نلري، بلکي دتحصيلاتو د وزارت دمقام صلاحيت دی، چي ځان ته جلا طرزالعمل لري، چي د تدارکاتو دقانون په چوکات کي دي، اجراکيږي، مګر استاد د ډير تګي او کلا برداري نه کارواخيست ، پيسي يي په لاس راوړي.

دپوهنتون د مرستي په نامه دښاغلی محمد يونس قانوني نه هم پنځه زره ډالره جيب ته کړه. شاګرد نه يوازی داستاد نه څه زده کړه کوي، بلکي پر ده هم زده کړه کوي، چي څه کرکتر او اخلاق لري.

ای افغانه ! حال دي زور وينم ، چي استاد دا ډول ککړ وي د توپکسالارانو به څه حال وي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۵۳)

قدم په قدم مفسد اجراات

سید جان د هلمند اوسیدونکي دیو ملګری سره دننګرهار څخه په کال ۱۳۸۵ ۵۰ کیلو هیروئین هلمند ته د نقلولو له پاره بار بندي کړه، چې هدف ته نارسیده د کابل او جلال اباد په لویه لار کي تلاشي او ونیول شو. بالاخره د محکمو لخوا په ۱۶ کاله بند دواړه ملګري محکوم او دکابل په پلچرخي کي زندانیان شول.

دځو مودي د تیریدو نه وروسته د عدلي وزارت مقام وطن ته د تبدیلیدو عرضه وکړه. معمولاً قاچاقبران له دي کبله چې خپل وطن کي نفوذ لري او یا نور شرایط ورته مهیا دي. خپل وطن غواړي او یا اکثراً د جرمي ډله د لاعلاجه او یا صعب العلاجه ناروغي پلمه راوړي.

په هر صورت سید جان هم د وزارت د مقام نه (د قانون سره سم د اجرااتو حکم په لاس راوړ)، نو دسید جان تبدیلي دیو نفر محافظ سره د هلمند په لوري حرکت وشو. په ده افغانانو کي مسؤل مامور سره ملاقات او په رستورانت کي کباب وخوړل شو او مسؤل مامور ۸۰ زره دالره نقدي واخیستي. دهلمند په لوري حرکت شو. کله چې هلمند ته ورسیدل، څرنګه چې ناوخته ؤ، محبس ته تسلیم نشوه . څارنوال عبدالستار په یو کمزوري ضامن په اخیستلو دا ۱۶ کلن زنداني ته تر سبا رخصت ورکړ،دمحبس مدیر ته چا څه ونه ویل، چې ددي لسو کالو راپدي خوا یی تر اوسه رخصت لا پای ته نه دي رسیدلي.

نوموړي زنداني د خپل ضامن سره وتښتید،ګرچه عبدالستار څارنوال دري کاله بندي شوو.

دا ډول کړنی زموږ په هیواد کي ډیري شوي وي، چې ممکن څوک یي پوښتنه نکوي او عیب یي نه بولي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۱۵۴)

شیر پور چورشو

دشیرپور تاریخي کلا چي اوس دشیرچور نوم یي ځانته غوره کړ او دافغانانو ویاړلي تاریخي کارنامي قهره مانی، شهکاریو او شهادتونو تاریخ په کي پروت وو، له بده مرغه چي دځان غوښتنکو کړیو له خوا ویجاړ او دنابودۍ کندي ته وسپارل شو.

ددي پرځاي چي ددغي تاریخي کلا، چي دانګلیسانو او یرغلګرو دماتي او دافغانانو دغزا اوبریاوودسمبول په نامه پاتي او په هغي کي داسي بناوي جوړي شوي واي، چي یي هم ددغي کلا تاریخي عظمت په کي ساتل شوي واي او هم دملي مبارزو کارنامي په کي ثبت او ضبط شوي واي.

وایي چي میګناتن همدلته دځوان سردار غازي محمد اکبر خان په چاړه ووژل شو. او دمیګناتن پر را ایستلي تفنګچه یي تري واخیستله. وایي چي هغه تفنګچه بیا جناب حضرت صاحب مجددي دخپل جمهوري ریاست په وخت کي پاکستاني جنرال حمید ګل ته سوغات کړل.

خو دریغه چي هغه د اجانبو په اشاره دملي دفاع وزارت چارواکو له لاري داسي خلکو ته داوسیدلو دکورنو دجوړولو له پاره وویشل شوي، چي حاکمه او زورواکو کړیو پوري یي تړاو درلود .

دغه تاریخي سیمه چي اوس دافغانانو له خوا د شیرچور په نامه یادیږي، ددي پرځاي چي د کابل ښاروالی له خوا چي یوازني دنده یي خلګو ته دکورنو او استو ګنو نومري ویشلي دي . یو معقول تصمیم نیول شوي واي برعکس د مارشال محمد قسیم فهیم له خوا، چي هغه وخت دملي دفاع وزیراو دجمهوري رئیس مرستیال ؤ خپلو خپلوانو او غیرمستحقو لاندي کسانو ته وویشل شوه ، ولي چي دشیرپور کلا په ملي دفاع وزارت پوري تړلي وه.

نوموړی سیمه چي زیات ارزښت درلودونکي ده په دومره پیسو ووشل شوه، چي دهغي سیمي لس سلنه ارزښت لري،چي موږ یي نوم لړ دګرانو لوستونکو د خبرولو او داچي دغه تاریخي موضوع دتاریخ له حافظي څخه بهر پاتي نشي خپروو یي. او په پایله کي هغه نوم لړ هم خبروو چي تراوسه یي ددغه جایداد قیمت هم نه دي ورکړي .

د ښاروال محمدانور جګدلک لخوا نمره بندي په خلګو ، بسوه په ۱۰۰۰ دالره پداسي حال کي چي همدلته بسوه دسلوزرو په شاوخوا کي قیمت لري خرڅه شول . بالاخره دشکایاتو په صورت کي دوزیرانو لخوا چي همدا وزیرانو ته هم په حق رسیدلي ؤ، بالاخره بسوه ۱۱ زرو دالرو ته پورته شول ، چي بیا هم همدا قیمت هم تحویل نکړ.

زورواکان خپلي حرامي پیسي په ډیر بي پروایي مصرف کړي. څرنګه چي اوس اینجوګاني هم ولاړي ،خارجیان هم لړ شول ، هغه ټوله مصرف عبث ؤ او کورنه بیکاره پاته دي . هغه کسان چي مخکي وررسیدلي دي دلته په لست کي دوي یوازي له دي کبله چي ونه پیژندل شي دتخلص نه صرف نظر کړیدي، یوازي علي احمد جلالي اتمر او استاد حاجي محمد محقق خپل تخلص ورکړیدي او ځینو کسانو نمره د زوی او یا ښځي په نامه اخیستي ده، چي ونه پیژندل شي.

شیرپور هم لکه د ۸ فرقي مځکي چي د اردو افسرانو لخوا غصب او کورونه پکي جوړشول، چي دهغي جملي نه یوازي یوسف احمد نورستاني دملي دفاع دوزارت مرستیال ۴ نمري واخیستي .

دشیر چور د ناحیي د نمرو د اخیستونکو نمونه دادي:

(c) ketabton.com: The Digital Library

لست افراد و اشخاص در رابطه به نمرات توزیع شده ساحه شیرپور

شماره	شهرت		نمبر زمین	واقع	قیمت فی بسوه زمین
	اسم	ولد			
1	عبدالمومن	عطا محمد	1108	پروژه شیر پور	11250 دالرامریکائی
2	حاجی قیوم	باشی حکیم	1180	//	//
3	کرام الدین	محمد کریم	1150	//	//
4	محمد شعیب	محمد یونس	1044	//	//
5	محمد کریم	سرفراز	1180	//	//
6	جان محمد	عبدالباقی	1068	//	//
7	محمد سعید	فیض محمد	1100		
8	عبدالمحمود	عبدالرازق	4610	//	//
9	محمد مهدی	محمد اکرم	1046A	//	//
10	عتیق الله	محمد عثمالن	1050	//	//
10	صدیق الله	عبدالمعروف	1140	//	//
21	جان احمد	حاجی محمد شاه	1124	//	//
31	غلام نبی	دین محمد	1020	//	//
41	احمد جمشید	محد ایوب	1015	//	//
51	محمد واصل	محمد حسین	1003	//	//
61	سلطان محمد	عبدالودو	1135	//	//
71	انجنیر علی "عاصم"	محمد حیم	1142	//	//
18	عبدالرحیم	ولد عبدالغنی	1147	//	//
19	دین محمد	رجب علی	1250	//	//
20	اقیر	عبدالحفیظ	1166	//	//
21	محمد شاکر	عبدالرسول	1141	//	//
22	احمد صابر	محمد نعیم	1057	//	//
23	محمد ابراهیم	محمد یوسف	1236	//	//
24	محمد عیسی	محمد واصل	1241	//	//
25	محمد صابر	محمد طاهر	1176	//	//
26	تاج محمد	شمشیر خان	1089	//	//
27	امان الله	مومن خان	1164	//	//
28	حاجی محمد الماس	حاجی محمد اکبر	1088	//	//
29	نجیم	دین محمد	1010	//	//
30	شهزاده مسعود	محمد خان	1162	//	//

(c) ketabton.com: The Digital Library

31	داکتر حسام الدین		1275	//	//
32	خالد ا حمد	دکتور محمد حسین	866	//	//
33	نجیبه	خدا بخش	1277	//	//
34	مولوی عبدالباقی	محمد قربان	866	//	//
35	سمیع الله	امین الله	1133	//	//
36	محمد شریف	محمد یوسف	1048	//	//
37	نجیبه	غلام حسین	1232	//	//
38	محمد یونس	محمد یوسف	1049	//	//
39	عبدالواحد	عبدالرزاق		//	//
40	میر امان الله	میر عبدالله	1013	//	//
41	خانم گل	غلام سخی	1065	//	//
42	سید مصطفی "کاظمی"	حاجی ملکی	1082	//	//
43	قره بیک	محمد هاشم	859	//	//
44	عبدالسمیع	عبدالقدیر	1139	//	//
45	فضل الدین	تاج الدین	1016	//	//
46	محمد قسیم	قلعه داد	1085	//	//
47	سمیع الله	عبدالطیف	1219	//	//
48	حاجی قدیر	محد عثمان	1097	//	//
49	عبدالخالق	عبدالحمید	1231	//	//
50	زلمی "هیواد وال"	محد امین	858	//	//
51	گلستان	حاجی محمود	1069	//	//
52	محمد امرار	خیر محمد	1279	//	//
53	عبدالبصیر	عبدالحبیب	1129	//	//
54	بصیر "سالنگی"		1272	//	//
55	نجیب ا لله	محمد یعقوب	1136	//	//
56	حاجی کاتب	حاجی شمشیر	1130	//	//
57	احمد نجیب	تاج محمد	1163	//	//
58	عبدالمومن	عطا محمد	1108	//	//
59	نور محمد	محمد قل	1047	//	//
60	میر حیدر	میر اکبر	1228	//	//
61	عبدالصمد	محمد نادر	858	//	//
62	محمد ایوب	محمد اسمائیل	1263	//	//
63	عبدالمالک	عبدالعلی	1116	//	//
64	محمد فاضل	محمد طاهر	1174	//	//

(c) ketabton.com: The Digital Library

65	محمد آصف	سربندل	1235	//	//
66	هدایت الله	بسم الله	1091	//	//
67	محمد نعیم	عبدالغیاث	1262	//	//
68	عنایت الله	بسم الله	1092	//	//
69	محمد عثمان	عبدالمجید	1115	//	//
70	محمد ریحان	محمد طاهر	1116	//	//
71	موجود	عظیم الله	1035	//	//
72	محمد اکبر	محد انور	1017	//	//
73	مقبول	عظیم الله	1031	//	//
74	قاری محمد علم	حاجی بیدل	1144	//	//
75	محمد طیب	قطب الدین	1148	//	//
76	شاه علم	میر محمد علم	1056	//	//
77	عبدالشفیق	عبدالطیف	1165	//	//
78	احمد ولی	عبدالاحد	859	//	//
79	حمید صدیق	حاجی عبدالطیف	1041	//	//
80	غلام یحیی	محمد ابراهیم	1049	//	//
81	محمد سرور	صالح محمد		//	//
82	گل زرگ	گل ملک	1175	//	//
83	دولت میر	رئیس میر	1142	//	//
84	محمد قسیم	محمد حکیم	1106	//	//
85	سید فضل اکبر	سید علی اکبر	166A1	//	//
86	سید محمد حسن	سید احمد شاه	1161A	//	//
87	سید ظاهر	سید حکیم شاه	1168	//	//
88	عظیم الدین	فضل الدین	1102	//	//
90	عبدالحیمد	امیر محمد	1227	//	//
91	بسم الله	غوث الدین	1093	//	//
92	محمد رفیق	عبدالطیف	1125	//	//
93	محد امین	غلام بهاوالدین	1121	//	//
94	عبدالحدود	عبدالحکیم	1120	//	//
95	عبدالله" توحیدی	نصر الله	1234	//	//
96	ذبیح الله	مومن خان	1086	//	//
97	احمد صابر	محمد نعیم	1075	//	//
98	محب الله	رحمت الله	1058	//	//
99	داکتر احمد مشاهد	محمد ایوب	1059	//	//

(c) ketabton.com: The Digital Library

100	محمد شریف	جمعه خان	1062	//	//
101	حاجی خالق	عبدالرازق	1045	//	//
102	محمد سرور	کاکو خان	1322	//	//
103	څارنوال میرجان	توره میر	1149	//	//
104	مولوی فضل هادی"شینواری"	سید جمال	1163A	//	//
105	جاجی شمشیر خان	تاج محمد	1132	//	//
106	عبدالکریم	حاجی محمد امین	1021A	//	//
107	عبدالحکیم	محمد افضل	1244	//	//
108	فضل احمد	محمد موسی	1004	//	//
109	اسد الله	غلام محبت الله	1099	//	//
110	باز محمد "احمدی"	احمد جان	1052	//	//
111	حبیب الله	عباد الله	1083	//	//
112	عتیق الله	رحمت الله	1019	//	//
113	غلام اکبر	غلام سرور	1011	//	//
114	سید مخدم"رحین"	میر محمد شریف	1161	//	//
115	حکیم الله	مومن خان	1145	//	//
116	محمد جلیل	محمد حکیم	1143	//	//
117	عبدالقدیم	قلعه داد	1030	//	//
118	محمد ابراهیم	ناصر علی	1220	//	//
119	محمد آصف	دلاور خان	1110	//	//
120	عبدالخالق	فضل احمد	1113	//	//
121	محمد هابیل	محمد صالح	1073	//	//
122	عبدامعروف	پروان خان	1177	//	//
123	عدالواسع	محمد غوث	866YC	//	//
124	محمدعیسی	محمد غنی	1051A	//	//
125	عبدالعلیم	محمد عظیم	1060	//	//
126	هلال الدین	محمد علی	1271	//	//
127	عبدالولی	عبدالحفیظ	1182	//	//
128	عنایت الله	نظر محمد	1265	//	//
129	محمد داود	محمد آقا	1273	//	//
130	افضل امان	عبدالامان	1166B	//	//
131	محمد هارون"رسولی"	محمد اشرف	1274	//	//
132	حاجی قربان	شاه افغان	1269	//	//

(c) ketabton.com: The Digital Library

133	عبدالله	گلدین	1263	//	//
134	حنیف الله	نظر محمد	1204	//	//
135	گلبا الدین	محمد عالم	1072	//	//
136	عبدالمتین	محمد یعقوب	1090	//	//
137	سلطان محمد	عبدالودود	1135	//	//
138	عتیق الله "حبیبی"	عبدالروف	1165	//	//
139	عبدالسمیع	عبدالقدیر	1139	//	//
140	محمد نعیم	عبدالعنایت	1162	//	//
141	حاجی عبدالولی	عبدالحفیظ	1182	//	//
142	جاجی عبدالقیوم	باشی حکیم	1180	//	//
143	محمد کریم	میر نواز	1180	//	//
144	صالح محمد	حاجی قیاد	1182A	//	//
145	محمد شاکر	عبدالرسول	1141	//	//
146	حاجی کاتب	حاجی شمشیر	1130	//	//
147	عبدالمعروف	پروان خان	1177	//	//
148	احمد جمشید	محمد ایوب	1177	//	//
149	محمد صابر	محمد طاهر	1176	//	//
150	احمد نجیب	تاج محمد	1163	//	//
151	محمد شفیق	عبدالطیف	1165	//	//
152	شهزاده مسعود	محمد خان	1162	//	//
153	عبدالبصیر	عبدالحبیب	1129	//	//
154	محمد امین	غلام موالدین	1121	//	//
155	حاجی شمشیر خان	تاج محمد	1132	//	//
156	نجیب الله	محمد....	1135	//	//
157	سید ممتاز	حاجی محمد خان	1109	//	//
158	محمد آصف	دلاور خان	1115	//	//
159	عبدالمومن	عطا محمد	1108	//	//
160	مرزا رحیم	مرزا محمد	1103	//	//
161	سید ظاهر	سید حکیم شاه	1168	//	//
162	عبدالمالک	عبدالحلیم	1112	//	//
163	محمد عیسی	محمد علی	1115	//	//
164	محمد شفیق	عبدالطیف	1113	//	//
165	عبالودود	عبدالحیکم	1125	//	//
166	انجنیر علی عالم	محمد رحیم	1142	//	//

(c) ketabton.com: The Digital Library

167	نجیب الله	محمد عثمان	1166	//	//
168	قاری محمد علم	حاجی بدل	1144A	//	//
169	امان الله	مومن خان	1146	//	//
170	حکیم	مومن خان	1145	//	//
171	غلام یحیی	محمد ابراهیم	1149	//	//
172	محمد طیب	قطب الدین	1148	//	//
173	رقیه	عبالحفیظ	1166	//	//
174	کرام الدین	محمد کریم	1105	//	//
175	حاجی محمد الماس	محمد اکبر	1088	//	//
176	خانم گل	غلام سخی	1065	//	//
177	عظیم الدین	فضل الدین	1102	//	//
178	ځارنوال میرجان	توره میر	1147	//	//
179	مولوی فضل هادی شینواری	سید جمال	1163A	//	//
180	دکتور حسام الدین	حاجی تاج الدین	1166B	//	//
181	عتیق الله	رحمت الله	1019	//	//
182	محمد سرور	صالح محمد	1025	//	//
183	سید فضل اکبر	سید علی اکبر	1166A	//	//
184	محمد واصل	محمد حسن	1003	//	//
185	غلام اکبر	غلام سرور	1011	//	//
186	نجیم	دین محمد	1010	//	//
187	محب الله	رحمت الله	1058	//	//
188	قدم شاه	عبدالروف	1044	//	//
189	عنایت الله	بسم الله	1092	//	//
190	هدایت الله	بسم الله	1086	//	//
191	بسم الله	غوث الدین	1041	//	//
192	تاج محمد	حاجی شمشیر خان	1043	//	//
193	حاجی خالد	حاجی عبدالرزاق	1089	//	//
194	مقبول	عظیم الله	1045	//	//
195	عبدالقدیم	قلعه داد	1031	//	//
196	عبدالصمد	محمد نادر	1030	//	//
197	عبدالکریم	محمد امین	1051	//	//
198	فضل الدین	تاج محمد	1016	//	//
199	محمد اکبر	محمد انور	1017	//	//

(c) ketabton.com: The Digital Library

200	میر امان الله	میر عبدالله	1013	//	//
201	فضل احمد	محمد موسی	1004	//	//
202	محمد یونس	محمد یوسف	1049	//	//
203	محمد شریف	محمدیوسف	1048	//	//
204	نور محمد	محمد قل	1047	//	//
205	عبدالمحمود	عبدالرازق	1046	//	//
206	باز محمد احمدی	احمدجان	1052	//	//
207	عتیق الله	محمد عثمان	1050	//	//
208	موجود	عظیم الله	1035	//	//
209	حمید صدیق	حاجی عبدالطیف	1041	//	//
210	محمد مجیدی	محمد اکرم	1046A	//	//
211	عبدالقدیم	قلعه داد	1084	//	//
212	شهاب الدین	محمد عالم	1072	//	//
213	محمد هابیل	محمد صالح	1073	//	//
214	عبدالعلیم	محمد عظیم	1061	//	//
215	حبیب الله	عبدالله	1083	//	//
216	شاه علم	میر محمد علم	1056A	//	//
217	محمد شریف	جمعه خان	1062	//	//
218	حاجی قدیر	محمد عثمان	1047	//	//
219	اسد الله	غلام جمت الله	1099	//	//
220	احمد صابر	محمد نعیم	1075	//	//
221	عبدالرشید	عبدالرحیم	1217	//	//
222	بی بی سلطنت	محمد دین	1239	//	//
223	عبدالواسیع	حاجی محمد غوث	866G	//	//
224	عبدالواجد	حاجی عبدالرزاق	866K	//	//
225	دولت میر	وقیش میر	1142	//	//
226	جان محمد	عبدالباقی	1068	//	//
227	گلستان	حاجی محمود	1064	//	//
228	سید مصطفی کاظمی	حاجی ملک سید گل	1082	//	//
229	محمد قسیم	محمد حکیم	1106	//	//
230	عبدالادیب	عبدالمقیم	1084	//	//
231	محمد سرور	کاکو خان	1222	//	//
232	سمیع الله	عبدالطیف	1214	//	//
233	محمد ابراهیم	محمد علی	1220	//	//

(c) ketabton.com: The Digital Library

234	عبدالله توحیدی	نصر الله	1234	//	//
235	نجیبه	غلام حسین	1232	//	//
236	مسیح الله	امین الله	1233	//	//
237	عبدالحمید	امیر محمد	1227	//	//
238	عبدالخالق	فضل محمد	1216	//	//
239	باطور	عبدالرشید	1215	//	//
240	فیض الله	محمد ابراهیم	1216A	//	//
241	محمد ابراهیم	محمد یوسف	1236	//	//
242	عبدالکریم	حاجی محمد امیر	1236	//	//
243	سید نور الله	سید برهان الدین	1215	//	//
244	محمد عیسی	محمد وصال	1241	//	//
245	داد محمد	میر محمد عثمان	1251	//	//
246	عبدالحکیم	محمد افضل	1244	//	//
247	عبدالله	گلدین	1243	//	//
248	میر حیدر	میر اکبر	1231	//	//
249	عبدالطیف	عبد العزیز	1228	//	//
250	سید ا حمد	میر عالم	1229	//	//
251	صفت الله	نظر محمد	858	//	//
252	عبدالولی	عبدالاحد	859B	//	//
253	گل محمد	عبدالقیوم	1150	//	//
254	افضل امان	عبدالامان	1154	//	//
255	جان احمد	حاجی محمد شاه	1124	//	//
256	سید حسین	سید آقا	1155	//	//
257	سید محد حسین	سید احمد شاه	1161	//	//
258	دین محمد		1241	//	//
259	داکتر حسام الدین		1275	//	//
260	محمد نعیم	عبدالغیاث	1262	//	//
261	محمد داود	محمد آقا	1273	//	//
262	نقیب الله	نظر محمد	1276	//	//
263	محمد حرار	خیر محمد	1274	//	//
264	سید مخدوم رحین	میر محمد شریف	1161	//	//
265	حاجی قربان	شاه افغان	1262	//	//
266	زلمی هیواد مل	محمد امین	758A	//	//
267	مولوی عبدالباقی	محمد قربان	866C	//	//

(c) ketabton.com: The Digital Library

268	محمد معصوم	مقصود خان	866F	//	//
269	احمد صدیق	عبدالطیف	1120	//	//
270	سید ابراهیم	سید نور الله	1199	//	//
271	محمد عظیم	محمد غوث	1128	//	//
272	محمد قسیم	محمد حکیم	1166	//	//
273	محمد شریف	جمعه خان	1062	//	//
274	نورمحمد	محمد قل	1047	//	//
275	شاه علم	میر محمد علم	1056	//	//
276	فضل الدین	تاج الدین	1016	//	//
277	محمد اکبر	محمد انور	1017	//	//
278	غلام اکبر	غلام سرور	1011	//	//
279	محمد ایوب	محمد اسمعیل	1263	//	//
280	محمد ریحان	محمد طاهر	1116	//	//
281	بی بی سلطنت	محمد دین	1239	//	//
282	قاری محمد علم	حاجی بدل	1144B	//	//
283	محمد معصوم	مقصود خان	F866	//	//
284	محمد عثمان	عبدالمجید	1115	//	//
285	غلام نبی	دین محمد	1020	//	//
286	هدایت الله	بسم الله	1043	//	//
287	عبدالخالق	عبدالحمید	1231	//	//

لست اشخاصیکه پول قسط اول دالری زمین خویش را تحویل نموده اند.

شماره	شهرت		نمبر زمین	مبلغ تحصیل شده قسط اول
	اسم	ولد		
1	محمد ریحان	محمد طاهر	1116	928125
2	حبیب الله	عبدالله	1083	1278482
3	محمد کریم	سرفراز	1180	436324
4	افضل امان	عبدالامان	1154	619882
5	خانم گل	غلام سخی	1065	695819

(c) ketabton.com: The Digital Library

6	ذبیع الله	مومن خان	1086	1362826
7	عتیق الله	مومن خان	1019	767879
8	عبدالکریم	حاجی محمد امین	1230	504883
9	زینب انوری	محمد علی	A1021	103850
10	داکتر احمد مشاهر	محمد ایوب	1081	675221
11	احمد جمشید	محمد ایوب	1177	876227
12	عبدالصمد	محمد نادر	1015	662313
13	سید احمد	میر عالم	858	671041
14	محمد شاکر کارگر	عبدالرسول	1005	1426597
15	باطور	عبدالرشید	1170	554625
16	سید نور الله	سید برهان الدین	1215	554625
17	عبدالرشید	عبدالرحیم	1217	582806
18	عبدالخالق	فضل محمد	1216	840823
19	محمد عیسی	محمد علی	1113	336593
20	عزیز الله شفق	خادم حسین	1022	874641
21	نور احمد	همت خان	1247	507314
22	محمد هارون رسولی	محمد اشرف	180/42	1092792
23	عبدالعلیم	محمد عظیم	122/3	970017

لست اشخاصیکه پول قسط اول دالری زمین خویش را تحویل نموده اند

شماره	شهرت		نمبر زمین	مساحت	موقعیت	قیمت متفاوت زمین های شیر پور
	اسم	ولد				
1	شیر احمد	نصر الله	1223	230	شیر پور	1817651
2	محمد امین	ناصر خان	1053	484	شیر پور	2629802
3	انور الحق	عبدالحق	1153	440	شیر پور	2436687
4	لطف الله	مومن خان	1253	375	شیر پور	2076422
5	محمد ابراهیم	عبدالحکیم	1021	621	شیر پور	3435649
6	حلیمه	عبدالغفور	1249	344	شیر پور	1902853
7	ابراهیم	عبدالرحمن	1178	319	شیر پور	1688601
8	دین محمد	محمدرمان	1172	315	شیر پور	1603442
9	بابه جان	قلندر	1152	440	شیر پور	2439687

(c) ketabton.com: The Digital Library

10	عطامحمد	نور محمد	1234	480	شیر پور	2068022
11	ماهره	عبدالروف	1056	484	شیر پور	2680357
12	محمد کریم	محمداسلم	1029	936	شیر پور	5182888
13	محمدامین	محمدطوره	1052	393	شیر پور	2730911
14	سیدیحی	سیداقاگل	1016	340	شیر پور	1909823
15	عبدالحمید	محمدکبیر	1014	300	شیر پور	1661138
16	نورالله	عبدالحسین	1026	630	شیر پور	3991478
17	سیدنجیب الله	سیدقربان	1064	440	شیر پور	2436335
18	محمدیونس	محمدیعقوب	1156	600	شیر پور	2027170
19	بی بی سنبل	محمدعثمان	1032	628	شیر پور	3475283
20	بی بی ثریا	محمدعثمان	1038	618	شیر پور	34191112
21	بی بی زیاده	ملاعصیت الله	1240	360	شیر پور	1992165
22	نورحبیب	عبدالرسول	10514	464	شیر پور	2581498
23	محمدیحی معروفی	محمدعثمان	A1143	543	شیر پور	3006091
24	عمر	محمد عارف	1066	484	شیر پور	3006748
25	احمد کمال	محمد اسماعیل	1047	640	شیر پور	3542688
26	عبدالرحیم	امیر محمد	1061	471	شیر پور	2928298
27	عبدالامین	قلعه دار	1034	643	شیر پور	3986666
28	عبدالحسین	قعله دار	1039	630	شیر پور	3911172
29	حاجی شیر علم	حاجی محمد	1009	484	شیر پور	3006269
30	عبدالمقیم	قعله دار	1037	591	شیر پور	3665816
31	حاجی مبین	مولوی متین	1031A	360	شیر پور	2236025
32	خواجه نبی	خواجه شیر احمد	1224	350	شیر پور	2165914
33	محمد یاسین	محمد موسی	1087	990	شیر پور	6215399
34	محمد سعید	عبدالکریم	1179	310	شیر پور	1920171
35	محمد طیب	قطب الدین	1148	650	شیر پور	3997410
36	گل محمد	عبدالقیوم	1177A	402،46	شیر پور	1719440
37	احمد عبیر	محمد یوسف	1070	1096	شیر پور	6817411
38	جلال	محمد خان	1040	522	شیر پور	3278539
39	محمد امان	محمد موسی	1018	700	شیر پور	4345740
40	فاطمه	محمد قسیم	1075	485	شیر پور	3014591
41	محمد داود	محمد حسین	1012		شیر پور	310868
42	علی احمد جلالی	غلام جیلانی	8866	880	شیر پور	5862512

(c) ketabton.com: The Digital Library

43	کبرا نامه	محمد امین	1151	300	شیر پور	2487120
44	محمد یوسف واعظی	محمد اسحق	1024		شیر پور	3910877
45	محمد حنیف اتمر	محمد اصف	A 1172	360	شیر پور	1932869
46	محمد معصوم	محمود خان	866F	461	شیر پور	2863292
47	حیات الله	حمایت الله	A1036		شیر پور	4097412
48	تمیز خان	محمود خان	1111		شیر پور	4096884
49	جلال الدین	امرالدین	1036A		شیر پور	2283476
50	امرالدین	حاجت میر	1125	728	شیر پور	4050918
51	فضل عظیم	غلام صحبت الله	1055		شیر پور	1030867
52	بی بی شکریه	محمد حضرت	1098		شیر پور	3048667
53	حاجی محمد محقق	محمد سرور	1028	672	شیر پور	3735288
54	نصیر احمد	شمشیر خان	1095	500	شیر پور	2782605
55	نعمت الله شهرانی	عیار الله	1043	640	شیر پور	3987792
56	می الدین	نور محمد	1220	1029	شیر پور	1750194
57	مقصود	عظیم الله	1038		شیر پور	3374175
58	عبدالاحد	محمد سرور			شیر پور	5562011

دهغي ډلي نه چي د خپل تخلص نه يي په لست کي مخ اړولی دی، يو هم استاد محمد کريم خليلی دی، چي د (خليلي) د نامه يي مخ اړولي او ۱۰۲۹ نمبر دده ته ورکړه شويدي، که دا کار عادلانه او انصاف ندي ، نو ولي تخلص نه ليکي؟ او که بد دي، بايد نه يي وای کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۵۵)

چور لمان

د ولس قضاوت، هغه اصلي او حقيقي قضاوت وي، گرچه ولس ډير ناتوانه هم وي ، يو (اکثريت خاموش) جوړه وي او ديو اقليت خائين دزورواکي په لاس برمته شوی وي.

دا اقليت معمولأ د قاچاق، غصب، بډي او اختطاف د لاري د قدرت او ثروت خاوندان شوي وي.

يوه مافيايي کړی يي جوړه کړي وي، ددي خائين کړي شاته يو دولتي چارواکي ولاړ او خپل حق اخلي، دی حمايه او روزي او دقانون دتطبيق مخنيوي ورباندي کوي.

ولي کله چي موږ زورواکي وايو، دهغو د (زور) سرچينه دري منبع دي، يا دولتي چارواکي لکه حکومتي لوړ پوړي او يا پارلمانست او دکام په نامه يو مشر وي.

د زورواکانو يوه مهمه ډله ، دپارلمان غړي دي، چي ولس پارلمان ته (چورلمان) وايي، چي ددوي زورواکي ، لوچکي حکومت پر گنډو کړي او د حکومت د مشروع اجرااتو مخ نيسي.

بحث او يا اعتراض چي پر وکړي، يو هم ځان ته گوته نه نيسي، وايي زه نه وم، پداسي حال کي چي تر ټولو هغه لوی خائين به (دی) وي.

دنارينو په څنگ ښځي وکيلاني لکه (.......) دوپښته (دوسره) کار کوي، هم يي کميشن کاري او هم يي فزيکي فروشات درلودل او پردو ته د خوند د پاره ځان په اختيار کي ورکاوه، اداره په اداره ، ديره په ديره به گرځيدل او په ډيره بي عزتي په هره دروازي کي ولاړول.

يو امتياز يي داؤ، چي په لږ يي قناعت درلود. ننگ دي وي پردي ملي نهاد او مرگ دي وي پردي نهاد.

که دا پوښتنه وشي، چي ولي ولس رايه ورکول ؟؟ ، يا په درغلي راغلي او يا په زور، آن پر ډيرو د وطن فروشي شک راتلي، چي د پردو لخوا اجاره او استخدام شويدي.

که ملي (گټه) په پام کي ونيول شي همدا سمه ده، چي هيڅ پارلمان ونلرو، ولي چي پارلمان ته هغه کسان راغلي ؤ ، چي سرمايه تر لاسه کړي. او هغه کسان چي سرمايه لري هغه وساتل شي. داخلاقو دسرحد سره ليکه دوی نه پيژندل، تل يي هڅه داوه ، چي حکومت کمزوری کړي، وزيران او واليان تابع کړي. او په غير دهغه ستونزي ورته جوړي کړي. کومه شخصي موضوع او يا لويه ملي موضوع به وي، چي ددي لړلي نهاد څو کسان پکي چنگاو نه وي.

داهم بايد ووايم، چي دافغان نجيب او مجاهد ولس ټيټ کسان په پارلمان کي انتخاب شوي وه، لکه گارگان د ولس پر غوښو اخته ؤ، شيخ پلمه يي درلوده، (دولس استازی) چي دي جملي هيڅ حقيقت نه درلود. هرڅه د ځان دپاره ؤ، که به يي لنډه او شيخه گټه په موقتي ډول نه ليدل کيده، دکريديت او راتلونکي اعتبار به يي په پام کي ؤ. په علمي سويه کي د حکومت تر غړو او پارلمان تر منځ ډير تفاوت ؤ.

په هره ټولنه کي ښه او بد شته. دپارلمان غړو دبډو اخيستونکو، قاچاقبر،غله او وژونکي استازيتوب کاوه، دهغه په دفاع به يي هر ډول ذلت ته ځان ورکاوه او چني به يي وهلي(مرگ پر چورلمان او اعضاو باندي).

اساسي قانون کي بايد تغير او تبديل راشي، متهم يي عدالت ته وسپارل شي او دانحلال د پاره يي هم پام وشي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کومه مقرري به وي ، چي د وکیل صاحب لاس په کي نه وي؟ او په ډیرو اداروکي سم خپل سهم لري. هغه قران (مجید) دي دوي ووهي ، چي دوی لاس پر ایښي دي.

که زندانونه وکتل شي، هلته یو غل ،یو قاچاقبر او بل قاتل دي. او داکسان طبعآ کله ، کله شریک د جرم هم لري. قاچاقبر غل نه وي او کیسه بر قاتل نه وي، مګر زموږ وکیلان دهرجاني شریک او شاته ولاړ وي، که قاچاق بر وي او که بدي خوړونکي.

پدي باید اعتراف وکړو، چي کمزوري حکومت او قوي پارلمان مو په دواړو دورو (۱۵-۱۶) دوره کي درلود. قوي پارلمان پدي مانا ، چي خودسره،سرکښه ، بداخلاقه او قانون شکفه ؤ. کوم څوک چي لار نه نیول لکه ، داکتر رنګین دادفراسپنتا، مجتبی پتنګ، عبدالرحیم وردګ، بسم الله محمدي، محمد اسحق الکو او داسي نور. کوم وزیر چي به چمتووالی درلود، دبیړندني په لومړی ورځ به تسلیم او خپل جیب ته لاس او په ټوله ماموریت دوره کي به یي خپل تعهدات پر ځای کوله. او که کوم څوک چي ناتوان او د عزت خاوند به ؤ، هغه به یي د کمپاین په لومړي ورځ کورته رخصت کړ.

ددوي یو صفت داؤ، چي نه یي عزت درلود اونه شرم.

ددوي په هکله تشخیص ؤ، مګر دارو او درمل یي چا اقدام ونکړ.

تر هر چا ولسمشر د چورلمان لخوا فوچوق ؤ، آن هغه ورسره مدا درکول، بي بندو باره کسان پکي راغلي ؤ. حاجي ظاهر قدیر، حاجي لالی حمیدزي، احمد بیهزاد، داکتر مهدي، اقبال صافی، میرا داد نجرابي، الله ګل مجاهد، دیو خوا به یي هر حق او ناحقه خوله خلاصول، په بودجه کي یي ستونزي رامنځ ته کولي، قراردادونه او پرتوکولونه یي نه منل او وزیرانو په ډیر مسؤولیته د رایو په وخت کي برخورد کاوه.

په پارلمان کي هر چا چي ډیر نفوذ او شهرت درلود، لکه عبدالرسول سیاف، برهان الدین رباني، او حاجي محمد محقق ډیر ناوړي ګټي اخیستي. ګرچه حاجي محقق د رباني او سیاف په کچه په ناوړو ګټو کي ډیر لاس نه درلود، یوازي د عبدالعلي مزاري دلاري لاروی ؤ. مزاري هغه څوک ؤ ، چي (رقص مرګ) یي اختراع کړ او دخلګو په سرو کي یی میخونه وهل او دښځو سیني یي ورپرې کړي. ګرچه په حقیقت کي به یي ویل ، چي د تاجکانو مي بد راځي، مګر داستاد عطا نور ائتلاف یي خپله ګټه باله.

حامد کرزی ولي ونشوای کولای، چي عدالت تآمین او قانوني حاکمیت راولي ؟ او یا نه یي غوښتل او که یي نشوای کولای؟

ستر دلیل یي داؤ، چي دامریکا حمایه د شمالي ټلوالو سره دیو تعهد پر بنا د طالبانو په ټکولو کي لوی رول درلود او دهمدي حالت نه شمالي ټالوال او یا په بل عبارت د طالبانو ټکول شمالي تالوال په ځان پوري تړلي ؤ، بالخصوص د شورای نظار غړو، شورای نظار اصلآ د پنجشیر بل نوم ؤ.

هردم د بي امنیتي د خطر احساس کیدي. کرزي به هم ویل ، چي (ماته کاسه) یي په لاس کي نیولي ده، که وکولای شي چی دا بدماشان، سیاسي مبارزي ته راسوق کړي ، نه جنګي مبارزه ، حالت نازک ؤ، بهرني دوښمنان هم کمین کي ناست ؤ.

هیواد یوازي د کرزی نه ؤ، بلکي هر وګړی دا ملي احساس ولري، چي قانون تطبیق شي.

په ورستیو کي د کرزي ملي احساس او ملي غوښتني او بالاخره د ولس دفاع د امریکائیانو نه وغوښته ، دي نور هم په یو نامناسبه حالت کي قرار ونیوي، همداؤ ، چي قانون حاکم نه شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کرزی ونشوای کولای او یا چا نه پرینبودي ، چي یو قوي او سپیڅلي کاري ټیم جوړ کړي. هر یو شاته بل موازي ځواک موجود ؤ، چي د کرزی د هغه لیري کیدو او یا مجازات توان نه درلود. مثلاً محمد سلیم تره کی دهرات ښاروال، چي دمحمد اسمعیل استازیتوب کاوه او دګټو حمایه یي کوله، څو تنه والیان ددندي ترک ته مجبور کړل. څرګنده ده چي د کرزی په محمد اسمعیل زور نه رسیدي، اسمعیل خان پرسونل جهادي درلود او زور او زر ورسره ؤ، خلک داهم وایي چي ایران یي هم شاته ولاړؤ.

استاد عطامحمد نور هم همدا ډول، لکه چي وایي، خرسکي دموړي په زور غورځي . استاد عطاهم د روسانو حمایه اوهم د پنچشیرانو حمایه ورسره وه. کرزی دحالت درک درلود. نور هم ؤ ، مګر تر ټولو شورای نظار ،چی مطلب د پنچشیرانو څخه دي، هر اړخیزه فعالیت درلود او مافیایي ډول حرکت کاوه او همدا ډول تشکیلات یي درلودل، چي یو بل سره تړلي ، اقتصادي مافیا، غصب، قراردادونه، نامشروع تجارت، قاچاق او وغیره. دغله ، قطاع الطریق، اختطاف چیان او دولتي لوړپوړي، همدا ډلي یو دبل په خدمت کي ولاړ ؤ.

په دولت کي دمقاوت په نامه د پنچشیرانو نفوذ تر دي اندازي پوري ؤ، چي آن استاد تري ډار درلود.

کله چي د شهید د اونی تر نامه لاندي ځیني مراسم تر سره کیږي، اما په اصل کي د احمدشاه مسعود د تجلیل نه مطلب دي او دا نور یو ضمني یاد دیږي.

په بسم تجلیل کي استاد په ډیر صراحت دا وویل، چي بي پلاره (بي پدره شوی یم ، یو چي اصلي پلار مي مړ شو او بل چي امر صاحب شهید شو).

ممکن داهم کومه اخفا وي، چي پرده دهغو دو عربانو سره ، چي احمد شامسعود یي ترور کړي، دده راهنمایي ورسره ؤ، چي افشاګیري، دانجنیر عارف سروري لخوا کله کله پټه او کله ښکاره ډول ویل کیږي.

جمعیت اسلامي او استاد رباني هم په نامه ؤ، چي په اصل کي د پنچشیرانو په انحصار کي قرار لري.

زموږ دا هیوادوال لکه د یهودانو غوندي، هرڅه خپل منځي مخالفت چي ولري ، سور، زرغون، او توریي د شپي د خوا د پنجشیر په نامه د قانوني او مارشال په کور کي سره یو وي، پرچم او مجاهد پر دسترخوان ناست وي.

ګټه دهر چا خوښه ده، داستادانو ډیره خوښه وه، مګر په لږ تفاوت. استاد رباني سیاسي نفوذ خوښ ؤ، چی مالي ګټه په لاس راوړي، تر سیاست یي ګټي، مالي منفعت ډیر خوښ ؤ او دا هدف ته هم ورسید، مګر د استاد سیاف برعکس ګټه خوښه وه ، چی سیاسي نفوذ ته ورسیږي. په هرصورت ولس ته بي تفاوته ده، ولي چي جهاد په خاورو ګډ او په اوبو کي لاهو شو، خواري د در پدر ولس په برخه شول.

ددي غلا او اختطاف قطاع الطریقي په هکله کوم وخت کي عبدالبصیر سالنګي د کابل امنیتي قوماندان ؤ، ولسمشر تري پوښتنه وکړه، چي په کابل کي غلا څوک کوي؟ ده في البدیعه وویل، چي د خوست او کنړ خلک نه راځي، دغه یوه طبقه ده چي دشمالي نه چي په راس کي یي پنچشیران دي ، دا کار کوي. د همدي غلو شاته د پنجشیر لوړپوړي شاته ولاړ دي. دا باید ووایم چي دلته نود (لوی ملا) ځای دي، چي احمدشا مسعود کولاک ته، جنرال اسمعیل خان مشهد، جنرال عبدالرشید دوستم استانبول ته او حاجي قدیر پیښاور ته ځانونه په سلامتي ورسول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

د فساد مخنيوي

دفساد دمخنيوي د پاره لومړی سیاسي اداره او توان پکار دی.

د شتتمي تپوس وشي ، د كومه راغلي او چيرته ځي؟

ددي دپاره:

1. مستند اطلاعات د استخباراتي ادارو لخوا.
2. دقيق تفتيش او تحقيق د څارنوالی لخوا.
3. عادلانه قضاوت د محكمي لخوا.
4. بشپړ تنفيذ حكم د حكومت لخوا.

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library